P L A N
DJELOVANJA CIVILNE ZAŠTITE OPĆINE RIBNIK
Revizija 7/2025.

No.2

Ribnik, srpanj 2025. godine.

Pojmovnik

Aktiviranje znači postupke pokretanja žurnih službi, operativnih snaga sustava civilne zaštite i građana.
Asanacija animalna je postupak prikupljanja, zbrinjavanja, uklanjanja i ukopa životinjskih leševa i namirnica životinjskog porijekla. *Asanacija humana* je postupak uklanjanja, identifikacije i ukopa posmrtnih ostataka žrtava. *Asanacija terena* je skup organiziranih i koordiniranih tehničkih, zdravstvenih i poljoprivrednih mjera i postupaka radi uklanjanja izvora širenja opasnih bolesti.
Evakuacija znači premještanje ugroženih osoba, životinja i pokretne imovine iz ugroženih objekata ili područja.
Izvanredni događaj znači događaj za čije saniranje je potrebno djelovanje žurnih službi te potencijalno uključivanje operativnih snaga sustava civilne zaštite.
Katastrofa je stanje izazvano prirodnim i/ili tehničko-tehnološkim događajem koji opsegom, intenzitetom i neočekivanošću ugrožava zdravlje i živote većeg broja ljudi, imovinu veće vrijednosti i okoliš, a čiji nastanak nije moguće spriječiti ili posljedice otkloniti djelovanjem svih operativnih snaga sustava civilne zaštite područne (regionalne) samouprave na čijem je području događaj nastao te posljedice nastale terorizmom i ratnim djelovanjem.
Kemijsko-biološko-radiološko-nuklearna zaštita (u daljnjem tekstu: KBRN zaštita) je skup organiziranih postupaka koji obuhvaćaju detekciju, uzimanje uzoraka i identifikaciju kemijskih, bioloških, radioloških i nuklearnih sredstava i/ili tvari te obilježavanje i dekontaminaciju opasnih područja.
Koordinator na lokaciji u slučaju velike nesreće i katastrofe je osoba koja koordinira aktivnosti operativnih snaga sustava civilne zaštite na mjestu intervencije.
Mobilizacija je postupak kojim se po nalogu nadležnog tijela obavlja pozivanje, prihvat i opremanje sudionika sustava civilne zaštite i dovodi ih u spremnost za provođenje zadaća civilne zaštite.
Obrazovanje u sustavu civilne zaštite je organizirano stjecanje stručnih znanja, vještina i sposobnosti i provodi se, sukladno posebnim propisima, kao formalno obrazovanje (putem osposobljavanja i usavršavanja, a polaznicima se izdaje javna isprava) i neformalno obrazovanje.
Osposobljavanje u sustavu civilne zaštite je organizirano stjecanje stručnih znanja i vještina sa svrhom podizanja spremnosti operativnih snaga sustava civilne zaštite i građana za djelovanje u velikoj nesreći i katastrofi.
Operativne snage sustava civilne zaštite su sve prikladne i raspoložive sposobnosti i resursi operativnih snaga namijenjeni provođenju mjera civilne zaštite.
Osobna i uzajamna zaštita je temeljni oblik organiziranja građana za vlastitu zaštitu te pružanje pomoći drugim osobama kojima je zaštita potrebna.
Pripravnost je stanje spremnosti operativnih snaga i sudionika sustava civilne zaštite za operativno djelovanje.
Procjena rizika je određivanje kvantitativne i/ili kvalitativne vrijednosti rizika.
Prva pomoć je skup postupaka kojima se pomaže ozlijeđenoj ili oboljeloj osobi na mjestu događaja, prije dolaska hitne medicinske službe ili drugih kvalificiranih zdravstvenih djelatnika.
Reagiranje znači pružanje usluga u izvanrednim situacijama i pomoć za vrijeme velike nesreće i katastrofe ili odmah po njezinom završetku radi spašavanja života, smanjenja utjecaja na zdravlje, javne sigurnosti i zadovoljenja osnovnih dnevnih potreba ugroženih građana.
Rizik je odnos posljedice nekog događaja i vjerojatnosti njegovog izbijanja.
Rukovođenje znači aktivnosti planiranja, organiziranja i vođenja operativnih snaga sustava civilne zaštite prema ostvarivanju postavljenih ciljeva (izvršna funkcija upravljanja).
Sklanjanje je organizirano upućivanje građana u najbližu namjensku građevinu za sklanjanje ili u drugi pogodan prostor koji omogućava optimalnu zaštitu sa ili bez prilagodbe (podrumske i druge prostorije u građevinama koje su prilagođene za sklanjanje te komunalne i druge građevine ispod površine tla namijenjene javnoj uporabi kao što su garaže, trgovine i drugi pogodni prostori).
Spašavanje materijalnih i kulturnih dobara je skup organiziranih i koordiniranih aktivnosti koje se provode radi sprječavanja oštećivanja i/ili uništavanja materijalnih i kulturnih dobara.
Spašavanje stanovništva je skup organiziranih i koordiniranih aktivnosti koje se provode radi očuvanja života i zdravlja ljudi.
Temeljne operativne snage u sustavu civilne zaštite su snage koje posjeduju spremnost za žurno i kvalitetno operativno djelovanje u provođenju mjera i aktivnosti sustava civilne zaštite u velikim nesrećama i katastrofama: operativne snage vatrogastva, Hrvatske gorske službe spašavanja i Hrvatskog Crvenog križa.
Uzbunjivanje i obavješćivanje je skretanje pozornosti na opasnost korištenjem propisanih znakova za uzbunjivanje te pružanje pravodobnih i nužnih informacija radi poduzimanja aktivnosti za učinkovitu zaštitu.
je određivanje temeljnog cilja sustava civilne zaštite, plansko povezivanje dijelova sustava civilne zaštite i njihovih zadaća, mjera i aktivnosti u jedinstvenu cjelinu radi postizanja ciljeva sustava civilne zaštite.
Upravljanje rizicima znači preventivne i planske aktivnosti usmjerene na umanjivanje ranjivosti i ublažavanje negativnih učinaka rizika.
Velika nesreća je događaj koji je prouzročen iznenadnim djelovanjem prirodnih sila, tehničko-tehnoloških ili drugih čimbenika s posljedicom ugrožavanja zdravlja i života građana, materijalnih i kulturnih dobara i okoliša na mjestu nastanka događaja ili širem području, čije se posljedice ne mogu sanirati samo djelovanjem žurnih službi na području njezina nastanka.
Zahtjevi sustava civilne zaštite u području prostornog uređenja znače preventivne aktivnosti i mjere koje moraju sadržavati dokumenti prostornog uređenja jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.
Zaštita i spašavanje znači organizirano provođenje mjera i aktivnosti u sustavu civilne zaštite.
Zbrinjavanje je osiguravanje hitnog, privremenog smještaja i opskrbe osnovnim životnim namirnicama i predmetima za osobnu higijenu za ugrožene građane koji se evakuiraju, odnosno premještaju s ugroženog područja.

Ranije se koristio naziv „zaštita i spašavanje“ a danas „civilna zaštita“, dok je zaštita i spašavanje samo jedna od funkcija u CZ!

Predgovor

Civilna zaštita je sustav organiziranja sudionika, operativnih snaga i građana za ostvarivanje zaštite i spašavanja ljudi, životinja, materijalnih i kulturnih dobara i okoliša u velikim nesrećama i katastrofama i otklanjanja posljedica terorizma i ratnih razaranja.

Sustav civilne zaštite obuhvaća mjere i aktivnosti (preventivne, planske, organizacijske, operativne, nadzorne i financijske) kojima se uređuju prava i obveze sudionika, ustroj i djelovanje svih dijelova sustava civilne zaštite i način povezivanja institucionalnih i funkcionalnih resursa sudionika koji se međusobno nadopunjuju u jedinstvenu cjelinu radi smanjenja rizika od katastrofa te zaštite i spašavanja građana, materijalnih i kulturnih dobara i okoliša na teritoriju Republike Hrvatske od posljedica prirodnih, tehničko-tehnoloških velikih nesreća i katastrofa, otklanjanja posljedica terorizma i ratnih razaranja. Sustav civilne zaštite ustrojava se na lokalnoj, područnoj (regionalnoj) i državnoj razini, a povezuje resurse i sposobnosti sudionika, operativnih snaga i građana u jedinstvenu cjelinu radi smanjenja rizika od katastrofa, pružanja brzog i optimalnog odgovora na prijetnje i opasnosti nastanka te ublažavanja posljedica velike nesreće i katastrofe.

Sustav civilne zaštite redovno djeluje putem preventivnih i planskih aktivnosti, razvoja i jačanja spremnosti sudionika i operativnih snaga sustava civilne zaštite. Reagiranje operativnih snaga sustava civilne zaštite nastavlja se na djelovanje žurnih službi i redovnih snaga jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave kada one svojim sposobnostima nisu u mogućnosti spriječiti nastanak i/ili razvoj velike nesreće i katastrofe. Kada velika nesreća i/ili katastrofa nadilazi sposobnosti svih sudionika i operativnih snaga sustava civilne zaštite Republike Hrvatske, Vlada Republike Hrvatske može donijeti odluku o traženju i primanju međunarodne pomoći sukladno odredbama ovog Zakona i obvezama Republike Hrvatske preuzetim iz međunarodnih ugovora.

U slučaju neposredne prijetnje od nastanka katastrofe ili veće nesreće na području Općine Ribnik općinski načelnik ima pravo i obvezu mobilizirati sveukupne ljudske i materijalno-tehničke potencijale s područja te jedinice lokalne samouprave, sukladno Planu djelovanja civilne zaštite.

Plan djelovanja sustava civilne zaštite donosi se radi utvrđivanja organizacije, aktiviranja i djelovanja sustava civilne zaštite, zadaća i nadležnosti, ljudskih snaga i potrebnih materijalno-tehničkih sredstava te mjera i postupaka za provedbu zaštite i spašavanja u katastrofi i velikoj nesreći. Plan djelovanja civilne zaštite donosi se na temelju procjene rizika od pojedinih vrsta prijetnji i rizika koji mogu izazvati nastanak katastrofe i veće nesreće.

UVODNE NAPOMENE REVIZIJE PLANA DJELOVANJA CZ OPĆINE RIBNIK

- Općina Ribnik nije obveznik izrade Procjene rizika od velikih nesreća za područje Općine, (suglasnost Službe CZ Karlovac, Klasa:810-09/19-05/01, URBROJ: 511-01-377-19-18 od 30.kolovoza 2019.godine) te će se za potrebe ovog Plana djelovanja CZ Općine koristiti Procjena rizika Karlovačke županije (revizija I. 3/2024.godine). Prethodni Plan djelovanja CZ Općina Ribnik izradila je u srpnju 2019.godine (po propisima o zaštiti i spašavanju).

- Krajem 2023.godine Ravnateljstvo civilne zaštite (u okviru MUP-a RH) objavilo je Državni plan djelovanja civilne zaštite, čime je prestao važiti Plan zaštite i spašavanja iz 2010. Uvidom u isti nema posebnih zadaća Državnog plana glede Općine Ribnik i Karlovačke županije.

- Od 1.1.2019. za područje Općine Ribnik te Karlovačku županiju mjerodavna je Služba CZ/ŽC112 Karlovac, iz sastava Područnog ureda CZ Rijeka, odnosno Ravnateljstva CZ RH (MUP RH).

- tijekom veljače 2022.g Vlada RH objavila je dokument **Plan pripravnosti i odgovora Republike Hrvatske na nuklearni ili radiološki izvanredni događaj**, sa obavezama izrade istoimenih Planova na razinama JLP(R)S, no naputci MUP/Ravnateljstva CZ su do sada izostali. Općina Ribnik nije izrađivala Procjenu rizika a niti Karlovačka županija nije analizirala ovaj rizik, te će se u ovom Planu djelovanja CZ Općine Ribnik obraditi i analiza/scenarij za ovaj rizik, a Općina uz ovaj **Plan djelovanja CZ donosi poseban *Separat I – Plan pripravnosti i odgovora RH i Općine Ribnik na nuklearni ili radiološki izvanredan događaj***, u za sada mogućem obimu.

S A D R Ž A J

Pojmovnik, Predgovor i Uvodne napomene
Zakonske osnove i Uvod
Sažetak iz Procjene rizika RH i Karlovačke županije (dio bitan za Općinu)
Mjere i aktivnosti sustava CZ

I. OPĆI DIO

1. Opis područja odgovornosti nositelja izrade Plana..... 9
   a. Područje odgovornost…… 9
   b. Stanovništvo…….. 13
   c. Materijalna i kulturna dobra te okoliš…… 14
   d. Prometno-tehnološka infrastruktura…….. 19
2. Upozoravanje..... 21
3 Pripravnost……..... 27
4. Mobilizacija (aktiviranje) i narastanje operativnih snaga sustava CZ 29
5. Grafički dio 35

II. POSEBNI DIO

2.1. POTRES, rano upozoravanje, pripravnost i reagiranje; te **Mjere CZ: Sklanjanje stanovništva, evakuacija i zbrinjavanje**……..……. 38

2.2. EPIDEMIJA I PANDEMIJA, rano upozoravanje, pripravnost i reagiranje…… 59

2.3. EKSTREMNA TEMPERATURA, EKSTREMNE VREMENSKE POJAVE ZBIRNO…. 67

2.4. POPLAVA, rano upozoravanje, pripravnost i reagiranje …… 80

2.5. TEHNIČKO-TEHNOLOŠKA NESREĆA, S OPASNIM TVARIMA ……..…….. 95

2.6. NUKLEARNA I RADIOLOŠKA NESREĆA /Procjena rizika i Plan/……. 102

2.7. NAČINI ZAHTIJEVANJA I PRUŽANJA POMOĆI IZMEĐU HIJERARHIJSKIH RAZINA SUSTAVA CZ U VELIKIM NESREĆAMA I KATASTROFAMA…… 125

2.8. OSIGURANJE SPECIFIČNIH POTREBA OSOBA S INVALIDITETOM……. 126

Prilozi Plana:
Prilog 1: Adrese i kontakti pravnih osoba i udruga od značaja u sustavu CZ Općine Ribnik
Prilog 2: Odluka o Stožeru CZ Općine Ribnik i podaci o članovima
Prilog 3: Odluka o imenovanju Povjerenika i zamjenika povjerenika CZ za područje Općine Ribnik
Prilog 4: Odluka o određivanju pravnih osoba od značaja za sustav CZ Općine Ribnik
Prilog 5: Predlošci Zahtjeva kojim se traži pomoć od više hijerarhijske razine; Davanja ili ne suglasnosti više razine; Suglasnost izvršnog tijela
Prilog 6: Postupak uzbunjivanja stanovništva; SOP za uzbunjivanje stanovništva sa Odlukom
Prilog 7: Uputa Ravnateljstva CZ – Predvidivi izvanredni događaj uzrokovan vremenskim nepogodama, i prilozi uz Uputu
Prilog 8: Upute za stanovništvo, opće
Evidencija o ažuriranju Plana

Dodatni prilozi:

- Pregled primijenjenih propisa CZ u ovom Planu djelovanja, te značajniji Standardni operativni postupci (SOP) odabrani sa WEB stranice Ravnateljstva civilne zaštite RH
- Posebno uvezani prilog: **Vodič za podršku osobama s invaliditetom tijekom opasnosti, kriznih situacija i katastrofa** (SOIH 2017.godina)
- Zemljovidi iz PPU Općine (uz t.5 Plana)
- **Separat I. Plana:** Plan pripravnosti i odgovora RH i Općine Ribnik na nuklearni ili radiološki izvanredni događaj – **Samo za Stožer CZ Općine!**

Zakonske odredbe i Uvod

Zakonske odredbe glede izrade Plana djelovanja civilne zaštite Općine Ribnik:

1. Zakon o sustavu civilne zaštite („Narodne novine“ 82/15, 118/18, 31/20, 20/21 i 114/22),
2. Pravilnik o nositeljima, sadržaju i postupcima izrade planskih dokumenata u civilnoj zaštiti te načinu informiranja javnosti u postupku njihovog donošenja („Narodne novine“ 66/21),
3. Državni plan djelovanja civilne zaštite (9/23.); Plan djelovanja CZ Karlovačke županije (3/24.)

Ostali važeći propisi i pravilnici iz oblasti civilne zaštite nalaze se na WEB Ravnateljstva CZ RH i popisu na kraju ovog Plana!

Osnova za izradu ove revizije (ažuriranja) Plana djelovanja civilne zaštite Općine Ribnik (u nastavku: ***Plan djelovanja****) su*:

- Revizija Procjene rizika od velikih nesreća za područje Karlovačke županije Općine (3/2024.)
- Odluka o osnivanju i imenovanju Stožera civilne zaštite Općine, iz 2025. godine
- Odluka o određivanju pravnih osoba od interesa za sustav civilne zaštite Općine
- Odluka o imenovanju Povjerenika i zamjenika povjerenika civilne zaštite, za naselja Općine
- Stanje i sposobnosti operativnih snaga sustava CZ-posebno vatrogastva, komunalnih i drugih,
- Prostorno-planska dokumentacija Općine; gospodarsko stanje i perspektive razvoja te ljudski potencijali,

Plan djelovanja CZ Općine Ribnik donosi se u cilju učinkovitog, organiziranog i jedinstvenog djelovanja sustava civilne zaštite, prvenstveno na razini Općine i usklađeno na razini Karlovačke županije te Republike Hrvatske. Ovim planom definira se način provođenja preventivnih mjera i aktivnosti, utvrđuje postupak aktiviranja i djelovanja sustava civilne zaštite te usklađuje provođenje mjera i aktivnosti iz djelokruga sudionika i operativnih snaga sustava civilne zaštite tijekom otklanjanja posljedica velikih nesreća (i katastrofa). Ovaj plan donosi se i za slučaj nastupanja posebnih okolnosti koje podrazumijevaju događaj ili određeno stanje s posljedicama po život i zdravlje ljudi, materijalna, kulturna i prirodna dobra te okoliš, a koje se nije moglo predvidjeti i na koje se nije moglo utjecati.
Plan djelovanja CZ Općine Ribnik predstavlja glavni operativni dokument Stožera civilne zaštite Općine, kao operativnog i koordinativnog tijela, kojim se razrađuje djelovanje svih razina operativnih snaga sustava civilne zaštite u velikim nesrećama, katastrofama i posebnim okolnostima.
Ovaj Plan je usklađen sa Državnim planom djelovanja CZ RH (9/23) i utemeljen na Procjeni rizika od velikih nesreća Karlovačke županije (općinska Procjena rizika nije rađena).

Plan djelovanja CZ Općine Ribnik (kao i Državni plan) temelje se na implementaciji:

a/ <u>općih načela</u>
-***načelo humanosti*** - ostvaruje se osiguravanjem poštivanja osoba kojima se pruža pomoć, osiguravanjem prava na fizički i mentalni integritet i zaštitom osobnosti, i
-***načelo zabrane diskriminacije*** - sustav civilne zaštite pruža pomoć svima kojima je potrebna, neovisno o rasi, etničkoj pripadnosti, boji kože, spolu, jeziku, vjeri, političkom ili drugom uvjerenju, nacionalnom ili socijalnom podrijetlu, imovnom stanju, članstvu u sindikatu, obrazovanju, društvenom položaju, bračnom ili obiteljskom statusu, dobi, zdravstvenom stanju, invaliditetu, genetskom nasljeđu, rodnom identitetu, izražavanju ili spolnoj orijentaciji

b/ <u>operativnih načela sustava CZ</u>
-***načelo supsidijarnosti*** – odluke i mjere civilne zaštite prvenstveno se donose i provode angažiranjem svih raspoloživih vlastitih resursa i sposobnosti sudionika i operativnih snaga JLP(R)S koja je pogođena velikom nesrećom, katastrofom ili posebnim okolnostima
-***načelo solidarnosti*** – pogođenoj JLP(R)S upućuje se dodatna pomoć nakon što je angažirala sve svoje raspoložive resurse i sposobnosti sudionika i operativne snage i
-***načelo kontinuiteta djelovanja*** – sudionici i operativne snage nastavljaju izvršavati poslove iz svog djelokruga u velikim nesrećama, katastrofama i posebnim okolnostima.

Mjere i aktivnosti civilne zaštite provode sljedeći sudionici:

- Vlada Republike Hrvatske
- Ministarstvo unutarnjih poslova
- tijela državne uprave i druga državna tijela
- Oružane snage Republike Hrvatske i policija i
- jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Mjere i aktivnosti civilne zaštite provode sljedeće operativne snage:

- stožeri civilne zaštite
- operativne snage vatrogastva
- operativne snage Hrvatskog Crvenog križa
- operativne snage Hrvatske gorske službe spašavanja
- udruge
- postrojbe i povjerenici civilne zaštite
- koordinatori na lokaciji, i
- pravne osobe u sustavu civilne zaštite.

Plan djelovanja civilne zaštite Općine Ribnik sastoji se od **općeg** i **posebnih** dijelova.

Opći dio Plana djelovanja sadrži:

1. Opis područja odgovornosti nositelja izrade Plana / Područje; Stanovništvo; Materijalna i kulturna dobra te okoliš; Prometno-tehnološka infrastruktura /
2. Upozoravanje
3. Pripravnost
4. Mobilizaciju (aktiviranje) i narastanje operativnih snaga sustava CZ
5. Grafički dio

Posebni dijelovi plana djelovanja civilne zaštite JLS sadrže razradu operativnog djelovanja sustava CZ tijekom reagiranja u velikim nesrećama i katastrofama. Razrada općeg dijela plana djelovanja CZ JLS provodi se na način kako je utvrđeno adekvatnim (relevantnim) dijelovima Državnog plana, uz uključivanje i obradu neophodnih sadržaja specifičnih (konkretnih) za svaku od razina sudionika sustava civilne zaštite za koju se plan razrađuje (nazive operativnih snaga, adrese snaga i sudionika, kontakti odgovornih osoba, pregled materijalnih sredstava i opreme i drugo).

Posebni dijelovi Plana sadrže:

- razradu mjera civilne zaštite iz Državnog plana ako su relevantne za Općinu Ribnik a osobito postupanje u nesrećama u postrojenjima ili području postrojenja s opasnim tvarima
- postupanje operativnih snaga sustava civilne zaštite Općine u otklanjanju posljedica ugroza iz procjene rizika Karlovačke županije (potres, poplava, epidemije i pandemije, ekstremni vremenski uvjeti, požari otvorenog tipa, degradacija tla te kod Nuklearnih i radioloških izvanrednih događaja-**kao Separat 1 ovog Plana**.)
- način zahtijevanja i pružanja pomoći između različitih hijerarhijskih razina sustava CZ

Mjere civilne zaštite razrađuju se radi definiranja postupanja u provođenju aktivnosti zaštite i spašavanja i otklanjanja posljedica u svim ugrozama koje su uzrokom velike nesreće. Navedene mjere obuhvaćaju sve potrebne mjere i aktivnosti koje provode sudionici i operativne snage sustava civilne zaštite, a koje je potrebno poduzeti radi spašavanja ljudi, materijalnih dobara i okoliša. Plan djelovanja naglašeno razmatra potrebe svake osoba s invaliditetom, osobito gluhih, slijepih, gluho-slijepih, polupokretnih i nepokretnih osoba, te na način da se izbjegne diskriminacija tih osoba, dok eventualne propuste nadležna tijela moraju riješiti brzo i pravedno.

Plan djelovanja civilne zaštite je operativni dokument prvenstveno namijenjen za potrebe djelovanja Stožera civilne zaštite Općine Ribnik kao stručnog, operativnog i koordinativnog tijela za provođenje mjera i aktivnosti CZ u velikim nesrećama, te čelnika JLS koji rukovodi Stožerom CZ.
Time je to osnovni dokument za reagiranje i postupanje JLS u cilju poduzimanja preventivnih mjera, reagiranja u dešavanju te ublažavanju štetnih posljedica događaja, spašavanja ljudi, imovine i okoliša te asanacije terena. Plan djelovanja civilne zaštite donosi izvršno tijelo - općinski načelnik.

Sažetak iz Procjene rizika od katastrofa za RH te Procjene rizika od velikih nesreća Karlovačke županije (rizici i sadržaji bitni za Općinu Ribnik)

Procjenom rizika od katastrofa za područje Republike Hrvatske*, na podlozi identificiranih rizika i analize preliminarnih scenarija, definirano je 15 jednostavnih i jedan složeni rizik i to*: Bolest bilja, Bolest životinja, Ekstremna temperatura, Epidemija i pandemija, Industrijska nesreća, Klizište, Nuklearna nesreća, Onečišćenje mora, Poplava izazvane izlijevanjem kopnenih vodenih tijela, Potres, Požar otvorenog tipa, Radiološka nesreća, Snijeg i led, Suša, Zaslanjivanje kopna, te Složeni rizik – potres i poplava na području Grada Zagreba.
Procjenom rizika od velikih nesreća za područje Karlovačke županije (rev I 3/2024.) identificirani su rizici i analizirani scenariji za: Potres, Poplava, Epidemije i pandemije, Požari otvorenog tipa, Degradacija tla, Snijeg i led te Tuča i mraz.
Obzirom da Općina Ribnik nije obveznik izrade vlastite Procjene rizika od velikih nesreća, koristi analizu scenarija rizika za područje Karlovačke županije u cjelini. Pri tome analizira i rizik/scenarij radioloških i nuklearnih nesreća te izrađuje - *Plan pripravnosti i odgovora RH i Općine Ribnik na nuklearni i radiološki izvanredni događaj* - **kao Separat I ovog Plana**, a sukladno obavezama iz istoimenog akta Vlade RH iz 2/2022).

Rizici su kategorizirani kao:

- **Neprihvatljivi** – za koje je potrebno prioritetno ulaganje.
- **Tolerirani** - rizici za koja je potrebno periodički revidirati njihovu rizičnost te po potrebi poduzimati potrebne mjere u skladu s raspoloživim materijalnim i financijskim sredstvima.
- **Prihvatljivi** – za koja su dostatna uobičajena sredstva kojima raspolažu nadležna tijela te nisu potrebne dodatne mjere.

Rezultati vrednovanja rizika u Karlovačkoj županiji i od značaja za Općinu Ribnik

Scenarij	Najvjerojatniji neželjeni događaj - Karlovačka županija	Događaj s najgorim mogućim posljedicama - Općina Ribnik
Potres		
Poplava		
Epidemije i pandemije		
Ekstr. Vremenske pojave- Snijeg i led		
Ekstr. vremenske pojave-Tuča i mraz		
Požar otvorenog tipa		
Degradacija tla		
Nuklearne i radiološke nesreće	**Nije procjenjivano !**	

Procjena ukupne spremnosti sustava CZ Županije i Općine (preventiva i reagiranje) – zbirno

Vrlo niska spremnost	**4**	
Niska spremnost	**3**	
Visoka spremnost	**2**	**X**
Vrlo visoka spremnost	**1**	

Procjena spremnosti sustava civilne zaštite predstavlja prikaz strateškog i normativnog uređenja, razvijenosti sustava ranog upozoravanja, svijesti o postojećim rizicima, prostornog planiranja i legalizacije građevina te procjene fiskalnog ulaganja u upravljanje rizicima od katastrofa.

Procjenom spremnosti sustava civilne zaštite procjenjuje se spremnost odgovornih, upravljačkih i operativnih kapaciteta civilne zaštite, stanje baza podataka i podloga za izradu planskih dokumenata civilne zaštite te mobilnosti i sustava veza. Zbirni prikaz stanja spremnosti sustava civilne zaštite na području odgovora procijenjen je visoko.

Mjere i aktivnosti u sustavu civilne zaštite

MJERE CZ

U slučaju velike nesreće, katastrofe i u slučaju nastupanja posebnih okolnosti, tijela državne uprave, odnosno JLP(R)S, vlastitim snagama provode mjere civilne zaštite iz svojeg djelokruga. Mjere civilne zaštite provode svi sudionici civilne zaštite na svim razinama radi spašavanja života i zdravlja građana, materijalnih, kulturnih i prirodnih dobara te okoliša. U slučaju nedostatnosti kapaciteta traži se dodatna pomoć od susjednih JLP(R)S ili s državne razine, u skladu s osnovnim načelima sustava CZ.

Uzbunjivanje i obavješćivanje - upućivanje na opasnost korištenjem propisanih znakova za uzbunjivanje te pružanje pravodobnih i nužnih informacija radi poduzimanja aktivnosti za učinkovitu zaštitu. MUP uspostavlja i upravlja jedinstvenim sustavom uzbunjivanja u Republici Hrvatskoj i provodi uzbunjivanje i obavješćivanje stanovništva.

Evakuacija - pravovremeno premještanje ugroženih osoba, životinja i pokretne imovine te pokretnih kulturnih dobara iz ugroženih građevina ili područja. Izvršno tijelo jedinice lokalne samouprave osigurava uvjete za premještanje i evakuaciju građana, materijalnih i kulturnih dobara. Povjerenik civilne zaštite i njegov zamjenik sudjeluju u organiziranju i provođenju evakuacije. Provedbom ove mjere civilne zaštite omogućuje se maksimalna zaštita od opasnosti ili posljedica velike nesreće, katastrofe i u slučaju nastupanja posebnih okolnosti.

Zbrinjavanje - osiguravanje hitnog, privremenog smještaja i opskrbe osnovnim životnim namirnicama i predmetima za osobnu higijenu za ugrožene građane koji se evakuiraju, odnosno premještaju s ugroženog područja. Izvršno tijelo JLS osigurava uvjete za zbrinjavanje evakuiranog stanovništva, materijalnih i kulturnih dobara. Povjerenik civilne zaštite i njegov zamjenik sudjeluju u organiziranju i provođenju zbrinjavanja do prestanka potrebe za evakuacijom, odnosno do prestanka opasnosti ili neposredne opasnosti koje su bile razlog evakuacije.

Sklanjanje - organizirano upućivanje građana u najbližu namjensku građevinu za sklanjanje ili u drugi pogodan prostor koji omogućava optimalnu zaštitu sa ili bez prilagodbe (podrumske i druge prostorije u građevinama te komunalne i druge građevine ispod površine tla namijenjene javnoj uporabi, kao što su garaže, trgovine i drugi pogodni prostori).

Sklanjanje se provodi kod tehničko-tehnoloških nesreća u gospodarskim objektima, nuklearnih i radioloških nesreća ili ratnih djelovanja i terorizma. Može pružiti potpunu ili zadovoljavajuću zaštitu, može se provoditi kao samozaštitna ili organizirana hitna mjera civilne zaštite u skladu s uputama nadležnih tijela.

Spašavanje - skup organiziranih i koordiniranih aktivnosti koje se provode radi očuvanja života i zdravlja ljudi, sprječavanja oštećivanja i/ili uništavanja materijalnih, kulturnih i prirodnih dobara te okoliša.

Prva pomoć - skup postupaka kojima se pomaže ozlijeđenoj ili oboljeloj osobi na mjestu događaja prije dolaska hitne medicinske službe ili drugih kvalificiranih zdravstvenih djelatnika. To je ujedno i mjera uzajamne zaštite građana.

Kemijsko-biološko-radiološko-nuklearna zaštita - skup organiziranih postupaka koji obuhvaćaju detekciju, uzimanje uzoraka i identifikaciju kemijskih, bioloških, radioloških i nuklearnih sredstava i/ili tvari te obilježavanje i dekontaminaciju opasnih područja.

Asanacija - skup postupaka humane asanacije (postupak uklanjanja, identifikacije i ukopa posmrtnih ostataka žrtava), animalne asanacije (postupak prikupljanja, zbrinjavanja, uklanjanja i ukopa životinjskih leševa i namirnica životinjskog porijekla) i asanacije terena (tehničke, zdravstvene i poljoprivredne mjere-i postupci uklanjanja izvora širenja opasnih bolesti).

Zaštita životinja i bilja te namirnica životinjskog i biljnog porijekla - postupci u okviru postojećih mjera civilne zaštite.

AKTIVNOSTI CIVILNE ZAŠTITE

Aktivnosti civilne zaštite se provode prema sljedećem redoslijedu:

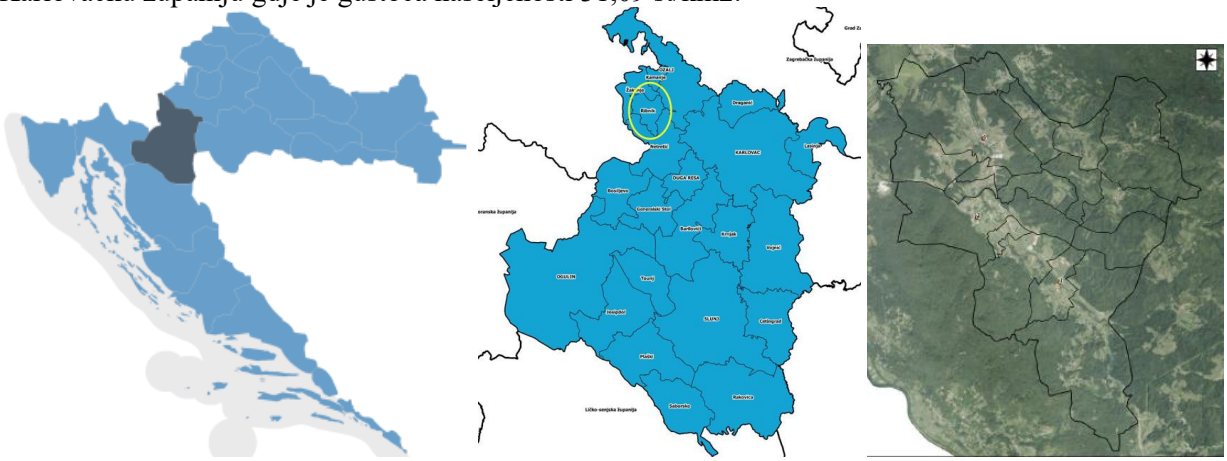
- **rano upozoravanje**
- **pripravnost**
- **reagiranje.**

I. OPĆI DIO

1. Opis područja odgovornosti nositelja izrade plana

a. Područje odgovornosti

Karlovačku županiju čini 5 gradova: Duga Resa, Karlovac, Ogulin, Ozalj i Slunj te 17 općina: Barilović, Bosiljevo, Cetingrad, Draganić, Generalski Stol, Josipdol, Kamanje, Krnjak, Lasinja, Neretić, Plaški, Rakovica, **Ribnik,** Saborsko, Tounj, Vojnić i Žakanje.Općina Ribnik jedinica je lokalne samouprave smještena u Karlovačkoj županiji, te pripada Statističkoj NUTS-2 regiji Jadranska Hrvatska. U sastavu Općine nalazi se 17 naselja na teritoriju od 39,34 km^2. Navedeni teritorij zauzima 0,07% kopnenog dijela prostora RH, te 1,08% Karlovačke županije. Područje Općine Ribnik nalazi se u SZ dijelu RH, te kroz nju prolazi državna cesta D6 koja omogućuje nesmetano odvijanje prometa unutar Općine, te njeno povezivanje sa susjednim područjima. Prema zadnjem popisu stanovništva (Popis 2021.)
Općina broji 361 stanovnika, što predstavlja 0,01% stanovnika RH, odnosno 0,37% stanovnika Karlovačke županije. Prema podacima MRRFEUA indeks razvijenosti iznosi 61,93% što svrstava Općinu u II skupinu razvijenosti kojoj pripadaju jedinice lokalne samouprave sa indeksom razvijenosti između 50% i 75% prosjeka RH. Gustoća naseljenosti iznosi 7,52 st/km^2, te je manja u odnosu na Karlovačku županiju gdje je gustoća naseljenosti 31,09 st/km2.

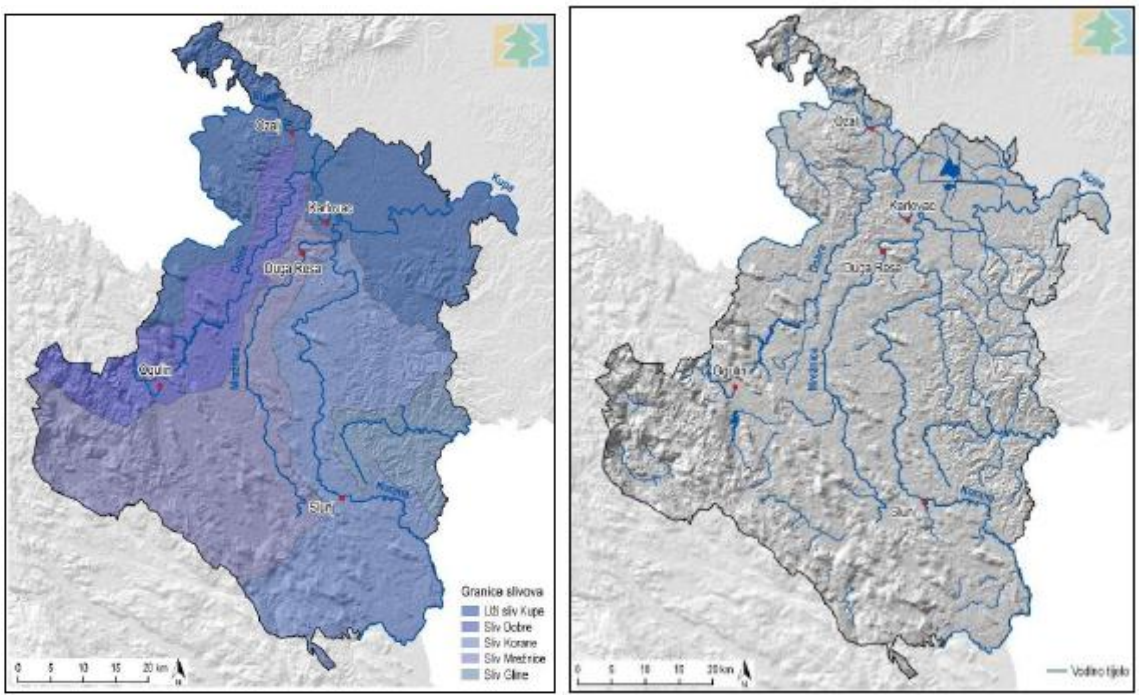

Ukupna površina područja

Površina Općine Ribnik je **39,34 km^2** i na njenom području nalazi se **17 naselja**, čiji su izgrađeni dijelovi većinom grupirani u nizinskom dijelu više manjih izdvojenih izgrađenih cjelina.

Rijeke, jezera

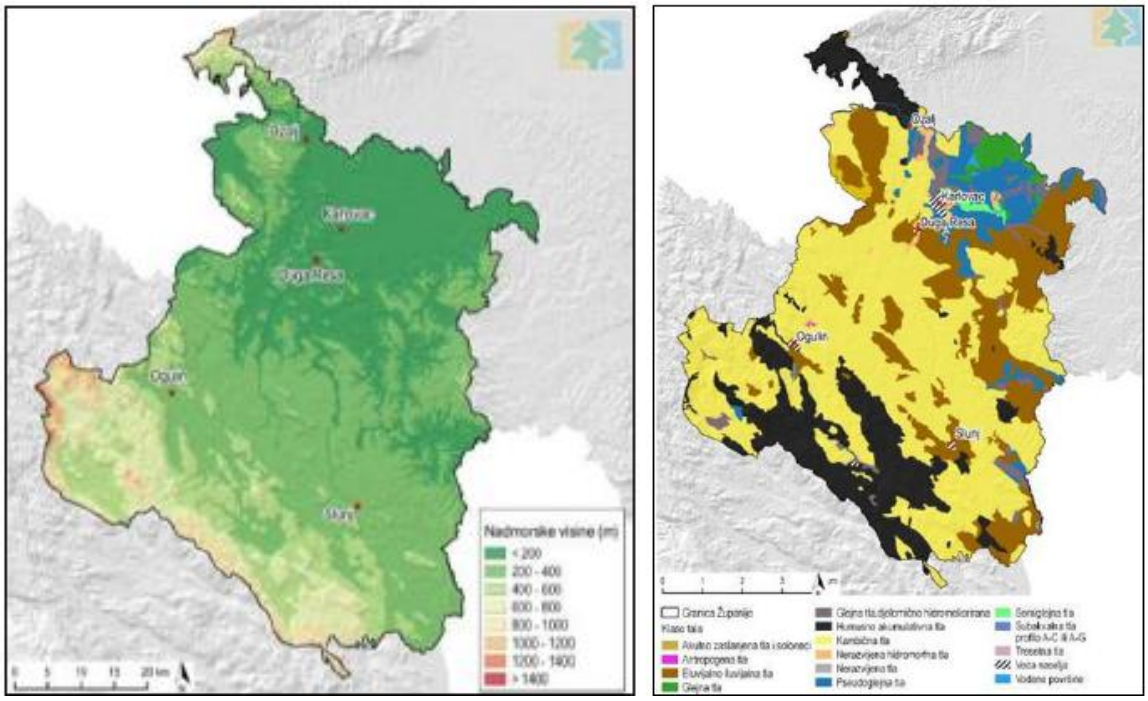
Iako je veći dio Karlovačke županije bogat vodotocima, u području Općine značajna su dva potoka. Područje Općine nije ugroženo poplavama.
Slivovi Karlovačke županije i Vodna tijela površinskih voda

Geografsko-klimatske karakteristike /reljef, hidrološki, geološki, pedološki i meteorološki pokazatelji/

Područje Karlovačke županije prostire se u visinskom rasponu od više od 1400 m. Najniža točka u županiji nalazi se na nadmorskoj visini od 105 m (korito rijeke Kupe kod mjesta Desni Štefanki), dok se najviša točka nalazi na nadmorskoj visini od 1535 m (vrh Bjelolasice, Kula). Županijom prevladavaju područja nižih nadmorskih visina, a prosjek nadmorske visine unutar županije iznosi 335 m. Na karti niže prikazane su nadmorske visine reljefa unutar Karlovačke županije prema razredima s rasponom od 200 m.
Prema **pedološkim** karakteristikama tla, u najvećem dijelu (središnji i južni dio Karlovačke županije) prevladavaju skupine tla marginalno pogodnih za poljoprivredu, zatim skupine tla srednje pogodnih za poljoprivredu uz veća ograničenja (sjeverni i manji istočni dio županije) te manjim dijelom skupine tla srednje pogodnih za poljoprivredu (na sjevernom dijelu Karlovačke županije). Tla pogodna za poljoprivredu uz vodotoke zbog režima voda u najvećem broju slučajeva ne mogu biti optimalno korištena bez regulacije vodotoka.
Gledano s **geološkog** aspekta, Karlovačka županija izgrađena je od stijena velikog raspona starosti. Najstarije stijene pripadaju geološkom periodu perma (starosti 260 milijuna god.), dok najmlađe pripadaju kvartaru (starosti 1,7 milijuna god). Geološka podloga ravničarskog područja oko sutoka Kupe, Dobre, Mrežnice i Korane, sjeverno od Karlovca, sačinjena je pretežito od krupnozrnih kvartarnih, slabo propusnih taložina koje postupno prelaze u bazensko područje klastičnih naslaga iz tercijara. Područje oko Vojnića te sjeverno od Ozlja i Žakanja leži na klastitima metamorfnih i magmatskih stijena paleozoika i mezozoika. Južno od Duge Rese, do Ogulina i Slunja, prostiru se karbonatne naslage s ograničenim krškim pojavama, dok se područje koje se prostire još južnije nalazi na karbonatnim stijenama s veoma razvijenim krškim pojavama. Stoga se, fiziografski, područje

Županije može podijeliti na područje aluvijalnih nizina, središnje brdsko područje te brdsko-planinsko područje na jugozapadu.
Tektonski gledano, područje Karlovačke županije izrazito je poremećeno. Glavne strukture i rasjedi u najvećem dijelu županije pružaju se dinarskim pravcem (SZ – JI). Strukture su promjenom orijentacije stresa u neotektonskom razdoblju iz pravca SI – JZ u približno S – J izlomljene i rotirane, trase glavnih rasjeda su svinute, a sami rasjedi su zadobili naglašenu desnu horizontalnu komponentu (Bočić i dr, 2016). Prema Namjenskoj pedološkoj karti Republike Hrvatske, na području Karlovačke županije nalaze se tri reda tala unutar kojih su svrstane klase tala, odnosno 26 tipova tala. Najzastupljenije klase su kambična tla s 180 881,7 ha, zatim eluvijalno–iluvijalna tla s 72 595,95 ha te humusno-akumulativna tla s 64 015,69 ha.

Hidrografske značajke
Na području Općine svi vodotoci pripadaju vodnom području sliva rijeke Kupe koji predstavlja jedan od najvažnijih hidrogeoloških cjelina na području županije. Najznačajniji vodotok na predmetnom području je potok Ribnik, te ga karakterizira bujični karakter (osim u nizinskom predjelu. Drugi po važnosti vodotok na području Općine je potok Obrh sa izvorom Obrhom, dok su ostali vodotoci bujičnog karaktera. Kako se ne bi narušila prirodna ravnoteža, te očuvalo prirodno stanje vodotoka i podzemnih rijeka (područje krša) potrebno je zaštititi vodne resurse od onečišćavanja, osigurati uređivanje i zaštitu potoka, iste zaštititi od bujičnih voda, te problemu poplava i visokih vodotoka doskočiti u skladu sa prirodnim obilježjima. Također, treba ograničiti korištenje izvora Obrh za potrebe vodovoda, tako da trećina vode ostane u potoku.

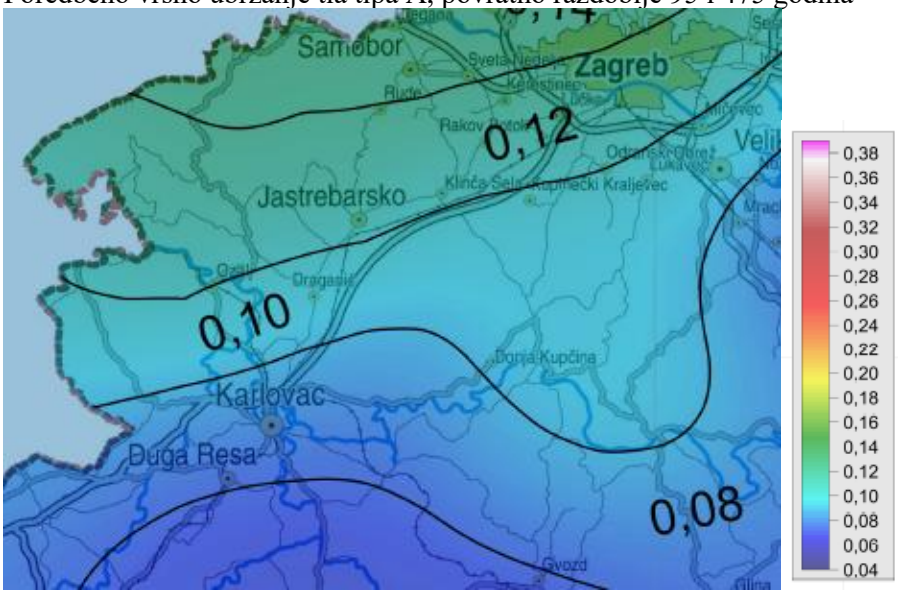
Područje Općine Ribnik ima obilježja umjerene kontinentalne **klime** bez jače izraženih nepovoljnosti. Na samom području nema meteoroloških stanica, pa se podaci o klimi dobivaju od meteoroloških stanica u Karlovcu i Žumberku (Lipovec, Rude). Klimu karakteriziraju umjereno topla i kišovita ljeta i hladne zime. Srednja godišnja temperatura zraka, varira od 7-80 C u najvišim predjelima do oko 10º C u najnižim. Najviše temperature koje prelaze 30º C zabilježene su u lipnju, srpnju i kolovozu. Najniže temperature zabilježene su u siječnju (-20º C), ožujku (-15,5º C) i prosincu (-17,2º C). Dodatne promjene u raspodjeli temperature zraka unosi reljef pa se na relativno malom prostoru mogu susresti velike temperaturne razlike između nizinskog dijela općine uz rijeku Kupu i visinskog središnjeg dijela. Karlovačka županija je područje kontinentalnog oborinskog režima sa čestim i obilnim kišama u svibnju, lipnju i srpnju, tj. u vegetacijskom periodu. Drugi oborinski maksimum je u studenom, a minimum u veljači, siječnju i ožujku. Godišnji broj dana s padalinama kreće se od 10º do 12º. Godišnji prosjek je oko 1100 mm. Magla je moguća tijekom cijele godine.

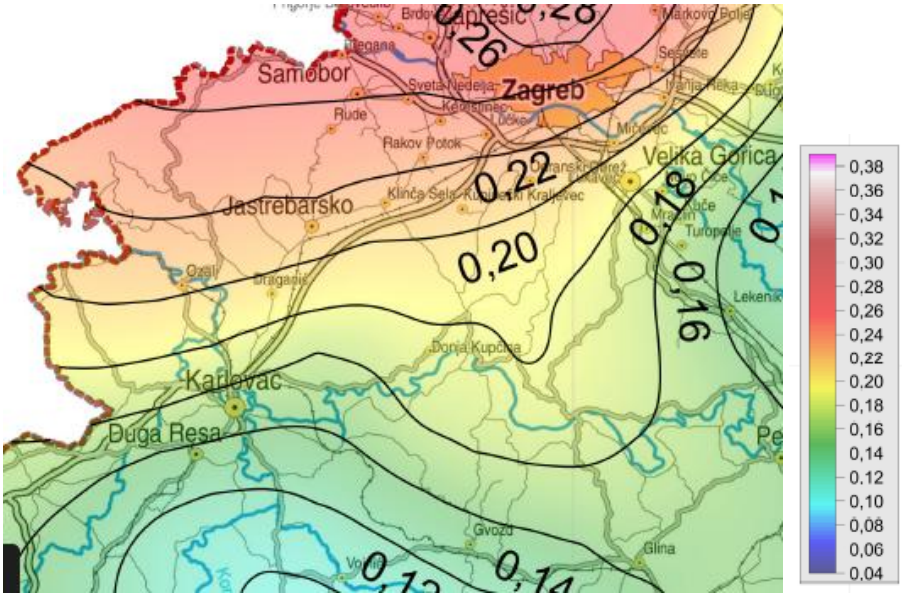
Snježnih padavina ima prosječno 23 dana u godini, a moguće je da ih bude i preko 40. Najviše ih ima u veljači (6), zatim u prosincu i siječnju (5) te ožujku (4). Godišnji broj dana pod snježnim pokrivačem iznosi oko 52, a maksimalna visina snijega je 97 cm. Reljef u naseljima općine Ribnik bitno utječe na smjer vjetrova.

Površina minski sumnjivog područja
U području Općine Ribnik, prema ažuriranoj karti HCR-a, **ne postoje** minski sumnjiva područja.

Karta potresnih područja na području odgovornosti

Slike 1 i 2: Zumirani Izvodi iz Karte potresnih područja RH za Općinu Ribnik i kontaktno područje; Poredbeno vršno ubrzanje tla tipa A, povratno razdoblje 95 i 475 godina

Na području Općine Ribnik najveće vršne vrijednosti horizontalnog ubrzanja na tlu tipa A (čvrstoj stijeni) prema karti potresnih područja za povratno razdoblje od 95 godina odgovaraju vrijednostima od 0,10*g*, za 95-godišnje razdoblje, odnosno od 0,20*g* za povratno razdoblje od 475 godina. Za tipove tla različitog od čvrste stijene očekuje se dodatno povećanje vršnih ubrzanja. Na razini općenitih spoznaja većina temeljnih tala (osim čvrstih stijena koje su najčešće) u Općine može se razvrstati u tla tipa B koja obuhvaćaju nanose vrlo gustog pijeska, šljunka ili vrlo krute gline, debljine najmanje nekoliko desetaka metara, s postupnim povećanjem mehaničkih svojstava s dubinom. U takvim tlima prosječna brzina širenja poprečnog potresnog vala iznosi od 360 do 800 m/s. Za temeljno tlo razvrstano u tip B u skladu s

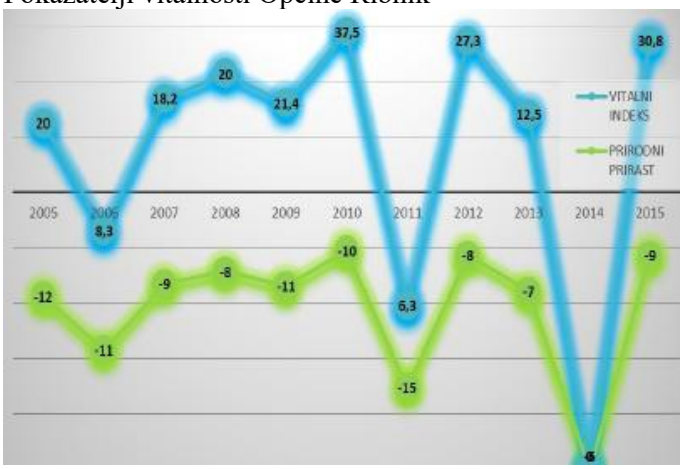
normom zahtijeva se da se ubrzanje za tlo tipa A pomnoži faktorom SB = 1,20. Manji dio temeljnih tala u području Općine može se razvrstati u tla tipa C koja obuhvaćaju duboke nanose gustog ili srednje gustog pijeska, šljunka ili krute gline debljine od nekoliko desetaka metara do više stotina metara. U takvim tlima prosječna brzina širenja poprečnog potresnog vala iznosi od 180 do 360 m/s.

Iz narednih karata koje je izradio Geofizički zavod za povratne periode od 50, 100, 200 i 500 godina razvidno je da je potres najjačeg intenziteta od VIII° MCS skale moguć već u periodu od 200 godina, a u dužem periodu i većeg intenziteta.

b) Stanovništvo

Općina Ribnik se nalazi u sjeverozapadnom dijelu Karlovačke županije. Općina prema Popisu stanovništva 2021. godine, ima 361 stanovnika. (Popisom iz 2011. godine imala je 475 stanovnika).
Pokazatelji vitalnosti Općine Ribnik

Demografska kretanja u razdoblju od 2011.-2021. u Općini Ribnik negativnog su predznaka. Drugim riječima, više je stanovnika umrlo negoli je rođeno. Navedeni podaci sugeriraju na trend imigracije mladih osoba s područja općine u veća urbana središta. Općina Ribnik bilježi pad stanovnika od 7.6 %. Također, cijela županije ima značajan pad stanovništva i bilježi negativne demografske trendove.
Područje Općine Ribnik zahvaćeno je procesom demografskog starenja stanovništva, te u njemu prevladava stanovništvo starosne kategorije 60 i više godina u kojem žene sudjeluju sa 58%, dok je udio muške populacije stanovništva u ukupnom broju stanovnika od 60 i više godina 42%.
Prema podacima HZMO-a, vidljivo je da na prostoru Općine Ribnik, broj osiguranika svake godine opada, što znači da radno sposobni kontingent ljudi iseljava ili nalazi svoja radna mjesta izvan Općine Ribnik dnevno migrirajući ili napuštajući Ribnik kao mjesto stalnog prebivališta. Godišnji broj

osiguranika je u konstantnom padu, što negativno utječe na Općinu u više aspekata, kroz prihode Općine i kroz kvalitetu života.

Općina Ribnik ima 17 naselja sa sljedećim brojem stanovnika: Donja Stranica 1, Drenovca Lipnička 10, Gorica Lipnička 11, Gornja Sranica 5, Gornji Goli Vrh Lipnički 2, Griče 43, Jarnevići 25, Jasenovica 19, Lipnik 47, Martinski Vrh 14, Novaki Lipnički 14, Obrh 3, Ravnica 8, Ribnik 98, Skradsko Selo 18, Sopčić Vrh 9, i Veselići 35.

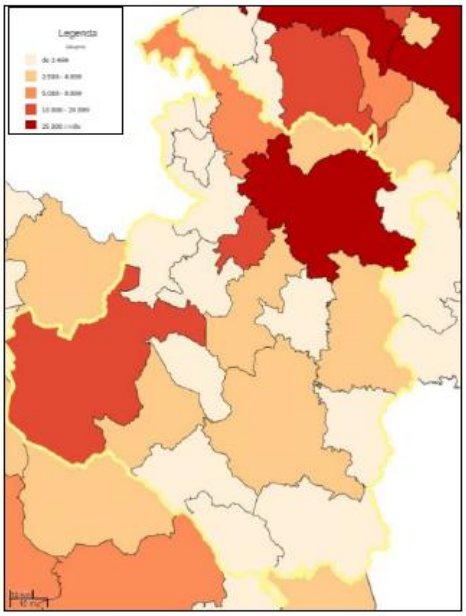
Broj stanovnika po ključnim kategorijama za civilnu zaštitu (Popis 20**21**.):

Spol	**Ukupno**	**Stanovnika 0-14 godina**	**Stanovnika 15-64 godina**	**Stanovnika 65 + godina**
Ukupno	**362**	30	232	100
M	**186**	15	128	43
Ž	**166**	15	94	57

Prema popisu iz **2021**.godine Općina Ribnik ukupno ima 150 kućanstava, u kojima živi sveukupno stanovništvo (362), te 393 stambenih jedinica od čega 309 stambenih jedinica stalnog stanovanja. (od toga nastanjenih je 150 i nenastanjenih 159 stanova) te 82 stana za odmor.

Gustoća naseljenosti

Prema popisu stanovništva iz 20**21**. na području Općine Ribnik ima **362 stanovnika** a površina Općine je **39,34 km²** , te je gustoća naseljenosti **9,20 st/km²**.

JLP(R)S	2011.	2021.
Karlovačka županija	128.899	112.596
Grad Karlovac	55.705	49.594
Općina Ribnik	475	361

c. Materijalna i kulturna dobra te okoliš

Kulturna dobra

Kulturnu-povijesnu baštinu možemo podijeliti na zaštićenu nepokretnu povijesnu-kulturnu baštinu (materijalnu), zaštićenu pokretnu povijesnu-kulturnu baštinu (materijalnu) i zaštićenu kulturnu-povijesnu baštinu (nematerijalnu). Kulturna baština, materijalna i nematerijalna, zajedničko je bogatstvo tog prostora u svojoj raznolikosti i posebnosti. Ističemo samo bitne:

- Stari grad Ribnik, zaštićeno kulturno dobro /Z-301/
- Lipnik, župni dvor /Z-3094/
- Gornja Sreanica, kapela sv.Petra /Z-5497/
- Griče, kapela sv.Ane /Z-3377/
- Lipnik, župna crkva sv.Ilije Proroka /Z-3377, Z-7461, Z-1808/

- Ističu se okućnice u Drenovici Lipničkoj 9, Gorici Lipničkoj 9 i 15, G. Stranici 1, Jarnevićima 4a, Jasenovici 4 i 20, Lipniku 46 i 49, Martinskom Vrhu 3 i 5, Novakima Lipničkim 21, Obrhu 5, Ravnici 2 te Ribniku 13, 31 i 35.

Naselje Ribnik administrativno je središte Općine sa značajnom povijesnom lokacijom i stoljetnim identitetom. Bogata povijesna baština povezana je sa ribničkim vlastelinstvom, Starim gradom Ribnikom, župom Sv. Ilije u Lipnku i Lipničkim dekanatom, Jurjom Križanićem i Ilijom Gregurićem.
Ribnik je smješten u udolini na raskrižju državne ceste D6 (raskrižje nekadašnje trgovačke ceste što je spajala Kranjsku cestu od Metlike preko Karlovca sa Bosnom). Naziv je dobio po ribnjaku koji je postojao kod Starog grada. Utvrda Ribnik postojala je još u 13. stoljeću a današnji Stari grad Ribnik sagradio je Bernardin Frankopan.

Nacionalni parkovi, parkovi prirode, rezervati, šumske površine

U Općini Ribnik nema zakonom zaštićenih dijelova prirode. Prostornim planom Karlovačke županije predložena je za zaštitu dolina potoka Ribnika. Za ovo područje je potrebno pokrenuti postupak zaštite u skladu sa Zakonom o zaštiti prirode (NN 70/05) i to u kategoriji značajnog krajobraza.

Prirodne znamenitosti
Općina Ribnik odlikuje se dvama značajnim krajobrazima:

- Dolina potoka Ribnik: dolina Ribnika i potoka Muljevac smještena je između Vodeničkog pobrežja i Lipničke gore, te njim prolazi cesta od državnog značenja Karlovac – Novo Mesto. Područje doline potoka Ribnik ima karakteristike nizinskog područja sa blagim padinama do 150 m.n.m. , te je djelomično obraslo šumama hrasta lužnjaka i crne johe, dok velike površine prekriva neobraslo šumsko zemljište u obliku vriština i bujadnica. „Stelniki“ su pašnjaci obrasli steljom-bujadi, od drveća tu je rasla breza i joha (jakša) te su se koristili kao pašnjaci za krave i ovce, stelja se kuhala u kotlu kao hrana za svinje, a u jesen se kosila, sušila i koristila kao nastor za stoku. Danas se stelnici pretvaraju u šume. Radi bioraznolikosti i očuvanja takvog prirodnog fenomena biti će potrebna zaštita i intervencija čovjeka te odgovarajuća interpretacija. Područje ribničke doline obiluje oranicama i livadama, stoga je idealno za bavljenje ratarstvom. Ribnički potok i Potok Obrh imaju dosta vode, osim za velikih suša. Izvor Obrh sa količinom vode do 80 l/sek (za vrijeme kišnih razdoblja i do 2000 l/sek), te se nizvodno od izvora stvaraju močvarna područja značajna za obitavanje ornitofaune. Zbog korištenja vode za potrebe vodovoda, potok ljeti zna presušiti. Travnjaci koji su nastali oko potoka se zapuštaju, te će ih biti potrebno očistiti od trnja i žbunja i kultivirati radi hrane za divlje životinje i očuvanja bioraznolikosti. Močvare u donjem toku Ribničkog potoka bogate su ptičjim fondom i važno mjesto za odmor ptica selica.
- Područje Vodenice – Bukovje: područje Bukovja smješteno je većim dijelom unutar granica grada Ozlja, dok se manjim dijelom nalazi u Općini Ribnik. Karakteristike ovog područja brežuljkasta su područja sa pitomim kotlinama, voćnjacima i vinogradima, te šumama i gajevima. Od šumskih zajednica rasprostranjene su bukove šume koje se nalaze na sjevernim padinama. Na rubnim dijelovima smještena su seoska naselja.

Područje obuhvata ugostiteljsko-turističke zone Lipnik sukladno Uredbi o proglašenju ekološke mreže ne nalazi se unutar područja ekološke mreže, niti potencijalnih područja europske ekološke mreže Natura 2000. Prema podacima iz Karte staništa Karlovačke županije na području planirane ugostiteljsko-turističke zone Lipnik rasprostranjeni su antropogeni stanišni tipovi ruralnih područja, prema Nacionalnoj klasifikaciji staništa navedeni kao slijedeća staništa:

- I.2.1. Mozaici kultiviranih površina,
- J.1.1. Aktivna seoska područja.

		kartografska oznaka	status zaštite	prijedlog kategorije	prijedlog zaštite
6.0.1.	Lipnik, kultivirani krajolik	KK 01	N	2	P
6.0.2.	Griče, kultivirani krajolik	KK 02	N	3	PPUO
6.0.3.	Obrh, kultivirani krajolik	KK 03	N	3	PPUO
6.0.4.	Martinski Vrh, kultivirani krajolik	KK 04	N	3	PPUO
6.0.5.	Gornja Stranica, kultivirani krajolik	KK 05	N	3	PPUO
6.0.6.	Martinski Vrh, vidikovac	KK 06	N	3	PPUO
6.0.7.	Obrh, vidikovac	KK 07	N	3	PPUO
6.0.8.	Gornja Stranica, kapela sv. Petra, vidikovac	KK 08	N	3	PPUO
6.0.9.	Lipnik, vizure u kontinuiranom potezu	KK 09	N	3	PPUO
6.0.10	Komarnik, Drenovac, Stražnjak, vizure u kontinuiranom potezu	KK 10	N	3	PPUO
6.0.11	Ribnička dolina, vizure u kontinuiranom potezu	KK 11	N	2	P
6.0.12	Novaki Lipnički, Martinski vrh, D. Stranica, G. Stranica, vizure u kontinuiranom potezu	KK 12	N	3	PPUO

Šumarstvo

Područje Općine većim je dijelom prekriveno šumskim površinama uglavnom u privatnom vlasništvu, te državnim šumama s kojima gospodari Šumarija Ozalj. Šume na području općine gospodarske su namjene, te služe prvenstveno za proizvodnju drva i drvne mase. Plan gospodarenja šumama temelji se na šumskogospodarskoj osnovi, prema načelu trajnosti gdje se na godišnjoj razini obilježavaju i sijeku bolesna i suha stabla za ogrjevno drvo, te se na taj način poboljšava zdravstveno stanje šuma i iskoristivost drveta. Obzirom da su šumske površine unutar Općine rasprostranjene u izvan prosječnoj mjeri potrebno je unaprijediti stanje šumskog fonda i provoditi sječu u okviru Zakona. Ribničko područje naročito je poznato po kestenu, otud i ime kraju „Kostenjarski kraj“ a ljudi su „Kostenjari“. Zbog bolesti kestena potrebno je pošumljavanje sa sadnicama kestena koje su otporne na bolesti.

Vodoopskrbni objekti

Na području Općine Ribnik isporučitelj vodne usluge javne vodoopskrbe je trgovačko društvo Komunalno Ozalj d.o.o.. Osnovna djelatnost društva je vodoopskrba i zbrinjavanje otpadnih voda.
Osnovni izvor za opskrbu vodom nalazi se na području Općine Ribnik gdje je izgrađena crpna stanica „Obrh“ kapaciteta 60 l/s. Voda se sa zahvata tlači u vodospremnik „Breznik“ (290 m.n.m.) na području današnje općine Žakanje gdje postoji jedna komora od 1000 m³.
Područje naselja Ribnik ima riješeno pitanje opskrbe pitkom vodom iz magistralnog vodovoda koji vodi od vodospreme "Breznik", a planira se proširenje postojeće mreže. Mali dio stanovništva se opskrbljuje vodom iz vlastitih zdenaca. To stanje zahtjeva rješenje opskrbe pitkom vodom iz javnog sustava kao i proširenje vodoopskrbne mreže u planirana proširenja građevinskih područja te spajanje magistralnog obilaznog cjevovoda. Vodoopskrba će se unaprijediti izgradnjom vodovodne mreže za naselje Gornja Stranica te domaćinstava Stepić u Novakima Lipničkim (na raskrižju ceste za Martinski Vrh i Goricu Lipničku). Prekidna komora "Jasenovica" ima vrlo malu zapreminu, od svega 5 m³, pa se varijacije potrošnje moraju podmirivati iz vodospreme "Breznik". Budući da je vodosprema "Breznik" distributivna vodosprema za cjelokupni ozaljski vodovodni sustav, u slučaju nedostatnih količina vode javljaju se poteškoće u distribuciji. Prema tome planira se izgradnja vodospreme "Jasenovica" koja bi podmirivala nedostatne količine vode posebno pri vršnoj potrošnji na ribničkom opskrbnom području, neovisno o distribuciji i potrošnji vode u ostaloj mreži postojećeg vodovodnog sustava. Razvoj vodoopskrbe zasniva se na korištenju kvalitetne i sanitarno sigurne vode, a što se danas postiže samo kod većih sustava gdje se kontinuirano provodi kontrola kakvoće vode. Daljnji razvoj vodoopskrbe povezuje se uz kompletiranje okolnih vodoopskrbnih sustava, odnosno temelji se na proširenju postojećih vodovoda na šire gravitirajuće prostore koji nemaju riješenu vodoopskrbu na zadovoljavajući način. Rješenje vodoopskrbe temelji se na priključenju novih konzumnih područja na postojeće veće sustave, jer se jedino na taj način mogu garantirati uvjeti kontinuirane i sigurne opskrbe-

Poljoprivredne površine

Uzevši u obzir značajne prirodne potencijale i resurse na području Općine, može se zaključiti da se većina stanovnika predmetne Općine bavi poljoprivredom i stočarstvom kao primarnom poljoprivrednom djelatnošću. Kako bi se očuvala prirodna ravnoteža prostora, poljoprivredne površine

valorizirane su i zaštićene u najvećoj mogućoj mjeri. Poljoprivredna proizvodnja uvjetovana je mikroklimom te reljefom prostora.

Broj PG-a i poljoprivrednog zemljišta u Karlovačkoj županiji i Općini Ribnik

Grad/općina	<3		>=3 i <20		>=20 i <100		>=100 i < 1.500		>=1.500		UKUPNO	
	Broj PG	Površina (ha)	Broj PG	Površina (ha)	Broj PG	Površina (ha)	Broj PG	Površina (ha)	Broj PG	Površina (ha)	Broj PG	Površina (ha)
Karlovačka županija	2.345	3.589,89	2.157	14.028,68	161	5.778,38	9	1.876,65	0	0,00	4.672	25.273,61
Općina Ribnik	11	19,31	34	195,66	2	76,68	0	0,00	0	0,00	47	291,65

Na području Općine nalazi se sveukupno 47 PG koja raspolažu zemljištem od 291,65 ha. Najveći broj poljoprivrednih gospodarstava raspolaže zemljištem površine >= 3 i <= 20 ha, dok na istom području ne postoje PG koja raspolažu zemljištem >=20 ha.

Namjena svih površina Općine Ribnik (PPU)

Redni broj	Općina Ribnik		Oznaka	PPUO ukupno ha	PPUO % od površine Općine
1.	**ISKAZ PROSTORNIH POKAZATELJA ZA NAMJENU POVRSINA**				
1.1.	Građevinska područja	ukupno	GP	111,48	2,83
	Izgrađeni dio GP	ukupno		94,03	2,39
	Neizgrađeni dio GP			17,45	
1.2.	Izgrađene strukture van građevinskog područja	ukupno		29,35	0,75
			I	9,85	0,25
			E		
			K		
			T	7,47	0,19
			R	11,77	0,3
1.3.	Poljoprivredne površine obradive	ukupno	P	411,21	10,45
			P1	127,00	
			P2	24,00	
			P3	260,21	
1.4.	Šumske površine	ukupno	Š	2.103,94	53,48
	- gospodarske		Š1	2.103,94	
1.5.	Ostale poljoprivredne i šumske površine	ukupno	PŠ	1.233,21	30,98
1.6.	Vodne površine	ukupno	V	43,56	1,11
	- vodotoci			43,56	
1.7.	Ostale površine	ukupno		1,65	0,04
			G	0,84	
			IS	0,81	
	Općina Ribnik	**ukupno**		**3.934,40**	**100,00**
2.	**ZAŠTIĆENE CJELINE**				
2.1.	Zaštićena prirodna baština	ukupno		615,87	15,65
	- značajni krajobraz		ZK	606,82	
2.2.	Zaštićena graditeljska baština			9,05	0,23
	- kulturni krajolik		KK	313,38	

Tehnološke karakteristike postrojenja s opasnim tvarima

Nema značajnih postrojenja ove vrste, tek nekoliko manjih spremnika UNP i Lož ulja.

Kapaciteti i drugi objekti za sklanjanje

U području Općine Ribnik nema izgrađenih skloništa za sklanjanje ljudi, niti takva obaveza postoji. Sklanjanje stanovništva osigurava se, u slučaju potreba, prilagodbom postojećih većih građevinskih objekata (stambenih objekata, društvenih/vatrogasnih domova) u namjeni za dopunsko sklonište, te prilagođavanjem pogodnih prirodnih, podrumskih i drugih pogodnih građevina za funkciju sklanjanja ljudi. Skloništa su namijenjena zaštiti ljudi i kritičnih dobara potrebnih za preživljavanje u vrijeme kriznih događanja, pri zaštitnom režimu sklanjanja. Planiraju se uzimajući u obzir racionalnost izgradnje, vrstu i namjenu građevine, prosječan broj ljudi koji borave, rade ili su u poslovno-uslužnom odnosu u građevini, ugroženost građevine, geološko-hidrološke uvjete gradnje i slično. Procjenjuje se da oko 40% porodičnih kuća i zgrada u području Općine ima odgovarajuće oblike armirano-betonskih podrumskih prostorija koje se, manjom i većom dopunom sadržaja i prilagodbama mogu upotrijebiti za

privremeno sklanjanje. Pomoć u privođenju objekata za namjenu skloništa pružili bi Povjerenici civilne zaštite za naselja Općine i pripadnici vatrogastva i druge operativne snage, ali i pučanstvo Općine- osobito u pripremi svojih individualnih podruma u namjeni za privremeno zaklanjanje.
Osobama koje su se evakuirale sa ugroženog područja naselja ili njegovog dijela, Općina će organizirati (osigurati) zbrinjavanje (prihvatni centar) na neugroženom području, do prestanka okolnosti evakuacije, odnosno prestanka opasnosti.

Zbrinjavanje podrazumijeva osiguranje boravka, prehrane i nužne zdravstvene skrbi.
Boravak evakuiranih osoba, prije svega onih koje se nisu smjestile kod rodbine i prijatelja odnosno samostalno (o čemu trebaju obavijestiti Povjerenike CZ) Općina može organizirati u:

- postojećim hotelsko-smještajnim kapacitetima regije, sportskim dvoranama i sl.
- zidanim građevinama,
- šatorima,
- kamp kućicama ili kontejnerima za stanovanje
- kombiniranom smještaju

Bez obzira na vrstu/oblik smještaja u svakom se prihvatnom centru organizira prehrana, sanitarne prostorije, ambulanta za osnovnu zdravstvenu skrb, administracijski i info pult, psihološka pomoć i podrška te sigurnost i javni red i mir (policija) kao i prostor za religijske potrebe. Za sklanjanje stanovništva te zbrinjavanje na kraći period kod pojavnosti katastrofa i velikih nesreća Općina će koristiti neki od pogodnih objekata.
Najpogodniji objekti prijema evakuiranog stanovništva i početnog zbrinjavanja u Općini Ribnik su:

- Vatrogasni dom Ribnik / 150 – 200 osoba/
- Vatrogasni dom Lipnik / 50 osoba/
- Lovački dom Veselići /50 osoba/.

LD *Srnjak* Ribnik; EM sirena na krovu

Zdravstveni kapaciteti (javni i privatni)
U skladu s odredbama Zakona o zdravstvenoj zaštiti zdravstvena se djelatnost obavlja na primarnoj, sekundarnoj i tercijarnoj razini te na razini zdravstvenih zavoda. U nadležnost jedinica lokalne samouprave spada primarna zdravstvena zaštita koja obuhvaća: djelatnost opće medicine, školsku medicinu, higijensko-epidemiološku zaštitu, zubno-zdravstvenu zaštitu, hitnu medicinsku pomoć, medicinu rada, primarnu zaštitu žena i djece, patronažnu i ljekarničku djelatnost, a obavlja se u zdravstvenim ustanovama bez obzira na vrstu vlasništva, domovima zdravlja, ustanovama za hitnu medicinsku pomoć, ustanovama za zdravstvenu njegu u kući i ljekarnama te ordinacijama privatne prakse.
Ustroj i mreža zdravstvenih ustanova prati županijski ustroj i ustroj zdravstva na nivou države. Sustav zdravstvene zaštite Zagrebačke županije organiziran je na dvije razine (primarnoj i sekundarnoj).
Za zdravstvo, na lokalnoj razini, nadležna je Karlovačka županija. Primarna zdravstvena zaštita osigurava se putem Doma zdravlja Karlovačke županije i Ispostave Zavoda za HMP u Ozlju. Na području Općine nalazi **se jedna ambulanta opće/obiteljske medicine.**

d. Prometno-tehnološka infrastruktura

Cestovni promet

Područje Karlovačke županije prometno je značajno jer se nalazi na prijelazu između dvije hrvatske regije, Nizinske i Jadranske. Graniči sa Slovenijom te je na sjecištu međunarodnih prometnih tijekova. Kroz županiju prolazi dio autoceste Zagreb – Split, glavne prometnice koja povezuje središnju Europu s Jadranom.

Područjem Općinom Ribnik prolaze sljedeće prometnice:

- *Državne ceste*

Općinom prolazi državna cesta **D6** Jurovski Brod (granica s Republikom Slovenijom) - Ribnik - Karlovac - Krnjak - Glina - Dvor - granica s Republikom Bosnom i Hercegovinom.

Državna cesta izgrađena je 1979 godine i od tada nikada nije temeljito obnovljena, te se nalazi u izrazito lošem stanju i zaslužuje modernizaciju.

-Županijske ceste

- Ž 3140 – (D6) Pravutina – Vel.Paka – Ribnik (D6)

- Lokalne i nerazvrstane ceste:

- L 34027: - Sopčić Vrh (Ž3140) – Skradsko Selo (D6)
- L 34028: - Ribnik (D6) – Martinski Vrh _ Levkušje (D228)
- L 34168: - Gornja Strabica (L 3428) – Pišćetke (nerazvrtsna c.)

U Općini postoji 40 km nerazvrstanih prometnica od kojih je 20-ak km asfaltirano.

Zračne luke, prometna čvorišta, mostovi, vijadukti i tuneli

U području Općine Ribnik nije razvijen zračni promet. Na cestovnoj infrastrukturi ne postoje značajniji mostovi i vijadukti te nema tunela, što doprinosi žilavosti cestovnog prometa i prohodnosti i u vrijeme katastrofa (npr. potresi).

Dalekovodi i transformatorske stanice

Električna mreža izvedena je zračno. Zračna mreža jednim dijelom izvedena je golim vodičima, a drugim sa izoliranim samonosivim kabelskim snopovima, na čelično-rešetkastim, betonskim ili drvenim stupovima.

Na području općine Ribnik nema postrojenja za proizvodnju električne energije. Potrošači se električnom energijom snabdijevaju iz trafostanice koje su u nadležnosti Distribucijskog područja Elektre Karlovac – Pogon Ozalj. Sve trafostanice su građene za napon 10 (20) / 0,4 kV i razmještene su:

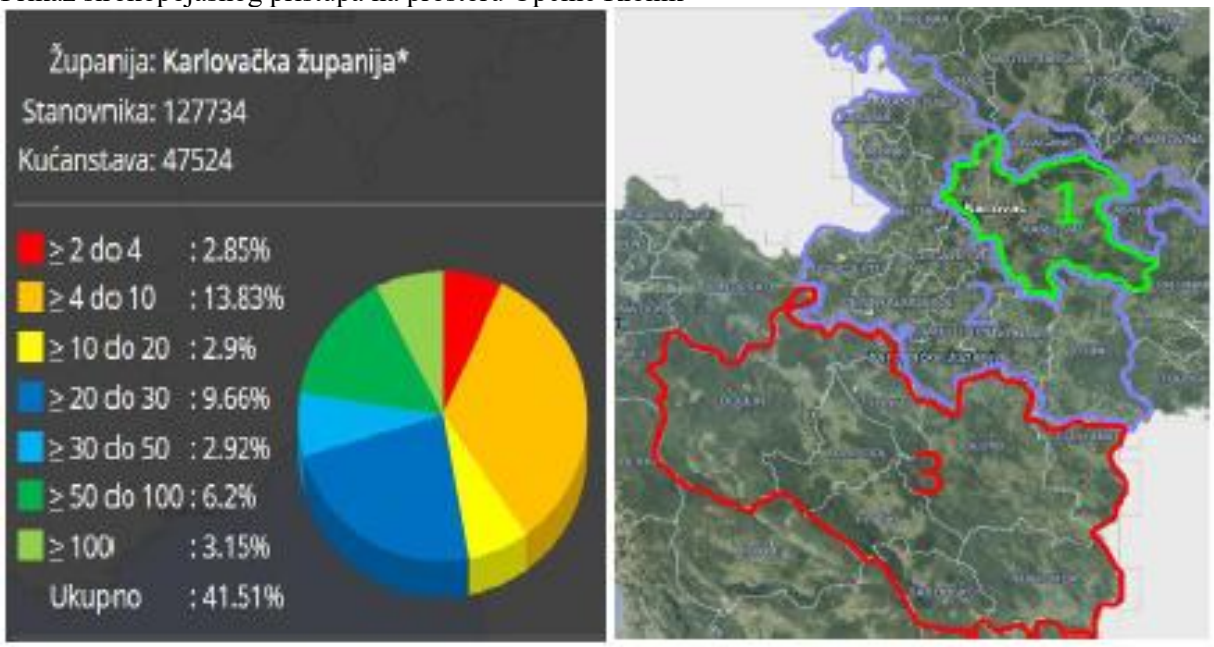
1. TS (kabelska) OBRH
2. TS (toranjska) RIBNIK

3. TS (stupna) DOLINAR
4. TS (kabelska) TRANSPORTI (ČULIG)
5. TS (toranjska) RIBNIČKI NOVAKI
6. TS (stupna) MARTINSKI VRH
7. TS (toranjska) LIPNIK
8. TS (toranjska) VESELIĆI
9. TS (stupna) DONJE GRIČE
10. TS (stupna) GORNJE GRIČE

Telekomunikacijski sustavi /lokacije GSM, FM radio i TV odašiljača/

Značajan dio stanovništva Općine Orle i dalje ne može koristiti širokopojasni pristup velikih brzina, uslijed nedostupnosti odgovarajućih širokopojasnih mreža velikih brzina. Dugoročno, takva situacija digitalnog jaza, odnosno nedovoljne dostupnosti širokopojasnog pristupa velikih brzina, onemogućava punu realizaciju pozitivnih društvenih i gospodarskih koristi povezanih s dostupnošću širokopojasnog pristupa velikih brzina te može rezultirati društvenim i gospodarskim zaostajanjem Općine.

Prikaz širokopojasnog pristupa na prostoru Općine Ribnik

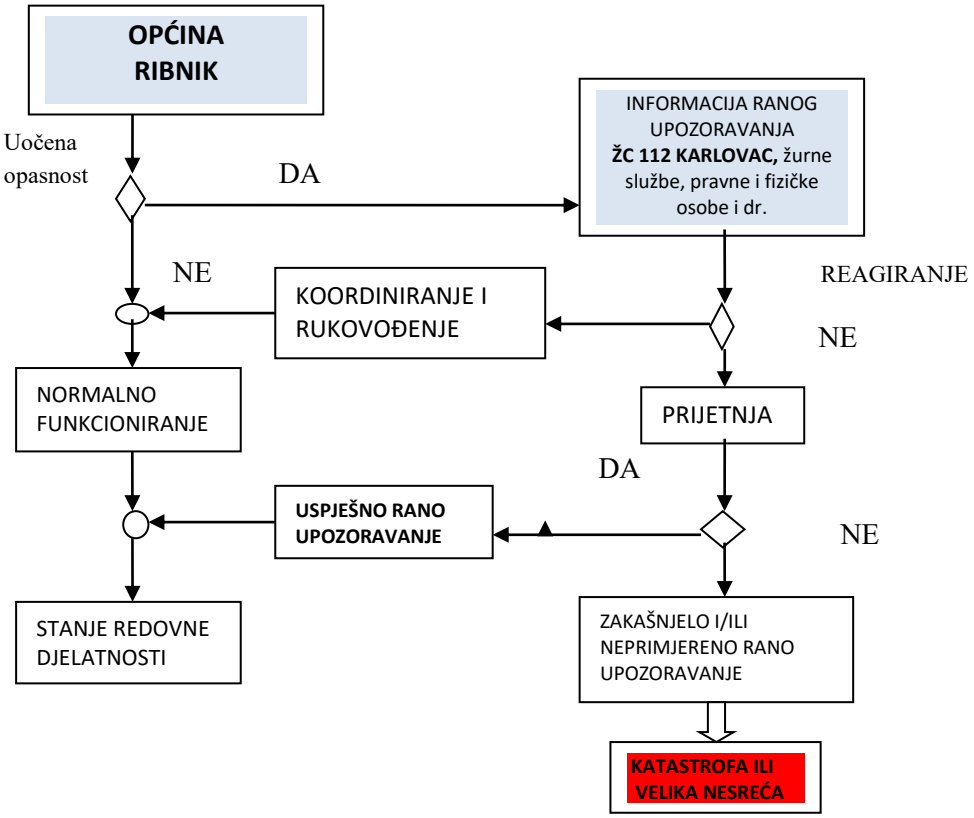

2. Upozoravanje

Najvažnija pretpostavka za savladavanje katastrofe i velike nesreće koje prijete području Općine Ribnik je pravovremena spoznaja opasnosti situacije, odnosno preventivno djelovanje koje se ogleda u mehanizmima ranoga upozoravanja. Zadatak sustava za rano upozoravanje je pružanje neophodne informacije i saznanja donositeljima odluka, čime eventualne ugroze ili krize gube svaki karakter iznenađenja u upravljanju, rukovođenju i zapovijedanju, kao i u pripravnosti.

Upozoravanje je najučinkovitija i najjeftinija metoda u potpori pripremanja zajednice za nošenje s posljedicama izvanrednih događaja, kontrolu rizika i ublažavanje posljedica. Rano upozoravanje je postupak mjerodavnog tijela o visokoj mogućnosti nastajanja izvanrednog događaja, utemeljen na nacionalnim sustavnim predviđanjima i procjenama te na međunarodno i iz drugih izvora razmijenjenih podataka. Kada se signal za upozoravanje objavi, ugroženim zajednicama nameću se promjene svakodnevne rutine i one započinju s pripremama za postupanje u katastrofama i velikim nesrećama. Upozoravanje je učinkovito ako je pravovremeno te ukoliko su sustavi komunikacija i javnog informiranja djelotvorni.

Grafički prikaz 1: Tijek uspješnog pravovremenog ranog upozoravanja

Rano upozoravanje je postupak mjerodavnog tijela o visokoj mogućnosti nastanka izvanrednog događaja. Na temelju informacija, uputa i preporuka ŽC112/Službe civilne zaštite Karlovac/Ravnateljstva civilne zaštite RH (MUP), svi sudionici sustava zaštite i spašavanja započinju s provođenjem priprema za djelovanje u izvanrednim događajima, sukladno vlastitim planovima zaštite i spašavanja, planovima civilne zaštite i standardnim operativnim postupcima. U određenim uvjetima, na primjer kada sa radi o izvanrednom događaju koji nastaje iznenada ili ima svoj razvojni slijed (od nastanka do eskalacije) a koji operativnim kapacitetima sustava civilne zaštite, na bilo kojoj razini, ne ostavlja dovoljno vremena za kvalitetno reagiranje, tada ŽC112 Karlovac koristi sustav javnog uzbunjivanja kako bi o katastrofi i velikoj nesreći alarmirala sve na pogođenom području (npr. potres).
Operativni sustav ranog upozoravanja obuhvaća prvi stupanj, odnosno sustav karakterističnih procjena rizika i statističkih podataka, te raznih vrsta indikatora opasnosti koje se mogu dogoditi na području Općine Ribnik. Primarni podaci i informacije za aktiviranje određenog mehanizama upozorenja

operativnog sustava ranog upozoravanja uobičajeno je da dolaze od strane građana, javnih unutarnjih i vanjskih subjekata.
Podaci i informacije se prosljeđuju kroz operativno-komunikacijske centre operatera, policije, vatrogasnih postrojbi, hitne medicinske pomoći i **Županijskog centra 112 Karlovac**.
Prijem i ispravno tumačenje strategijskog sustava ranog upozoravanja omogućava da se već u ranom stadiju strategijskih diskontinuiteta pripreme taktičke i operativne alternative, te se ne mora čekati da opasnost tijekom vremena sama po sebi poprimi jasne konture katastrofe i velike nesreće.
Pravovremena spoznaja krize na području Općine Ribnik znači prvi korak ka poduzimanju mjera zaštite i spašavanja, pošto u slučaju zakašnjelog i neprimjenjivog zapažanja i upozoravanja na prijetnju (Grafički prikaz 1) ili njenog ignoriranja raste stupanj konkretizacije opasnosti i istovremeno opada mogućnost reagiranja. Paralelno sa tim sužavaju se manevarske sposobnosti sudionika zaštite i spašavanja, pogotovo operativnih snaga zaštite i spašavanja prema stadiju razvoja opasnosti i razvijanju katastrofe i velike nesreće.
Bitno je da rano upozoravanje bude dovoljno precizno i pouzdano da zajednica vjeruje u nju te da odmah reagira na prvo dano upozoravanje. Nerijetko se dešavalo da su loša iskustva s prijašnjim netočnim prognozama i lažnim uzbunama utjecala na to da zajednica ne reagira na uzbunu upravo onda kada se stvarno pojavila ozbiljna prijetnja.
Razine ranog upozoravanja
Upozoravanje je aktivnost sustava zaštite i spašavanja kojima se omogućuje aktiviranje sudionika zaštite i spašavanja unutar odgovarajućeg vremenskog razdoblja, a koji će biti usuglašen između operativnih snaga zaštite i spašavanja i drugih snaga od interesa za zaštitu i spašavanje na strategijskoj, taktičkoj i operativnoj razini. Općina Ribnik sustav ranog upozoravanja implementira u pet razina (Tablica 1) s ciljem informiranja sudionika zaštite i spašavanja odnosno, interesnim skupinama o prirodi i stupnju štetnog događaja.
Tablica 1: Razine ranog upozoravanja

RAZINA	DOGAĐAJ	ZAHTJEVI
1.	**KATASTROFA**	- upozoravanje strategijske razine - pomoć nadležnih tijela državnih institucija - aktiviranje svih sudionika civilne zaštite i spašavanja
2.	**VELIKA NESREĆA**	- upozoravanje strategijske i taktičke razine - pomoć nadležnih tijela državnih institucija - aktiviranje neophodnih operativnih snaga
3.	**NESREĆA**	- upozoravanje taktičke i operativne razine - upozoravanje minimalnih operativnih snaga potrebitih za kontrolu i odgovor na događaj - omogućavanje informiranja odgovarajućih subjekata o pojavi nesreće koja bi se mogla razviti u veliku nesreću i katastrofu
4.	**HITNA SITUACIJA**	- upozoravanje taktičke razine - početna razina upozoravanja (vatrogasne postrojbe, policija, hitna medicinska pomoć i slično)
5	**OPASNOST**	- upozoravanje operativne razine - upozoravanje na utvrđene standarde operativnih procedura koje se primjenjuju u svakodnevnim djelovanjima - upozoravanje na mobilizaciju - upozoravanje na demobilizaciju

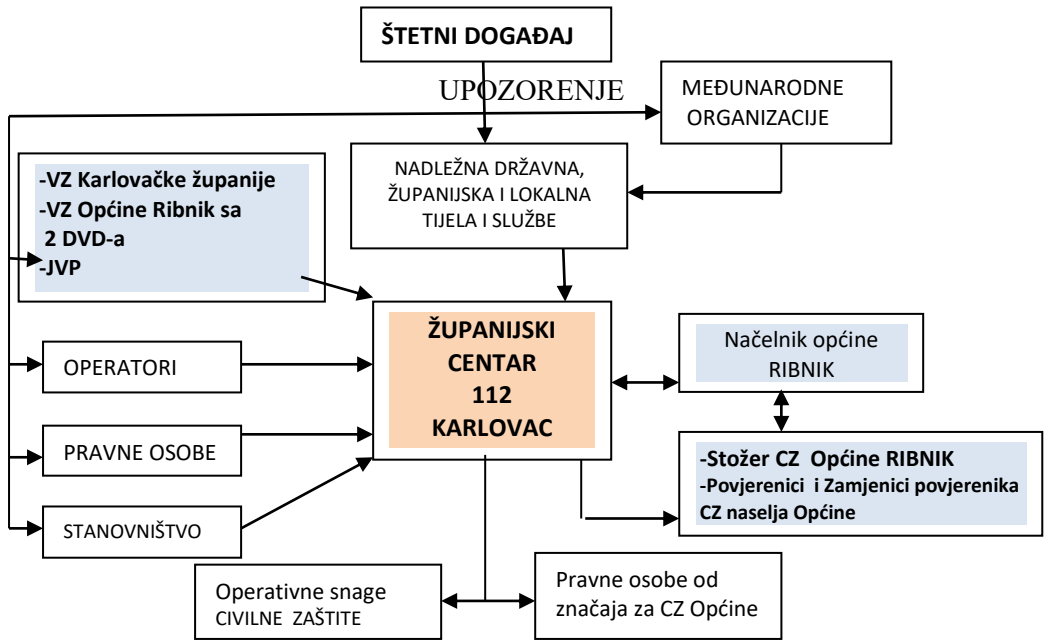
Načini ranog upozoravanja i nositelji
Rano upozoravanje o pojavi određenog događaja može se izvesti raznim sredstvima, tehnikama i načinima (Tablica 2). Uporaba jednog ili više načina ili tehnike ranoga upozoravanja ovisit će o vrsti događaja, ciljanoj skupini i nositeljima. Procjenom određenoga načina ranoga upozoravanja dolazi se do optimalne informiranosti. Određeni načini ranoga upozoravanja pored pozitivnih rezultata imaju i negativne ovisno o nemogućnosti ranog upozoravanja u situacijama izloženosti određenim ugrozama.
Signalom određene opasnosti (događaja) alarmiraju se svi na pogođenom području, odnosno daju se:

- adekvatna priopćenja,
- obavijesti o mjerama zaštite i spašavanja,
- upute za postupanje,
- smjernice za pokretanje sustava za CZ - zaštitu i spašavanje.

Tablica 2: Način ranog upozoravanja o pojavi opasnog događaja

NAČIN	UPOZORAVANJE	POZITIVNO	NEGATIVNO	NOSITELJI
Pojedinačno (od stambene jedinice do stambene jedinice)	- upozoravanje malog broja stanovništva na određenom ciljanom području	- umirujući i psihološki učinak - smanjen obim paničnih reakcija - informacija iz prve ruke	- vremensko odgađanje na događaj - angažiranost većeg ljudskog i materijalno-tehničkog potencijala - neprovedivo u određenim situacijama	- PU Karlovačka, PP Ozalj - VZ KŽ, VZO/DVD-i (2) Općine Ribnik - Povjerenici CZ Općine
Sirene, rotacijska svijetla, signalne rakete, megafoni i slično	- upozoravanje većeg broja stanovništva određene zajednice	- brzina učinkovitosti	- mogućnost paničnih reakcija - uzrokovanje zbunjenosti - nije čujno i vidljivo za sve (gluhi, slijepi) - nemogućnost verbalnog kontakta	- ŽC 112 Karlovac - PU Karlovačka, PP Ozalj - VZ Kar. županije i VZO/DVD-i Općine - Zavod za HMP KŽ - HCK, GDCK Ozalj - TK operateri
Sustav javnog priopćavanja (R, TV, Internet, mobilne komunik. usluge i sl.	- upozoravanje određene i susjednih zajednica	- kvantitativna učinkovitost - sposobnost pripreme za događaj	- ograničeno širenje poruke - prijem samo onima koji imaju pristup mediju	- ŽC112 Karlovac - R i TV postaje - TK operateri
Sustav operativno-komunikacijskih centara SRUUK	- upozoravanje za pripremu na događaj - egzaktne informacije	- potpuna informacije	- upozorenje ograničeno na osobe u sustavu - prijem limitiran na osobe koje imaju pristup sustavu	- Operativno-komunikacijski centri sudionika CZ - **ŽC 112 Karlovac** glavni koordinator svih u sustavu

Grafički prikaz 2: Organizacija i sudionici kod ranog upozoravanja

U izvanrednom događaju koji nastaje stihijski i iznenada ili ima svoj razvojni slijed od opasnosti do katastrofe u kratkom vremenskom intervalu, a koji se nije mogao predvidjeti sustavom ranoga upozoravanja na području Općine Ribnik, načelnik županijskog centra 112 Karlovac donosi odluku o uzbunjivanju.
Cilj ove izvanredne mjere je žurno alarmiranje načelnika, stožera civilne zaštite, dužnosnika Općine Ribnik, operativnih snaga civilne zaštite i drugih sudionika od interesa za zaštitu i spašavanje i stanovništva radi ublažavanja posljedica događaja, broja ljudskih žrtava i materijalnih šteta.

Čelnici Općine Ribnik će informacije o poduzimanju mjera upozoravanja dobiti od:
1. županijskog centra 112 Karlovac
2. od pravnih subjekta središnjih tijela državne uprave, zavoda, institucija, inspekcija
3. od građana
4. neposrednim uvidom na vlastitom području
5. mobitel mrežama putem sustava SRUUK

Krajem 2023. godine i prije izrade ove revizije Plana djelovanja CZ Općine Ribnik usvojen je Pravilnik o postupku ranog upozoravanja stanovništva (NN 91/23) a završeno je i testiranje/probni rad putem mobilnih mreža.

SRUUK– sustav za rano upozoravanje i upravljanje krizama je jedinstveni alat, kojim će se po prvi puta u Hrvatskoj, porukama putem mobilnih telefona, brzo i učinkovito obavještavati građane i sudionike civilne zaštite o opasnostima koje prijete i mjerama koje je potrebno poduzeti za smanjenje ljudskih žrtava i materijalnih šteta.
Stanovnici određenog područja Republike Hrvatske, kao i njegovi posjetitelji, u određenom, kriznom trenutku će preko svojih mobilnih uređaja dobiti poruku upozorenja o izvanrednim događajima na tom području, a koji su potencijalna opasnost za živote i zdravlje ljudi, materijalna dobra ili okoliš, kao što su prirodne nepogode i katastrofe, velike nesreće, epidemije ili ostale vrste kriza. Uz obavijest o opasnostima koje prijete, poruka će sadržavati i mjere koje je hitno potrebno poduzeti, kako bi se negativne posljedice svele na minimum. Uz stanovnike i posjetitelje, obavijest će dobivati i sudionici sustava civilne zaštite krizom zahvaćenog područja, što će omogućiti brži odgovor na krizu i saniranje njezinih posljedica. Poruke upozorenja moći će primati svi korisnici mobilnih telefona na ugroženom području Republike Hrvatske te strani korisnici u roamingu.

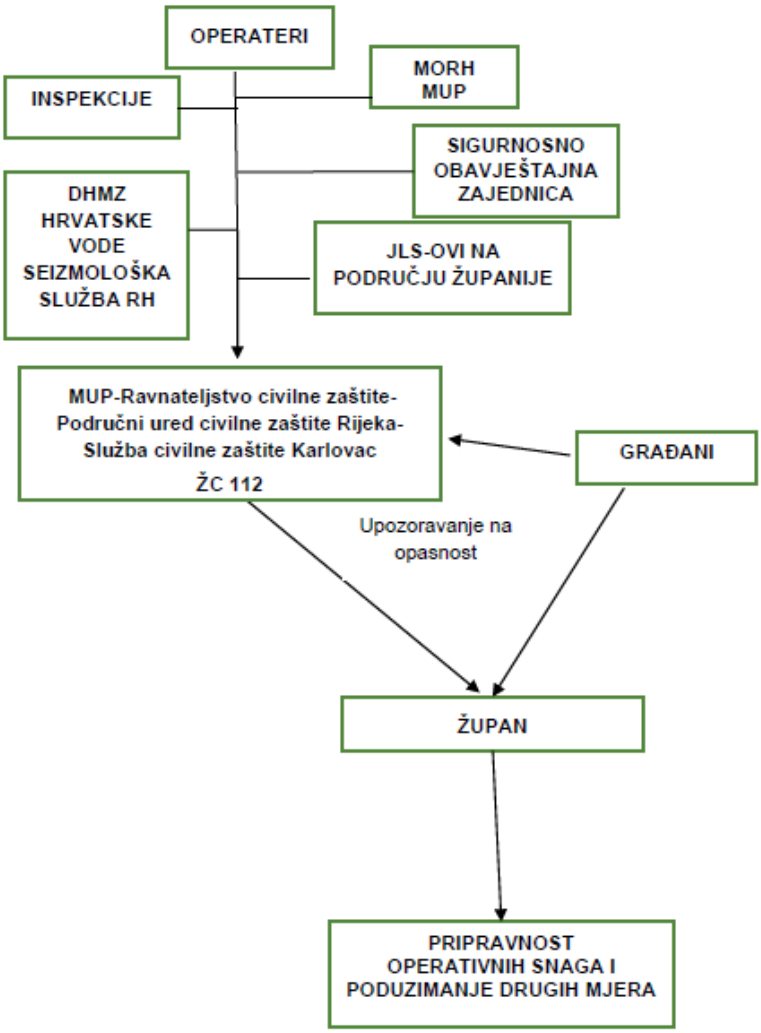
SRUUK je sustav koji će doprinijeti podizanju sveukupne sposobnosti reakcije i povećanju kapaciteta sustava upravljanja u kriznim situacijama u Republici Hrvatskoj kroz podizanje razine spremnosti Ministarstva unutarnjih poslova, kao središnjeg tijela u nacionalnom sustavu upravljanja u kriznim situacijama, za prevenciju te pravodobne i odgovarajuće reakcije u slučajevima nastanka katastrofe ili velike nesreće uzrokovane prirodnim, tehničko-tehnološkim ili ljudskim faktorom.

Ovaj sustav je u primjeni i od posebnog značaja u turističkoj sezoni za upozoravanje stranih i domaćih turista, ali i prolaznika kroz Općinu Ribnik.

Tablica 3: Iskaz izvora sadržaja i korisnika upozoravanja, te mjere i snage, prema vrstama izvanrednih događanja

Izvanredni događaj	Izvor upozoravanja	Sadržaj	Korisnici upozoravanja	Mjere, snage i sredstva
Poplava	- Ravnateljstvo CZ, Služba CZ Karlovac/ŽC112 - DHMZ ; od građana - neposrednim uvidom - Hrvatske vode	- prognoza vodostaja i stanje protoka na vodotocima - prognoza vodostaja - prognoza za padaline	- Stožer civilne zaštite Općine - operativne snage sustava civilne zaštite - stanovništvo ugroženog područja i javnost	- mjere i snage utvrđene Planom djelovanja CZ Op. Ribnik - ljudski i materijalni resursi utvrđeni Planom djelovanja CZ - spašavanje, evakuacija, zbrinjavanje, prva medicinska pomoć i druga potrebna skrb. **Upozoravanje je moguće provesti pravovremeno.**
Potres	- Ravnateljstvo CZ, Služba CZ Karlovac/ŽC112 Seizmološka služba RH - sve institucije i građani - na pogođenom i susjednim područjima	- osnovni parametri potresa - prve podatke o potresu moguće je napraviti u vremenu od minimalno 30min - 3sata	- Stožer civilne zaštite Općine - operativne snage sustava civilne zaštite - stanovništvo ugroženog područja i javnost	- mjere i snage utvrđene Planom djelovanja CZ Op. Ribnik - ljudski i materijalni resursi utvrđeni Planom djelovanja CZ - spašavanje, evakuacija, zbrinjavanje, prva medicinska pomoć i druga potrebna skrb, asanacija i drugo **Upozoravanje za potres nije moguće provesti pravovremeno.**
Epidemije i pandemije	- Ravnateljstvo CZ, Služba CZ Karlovac/ŽC112 Zavod za javno zdravstvo Zagrebačke županije	- vrsta opasnosti - očekivani razvoja - preventivne mjere - preporučena i obavezna postupanja	- ŽC112 /prima i daje/ - građani - Općina i operativne snage - sve institucije	- mjere i snage utvrđene Planom djelovanja CZ Op. Ribnik - ljudski i materijalni resursi utvrđeni Planom djelovanja CZ - HCK – GD CK Ozalj **Upozoravanje je moguće provesti pravovremeno.**
Industrijske nesreće i nesreće s opasnim tvarima	- Ravnateljstvo CZ, Služba CZ Karlovac/ŽC112 pravne osobe koje rade - sa opasnim tvarima - žurne službe na intervenciji - svjedoci nesreće	- mjesto događaja - vrsta i količina opasne tvari te opasnosti koje prijete - podaci, procjene razvoja događaja - mjere CZ prema žurnosti	- Stožer civilne zaštite Općine - operativne snage sustava CZ - pravne osobe posjednici opasnih tvari i javnost - inspekcije nadležnih tijela - Ministarstvo gospodarstva RH	- mjere i snage utvrđene Planom djelovanja civilne zaštite - mjere i snage utvrđene Operativnim planovima operatera posjednika opasnih tvari - žurne službe - pravne osobe za postupanja s opasnim tvarima i zbrinjavanju istih **Upozoravanje se provodi po dojavi operatera opasnih tvari.**
Ekstremne temperature i suše	- Ravnateljstvo CZ, Služba CZ Karlovac/ŽC112 DHMZ - javni mediji	- vrsta opasnosti - vremenske prognoze - preventivne mjere	- Stožer civilne zaštite Općine - Operativne snage sustava civilne zaštite i stanovništvo	- mjere i snage utvrđene Planom djelovanja CZ Op.Ribnik - mjere zdravstvenih tijela - edukacija, javni mediji **Upozoravanje je moguće provesti pravovremeno.**
Snijeg i led	- Ravnateljstvo CZ, Služba CZ Karlovac/ŽC112 DHMZ - javni mediji	- vrsta opasnosti - vremenske prognoze - preventivne mjere	- Stožer civilne zaštite Općine - operativne snage sustava civilne zaštite i stanovništvo	- pravovremena i dobra organizacija zimske službe i pripreme - angažiranje komunalnih poduzeća - aktiviranje stanovništva da izvršava svoje komunalne obaveze **Upozoravanje je moguće provesti pravovremeno.**

Izvodno iz Plana djelovanja CZ Karlovačke županije (rev. I 3/2024.)
Upozoravanje

Sirene za uzbunjivanje

3. Pripravnost

Pripravnost - pripravnost u sustavu civilne zaštite proglašava čelnik tijela nadležan za poslove civilne zaštite na temelju informacija sustava ranog upozoravanja o mogućnosti nastanka velike nesreće.
Na temelju informacija ranog upozoravanja o mogućnosti nastanka velike nesreće, pripravnost u sustavu civilne zaštite proglašava izvršno tijelo JLP(R)S za područje općine, grada i županije.
Tijela državne uprave i druga tijela dužna su, u okviru svog djelokruga, radi učinkovitog funkcioniranja sustava civilne zaštite, provoditi mjere pripravnosti iz njihova djelokruga, u skladu sa specifičnostima događaja. Tijela državne uprave i druga tijela mogu osnovati krizni stožer za obavljanje poslova iz njihova djelokruga u skladu s odredbama posebnih propisa.

Pripravnost
Provođenjem određenih mjera i postupaka pripravnosti operativne snage sustava civilne zaštite dovode se u stanje spremnosti za učinkovito operativno reagiranje u izvanrednim događajima. Pripravnost uključuje osoblje, materijalna, komunikacijska i prijevozna sredstva te propisane procedure.
Obzirom na vrstu operativne snage sustava civilne zaštite, primjenjuju se različite procedure utvrđivanja pripravnosti.
Pripravnost je za stalno spremne operativne snage, žurne službe ili tzv. gotove snage sustava civilne zaštite, kontinuirano najvišeg stupnja i to osobito za osoblje dežurne smjene.
Također, za osoblje žurnih službi koje nije u smjeni, planovima se razrađuje uvođenje najviše razine pripravnosti.
Postupci uvođenja pripravnosti prilagođavaju se specifičnostima izvanrednog događaja, stvarno nastalim posljedicama i procjenama daljnjeg razvoja događaja, potrebnom vremenu za dostizanje željenog stupnja spremnosti kao i nužnim operativnim mjerama za njihovo uvođenje.
Vrijeme pripravnosti gotovih operativnih snaga je od 1 – 3 sata. Unutar tog vremena sukcesivno se, po dostizanju zahtijevane razine operativne spremnosti, dijelovi kapaciteta operativnih snaga operativno uključuju u provođenje zadaća civilne zaštite.
Kada je postupak upozoravanja o mogućnosti nastajanja izvanrednog događaja pokrenut pravovremeno, gotove operativne snage uvode pripravnost sveukupnih ljudskih i materijalnih kapaciteta, u funkciji provođenja sveobuhvatnih priprema za operativno djelovanje.
Čelnici lokalne i područne (regionalne) samouprave odgovorni su za uvođenje pripravnosti operativnim snagama sustava civilne zaštite na razinama lokalnih zajednica.
Pripravnošću se smatraju i pripreme stanovništva za postupanje u katastrofama i velikim nesrećama, u situacijama kada se unaprijed upozori o nastupajućoj opasnosti i upozori o potrebi provođenja nužnih mjera i o postupcima za zaštitu zdravlja, života i imovine.
Pripravnost se uvodi sukcesivno po prioritetima. Prvenstveno onim dijelovima operativnih snaga neophodnim za provođenje zadaća iz njihove nadležnosti. Pritom se uzimaju u obzir nalozi i zahtjevi odgovornih osoba, stožera i zapovjedništava nadležnih za odlučivanje i usklađivanje djelovanja operativnih snaga, podatci iz situacijskih izvješća i druge informacije iz svih dostupnih izvora.
Postupak uvođenja pripravnosti prilagođava se specifičnom izvanrednom događaju, stvarno nastalim posljedicama i procjeni daljnjeg razvoja događaja, potrebnom vremenu za dostizanje željenog stupnja spremnosti kao i nužnim operativnim mjerama za njihovo uvođenje.

Pripravnost operativnih snaga na operativnoj razini Općine Ribnik
Operativna razina pripravnosti podrazumijeva procjenu stanja i uspostavu okvira djelovanja unutar kojeg djeluje taktička razina, odnosno gdje se utvrđuju prioriteti, osigurava logistička potpora, koordiniranje i planira sanacija i oporavak.
Operativna razina definira i određuje pripravnost:

- uvođenjem pasivnog dežurstva Stožera CZ Općine Ribnik, te Vatrogasne zajednice i potrebnih snaga vatrogastva (DVD-ova Općine),
- uvođenjem aktivnog dežurstva Stožera CZ Općine (po procjeni štetnog događaja), dijela operativnih snaga, komunalnih snaga, i drugih
- ciljano informiranje pučanstva o prijetnji i rizicima, priprava Povjerenika CZ Općine.

Operativna razina definira i određuje pripravnost stručno osposobljenih osoba, voditelja timova, voditelja službi, voditelja grupa, voditelja skloništa, povjerenika civilne zaštite, određenih pravnih osoba i udruga Općine, i drugih i to: uspostavom pojačanoga dežurstva u operativno-komunikacijskim centrima, provjerom materijalno–tehničkih sredstava i opreme, provjerom ljudstva, uspostavom dežurstva na lokaciji prihvata ili obavljanja dužnosti.
Operativna razina pripravnosti treba biti pravovremena, argumentirana, jednoznačna i obvezujuća.

Organizacija stavljanja u pripravnosti snaga za civilnu zaštitu u Općini Ribnik

Radnje i postupci	Rukovođenje	Izvršenje/Suradnja
Prijem obavijesti i nadolazećoj opasnosti.	ŽC 112 Karlovac	Općinski načelnik
Pozivanje Stožera civilne zaštite Općine (sastav u prilogu Plana)	Općinski načelnik	Županijski centar 112
Upoznavanje sa trenutnom situacijom.	Općinski načelnik	Stožer CZ Općine
Stavljanje u stanje pripravnosti slijedećim prioritetom: /Žurne službe u stalnoj pripravnosti/ **Prioritet 1:** • Stožer civilne zaštite Općine Ribnik, ili njegov dio • VZ Općine Ribnik i Dobrovoljna vatrogasna društva Općine (2) ; VZ Karlovačke županije (ŽVOC) • Zdravstvena ambulanta u Općini • Komunalna poduzeća regije **Prioritet 2:** • Vlasnika kritične infrastrukture • Povjerenici CZ i zamjenici • Pravne osobe i dio udruga, određeni Odlukom Općine **Prioritet 3.** ➢ GD CK Ozalj i HGSS Stanica Karlovac	Općinski načelnik	Načelnik Stožera CZ i Stožer ZC Općine Ribnik
Uspostavljanje dežurstva.	Načelnik Stožera	djelatnici Općine
Obavještavanje svih subjekata o prestanku mjera pripravnosti ili o mobilizaciji ukupnih potencijala, ovisno o situaciji.	Općinski načelnik	Načelnik Stožera CZ

Taktička razina definira i određuje pripravnost direktora, ravnatelja, zapovjednika, pročelnika, načelnika, rukovoditelja i sl., operativnih snaga CZ i pravnih osoba od interesa za zaštitu i spašavanje i to:

- upozorenjem o neudaljavanju iz mjesta stanovanja, provjeri pripremljenosti resursa
- uvođenjem pasivnog dežurstva,
- po procjeni nastalog štetnog događaja uvođenjem aktivnog dežurstva i poduzimanje mogućih preventivnih radnji u očekivanju ID

Pripravnost po vrstama ugroze
U slučaju opasnosti od **tehničko-tehnoloških nesreća u stacionarnim objektima, gospodarstvu i prometu**, u stanju stalne pripravnosti se nalazi dežurna smjena JVP Karlovac, a po potrebi i dio snaga DVD-ova Općine Ribnik, dio komunalnih snaga, te snage operatera i mjerodavnih službi. Navedene snage započinju sa pripremnim radnjama za zaštitu i spašavanje ljudi i materijalnih dobara iz ugroženog područja te provođenja mjera CZ (evakuacije i drugih).
U slučaju opasnosti od **nuklearnih i radioloških nesreća**, poglavito od nesreće u NE Krško (Slovenija) ili NE Paks (Mađarska), u stanje pripravnosti potrebno je aktivirati Stožer CZ Općine, te aktivno pratiti stanje te upozoravati stanovništvo za pripremanje-provođenje naknadnih mjera zaštite kao što su: zadržavanje u zatvorenim prostorijama, zatvaranje prozora i svih otvora na građevinama te minimalno kretanje i izlaganje eventualnom zračenju. U slučaju realne opasnosti od radijacije provoditi će se i dodatne mjere zaštite, a za to treba staviti u pripravnost Stožer civilne zaštite, Povjerenike CZ i potrebne operativne snage (prvenstveno vatrogasne). Sve detaljno u Separatu I ovog Plana – *Planu pripravnosti i odgovora RH i Općine Ribnik na nuklearni ili radiološki izvanredni događaj.*

U slučaju opasnosti od **epidemija i sanitarnih opasnosti** u stanje pripravnosti se stavljaju svi zdravstveni djelatnici Općine, GD CK i potreban dio operativnih snaga.
Za organizaciju provođenja **evakuacije i zbrinjavanja** svih ugroženih, u stanje pripravnosti se stavlja Stožer civilne zaštite, Povjerenici CZ za naselja Općine, dio snaga VZO/DVD-ova a iznimno i dio udruga Općine.

Sve navedene mjere provoditi će se nakon dobivenih obavijesti i upozorenja.
U procjeni situacije Stožer CZ Općine Ribnik procjenjuje kada su snage općinske razine nedostatne, pa je potrebna pomoć više hijerarhijske razine. Po ocjeni nedostatnosti vlastitih snaga, općinski načelnik Općine Ribnik će upozoriti župana Karlovačke županije na moguću potrebu uključivanja snaga sa županijske razine. Načelnik će prvenstveno angažirati operativne snage svoje-općinske razine, a kad iste nisu dostatne zatražiti će pomoć od Županije. Pri tom angažirane snage Općine Ribnik će i dalje nastaviti operativno djelovati. Pomoć državne razine je u nadležnosti župana, odnosno Ravnateljstva civilne zaštite RH.
Gotove snage se mobiliziraju pozivom, jer su po svojoj naravi mobilne i spremne za preuzimanje zadaća u sustavu. Treba voditi računa da se utvrđivanjem zadaća u sustavu civilne zaštite ne utječe na obavljanje redovne funkcije tih snaga (zadaćom punjenja vreća pijeska vatrogascima bi mogli utjecati na mogućnost učinkovitog gašenja požara, izlaska na tehničke intervencije, odnosno ostale žurne akcije). Također treba voditi računa o potrebi odmora pripadnika gotovih snaga i njihove zauzetosti redovnim aktivnostima.
Provedbom podizanja stupnja pripravnosti, odnosno provedbom mobilizacijske pripreme i mobilizacije, kao i formiranjem pojedinih stručnih timova unutar Stožera CZ rukovodi načelnik Stožera CZ odnosno općinski načelnik - kada se proglasi velika nesreća. Navedene mjere i aktivnosti se provode sukladno odredbama imajućeg Poslovnika o radu Stožera CZ Općine Ribnik odnosno Standardnih operativnih postupaka (SOP-ova) Ravnateljstva CZ / ŽC 112 Karlovac.

4. Mobilizacija (aktiviranje) i narastanje operativnih snaga sustava CZ

Stožeri lokalne i područne (regionalne) razine pozivaju se i stavljaju u stanje pripravnosti te aktiviraju po nalogu načelnika stožera. Pripravnost i aktiviranje provodi se prema planovima djelovanja civilne zaštite. Kada se sustavima ranog upozoravanja ili kroz međunarodnu razmjenu utvrdi prijetnja velike nesreće, katastrofe ili posebnih okolnosti, stožeri civilne zaštite JLP(R)S sukcesivno podižu razinu pripravnosti stožera. Postrojbe civilne zaštite JLP(R)S u velikoj nesreći, katastrofi i posebnim okolnostima aktiviraju čelnici JLP(R)S, koji, po potrebi, mogu donijeti odluku o mobilizaciji.
Mobilizacija i aktivacija pravnih osoba od interesa za sustav civilne zaštite ovisi o namjenskim zadaćama, prioritetima uporabe snaga u specifičnim situacijama, konkretnim zahtjevima na mjestu događaja te kriterijima primijenjenim u postupku planiranja.

Uzbunjivanje
Uzbunjivanje stanovništva provodit će se sukladno Pravilniku o postupku uzbunjivanja stanovništva („Narodne novine“ broj 69/16). Odluku o uzbunjivanju stanovništva putem sirena, oglašavanjem znaka neposredne opasnosti ili upozorenja na nadolazeću opasnost, s priopćenjem za stanovništvo donosi načelnik Općine Ribnik, a u slučaju njegove odsutnosti ili spriječenosti načelnik Stožera civilne zaštite. Odluku o uzbunjivanju stanovništva, u slučaju žurnosti može donijeti i Ravnateljstvo civilne zaštite RH, Načelnik ŽC112 ili osobe koje oni ovlaste u slučaju svoje odsutnosti ili spriječenosti.
Sustav za uzbunjivanje stanovništva putem sirena koristi se kod ugroze od poplava, požara, nesreća koje uključuju opasne tvari, ratnih opasnosti i terorističkog djelovanja.
Odluka o uzbunjivanju stanovništva donosi se na temelju informacija ranog upozoravanja institucija iz javnog sektora u sklopu propisanog djelokruga u području meteorologije, hidrologije i obrane od poplava, ionizirajućeg zračenja, inspekcijske službe i institucija koje provode znanstvena istraživanja, informacija o neposrednoj opasnosti od nastanka nesreće koje prikupljaju operateri postrojenja s

opasnim tvarima, hidroakumulacija i vatrogastvo i informacija koje prikupljaju Ministarstvo obrane i Ministarstvo unutarnjih poslova.
Kod ugroza od poplava izazvanih izlijevanjem kopnenih vodenih tijela informacije potrebne za donošenje odluke za uzbunjivanje stanovništva osiguravaju Hrvatske vode u skladu s Državnim planom obrane od poplava. Odluka o uzbunjivanju stanovništva s priopćenjem za stanovništvo upućuje se Županijskom Centru 112 telefonskim pozivom na broj 112.
Centar 112 u provedbi uzbunjivanja sirenama sustavom javnog uzbunjivanja emitira odgovarajući znak za uzbunjivanje, emitira priopćenje za stanovništvo putem elektroničkih sirena, nalaže oglašavanje odgovarajućeg znaka za uzbunjivanje pravnim osobama koje imaju sirene ili sustave za uzbunjivanje, a nisu uvezane u sustav za daljinsko upravljanje sirenama iz centra 112.
Centar 112 u skladu s utvrđenim načinima komunikacije šalje priopćenje za stanovništvo operativno-komunikacijskim centrima hitnih službi, Stožeru civilne zaštite Općine, izvršnom tijelu Općine, pravnim osobama koje posjeduju vlastiti sustav uzbunjivanja, vlasnicima ili korisnicima objekata koji su obvezni uspostaviti interni sustav za uzbunjivanje i obavješćivanje i elektroničkim medijima. Po prestanku opasnosti za stanovništvo donositelj odluke je dužan Centru 112/Ravnateljstvu CZ RH dostaviti odluku o prestanku opasnosti s priopćenjem za stanovništvo Općine Ribnik.

Upozoravanje stanovništva u slučaju nadolazeće i neposredne opasnosti obavlja se propisanim jedinstvenim znakovima za uzbunjivanje prema *Uredbi o jedinstvenim znakovima za uzbunjivanje („Narodne novine“ broj 13/06).*

Znakovi za uzbunjivanje stanovništva su signali i emitiraju se putem sirena na sljedeći način:

a/ Upozorenje na nadolazeću opasnost upotrebljava se za nadolazeće prirodne i druge opasnosti koje ne zahtijevaju trenutnu reakciju na dati znak (nadolazeći vodni val, požar koji se približava određenom području, približavanje oluje, onečišćenje okoliša i sl.). Oglašava se kombinacijom jednoličnog i zavijajućeg tona u trajanju od sto /100/ sekundi (tri jednolična tona po dvadeset /20/ sekundi koja dijele dva zavijajuća tona od dvadeset /20/ sekundi).
b/ Neposredna opasnost upotrebljava se za neposredne opasnosti od požara, pucanja nasipa ili brana, radioloških i kemijskih nesreća, vojnih borbenih djelovanja i drugih opasnosti kada je potrebna žurna reakcija na dani znak. Oglašava se neprekidnim zavijajućim tonom u trajanju šezdeset /60/ sekundi.
c/ Prestanak opasnosti upotrebljava se kada se ocjeni da su sve opasnosti za stanovništvo prestale, a obavezno nakon neposredne opasnosti. Znak se upotrebljava i za potrebe ispitivanja ispravnosti i razvoja sustava za uzbunjivanje. Oglašava se jednoličnim tonom u trajanju od šezdeset /60/ sekundi.

U slučaju nadolazeće i neposredne opasnosti, županijski centar 112 davanjem priopćenja obavještava stanovništvo o vrsti opasnosti i mjerama koje je potrebno poduzeti. Priopćenja za stanovništvo

emitiraju se neposredno iza danog znaka za uzbunjivanje putem sirena, razglasnih uređaja i putem elektroničkih medija. Priopćenja za stanovništvo mogu se dostavljati i putem SMS poruka. Operateri u GSM mrežama nisu dužni tražiti pristanak za dostavljanje SMS poruka od korisnika GSM uređaja koji se zateknu na ugroženom području.

Vidi ranije navedeno o novom Pravilniku o postupku ranog upozoravanja stanovništva (NN 91/23) i SRUUK sustavu!

U slučaju neposredne opasnosti od vojnih borbenih djelovanja Glavni stožer Oružanih snaga Republike Hrvatske daje centrima 112 nalog za uzbunjivanje i priopćenje za stanovništvo. Elektronički mediji dužni su odmah emitirati priopćenja koja su im dostavljena putem nadležnog centra 112 ili operativno-komunikacijskog centra u sjedištu MUP RH – Ravnateljstvo civilne zaštite. Priopćenja za stanovništvo mogu se dostavljati i putem SMS poruka.

Priopćenja od značaja za državu, županije i gradove/općine emitiraju se odmah nakon signala na 1. programu Hrvatskog radija i televizije.

Snage civilne zaštite (postrojbe CZ, povjerenici CZ) se mobiliziraju a ostale operativne snage aktiviraju.

U slučaju neposredne prijetnje i od nastanka katastrofe ili velike nesreće, ili već dešavanje istih, načelnik Općine Ribnik ima pravo i obvezu mobilizirati sveukupne ljudske i materijalno-tehničke potencijale s područja Općine, sukladno Planu djelovanja civilne zaštite Općine Ribnik.

Ugroze mogu biti predvidive (poplave, ekstremne temperature) i nepredvidive (potres, industrijske nesreće). Za slučaj predvidivih ugroza načelnik uvodi pripravnost operativnih snaga sustava civilne zaštite dok kod nepredvidivih ugroza, nakon što se dogode, općinski načelnik aktivira sve potrebne snage civilne zaštite.

Priprema sve potrebne dokumentacije za aktiviranje i mobilizaciju operativnih snaga u nadležnosti je općine i žurnih službi. Aktivnosti na pripravnosti objašnjene su u prethodnoj točki ovog Plana djelovanja.

Operativne snage dužne su izvijestiti općinskog načelnika o mogućnostima stavljanja na raspolaganje postrojbi i stručnih timova ili članova stručnih timova za civilnu zaštitu i materijalno-tehničkih sredstava, procijenjeno vrijeme dolaska (aktiviranja) na mjesto zadaća te podatke o zapovjedniku ili voditelju. Aktiviranjem se pokreće uporaba gotovih, odnosno stalno spremnih operativnih snaga sustava civilne zaštite.

Unutar ove kategorije razlikuju se dvije skupine:

- Prva su dijelovi gotovih operativnih snaga koji se u trenutku izdavanja zapovijedi za djelovanje nalaze u stanju dežurstva.
- Druga su snage koje se uvođenjem pripravnosti i provođenjem mobilizacije, planski i postupno dovode u stanje spremnosti za operativno djelovanje.

Treba voditi računa da se prioritetno pozivaju žurne službe i temeljne snage (**I. prioritet pozivanja**) te pravne osobe i udruge građana koje se potrebnim oblikom civilne zaštite bave u dijelu svoje redovne djelatnosti odnosno aktivnosti (**II. prioritet pozivanja**), a potom ukoliko to trenutne okolnosti zahtijevaju - postrojbe civilne zaštite, odnosno ostale potrebne snage za provedbu mjera civilne zaštite (**III. prioritet pozivanja**).

Aktiviranje ili mobilizacija operativnih snaga CZ Općine Ribnik

Općinski načelnik aktivira operativne snage civilne zaštite: telefonom, e-mailom ili teklićem. U slučaju nemogućnosti aktiviranja na navedeni način, načelnik telefonskim pozivom na broj ŽC 112 Karlovac zahtjeva aktiviranje operativnih snaga civilne zaštite. Zahtjev za aktiviranjem će nakon toga u pisanom obliku dostaviti ŽC 112 Karlovac. Nakon što su primile Zahtjev za aktiviranje, operativne nage pokreću aktiviranje sukladno svojim Planovima.

Operativne snage dužne su izvijestiti općinskog načelnika o mogućnostima stavljanja na raspolaganje snaga i resursa, procijenjeno vrijeme dolaska (aktiviranja) na mjesto zadaća te podatke o

zapovjedniku ili voditelju. Za sudjelovanje u aktivnostima civilne zaštite pravne osobe (koje su pod ingerencijom Općine) imaju pravo na naknadu stvarnih troškova iz proračuna Općine Ribnik.

Izvodno iz Plana djelovanja CZ Karlovačke županije (rev I 3/2024.)

SUDIONICI I OPERATIVNE SNAGESUSTAVA CZ	VRIJEME AKTIVACIJE	
	MINIMALNO (OD)	MAKSIMALNO (DO)
Čelnici JLP(R)S	ODMAH	1 sata
Vatrogasna zajednica karlovačke županije (JVP, DVD)	ODMAH	1 sata
HGSS – Stanica Karlovac i Ogulin	ODMAH	1 sata
Društvo crvenog križa Karlovačke županije	ODMAH	1 sata
Hitna medicinska služba	ODMAH	1 sata
MUP	ODMAH	1 sata
Stožer CZ	30 minuta	4 sata
MORH/OSRH	ODMAH	1 sata
Pravne osobe i udruge od interesa za sustav civilne zaštite	1 sata	Nekoliko dana

Koraci u postupku aktiviranja snaga / osim žurnih službi koje su u stalnoj pripravnosti/

- Informacija o ugrozi općinskom načelniku/ŽC112 Karlovac-Ravnateljstvo CZ, DHMZ, ZZJZ, građani…
- Načelnik Općine poziva-aktivira Stožer CZ Općine, te potrebne djelatnike Općine Ribnik
- Aktivira se VZ Općine Ribnik i potrebne snage iz oba DVD-a Općine, sukladno Planu zaštite od požara Općine i početnim potrebama
- Stožer CZ Općine Ribnik procjenjuje situaciju i mogući razvoj događaja te predlaže općinskom načelniku stavljanje u pripravnost ili aktiviranje operativnih snaga CZ Općine; Poziva i informira Povjerenike CZ za naselja Općine
- Općinski načelnik informira Župana, i po sagledavanju stanja i potrebi traži pomoć s viših razina

Aktiviranje Stožera CZ Općine Ribnik

Pozivanje i aktiviranje stožera civilne zaštite Općine Ribnik izvršiti će se po Planu pozivanja Stožera CZ Općine. Primarna zadaća Stožera civilne zaštite Općine Ribnik je spoznaja dobivenih upozorenja ili već dešavanja-posljedica izazvanih štetnim događajem u najkraćem vremenu, te osnova predviđanja razvoja stanja.
U tom smislu Stožer CZ Općine Ribnik pruža stručnu potporu općinskom načelniku, kojemu je cilj sprečavanje, ublažavanje i otklanjanje posljedica štetnog događaja i odnosi se na:

- prirodu štetnog događaja,
- karakteristike štetnog događaja za Općinu i karakteristike štetnog događaja u okruženju,
- najvjerojatniji intenzitet i učinak štetnog događaja,
- primjenu odgovarajućih metoda i radnji za ublažavanje štetnog događaja,
- odgovor na štetni događaj poradi sprečavanja većeg štetnog događaja,
- rukovođenje i koordiniranje operativnim snagama,
- aktiviranje sudionika CZ i zaštite i spašavanja,
- predlaganje proglašenja katastrofe i velike nesreće,
- zapovijedanje u katastrofi i velikoj nesreći,
- sklanjanje stanovništva i životinja,
- sigurnost informacija, podataka i dokumenata, odnos s medijima,
- druge zadaće i aktivnosti od značaja za zaštitu i spašavanje u ostvarivanju gore navedenog cilja.

Pregled podataka o Stožeru CZ Općine Ribnik, u prilogu Plana.

Vrijeme aktiviranja Stožera CZ	
Korištenjem telefonskih veza **20 min.**	Korištenjem teklića **1h**
Mjesto okupljanja/rada: GLAVNO - **Poslovni prostor Općine Ribnik, Ribnik 4/Am 47272 Ribnik;** PRIČUVNO – po potrebi odrediti na lokaciji na težištu događanja	

Mobilizacija postrojbe - Tima civilne zaštite opće namjene

Općina Ribnik nema ustrojenu postrojbu civilne zaštite. Zadaće civilne zaštite izvršava Vatrogasna zajednica Općine Ribnik sa 2 Dobrovoljna vatrogasna društva (DVD Ribnik i DVD Lipnik) uz pomoć definiranih udruga građana i stanovništva u cjelini.

Kod velikih nesreća i katastrofa Općina će organizirati (javnim pozivom) volontere i udruge Općine u pružaju potpore provođenju mjera CZ (evakuacije, zaklanjanja, zbrinjavanja stanovništva i dr.) a najveći resursi su u DVD-ima (2) gdje osim operativnih vatrogasaca, značajan broj osposobljenih po različitim kategorijama.

Mobilizacija-aktiviranje Povjerenika i Zamjenika povjerenika CZ za naselja Općine Ribnik

Povjerenici CZ i njihovi zamjenici za naselja Općine određeni su Odlukom općinskog načelnika.
Isti će se mobilizirati-aktivirati sukladno prosudbi načelnika i Stožera CZ Općine kao glavni koordinatori djelovanja sustava civilne zaštite za svoja naselja. Isti će, u potrebnom obimu, u akcijama angažirati i DVD-ove te udruge građana u naseljima..

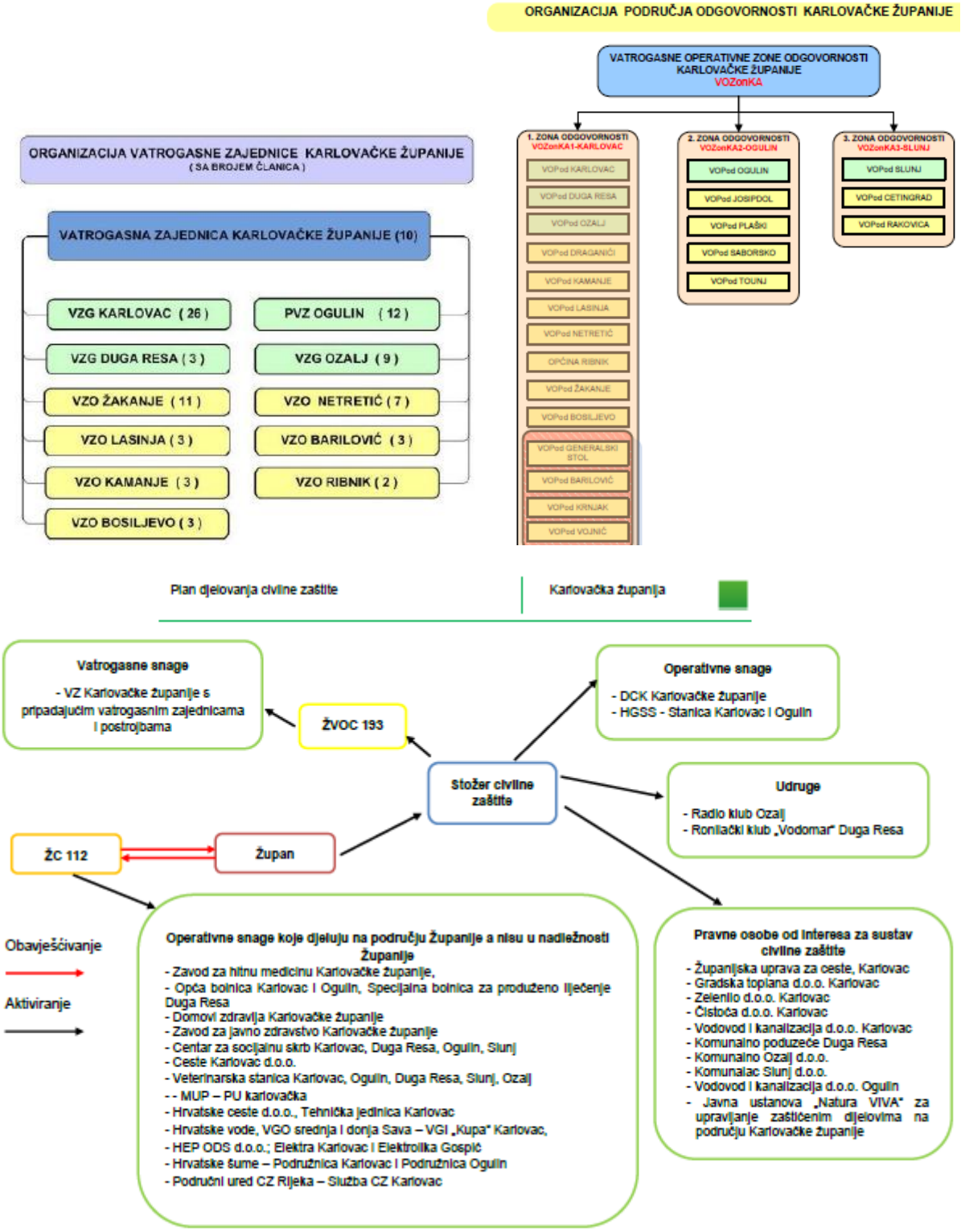
Odluka o povjerenicima CZ i njihovim zamjenicima, u prilogu Plana.

Vrijeme aktiviranja Povjerenika i zamjenika povjerenika CZ Općine Ribnik	
Korištenjem telefonskih veza 2**0 min.**	Korištenjem teklića **1h**
Mjesto okupljanja/rada: GLAVNO - **Poslovni prostor Općine Ribnik, Ribnik 4/A 47272 Ribnik.**	

Aktiviranje Vatrogasne zajednice Karlovačke županije, VZ Općine Ribnik i 2 DVD-a Općine

VATROGASNA ZAJEDNICA ŽUPANIJE, VZ i DVD-i	IME I PREZIME	DUŽNOST	KONTAKT
VZ Karlovačke županije Gažanski trg 11 Karlovac T 047/600-644	Robert Hranilović **Goran Franković**	Predsjednik **Zapovjednik**	091/5179-775 091/4793-001
JVP Grada Karlovca Gažanski trg 11, 47000 Karlovac Cent. 047/611-673 fax 047/611-675 info@jvp-karlovac.hr	Miroslav Rade Robert Hranilović	**Zapovjednik** Zamjenik zapovjednika	099/5284-728 091/5179-775
Vatrogasna zajednica Općine Ribnik Ribnik 2 tel/fax 047/742-069	Dario Golubić **Darjan Listar**	Predsjednik **Zapovjednik**	098/681-337 091/7942-367 047/742-233
DVD Ribnik Ribnik 2 tel/fax 047/742-096 Dvd.ribnik@gmail.com	Jože Želježnjak **Mario Pestak**	Predsjednik **Zapovjednik**	098/9087-846 095/8179-733
DVD Lipnik Lipnik 22 dvdlipnik1956@gmail.com	Ivan Novosel **Darjan Listar**	Predsjednik **Zapovjednik**	098/9886-187 091/7942-367

Izvodno iz Plana djelovanja CZ Karlovačke županije (rev I 3/2024.)

Kontaktni podaci ostalih operativnih snaga, pravnih osoba i udruga – u prilogu Plana!

Koordinatori na lokaciji

Imenuju se od predstavnika operativnih snaga, članova Stožera CZ i drugih stručnih osoba, u pravilu kada je izvanrednim događanjima obuhvaćeno više naselja ili lokacija, *radi neposredne koordinacije svih snaga na lokaciji,* i kao spona između Povjerenika CZ naselja i Stožera CZ Općine Ribnik.

Organizacija popune osobnim i skupnim materijalno tehničkim sredstvima

1. Članovi Stožera civilne zaštite popunjavaju se: opremom i sredstvima za rad od stručnih službi Općine Ribnik i iz svojih cjelina (sredstva veze, računalna oprema, i ostala sredstva za rad).
2. Ostale Operativne snage (zdravstvo, vatrogastvo, veterinarstvo, socijalna služba, Organizacija Crvenog križa, Hrvatske vode, policija) popunjavaju se materijalnim sredstvima, koje koriste i tijekom redovnih poslova iz svojih vlastitih izvora.
3. Ostale pravne osobe i udruge građana od interesa za sustav civilne zaštite, koriste opremu i sredstva vlastitih tvrtki te udruga, sukladno dobivenoj zadaći u civilnoj zaštiti.
4. Fizičke osobe i privatnici koriste vlastitu te opremu i sredstva vlastitih tvrtki sukladno dobivenoj zadaći u civilnoj zaštiti.

Vremena aktivacije sudionika o operativnih snaga CZ Općine Ribnik

Sudionici i operativne snage CZ	Vrijeme aktivacije		Pripravnost
	Minim. od	Maksim. do	
Općinski načelnik; Načelnik Stožera CZ	5 min	1 sat	Žurne službe MUP, Zavod za HMP, JVP… u stalnoj spremnosti. Ukoliko je prethodno data pripravnost, aktivacija je vrlo kratka.
VZ Općine Ribnik i 2 DVD-a	10 min	30 min	
GD CK Ozalj	20 min	2 sata	
HGSS Stanica Karlovac	1 sat	8 sati	
Povjerenici (zamjenici) CZ Općine	30 min	2 sata	
Pravne osobe određene Odlukom Općine	1 sat	6 sati	
Udruge građana	2 sata	2 dana	
Koordinatori na lokaciji	1 sat	4 sata	
Stanovnici-po pozivu općinskog načelnika	2 sata	6 sati	

Podaci o odgovornim osobama Općine Ribnik

Ime i prezime	Dužnost	Adresa kući	Telefon	Mobitel
Dino Blažević	Općinski načelnik		Tel 047/742-096 Fax 047/742-116	095/829-8939
Mario Pestak	Načelnik Stožera CZ Općine Ribnik	Veselići 10, Ribnik	meriopestakdvdribnik@gmail.com	095/817-9733

5. GRAFIČKI DIO

- Kartografski prikazi iz PPU Općine Ribnik, 1: 25000; Karte iz II. Izmjena i dopuna PPU 2023.godine – PPU sa smanjenim sadržajem

1. - Korištenje i namjena prostora
2.1. - Infrastrukturni sustavi – Promet, pošta i telekomunikacije
2.2. - Infrastrukturni sustavi – Energetski sustavi
2.3. - Infrastrukturni sustavi - Vodnogospodarski sustav, otpad
3.1. - Uvjeti korištenja i zaštite prostora
3.2. - Uvjeti za korištenje, uređenje i zaštitu prostora – Područja posebnih ograničenja

Karte na kraju ovog Plana djelovanja!

II. POSEBNI DIO

RAZRADA OPERATIVNOG DJELOVANJA SUSTAVA CIVILNE ZAŠTITE TIJEKOM REAGIRANJA U VELIKIM NESREĆAMA I KATASTROFAMA IZ VLASTITE PROCJENE RIZIKA

Državni plan djelovanja CZ

Državni plan djelovanja civilne zaštite donosi se poradi provođenja preventivnih mjera i postupaka na temelju informacija iz sustava ranog upozoravanja, utvrđivanja organizacije aktiviranja i djelovanja sustava civilne zaštite, usklađivanja provođenja mjera i aktivnosti iz djelokruga sudionika sustava civilne zaštite te usklađivanja djelovanja operativnih snaga sustava civilne zaštite tijekom otklanjanja posljedica velikih nesreća i katastrofa, osobito u slučaju potresa, poplava i požara otvorenog prostora.

Državnim planom razrađuje se složeni sustav djelovanja različitih operativnih snaga različitih razina jedinstvenog sustava civilne zaštite tako da predstavlja glavni operativni dokument kojeg u slučaju velike nesreće koristi Stožer civilne zaštite Republike Hrvatske.

Državni plan temelji se na implementaciji operativnih načela sustava civilne zaštite (supsidijarnost, solidarnost i kontinuitet djelovanja) i njime se razrađuje djelovanje u katastrofi koje će se razlikovati u odnosu na vrstu, veličinu, prirodu i pojedine faze izvanrednog događaja te se može nadopunjavati posebnim planovima, odnosno specifičnim planskim dokumentima kao što su: Državni plan obrane od poplava, Plan intervencija kod iznenadnih onečišćenja mora, Plan intervencija kod velikih požara otvorenog prostora na teritoriju Republike Hrvatske, Program aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara od interesa za Republiku Hrvatsku i drugim dokumentima ovisno o stvarnim operativnim potrebama sustava civilne zaštite kada djeluje u katastrofi.

Razina spremnosti sustava civilne zaštite implicira obim, sastav i strukturu sudionika i operativnih snaga sustava civilne zaštite koje se uključuju u provođenje mjera i aktivnosti sustava civilne zaštite te način njihovog djelovanja, što se uređuje Državnim planom. Operativne snage sustava civilne zaštite za primjenu Državnog plana, u odnosu na razinu operativne spremnosti, dijele se u dvije grupe:

Prvu grupu operativnih snaga čine sljedeći kapaciteti temeljnih operativnih snaga: Stožer civilne zaštite Republike Hrvatske, koordinatori na lokaciji, operativne snage središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite (državne intervencijske postrojbe civilne zaštite, državne vatrogasne intervencijske postrojbe), operativne snage vatrogastva, operativne snage Hrvatskog Crvenog križa, operativne snage Hrvatske gorske službe spašavanja i operativni kapaciteti pravnih osoba koje su odlukom nadležnog središnjeg tijela državne uprave određene kao operativne snage sustava civilne zaštite od posebnog interesa na državnoj razini (posebno kapaciteti državnih javnih poduzeća, zdravstvenog sustava, transportni i građevinski kapaciteti, znanstveni, istraživački i laboratorijski kapaciteti, komunalni i drugi žurni servisi i sl).

Drugu grupu operativnih snaga čine kapaciteti preostalih operativnih snaga sustava civilne zaštite koje nisu navedene u stavku 3. ovog članka: udruge građana, postrojbe i povjerenici civilne zaštite i pravne osobe od interesa za sustav civilne zaštite na nižim hijerarhijskim razinama cjelovitog sustava civilne zaštite (jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave).

Kapaciteti Oružanih snaga Republike Hrvatske i Policije ne razvrstavaju se po grupama operativnih snaga već se u provođenje mjera i aktivnosti sustava civilne zaštite u velikim nesrećama i katastrofama uključuju sukladno posebnim propisima na načine i pod uvjetima koji se razrađuju Državnim planom. Sukladno provedenom vrednovanju rizika, uzimajući u obzir reprezentativne scenarije ugroza s najgorim mogućim posljedicama i najvjerojatnije neželjene jednostavne i složene ugroze, Procjenom rizika od katastrofa za Republiku Hrvatsku definiraju se: **neprihvatljivi, tolerirani i prihvatljivi rizici.** Sukladno rezultatima vrednovanja rizika Državnim planom utvrđuju se tri kategorije spremnosti za reagiranje sustava civilne zaštite: **a) crvena, b) žuta i c) zelena**.

Katastrofe iz kategorije crvene kategorije spremnosti zahtijevaju angažiranje svih kapaciteta sustava civilne zaštite s razine jedne ili više jedinica područne (regionalne) samouprave te određenih ili svih kapaciteta iz prve grupe operativnih snaga s državne razine, a u odnosu na operativnu zahtjevnost mogu biti razlogom za traženje međunarodne humanitarne i operativne pomoći. Djelovanje kapaciteta sustava civilne zaštite u katastrofama iz crvene kategorije usklađuje Stožer civilne zaštite Republike Hrvatske dok traženje međunarodne pomoći administrativno i operativno usklađuje središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove civilne zaštite.

Katastrofa iz žute kategorije spremnosti, koja se proglasi zbog nesreće u području postrojenja koje je obveznik Uredbe s mogućim posljedicama za područje jedne ili više jedinica područne (regionalne) samouprave, može zahtijevati angažiranje svih kapaciteta sustava civilne zaštite pogođenih područja s područne razine te određenih – specifičnih kapaciteta iz prve grupe operativnih snaga s državne razine, a u odnosu na operativnu zahtjevnost i traženje međunarodne specijalističke (ekspertne) pomoći. Djelovanje kapaciteta sustava civilne zaštite u katastrofi izazvanoj industrijskom nesrećom i kada se proglasi epidemija i pandemija usklađuje Stožer civilne zaštite Republike Hrvatske. Posljedice *ostalih ugroza iz žute kategorije spremnosti*, za reagiranje sustava civilne zaštite samo u iznimnim slučajevima (izuzev epidemija i pandemija) mogu zahtijevati proglašavanje katastrofe,

odnosno uključivanje više razina i više operativnih snaga sustava civilne zaštite iz prve grupe te stoga i koordiniranje provođenja mjera i aktivnosti sustava na otklanjanju posljedica od strane Stožera civilne zaštite Republike Hrvatske, dok eventualno traženje međunarodne specijalističke pomoći usklađuje središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove civilne zaštite.

Sve ugroze iz zelene kategorije uglavnom se otklanjaju djelovanjem redovnih sektorskih operativnih snaga, kapaciteta iz druge grupe operativnih snaga nižih hijerarhijskih razina sustava civilne zaštite te u izuzetnim događajima određenih specijalističkih operativnih snaga sustava civilne zaštite iz prve grupe na način definiranim Državnim planom. U izvanrednim događajima koji zahtijevaju angažiranje operativnih snaga iz prve grupe odluku o njihovom djelovanju usklađuje Stožer civilne zaštite Republike Hrvatske.

Posebni dijelovi plana djelovanja civilne zaštite JLP(R)S

Sadrže:

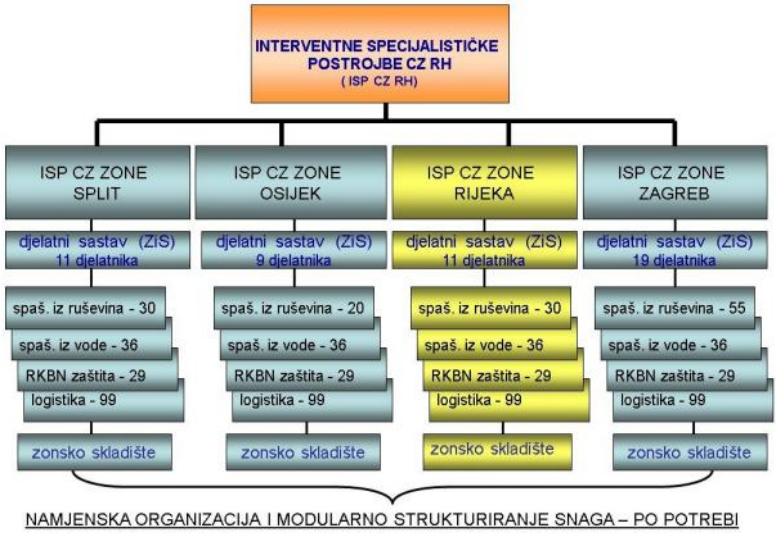
- Razradu mjera civilne zaštite iz Državnog plana, ako su relevantne za JLP(R)S, a osobito postupanje u nesrećama u postrojenjima ili području postrojenja s opasnim tvarima.
- Postupanje operativnih snaga sustava civilne zaštite JLP(R)S u otklanjanju posljedica ugroza iz vlastite procjene rizika (od 3-4 rizika).
- Način zahtijevanja i pružanja pomoći između različitih hijerarhijskih razina sustava civilne zaštite u velikoj nesreći i katastrofi.

Planovi djelovanja civilne zaštite lokalnih samouprava moraju sadržavati osiguravanje specifičnih potreba svake osobe s invaliditetom, osobito gluhih, slijepih, gluhoslijepih, polupokretnih i nepokretnih osoba. Posebno je potrebno razraditi način uzbunjivanja na način da se što je više moguće obuhvate pojedinačne potrebe osoba s invaliditetom kao i svih kapaciteta za smještaj osoba s invaliditetom, tako da se definiraju primjereni dopunski načini uzbunjivanja osoba s invaliditetom koji se razlikuju u odnosu na standardne, osobito po pitanju korištenja novih tehnologija i operativnih komunikacijskih postupaka, s naglaskom na prilagođavanje prijenosa informacija primjerenih kategorijama invalidnosti osoba s invaliditetom.

Postupci iz planova djelovanja civilne zaštite lokalnih samouprava moraju se razraditi na način da se izbjegne diskriminacija osoba s invaliditetom u svim fazama djelovanja sustava civilne zaštite dok slučajeve diskriminacije nadležna tijela trebaju rješavati brzo i pravedno.

Privremeni smještaj za osobe s invaliditetom nakon katastrofe mora biti dostupan i dizajniran na način da zadovolji njihove osnovne potrebe do trenutka osiguravanja uvjeta za njihov povratak na mjesta iz kojih su evakuirani odnosno prije nastupanja stanja velike nesreće i katastrofe potrebno je utvrditi najprimjerenija mjesta i građevine za provođenje skrbi i osiguravanje hitnih potreba osoba s invaliditetom.

U planove djelovanja civilne zaštite potrebno je ugraditi konkretne zadaće/postupanje operativnih snaga sustava civilne zaštite u provođenju mjera i aktivnosti spašavanja osoba s invaliditetom u velikoj nesreći i katastrofi, odnosno odlukama predstavničkih tijela JLP(R)S o određivanju pravnih osoba od interesa za sustav civilne zaštite odrediti nositelje obveza i način uključivanja nadležnih javnih službi čija je to redovna djelatnost kao i udruga građana i drugih namjenskih kapaciteta, koji za njihovo provođenje trebaju izraditi operativne planove civilne zaštite. Evakuaciju, hitan prijevoz, utočište i rehabilitaciju osoba s invaliditetom u velikoj nesreći treba provoditi korištenjem svih kapaciteta koji trebaju biti prilagođeni specifičnim potrebama osoba s invaliditetom, tako da se u planovima djelovanja civilne zaštite utvrde zadaće operativnim snagama sustava civilne zaštite, identificiraju materijalne potrebe i izvori iz kojih će se zadovoljavati.

U Državnom planu djelovanja CZ NEMA zadaća za Općinu Ribnik!

NEPRIHVATLJIVI RIZICI U PODRUČJU OPĆINE RIBNIK

U području Općine Ribnik, sukladno reviziji I Procjene rizika od velikih nesreća za područje Karlovačke županije (3/202.) te uvidom na lokaciji - NEMA neprihvatljivih rizika, odnosno onih koji bi tražili trenutno poduzimanje mjera na umanjenju rizika.

TOLERIRANI RIZICI U PODRUČJU OPĆINE RIBNIK

- **Sukladno reviziji I Procjene rizika od velikih nesreća Karlovačke županije i procjenom na terenu Općine ukupno je 8 rizika od čega:**
  - **a/ 1 povećanog rizika i velikih posljedica – POTRES**
  - **3 umjerenog rizika i umjerenih posljedica – POŽARI OTVORENOG TIPA; EPIDEMIJE I PANDEMIJE; TOPLINSKI VAL,**
  - **3 umjerenog rizika i lokalnih posljedica – EKSTREMMNI VREMENSKI UVJETI (mraz, tuča, snijeg…) ; KLIZIŠTA TLA; POPLAVA,**
  - **b/ 1 niskog rizika (pojavnosti), RADIOLOŠKI I NUKLEARNI RIZIK.**

2.1. MJERE I AKTIVNOSTI SUSTAVA CZ U SPAŠAVANJU KOD POTRESA

Temeljem stava Radne skupine Općine Ribnik ustrojene za izradu revizije Plana djelovanja CZ Općine (7/2025.) uz prethodno sagledavanje - procjenjivanje rizika, odlučeno je da Plan djelovanja treba biti detaljan, prvo opisno a onda i s preglednom tablicom, radi edukacije Stožera CZ i operativnih snaga CZ Općine.
Mjere civilne zaštite, posebno evakuacija i zbrinjavanje stanovništva, zdravstveno zbrinjavanje, pružanje pomoći i dr. šire obrađene u ovoj točki – **potresi**, primjenjuju se i za druge rizike (ugroze) u manjem obimu, te se **ne ponavljaju u svakom riziku**!

Kao dio mediteransko-trans azijskog pojasa, gotovo čitavo područje Republike Hrvatske nalazi se u seizmički aktivnom području. Temelj za učinkovito provođenje mjera iz Državnog plana djelovanja civilne zaštite u slučaju razornih potresa VII° i više stupnjeva po Europskoj makro seizmičkoj ljestvici/EMS je pravovremeno poduzimanje mjera zaštite. U skladu s načelom supsidijarnosti, prioritetno se angažiraju operativne snage sustava civilne zaštite s pogođenog područja, po potrebi i kapaciteti s područja JLP(R)S koja nisu pogođena potresom ili s državne razine. Sve zadaće koordiniranja djelovanja operativnih snaga na pogođenom području, do uspostavljanja funkcija nadležnih tijela na pogođenim razinama JLP(R)S, preuzimaju najbliže lokalne razine koje nisu pretrpjele posljedice. Životi ili zdravlje ljudi posredno su ugroženi zbog oštećenja građevina, postrojenja, instalacija ili opreme namijenjene proizvodnji, preradi, uporabi, prijevozu, pretovaru, skladištenju ili odlaganju opasnih tvari (otrovne, zapaljive, eksplozivne, oksidacijske, radioaktivne), oštećenja ili rušenja visokih brana vodnih akumulacija, rušenja mostova i ostale prometne infrastrukture, oštećenja i prekida električnih, plinskih, vodovodnih i drugih instalacija.

Potres je jedna od najtežih ugroza koja može zadesiti područje Općine Ribnik a izvjesno je i šireg kontaktnog područja (dijela Županije), sa vrlo teškim posljedicama u svim sadržajima života i djelovanja. Za područje Općine Ribnik procijenjen je **povećan rizik** od pojavnosti potresa s najvećim intenzitetom do 8 stupnjeva MSK u periodu od duljem od 200 godina.

Osnovne pretpostavke za uspješno provođenje Plana su:

- učinkovito i pravovremeno poduzimanje mjera osobne i uzajamne zaštite (tim mjerama se spašava do 95% osoba zatrpanih u ruševinama, dok se djelovanjem operativnih snaga sustava zaštite i spašavanja spašava od 5-10% zatrpanih),

- stožer civilne zaštite Općine u suradnji sa Službom CZ Karlovac/ŽC112, u vremenskom periodu od šest sati od prvog rušilačkog udara mobiliziraju i/ili aktiviraju najmanje 70% operativnih snaga zaštite i spašavanja na svom području,
- prvenstveno se angažiraju snage zaštite i spašavanja s pogođenog područja Općine Ribnik i Županije, a u slučaju nedostatnih kapaciteta, putem odgovarajuće taktičke razine ili uz sudjelovanje snaga sa Županijske i Državne razine, i drugi kapaciteti na strategijskoj razini s područja koja nisu pogođena potresom,
- stanovništvo na području Općine na vrijeme i objektivno je informirano o opasnostima od potresa, mogućim posljedicama, planovima i postupcima za umanjivanje i otklanjanje posljedica te educirano i obučeno za postupanje u slučaju potresa,
- sigurnost stanovništva neće ovisiti isključivo o otpornosti građevina na potres u kojima stanuju, već i od otpornosti ostalih objekata, posebno onih javne namjene (nasipa, mostova, vatrogasnih domova, sportskih objekata i sl),
- životi ili zdravlje ljudi posredno su ugroženi zbog oštećenja objekata, postrojenja, instalacija ili opreme namijenjene proizvodnji, preradi, uporabi, prijevozu, pretovaru, skladištenju ili odlaganju opasnih tvari (otrovne, zapaljive, eksplozivne, oksidacijske, radioaktivne), oštećenja ili rušenja visokih nasipa vodotoka i druge prometne infrastrukture, oštećenja i prekida električnih, plinskih vodovodnih kanalizacijskih i drugih instalacija itd.

Pregled oštećenja stambenih jedinica u Općini Ribnik za VIII.° MCS (Procjena)

Grad/općina	**Broj stambenih objekata**	**Stupanj oštećenja za VIII. stupanj MCS**				
		1. **lagana**	2. **umjerena**	3. **teška**	4. **razorna**	5. **rušenje**
Općina Ribnik	**150 nastanjenih**	**50**	**30**	**30**	**20**	**20**

Procjena očekivanih žrtava i šteta prema SIA (Švicarski propisi)

Općina Ribnik	**Stambene jedinice**	**Stanovnici**	**Poginuli**	**Ranjeni**	**Evakuirani, zbrinuti, sklonjeni**	**UKUPNO ŠTETA**
UKUPNO	**150 nastanjenih**	**362**	**pojedini**	**Do 2%**	**200**	**Više GP Općine**

- materijalne štete će biti velike, osobito na manje otpornim građevinama,
- bez krova nad glavom ostat će više stotina osoba od čega se procjenjuje da će se oko 50% zbrinuti sami (privremeni smještaj kod rodbine)
- za do 200 osoba treba osigurati zbrinjavanje, odnosno osigurati privremeni smještaj,
- kao posljedica potresa pojavit će se zarazne bolesti,
- sociološke i psihološke posljedice mogu se u većoj mjeri pojaviti kod rodbine poginulih osoba, povrijeđenih i zatrpanih osoba, te spasilaca, koji će biti angažirani u spašavanju.

No ove posljedice za najjači intenzitet potresa mogu biti i osjetno veće, uz više tisuća m^3 materijala od ruševina. Za spašavanje zatrpanih iz ruševina u slučaju ovakvog potresa potrebno je angažirati više desetina spasioca.
Potresi imaju primarne i sekundarne učinke. Primarni učinci su rušenje zgrada, štete na infrastrukturi, ljudi zarobljeni u srušenim zgradama, kvarovi komunalnih usluga, dok su sekundarni učinci požari, poplave, klizanje tla, bolesti i dr.
Zbog posebnih svojstava vrijeme nastanka potresa ne može predvidjeti s razumnom sigurnošću, zato se potresna opasnost ublažava isključivo prevencijom. Jedina razumna zaštita od potresa je gradnja objekata u skladu s potresnom opasnošću. Potresi ne pokazuju nikakvu periodičnost pojavljivanja, niti se događaju po nekom određenom pravilu.

Mjere civilne zaštite od potresa

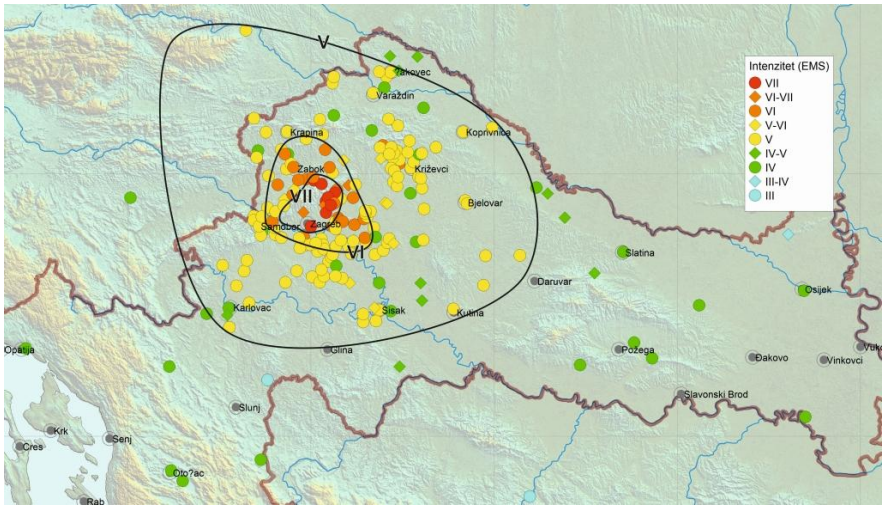
Protupotresno projektiranje, kao i gradnja građevina, treba se provoditi sukladno zakonskim propisima o građenju i prema postojećim tehničkim propisima za navedenu seizmičku zonu (EUROCODE 8) . Projektiranje, građenje i rekonstrukcija važnih građevina mora se provesti tako da građevine budu otporne na potres. Potrebno je osigurati dovoljno široke i sigurne evakuacijske putove, omogućiti nesmetan pristup svih vrsti pomoći u skladu s važećim propisima.

Pregled sposobnosti operativnih i drugih snaga CZ Općine Ribnik za spašavanje ljudi, materijalnih dobara i okoliša, kod **potresa**

Operativna snaga ili druga	Osposobljenost i opremljenost	Spašavanje ljudi	Spašavanje mat. dobara i okoliša	Napomene
VZ Općine sa 2 DVD-a VZ Karlovačke županije	Dobra; visoka spremnost	Vrlo dobra	Dobra	Glavna snaga; više od 25 operativnih/osposobljenih vatrogasaca , vozila, oprema;
Povjerenici CZ i zamjenici	Osnovna	Samo pomoć	Samo pomoć	Informiranje stanovnika i Stožera CZ; evakuacija, pomoć u zbrinjavanju
Odlukom određene pravne osobe i udruge; KP regije	Vrlo dobra	Dobra	Dobra	Vlasnici vozila i građ. mehanizacije; Objekti prehrane; Određene udruge
Koordinatori na lokaciji	Dobra	Vođenje	Usmjeravanje	Iz sastava predstavnika operativnih snaga; Iskusni
GD CK Ozalj i HCK	Dobra	Prva med.pomoć	Pomoć	Stožer CZ ima njihovu operativnu dokumentaciju; povremeni kontakti
HGSS stanica Karlovac	Dobra	DA	Iznimno	
Kontaktni podaci operativnih snaga u sadržaju i prilozima Plana djelovanja. Koordinacija i komunikacija svih sa Stožerom CZ Općine Ribnik i ŽC 112 Karlovac. Stanovništvo se masovno uključuje u provođenje mjera spašavanja i pomoći kod potresa primjenjujući postupke osobne i uzajamne pomoći.				

Potres je najteža ugroza koja može zadesiti područje Općine Ribnik, obilježja velike nesreće pa i katastrofe, a potresne karte su povećanog intenziteta. Mjere civilne zaštite odnosno zaštite i spašavanja ukupno, posebno evakuacija i zbrinjavanje, pružanje prve medicinske pomoći, mjere osobne i uzajamne pomoći stanovnika, i druge šire su objašnjene, a odnose se u manjem obimu i za druge rizike u ovom Planu.!

Iskustva iz postupanja u potresima u proteklim godinama /Zagreb, Banovina/ su od posebnog značaja.

Pregled zadaća, nositelja, operativnih postupaka i operativnog doprinosa Općine Ribnik prikazan je u nastavnoj tabeli:

R.B.	ZADAĆA (MJERA CZ)	OPERATIVNI POSTUPCI, KAPACITETI I OPERATIVNI DOPRINOS OPĆINE	IZVRŠITELJI
1.	Organizacija spašavanja i raščišćavanja, zadaće sudionika i operativnih snaga civilne zaštite koje raspolažu kapacitetima za spašavanje iz ruševina na svim razinama sustava i drugi podaci bitni za operativno djelovanje Stožera civilne zaštite	Stožer CZ Općine utvrđuje prioritete u raščišćavanju ruševina i nakon analize određuje mobilizaciju materijalno–tehničkih sredstava. Ako postojeće snage i materijalna sredstva nisu dovoljna općinski načelnik traži pomoć od Karlovačke županije. Sigurnim zonama u ugroženom području mogu se definirati svi otvoreni prostori na udaljenosti ½ visine zgrade. Mogu se poistovjetiti s lokacijama za prikupljanje i prihvat stanovništva. Evakuacija i zbrinjavanje stanovništva . U raščišćavanju ruševina i spašavanju zatrpanih osoba sudjeluju pripadnici VZ Općine i VZ Županije, postrojbe CZ, građani i sve operativne snage. U početku je najvažnije osigurati prohodnost putova i osigurati vodu za piće, kako za snage sustava civilne zaštite, tako i za stanovništvo. Komunikacija sa Stožerom civilne zaštite Općine i drugim operativnim snagama sustava civilne zaštite ostvaruje se putem telefona, mobitela ili e-mailom.	Za prikupljanje informacija o stanju prohodnosti prometnica zaduženi su: - Povjerenici CZ Općine - Stožer civilne zaštite Općine Ribnik - PU Karlovačka – PP Ozalj - VZ Općine Ribnik sa 2 DVD-a, VZ Županije i RH - HGSS – Stanica Karlovac - Pravne osobe određene Odlukom Općine od interesa za sustav civilne zaštite - Udruge građana
		Evakuacija i zbrinjavanje stanovništva, materijalnih i kulturnih dobara, osobna i uzajamna pomoć te obavljanje potrebnih radnji i izvođenje radova na ruševinama izvršiti će snage sustava civilne zaštite.	- VZ Općine sa DVD-ima - KP regije - Povjerenici civilne zaštite - Udruge i stanovnici
		Lokacija za odlaganje građevinskog materijala, postojeća + privremena. Organizaciju za prikupljanje, prijevoz i odlaganje izvršavaju komunalna društva i prijevoznici, te pravne osobe s građevinskom mehanizacijom s područja nadležnosti Općine i druge pravne osobe s građevinskom mehanizacijom koji mogu pomoći u odvozu građevinskog materijala.	- lokacije za odlaganje građevinskog otpada – određuje Općina - pravne osobe od interesa za sustav civilne zaštite općine Ribnik
2.	Organizacija zaštite	Vlasnici kritične infrastrukture	- HEP ODS d.o.o. Elektra Ozalj

R.B.	ZADAĆA (MJERA CZ)	OPERATIVNI POSTUPCI, KAPACITETI I OPERATIVNI DOPRINOS OPĆINE	IZVRŠITELJI
	objekata kritične infrastrukture i suradnja s pravnim osobama s ciljem osiguranja kontinuiteta njihovog djelovanja	Uspostava opskrbe električnom energijom	- KP regije - Hrvatski telekom d.d. - ŽUC Karlovačke županije
		Redovna opskrba vodom	
		Popravak telefonske infrastrukture (područne centrale, mjesne centrale, repetitori, stupovi nadzemne telefonske mreže).	
		Popravak prometnica.	
3.	Organizacija gašenja požara (nositelji, zadaće, nadležnosti i usklađivanje)	Sukladno Planu zaštite od požara i tehničko – tehnoloških nesreća Stožer CZ prikuplja informacije o požarnoj opasnosti, a za to je zadužen je član Stožera za protupožarnu zaštitu. Stožer se informira o potrebi isključenja pojedinih energenta na prijedlog člana Stožera za protupožarnu zaštitu. Ukoliko DVD-i Općine (2) ne mogu samostalno sanirati nastalu požarnu opasnost zatražit će pomoć od županijskog vatrogasnog zapovjednika sukladno Procjeni ugroženosti od požara i tehnoloških eksplozija Općine i Karlovačke županije.	- VZ Općine sa 2 DVD-a - VZ Karlovačke županije - postrojbe CZ svih razina
4.	Organizacija reguliranje prometa i osiguranja za vrijeme intervencija	Stožer CZ definira prioritete u sanaciji prometnica.	- Stožer civilne zaštite Općine Ribnik
		Za ocjenu stanja i funkcionalnosti prometa i komunikacijskih sustava i objekata zadužena je Policijska postaja i Županijska uprava za ceste. Donošenje odluka o zabrani cestovnog prometa poradi zaštite sigurnosti na pogođenom području u nadležnosti je Policijske postaje. Uspostavu alternativnih prometnih pravaca provodi nadzor i čuvanje ugroženog područja provodi Policijska postaja. Osiguravanje područja intervencija provodi Policijska postaja.	- PU Karlovačka, PP Ozalj - ŽUC Karlovačke županije
		Osiguranje telekomunikacijskih veza korisnika na prednošću provodi HT d.d.	- Hrvatski telekom d.d.
5.	Organizaciju pružanja medicinske pomoći i medicinskog zbrinjavanja	Stožer CZ prikuplja informacije o stanju objekata za pružanje zdravstvenih usluga, a za to je zadužen član Stožera za zdravstveno zbrinjavanje. Stožer prikuplja informacije o stanju medicinske opreme i zaliha lijekova te sanitetskog materijala.	- Povjerenici CZ Općine - Stožer civilne zaštite Općine Ribnik
		Prvu pomoć pružiti će Zavod za hitnu medicinu KŽ i Gradsko društvo Crvenog križa te snage zdravstva	- Zavod za hitnu medicinu KŽ - Ordinacije opće medicine DZ Ozalj i Karlovac i u Općini (1) - Gradsko društvo CK Ozalj
		Opskrbu sanitetskim materijalom i opremom osigurati će Ordinacije opće medicine. U slučaju potrebe općinski načelnik traži pomoć od Karlovačke županije.	- Ordinacija opće medicine u Općini, u DZ Ozalj/Karlovac i bolnice regije
6.	Organizacija pružanja veterinarske pomoći	Stožer prikuplja informacije o stoci i domaćim životinjama koje su ugrožene ili bez nadzora. Načelnik Stožera CZ traži podatke od povjerenika civilne zaštite za: - praćenje stanja i provođenje aktivnosti na sprječavanju nastanka ili širenja	- Veterinarska stanica Ozalj d.o.o. i kapaciteti regije

R.B.	ZADAĆA (MJERA CZ)	OPERATIVNI POSTUPCI, KAPACITETI I OPERATIVNI DOPRINOS OPĆINE	IZVRŠITELJI
		zaraznih bolesti, - nadzor nad prometom i distribucijom namirnica životinjskog porijekla, - prikupljanje i zbrinjavanje životinja, - liječenje, klanje ili eutanazija životinja i - druge provedbene aktivnosti.	- Udruge građana, Lovačke udruge - Agroproteinka d.d. Sesvetski Kraljevac
		Za organizaciju prikupljanja životinjskih leševa zadužena je Veterinarska stanica i provođenje aktivnosti na sprječavanju nastanka ili širenja zaraznih bolesti u nadležnosti je Zavoda za javno zdravstvo – higijensko epidemiološka služba. Neškodljivo uklanjanje ranjenih, ozlijeđenih ili bolesnih životinja u nadležnosti je Veterinarske stanice. Odvoz lešina vršit će tvrtka Agroproteinka d.d. Sesvetski Kraljevac. Pomoć u asanaciji mogu pružiti lovačke udruge.	- Veterinarska stanica Ozalj d.o.o. - Zavod za javno zdravstvo Karlovačke županije - Agroproteinka d.d. Sesvetski Kraljevac
7.	Organizacija provođenja evakuacije	Općinski načelnik uz konzultaciju sa Stožerom civilne zaštite donosi Odluku o provođenju evakuacije stanovništva, materijalnih dobara i životinja s određenog područja ovisno o događaju. Odluka se prenosi sredstvima javnog ili sredstvima lokalnog priopćavanja, a može se prenijeti i sustavima za uzbunjivanje, davanjem znaka nadolazeća opasnost i govornim informacijama. Također, Odluka se može prenijeti i putem povjerenika civilne zaštite za određeno područje ili dijelove naselja odnosno za područje pojedinog mjesnog odbora. Paralelno s dostavom obavijesti o provođenju evakuacije, pokreće se aktiviranje sustava evakuacije od općinskog načelnika ili načelnika Stožera civilne zaštite i pravne osobe s prometnim sredstvima za prijevoz stanovništva kao i Policijske postaje poradi reguliranja prometa i osiguranja provođenja evakuacije te zaštite imovine osoba koje su napustile područje. Planiranje evakuacije u slučaju razornog potresa na području Općine provodit će se prvenstveno za stanovništvo koje stanuje u starijim i potresno manje otpornim stambenim objektima. Evakuacija/samoevakuacija stanovništva započinje nakon utvrđene opasnosti i zapovijedi za evakuaciju od općinskog načelnika. Evakuacija stanovništva provodit će se uglavnom osobnim vozilima građana. Za početak provođenja evakuacije angažirati će se povjerenici civilne zaštite. Nakon mobilizacije, provođenje evakuacije vršiti će vatrogasci,, operativne snage i prijevoznici. Prihvat i smještaj ugroženog stanovništva vršit će se u objektima navedenim u objektima zbrinjavanja. Ekipe za prihvat ugroženog stanovništva čine ekipe na navedenim lokacijama. Pravce evakuacije zavisno od nastale situacije ugroženog područja odredit će Stožer u suradnji s Policijskom postajom i povjerenicima civilne zaštite.	- Stožer civilne zaštite Općine Ribnik - Povjerenici civilne zaštite Općine - VZ Općine Ribnik i VZ Karlovačke županije - Operativne snage, udruge - PU Karlovačka, PP Ozalj - Gradsko društvo CK Ozalj - Hrvatski Zavod za socijalni rad – PU Karlovac (Ozalj) - Pravne osobe od interesa za sustav civilne zaštite Općine Ribnik

R.B.	ZADAĆA (MJERA CZ)	OPERATIVNI POSTUPCI, KAPACITETI I OPERATIVNI DOPRINOS OPĆINE	IZVRŠITELJI
8.	Organizacija spašavanja i evakuacije ranjivih skupina stanovništva	Razrađeno u točci 5.7.	- Gradsko društvo Crvenog križa Ozalj - Udruge Općine
9.	Organizacija provođenja zbrinjavanja	U zbrinjavanju ugroženog i stradalog stanovništva angažirati će se: − redovne zdravstvene institucije i ustanove, − Gradsko društvo Crvenog križa, - Zavod za socijalni rad, − ekipe za prihvat ugroženog stanovništva. Potrebnu hranu, prijevoz i ostalo osigurat će stručne službe Općine. Za prihvat ugroženog stanovništva i Gradsko društvo Crvenog križa uz pomoć udruga građana organiziraju razmještaj u objektima namijenjenim za smještaj evakuiranog stanovništva, organiziraju postavljanje ležajeva, uređenje prostora, određuju dežurne osobe, organiziraju osiguravanje dovoljne količine hrane i vode za piće. Zavod za socijalni rad uspostavlja usku suradnju u provedbi navedenih zadaća s organizacijom Crvenog križa u materijalnom i drugom osiguranju potreba osoba koje podliježu zbrinjavanju. Timovi opće medicine pružaju psiho-socijalnu i zdravstvenu njegu osobama na zbrinjavanju i upućuju prema potrebi u specijalizirane zdravstvene ustanove. Udruge – pomažu u zadovoljavanju potreba osoba na zbrinjavanju, pripremanju hrane, opsluživanju te organizaciji društvenog života u objektima Dobrovoljna vatrogasna društva - sudjeluju u dobavi potrebnih količina pitke i tehničke vode, prijenosu bolesnih osoba u transportna sredstva, prijevozu i drugo. Pregled mogućih lokacija za podizanje šatorskih i drugih privremenih naselja - sportske površine na području Općine (blizina mogućih priključaka na infrastrukturu). Pregled lokacija, vrsta i kapacitet smještaja s odgovornim osobama nalazi se u Planu. Za pružanje prve medicinske pomoći u Općini brinut će Zavod za hitnu medicinu, Gradsko društvo Crvenog križa, zdravstvene ambulante te stanovništvo Općine. Nositelj veterinarskog zbrinjavanja na području Općine je Veterinarska stanica, ali i drugi veterinarski kapaciteti regije. Smještaj stoke provoditi će vlasnici stoke uz koordinaciju povjerenika za civilnu zaštitu i Stožera civilne zaštite Općine. Stočna hrana uskladištit će se u privatna	- VZ Općine Orle sa 2 DVD-a i VZ Karlovačke županije - KP regije - Povjerenici civilne zaštite Općine - Gradsko društvo CK Ozalj - Zavod za socijalni rad – PU Karlovac (Ozalj) - Pravne osobe od interesa za sustav civilne zaštite Općine Ribnik - Ekipe za prihvat ugroženog stanovništva - Udruge građana

R.B.	ZADAĆA (MJERA CZ)	OPERATIVNI POSTUPCI, KAPACITETI I OPERATIVNI DOPRINOS OPĆINE	IZVRŠITELJI
		domaćinstva prema raspoloživim kapacitetima.	
10.	Organizacija provođenja humane asanacije i identifikacije poginulih	Identifikacija poginulih.	- Djelatnici PU – PP Ozalj, obitelj poginulog ili nestalog
		Sanitarni nadzor na ukapanjem mrtvih provodi pogrebno poduzeće uz djelatnike groblja.	- Općina
		Provedbene aktivnosti – mrtvačnica na mjesnim grobljima u Općini. Sahranjivanje poginulih vršiti će se na mjesnim grobljima po mjestu prebivališta poginulih.	- Koncesionar i Općina
		Prilikom humane asanacije za pružanje pogrebnih usluga koristit će usluge pogrebnih poduzeća. Organizacija humane asanacije i identifikacija poginulih vršiti će se po posebnim propisima (sudac, policijski službenik, liječnik, povjerenik CZ-a i dr.).	- PU – PP Ozalj
11.	Organizacija higijensko-epidemiološke zaštite	Utvrđuju se nositelji sukladno operativnim planovima nositelja razrađuju zadaće i postupci pričuvnih kapaciteta, posebno osobne i uzajamne zaštite.	- Zavod za javno zdravstvo Karlovačke županije
12.	Organizacija osiguravanja hrane i vode za piće	Stožer CZ prikuplja informacije o stanju vodoopskrbnog sustava, a za to je zadužen član Stožera za vodoopskrbu uz suradnju sa Zavodom za javno zdravstvo. Do uspostave vodoopskrbnog sustava organizira se dovoz vode na punktove po ugroženom području, a raspored određuje član Stožera za protupožarnu zaštitu. Stožer određuje minimalne dnevne količine vode po osobi. U slučaju onečišćenja vode u zdencima aktivirat će se operativne snage civilne zaštite radi dezinfekcije zdenaca, a prema uputama Zavoda za javno zdravstvo. Stožer CZ organizira dopremu prehrambenih artikala i organizira distribuciju hrane.	- Stožer civilne zaštite Općine Ribnik - KP regije. - Povjerenici civilne zaštite - VZ Općine i DVD-i i VZ Karlovačke županije - Pravne osobe od interesa za sustav civilne zaštite Općine Ribnik
13.	Organizacija središta za informiranje stanovništva	Stožer CZ započinje prikupljanje podataka o stanju u srušenim i oštećenim objektima, posebno u javnim školama, domovima, crkvama, trgovinama, ugostiteljskim objektima. Informacije se prikupljaju od strane povjerenika civilne zaštite po naseljima i putem Centra 112. Informiranje građana o mjerama i postupcima za zaštitu zdravlja, života i imovine, informiranje o evakuaciji i mjestima okupljanja, osiguranje vozila za evakuaciju, osiguranje hrane i vode za piće, utvrđivanje lokacija, prihvat i zbrinjavanje stanovništva, organizacija života u prihvatnom centru (koristi se sustav javnog	- Koordinatori na lokaciji - Stožer civilne zaštite Općine Ribnik - Povjerenici civilne zaštite - Lokalne Radio postaje i drugi mediji - Internet

R.B.	ZADAĆA (MJERA CZ)	OPERATIVNI POSTUPCI, KAPACITETI I OPERATIVNI DOPRINOS OPĆINE	IZVRŠITELJI
		uzbunjivanja, lokalne radio stanice, Internet za prenošenje uputa o postupcima bitnim za preživljavanje tijekom trajanja događaja i mjerama koje treba provesti nakon njegovog okončanja).	
14.	Organizacija prihvata pomoći	Osiguranje ljudstva i materijalnih sredstava.	- Općina Ribnik
		Za prihvat sanitetskog materijala i lijekova zadužena je općinska uprava.	- Povjerenici civilne zaštite - Općina, DZ Ozalj/Karlovac
		Punkt za prihvat pomoći biti će uspostavljen u Ordinacijama opće medicine, a za prihvat je zadužen član Stožera za zdravstveno zbrinjavanje. Vatrogasne postrojbe prihvaćaju se na lokaciji vatrogasnih domova DVD-a (2) općine, a za koordinaciju prihvata je zadužen član Stožera CZ Općine za protupožarnu zaštitu.	- Organizacija prihvata pomoći u ljudstvu uspostavlja se lokacijama navedenim u Planu
15.	Organizacija pružanja psihološke pomoći	Psihološku potporu pružiti će djelatnici Zavoda za socijalni rad.	- Zavod za socijalni rad – PU Karlovac (Ozalj)
16.	Troškovi angažiranih pravnih osoba i redovnih službi	Troškovi aktiviranja snaga sustava civilne zaštite koje su u nadležnosti općine snosi Općina Ribnik.	- Stožer civilne zaštite Općine Ribnik - Općinska uprava, Općina i KP regije - Troškovi angažiranih pravnih osoba

Tablica : Snage koje se uključuju zaštitu i spašavanje kod potresa sa resursima i zadaćama

R/br.	Snaga u CZ	Zadaće	Ljudski potencijal	Vozila	Materijalno-tehnički resursi
1.	Općinski načelnik i Stožer CZ općine Orle	Planiranje, organiziranje, zapovijedanje, usklađivanje i nadziranje provođenja zadaća u CZ	1+7	1-3	Računala, mobiteli, telefoni, zemljovidi
2.	VZ Općine Ribnik sa 2 DVD VZ Karlovačke županije; Postrojbe CZ svih razina	Početno i naknadno spašavanje iz ruševina po prioritetima; raščišćavanje putova za prolaz snaga i stanovništva, gašenje naknadnih požara, početna trijaža i prva pomoć; označavanje kritičnih objekata zarušavanja, početna evakuacija iz objekata…	25+ 300+	3 16+	Zaštitna odjeća i obuća, kacige, pionirski alat, kompleti prve pomoći, vozila za prijevoz povrijeđenih, nosila, …
3.	Povjerenici CZ Općine	Potpora operativnim snagama CZ, mjere CZ	Svi	Iz sastava Općine i DVD-ova	Osobna oprema te oprema DVD-a Uključenje svih dostupnih snaga
4.	Općina KP regije, druge ugovorne snage	održavanje javnih površina i odvoz otpada, održavanje čistoće, dovoz pitke vode, odvoz materijala ruševina, prohodnost putova…	2-10 40+	4+	Radna mehanizacije i oprema, alati, pionirki alat, vozila transportna…
5.	Ispostava Zavoda za HMP Dom zdravlja Ozalj i ambulanta (1) u Općini Bolnice regije	Organizacija zdravstvenih pregleda i primarne zdravstvene i stomatološke skrbi, pomoć snagama CZ i stanovništvu, sanitetski prijevoz	60+	18+	Sve potrebno za pružanje opće medicinske pomoći te početne trijaže
6.	Veterinarska stanica Ozalj d.o.o. te druge vet.snage regije Lovačka društva	Zbrinjavanje animalnog otpada i lešina, organizacija evakuacije i zbrinjavanja životinja, asanacija	10+ 20+	1-3	-VSt Ozalj -LD *Srnjak* Ribnik
7.	GDCK Ozalj i HCK	Pružanje prve medicinske pomoći, psihološke pomoći, provođenje evakuacije, priprema prihvatnih centara, organizacija traženja osoba, osiguranje pitke vode i dr.	10+	4	Ležajevi, deke, medicinska oprema, nosila, isušivači vlage, oprema za pročišćavanje vode za piće…
8.	Hrvatski zavod za socijalni rad – PU Karlovac (Ozalj)	Psihološko savjetovanje i pomaganje u prevladavanju posebnih teškoća i drugi poslovi u okviru svoje nadležnosti.	10	2	
9.	Elektra Ozalj, UŠP i Šumarija Karlovac te velika građevinska poduzeća	Pomoć u ljudstvu za početno spašavanje iz ruševinama, kamionima i građ. strojevima, traktorima; osposobljavanje kritične	35+	10+	Bageri, rovokopači, dizalice, pumpe, kompresori i drugi standardizirani materijalno-tehnički potencijal.

			infrastrukture za funkcioniranje Općine			
10.	Stanovništvo Općine Ribnik usmjeravano od strane Stožera CZ i Povjerenika CZ; Udruge Općine		Mjere osobne i uzajamne pomoći, spašavanje iz ruševina, osiguranje alata, traktora s prikolicama-odvoz materijala zarušavanja, evakuacija i početno zbrinjavanje ljudi i životinja, spašavanje materijalnih dobara,…	Do 100	Više desetina	Ručni alat, tačke, traktori s prikolicama,
11.	Specijalističke postrojbe CZ RH; Postrojbe HV		Sukladno intenzitetu ugroze u Općini i stanju-potrebama u regiji; Specijalizirani za spašavanje iz ruševina	30+		Namjenska oprema za spašavanje iz ruševina, raščišćavanje putova , pružanje prve pomoći,…
12.	Objekti za smještaj	Vrlo mali kapac. U Općini	Privremeni ili trajniji smještaj stradalog stanovništva na razini općine Ribnik	Smještaj do 200 osoba ukupno		Za potres najvećeg obima potrebno će biti evakuirati i do 60 % stanovništva općine (cca 200 osoba) NEMA dovoljnih i pogodnih kapaciteta za prihvat u Općini!
		Hoteli, Sp.dvorane i Kapaciteti regije				
13.	HGSS Stanica Karlovac i druge		Provedba spašavanja iz viših objekata i ruševina, posebna znanja i vještine, potražni psi	15+	1-2	Standardizirani materijalno-tehnički kompleti i oprema HGSS-a

Zadaće Stožera CZ Općine Ribnik kada usklađuje djelovanje operativnih snaga sustava civilne zaštite <u>u potresu:</u>

- Utvrđivanje opsega nesreće-potresa i težine štetnih posljedica
- Analiza potrebnog obima angažmana operativnih snaga i pravnih osoba od interesa/značaja za CZ na organiziranom, spašavanju zatrpanih, pružanju prve pomoći, evakuaciji i zbrinjavanju
- Provjera prisutnosti/resursa potrebnih snaga u Općini, odluka o dostatnosti snaga; Zahtijevanje strukturirane pomoći iz kapaciteta Županije i RH
- Analiza stanja objekata kritične infrastrukture, te prioriteti u uspostavi narušene
- Utvrđivanje ukupnog stanja po naseljima Općine, definiranje kritičnih područja i prioriteta
- Analiza stanja i mogućnosti zdravstvene zaštite, provedbe dodatnih mjera, potrebne psihološke pomoći
- Koordinacija i obavješćivanje javnosti o mjerama evakuacije i zbrinjavanja na razini Općine i Županije; sagledavanje potreba pomoći
- Definiranje objekata, sadržaja, nositelja zbrinjavanja po lokacijama gradske razine; organizacija prijevoza evakuiranih
- Koordinacija svih pitanja djelovanja sa Ravnateljstvom CZ i Povjerenicima CZ naselja te državnim tijelima.
- Izvršavanje svih drugih zadaća koje nameće konkretna situacija u potresu.

Osnovna i najmasovnija snaga Općine Ribnik (i Županije) u potresu su snage Vatrogasne zajednice Općine Ribnik sa 2 DVD-a i VZ Karlovačke županije, postrojbe CZ RH, te komunalne i građevinske firme, sa uključivanjem svih radno sposobnih građana. Kod potresa s manjim posljedicama ove snage trebale bi biti dovoljne, uz ciljano pojačavanje specijaliziranim timovima (HGSS s potražnim psima, građevinskih specijalista, i djelatnicima specijaliziranih-građevinskih firmi).
Ukoliko se posljedice, prvenstveno izvlačenje ranjenih i uspostavljanje osnovnih životnih funkcija Općine (opskrba strujom, vodom, telekomunikacije, prometovanje, ishrana i druge) neće moći samostalno rješavati, zatražiti će se strukturirana pomoć od Karlovačke županije i kapaciteta RH. Pri tome treba voditi računa o prioritetima te da je potres vjerojatno zahvatio šire područje od Općine Ribnik pa i Županije.

*Zbog položaja u ruševinama, stupnja povrijeđenosti, sastava snaga za spašavanje i njihovog vremena pristizanja na mjesto intervencija, upotreba snaga i sredstava za spašavanje iz ruševina zatrpanih građana i raščišćavanja ruševina **odvijat će se u pet faza kako slijedi:***

1. faza
Izviđanje i zbrinjavanje površinskih i lako zatrpanih osoba. U prvoj etapi dolazi do samopomoći i pomoći najbližih dok ne stignu spasioci.
Izviđanje ruševina: sudjeluju građani i djelatnici po mjestu stanovanja i rada zajedno sa pripadnicima vatrogastva, a po mobilizaciji i s pripadnicima skupina postrojbi civilne zaštite, koje se nadu na mjestu ugroženosti ili u blizini mjesta ugroženosti.
Zadaci: ustanoviti postojanje kontaminacije, procjena ugroženosti ljudi i objekata (izvješćivanje o razmjerima posljedica nastalog uslijed potresa (Povjerenika CZ, Stožera CZ Općine, zbrinjavanje lako povrijeđenih, sprečavanje širenja panike, spašavanje lako zatrpanih).
Ova faza može se podijeliti na djelovanje preživjelih osoba koje su se zatekle u objektima i područjima razaranja i na djelovanje organiziranih postrojbi po dolasku na ruševine. U prvom slučaju počinje se sa pojedinačnim djelovanjem usmjerenim na pronalaženje osoba za koje se sigurno zna mjesto boravišta u trenutku razaranja (stan, radionica, kancelarija i slično). Daljnje pojedinačno spašavanje prerasta u grupno i poprima organizirani karakter te se proširuje na pretraživanje susjednih kuća (radionica, kancelarija), cijelog kata i zgrade. Po dolasku organiziranih postrojbi na ruševine vrši se spašavanje lako zatrpanih, kao i onih koji se nalaze na površinskim dijelovima ruševine (oni koji se vide i čuju). U toku izvlačenja mora se voditi računa o osnovnim podacima spašenih osoba.
Kontinuirani zadatak: Tijekom ove i svih ostalih faza **Stožer civilne zaštite** organizira prijenos informacija o stanju na terenu, radnjama koje se obavljaju, te o daljnjim potrebama pri spašavanju iz ruševina, te otklanjanju posljedica na području pogođenog potresom/ Lokalni mediji-prvenstveno Radio, Povjerenici CZ/

2. faza
Detaljno pretraživanje lako oštećenih objekata i neposredno izvlačenje povrijeđenih iz ruševina. U ovoj fazi potrebno je dobiti podatke o vjerojatnom mjestu ostalih zatrpanih, a posebno o mjestu većeg broja zatrpanih na jednom mjestu unutar ruševine. Potrebno je izvršiti procjenu o potrebnim snagama, mehanizaciji, te načinu spašavanja. Sa žrtvama koje se mogu vidjeti i čuti, a ne mogu se trenutno osloboditi položaja u kojem se nalaze potrebno je održavati stalni kontakt. (Uključivanje Gradskog društva CK Ozalj i Hrvatskog Zavoda za socijalni rad – PU Karlovac (Ozalj).

3. faza
Detaljno ispitivanje elemenata oštećenja koji daju najveću vjerojatnost preživljavanja i mogućnost spašavanja zatrpanih. *Imajući u vidu vrstu ruševine prema navedenoj sistematizaciji moraju se detaljno pretražiti*:

- svi djelomično održani dijelovi kuće/zgrade ili prostorije pretvorene u sklonište;
- objekti škola, okupljanja većeg broja osoba, složeni objekti svih vrsta, građeni kao samostalni objekti;
- "polu-prostorije" na katovima, ispod stepenica, u podrumima, ispod površine klizanja, u djelomično razorenim katovima;

- blokirane, zapriječene prostorije (šupljine) u blizini nesrušenih dimnjaka i preostalih zidova unutar ruševine;
- probijene prostorije u kojima se nalaze osobe koje na sebe ne mogu skrenuti pažnju uslijed stanja nesvijesti, šoka, povreda od rušenja i slično.

4. faza
Ako se na kraju treće faze zaključi da još uvijek nedostaje spašenih – izvučenih osoba u odnosu na podatke o broju zatrpanih, ***produžuje se sa pretraživanjem*** i ako je mala vjerojatnost da su živi. Provodi se ispitivanje, pretraživanje i spašavanje, kao i raščišćavanje radi spašavanja u teško oštećenim zgradama. Ugroženi se teško pronalaze, a još ih je teže spasiti, a da pri tome ne zadobiju nove povrede. U ovoj fazi potrebne su mjere podupiranja i osiguranja prolaza spasioca. Sudjeluju ljudi i sredstva pravnih osoba od značaja za zaštitu i spašavanje te pripadnici postrojbi civilne zaštite, te ostale pravne službe i postrojbe angažirane sukladno nastaloj katastrofi – a prema nalogu načelnika općine Ribnik i Župana te njihovih Stožera CZ.

5. faza
Potpuno raščišćavanje ruševina nakon što je utvrđeno da su spašeni svi koje je bilo moguće spasiti, odnosno izvuci, bili oni živi ili ne. U tijeku radova treba biti obazriv jer postoji mogućnost da ima još ugroženih. Iskustva govore da preživjelih može biti i nakon tjedan dana. Ovaj zadatak će obaviti snage i sredstva predviđene za upotrebu u 4. fazi.
Ako se uspoređivanjem broja izvučenih sa brojem eventualno zatrpanih zaključi da nema više ugroženih može se krenuti u raščišćavanje teškom mehanizacijom.
Ukoliko se naiđe na leš, spašavanje će se izvoditi bez mehanizacije i vrlo oprezno.
Nakon pretraživanja i spašavanja iz ruševina, te raščišćavanja pristupa se obilježavanju objekata ili dijela objekta, užeg ili šireg područja, ulice i slično.
Potrebno je imati jedinstvene oznake koje trebaju pružati podatke:

- da li je zgrada potpuno pretražena,
- tko je izvršio spašavanje i raščišćavanje,
- koliko je spašeno života, u kom stanju, a koliko je mrtvih sa osnovnim osobnim podacima.

Crvena traka znaci rušenje, *žuta* da će se obaviti sanacija, dok *zelena* boja znaci da je objekt minimalno oštećen. Nakon označavanja zgrada potrebno je zagraditi ulaze u zgrade koje su predviđene za rušenje.

Mjere CZ[1]

/bitne i za druge rizike u ovom Planu !/

<u>Evakuacija stanovništva, životinja i materijalnih dobara</u>

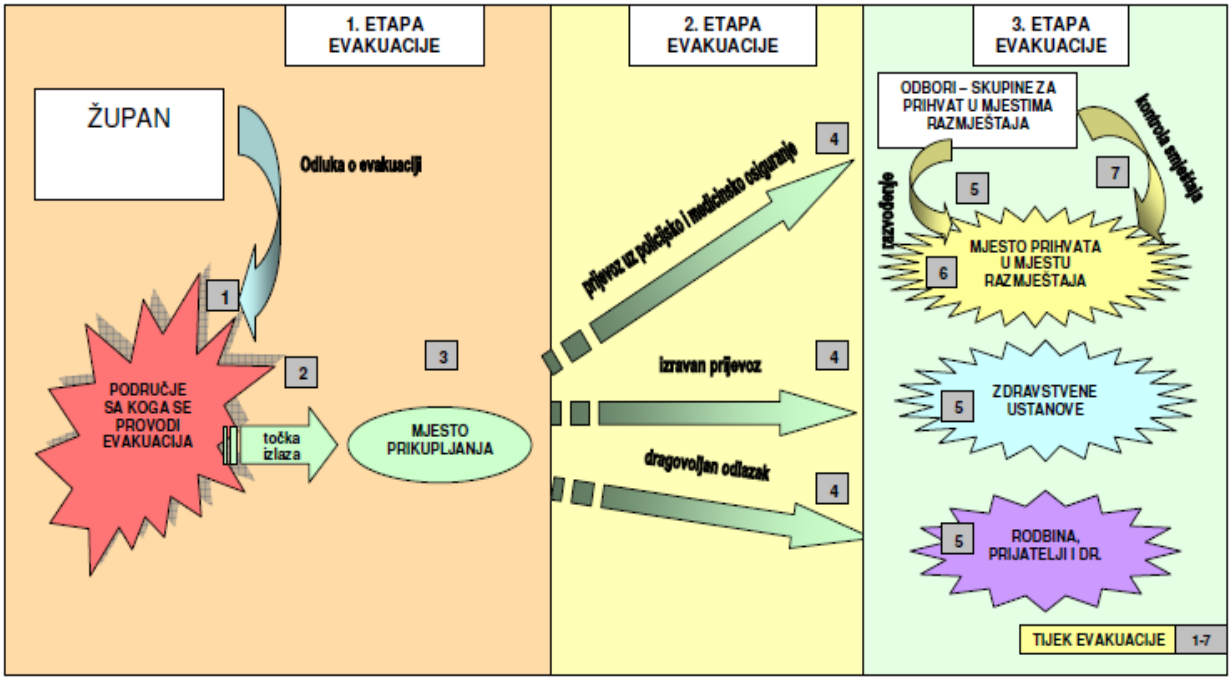
Evakuacija je postupak pri kojemu odgovorno tijelo vlasti (Općina, Županija) provodi planirano i organizirano premještanje stanovništva s ugroženog na neugroženo, odnosno manje ugroženo područje. Provedbom ove mjere civilne zaštite omogućuje se maksimalna zaštita stanovništva od opasnosti ili posljedica katastrofe i velike nesreće.
Uvijek kada je moguće provodi se pravovremena evakuacija, odnosno stanovništvo se premješta s potencijalno ugrožene lokacije na sigurniju za život i boravak ljudi. U tom slučaju provođenje ove mjere civilne zaštite može se kategorizirati *preventivnom aktivnošću koja se planski poduzima s ciljem umanjivanja mogućih utjecaja po zdravlje i život ljudi* i najvažnije pokretnine u njihovom vlasništvu, odnosno kojom se osigurava potpuna zaštita života i zdravlja stanovništva. Pritom su važni <u>procjenjivanje vjerojatnosti da će na lokaciji nastati okolnosti koje zahtijevaju premještanje stanovništva</u>, kao i <u>ocjenjivanje opsega i intenziteta izvanrednog događaja</u>.

[1] Opis mjera CZ: prve medicinske pomoći, evakuacije, zbrinjavanja, sanacije i asanacije i dr. u osnovi se odnosi i na druge ugroze-rizike, posebno za potres, te se neće ponavljati u ovom Planu djelovanja - po drugim rizicima/točkama Plana

Samo-evakuacija *se* provodi ukoliko to okolnosti na ugroženom području dozvoljavaju (razmjeri događaja, stanje na prometnicama), a posebno u okolnostima kada je provediva pravovremena evakuacija, neposredno ugroženo stanovništvo može se evakuirati svojim prijevoznim sredstvima, do mjesta organiziranog prihvata, ili do rodbine i prijatelja.
Evakuacija se najčešće provodi u uvjetima kada se nesreća već dogodila, ili je poprimila takve razmjere da ozbiljno ugrožava živote ljudi i njihovu imovinu.
Osim zaštite života i zdravlja, premještanjem stanovništva s ugrožene lokacije omogućavaju se optimalni uvjeti stručnim timovima da nesmetano provedu sve potrebne postupke za sprječavanje i/ili uklanjanje uzroka i utjecaja katastrofe i velike nesreće, odnosno njihovih posljedica.
Evakuacija podrazumijeva različite postupke koji se poduzimaju ovisno o okolnostima na području na kojem se provodi te je i vremenski determinirana. Tako se ugroženo stanovništvo „izmješta“ s ugrožene na neugroženu ili manje ugroženu lokaciju na vrijeme ne dulje od 24 sata (kratkotrajno premještanje) ili pak „premješta“.
Premještanje podrazumijeva dulji boravak stanovništva na neugroženom području te zahtijeva utemeljivanje posebne organizacije za osiguravanje najnužnijih uvjeta za život (zbrinjavanje).
Kao mjera civilne zaštite, sukladno Ustavu Republike Hrvatske, evakuacija je odgovornost jedinica lokalne samouprave, odnosno njihovih čelnika, te time i načelnika Općine Ribnik.

Evakuacija iz naselja Općine (ili njihovih dijelova) vršiti će se kao **potpuna** ili **djelomična**, kao **preventivna** ili **posljedična**, kao evakuacija **svih** ili **određenih kategorija** stanovnika, u potpunosti **organizirana** ili ***na prvu ruku*** (žurna-u slučaju udaljavanja od mjesta poplave ili tehničko-tehnološkog incidenta i sl.), evakuacija **samo stanovnika** ili **i životinja i TMS**.

Organizacija provođenja evakuacije

Zbrinjavanje stanovništva

Osobama koje su organizirano evakuirane s potencijalno ugroženog ili već ugrozi izloženog područja, kao i osobama koje su se samo evakuirale do organiziranog mjesta prihvata, odgovorna tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave osiguravaju i organiziraju zbrinjavanje na neugroženom području do prestanka okolnosti evakuacije, odnosno do prestanka opasnosti ili neposredne opasnosti koje su bile povodom evakuacije.
Zbrinjavanje podrazumijeva osiguranje boravka, prehrane i najnužnije zdravstvene skrbi.

Boravak evakuiranih osoba može se organizirati u:

- zidanim građevinama (školske i druge sportske dvorane, društvene domove, đački i studentski domovi, drugi pogodni prostori),
- šatorima, kamp kućicama i kontejnerima za stanovanje,
- kombiniranom smještaju.

Oblik smještaja ovisi o:

- hitnosti,
- mogućnostima zajednice i raspoloživim resursima za zbrinjavanje,
- procjeni potreba i trajanja zbrinjavanja,
- godišnjem dobu i meteorološkim uvjetima.

Ukoliko je boravak organiziran u kombiniranom smještaju, raspored osoba provodi se, prije svega, temeljem životne dobi i zdravstvenog stanja osoba.
Tako prioritet za raspored u zidane građevine, odnosno kamp kućice i kontejnere za stanovanje imaju starije osobe, nepokretni i teško pokretni, osobe s teškim kroničnim bolestima, osobe sa posebnim potrebama kojima je potrebna tuđa njega i pomoć, jedan roditelj s djetetom do 3 godine (zidana građevina), odnosno do 7 godina (kamp kućica i kontejner za stanovanje).
Bez obzira na vrstu/oblik zbrinjavanja, u svakom se prihvatnom centru organiziraju prehrana, optimalni sanitarni uvjeti, ambulanta za osnovnu zdravstvenu skrb, administracijski i info pult, sigurnost i javni red i mir (policija), a prema mogućnosti i psihosocijalna potpora, te se određuje odgovorna osoba/upravitelj prihvatnog centra.
Ukoliko evakuirana osoba želi i ima mogućnosti te odluči boraviti kod rodbine, prijatelja i sl. dužna je o tome izvijestiti odgovornu službenu osobu.
Pripremne radnje organiziranja zbrinjavanja provode se paralelno s pripremom evakuacije jer se odmah nakon evakuacije moraju provesti i mjere zbrinjavanja. Kod toga treba voditi računa da se u najmanjoj mjeri poremeti daljnje odvijanje već uspostavljenih funkcija kako evakuiranih dijelova pogođene jedinice lokalne samouprave, tako i funkcija davatelja kapaciteta zbrinjavanja. To znači da se moraju znati kontingenti evakuiranih stanovnika koje Općina Ribnik ili Županija treba zbrinuti po dobi, kako bi im se omogućilo daljnje školovanje ili organizirao prihvat u vrtiće, potrebe liječenja i slično.
Podaci se o potrebnim kapacitetima zbrinjavanja određuju ranije pa se oslanjanjem na njih odvijaju pripremne radnje osiguranja

Nositelji zbrinjavanja na području Općine Ribnik (i Županije) su:

- Stožer CZ općine Ribnik i Stožer CZ Karlovačke županije,
- Pravne osobe i ustanove koje raspolažu smještajnim kapacitetima (škole, društveni domovi, hoteli – van područja Općine)
- Pravne osobe koje raspolažu kapacitetima za pripremu hrane
- Vatrogasna zajednica Općine Ribnik sa 2 Dobrovoljna vatrogasna društva,
- Zavod za hitnu medicinu KŽ, Dom zdravlja Karlovac, ZZJZ Karlovačke županije,
- GD CK Ozalj, Hrvatski Zavod za socijalni rad – PU Karlovac (Ozalj),
- Caritas RH, udruge, Župni uredi…,

Organizacija smještaja u objekte (zbrinjavanje), koraci u organizaciji

Radnje i postupci	Rukovođenje	Izvršenje/Suradnja
Prijem informacija o potrebi zbrinjavanja većeg broja ljudi sa područja naselja Općine Ribnik	Stožer CZ Općine	Povjerenici CZ naselja Stožer CZ Županije
Procjena mogućnosti prihvata (broj osoba) i o tome izvještavanje Županijskog Stožera CZ	Općinski načelnik	Stožer CZ
Traženje potrebnih podataka o broju i strukturi stanovništva i odgovornoj osobi koja provodi evakuaciju	Stožer CZ Općine	Stožer CZ Općine Povjerenici CZ Općine
Donošenje odluke o zbrinjavanju ugroženog stanovništva sa područja Općine	Općinski načelnik	Načelnik Stožera CZ

Obavještavanje o odluci	Načelnik Stožera CZ	Stožer CZ Općine Povjerenici CZ Općine
Mobilizacija komunalnih snaga, definiranih udruga	Općinski načelnik	članovi Stožera CZ
Dovođenje u funkciju objekta za prijem ljudi (čišćenje, provjera upotrebljivosti sanitarnih cjelina)	član Stožera CZ	Općina i KP regije
Dovođenje u funkciju objekta za prijem ljudi u smislu organizacije prostora (informativni punkt, prostor za boravak, prostor za prehranu).	član Stožera CZ	Vlastiti pogon i KP regije; Udruge Općine
Traženje postavljanja pokretnih sanitarnih čvorova	Stožer CZ Općine	Komunalna poduzeća, Općina
Obavještavanje domaćeg stanovništva o činjenici prijema većeg broja ljudi na njihovom području i razlozima njihovog prijema	Stožer CZ Općine	Stožer CZ Općine Povjerenici CZ
Izrada pregleda razmještaja stanovništva po objektima i naseljima	Načelnik Stožera	član Stožera za zbrinjavanje
Dostava pregleda razmještaja u naselja	Stožer CZ	Stožer CZ Općine Povjerenici CZ
Određivanje odgovorne osobe za svaki smještajni objekt	Načelnik Stožera CZ	član stožera za zbrinjavanje i evakuaciju, članovi stožera
Tiskanje informacija (kućni red) o pravilima ponašanja u smještajnim objektima i isticanje istih na vidnom mjestu	Stožer CZ	Odgovorne osobe u objektima
Organizacija prijema i razmještaja u objekte: - evidencija osoba koja ulaze u objekt - prijava osoba koje imaju potrebu za zdravstvenom skrbi - prijava osoba za koje rodbina ne zna što se s njima dogodilo - upoznavanje sa „kućnim redom“ - evidencija osoba koje trajno napuštaju objekt	odgovorne osobe u objektima	Pripadnici vatrogastva Članovi udruga građana Odgovorne osobe u objektima
Dostavljanje popisa osoba koje se traže Hrvatskom crvenom križu (GD CK Ozalj)	Načelnik Stožera CZ	Općina
Obavještavanje Policijske uprave/PP Ozalj o činjenici postojanja lokacija na kojima boravi veći broj ljudi zbog potrebe češćih obilazaka policijskih službenika	Načelnik/Stožer CZ	Stožer CZ Općine i Županije
Kontrola provođenja odredaba „kućnog reda“	odgovorne osobe u objektima	Privremeno premješteni stanovnici.

***Zadaće** nositelja zbrinjavanja*

GD CK Ozalj i HCK organiziraju razmještaj u objektima namijenjenim za smještaj evakuiranog stanovništva, organiziraju postavljanje ležajeva, uređenje prostora, određuju dežurne osobe, organiziraju dobavu hrane i pića. Surađuju s Stožerom civilne zaštite općine Ribnik i drugim mjerodavnim osobama. Ustrojavaju potrebnu evidenciju osoba na zbrinjavanju i dostavljaju obavijesti za medije i službu traženja osoba.

Hrvatski Zavod za socijalni rad – PU Karlovac (Ozalj) uspostavlja usku suradnju u provedbi zadaća sa organizacijom materijalnih i drugih potreba osoba koje podliježu zbrinjavanju.

Timovi opće medicine-pružaju zdravstvenu i psiho-socijalnu njegu osobama na zbrinjavanju i, prema potrebi, upućuju ih u specijalizirane zdravstvene ustanove (bolnice),

Udruge u Općini -pomažu u zadovoljavanju potreba osoba na zbrinjavanju, pripremi i podjeli hrane, opsluživanju, kao i u organizaciji društvenog života i sadržaja,

VZ Općine Ribnik sa 2 DVD-a i VZ KŽ- sudjeluju u dobavi potrebnih količina pitke i tehničke vode, prijenosu i transportu bolesnih i nemoćnih osoba, i drugo.

Pravne osobe za pripremu hrane-organiziraju i vrše pripremu hrane za osobe na zbrinjavanju o aktivirane snage zaštite i spašavanja, svojim i vozilima drugih snaga (prijevoznika) i drugo.

Općina, KP regije- pomažu u potrebnim radnjama zbrinjavanja, osiguranju sanitarnih uvjeta u objektima zbrinjavanja, i drugo.

Sredstva priopćavanja-osiguravaju pravodobne i točne informacije osobama na zbrinjavanju, prenose obavijesti javnosti i rodbini, senzibiliziraju javnost. **Lokalne radio postaje** (i drugi mediji) na

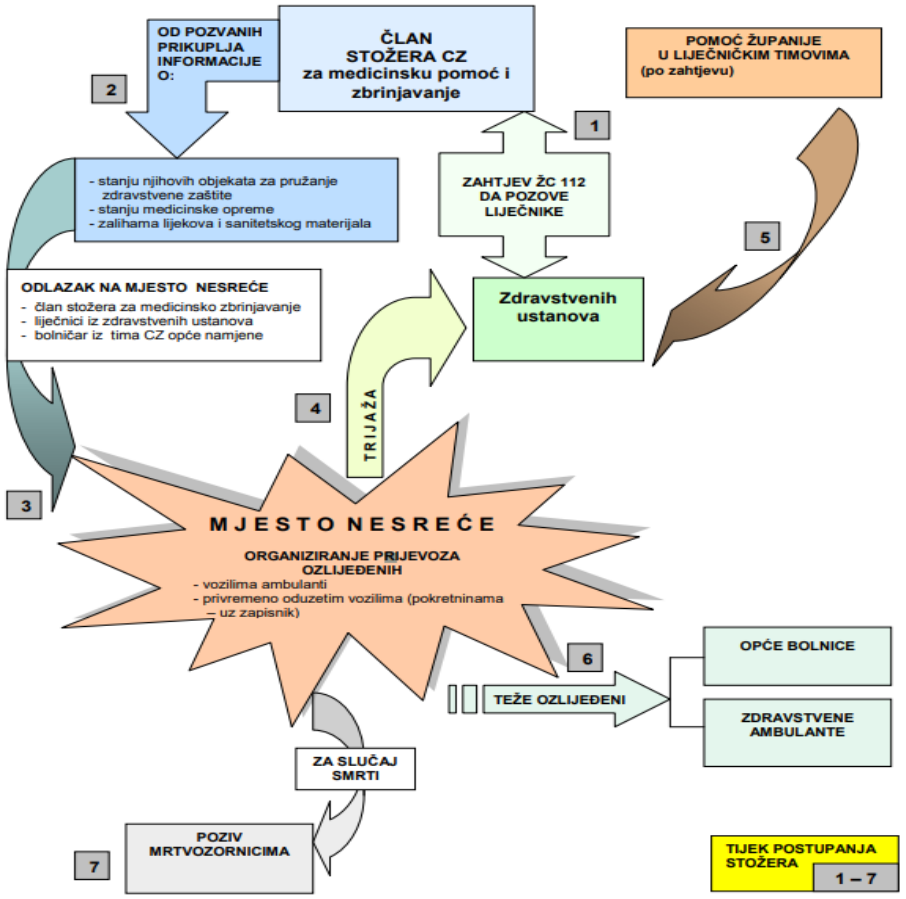
slušanje kojih su stanovnici upućeni, uz službene i usmjeravajuće obavijesti utjecati će i na organizaciju društvenog života i sadržaja.

Općina nema sportskih dvorana, škola i većih potresno otpornih objekata pogodnih za smještaj većeg broja osoba. Može zbrinjavati samo manji broj osoba jer će većina objekata biti oštećena kod najjačih potresa. **Prihvat evakuiranih osoba treba organizirati van područja Općine (do 200 osoba).**

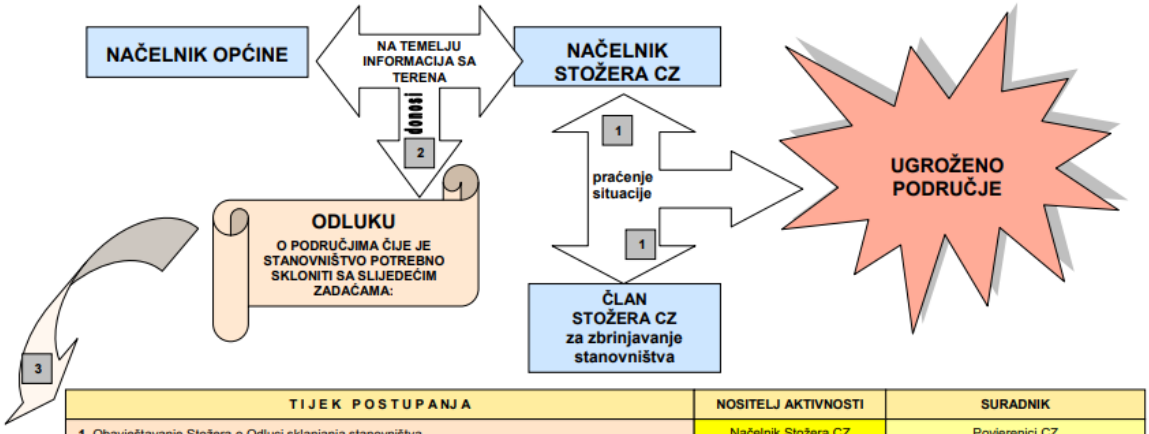
Načelne vrste ekipa kod evakuacije i zbrinjavanja sa zadaćama kod ustrojavanja na razini Općine

VRSTA EKIPE	SASTAV EKIPE	ZADAĆA
Ekipa prve medicinske pomoći (Zavod za hitnu medicinu KŽ)	1 mobilni tim ZHMP ili 1 tim Doma zdravlja	- skrbi o lijekovima i sanitetskom materijali, - pruža PMP svim bolesnim i ozlijeđenim, - provode mjere prevencije bolesti i vrše izolaciju zaraženih i širenja epidemije.
Ekipa za njegu ranjenih, oboljelih i onemoćalih osoba	1-2 medicinska tehničara 2-3 medicinske sestre	- skrbi o ozlijeđenim, oboljelim i onemoćalim osobama, starima i djeci
Ekipa za socijalni rad	1 socijalni radnik 1 službenik	- skrbi o smještaju, ishrani i minimalnim novčanim i drugim primanjima potrebnim za život
Higijensko-epidemiološka ekipa	1 medicinski tehničar 1 veterinarski tehničar	- skrbi o opremi i sredstvima za održavanje higijene, - provodi higijenske mjere medu ugroženim stanovništvom i epidemiološke mjere zaštite vode i namirnica
Ekipa službe traženja i obavješćivanja	1 državni službenik 1 djelatnik CZ 1 član GD CK	- dežurstvo na sredstvima veze i prijam informacija o traženim osobama, - uspostava i održavanje veze s nadležnim stožerom CZ

Organizacija pružanja medicinske pomoći

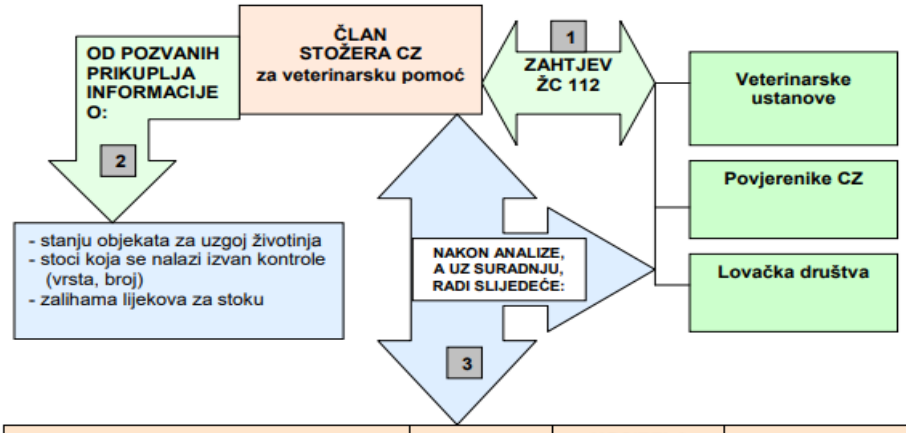

Organizacija sklanjanja i boravka u skloništu

TIJEK POSTUPANJA	NOSITELJ AKTIVNOSTI	SURADNIK
1. Obavještavanje Stožera o Odluci sklanjanja stanovništva	Načelnik Stožera CZ	Povjerenici CZ
2. Dovođenje u funkciju objekata za sklanjanje ljudi	Povjerenici CZ	Odgovorne osobe i uposleni u objektima
3. Obavještavanje o Odluci stanovništva na koje se ista odnosi putem ŽC112 i/ili medija	Povjerenici CZ	Članovi Mjesnih odbora
4. Izrada popisa razmještaja stanovništva po naseljima i objektima za smještaj	Načelnik Stožera CZ	Član Stožera za zbrinjavanje
5. Dostava pregleda razmještaja u objekte za smještaj	Član Stožera za zbrinjavanje	Povjerenici CZ
6. Utvrđivanje odgovorne osobe za svaki objekt za smještaj	Načelnik Stožera CZ	Član Stožera za zbrinjavanje
7. Upute o ponašanju u objektu za sklanjanje istaći na vidnim mjestima	Član Stožera za zbrinjavanje	Odgovorne osobe u objektima
8. Nadzor provođenja odredaba («kućnog reda») iz Uputa	Odgovorne osobe u objektu	Stanovništvo u objektima

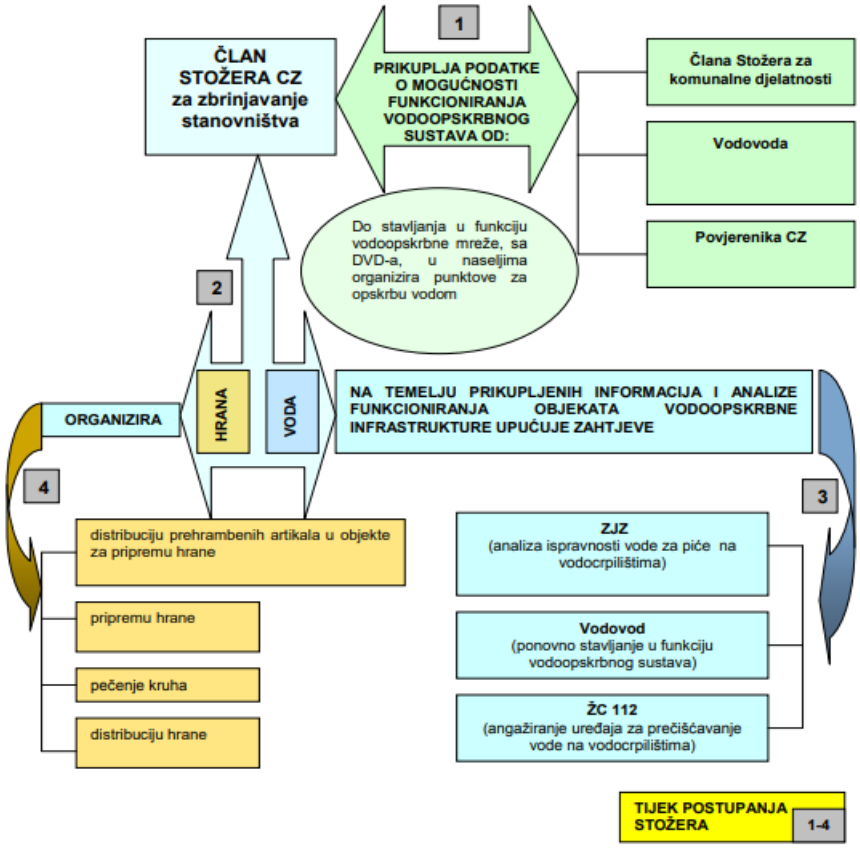
Organizacija pružanja veterinarske pomoći

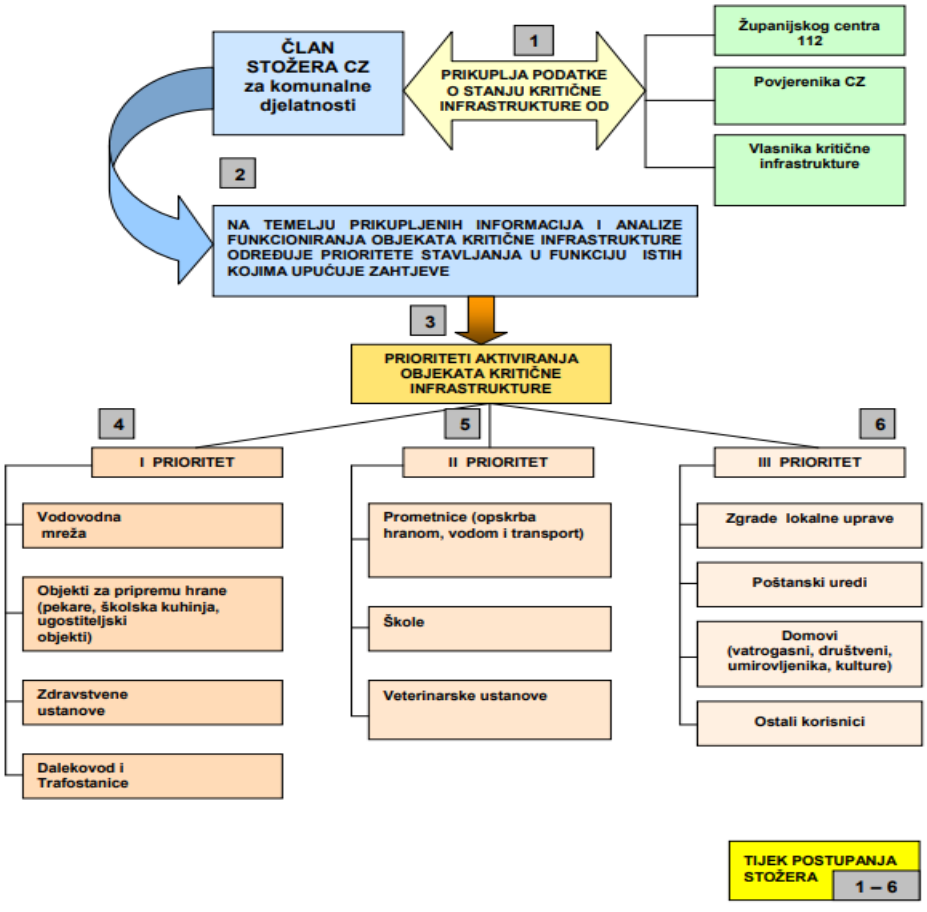
POSTUPAK	MJESTO	NOSITELJ AKTIVNOSTI	SURADNIK
Utvrđuje raspoložive **kapacitete** (punktove) **za smještaj stoke** koja se nalazi izvan kontrole	Sjedište stožera CZ	Član stožera CZ za veterinarsku pomoć	Veterinari iz veterinarskih ustanova Povjerenici CZ
Po potrebi traži **dodatno angažiranje veterinarskih ekipa** sa razine županije	Punkt za smještaj stoke		Veterinari iz veterinarskog zavoda
Organizira **prikupljanje stoke** (na punktove) koja je bez kontrole			Članovi LD
Organizira **popis stoke**			Povjerenici CZ
Organizira **popis stoke** koja bi se nakon klanja mogla koristiti **za ishranu** stanovništva			Veterinari iz veterinarskih ustanova
Organizira prijevoz stoke od punktova do najbliže i najpogodnije klaonice (vrši odabir vozila za prijevoz)			Veterinari iz veterinarskih ustanova Povjerenici CZ Članovi LD

TIJEK POSTUPANJA STOŽERA 1 – 3

Organizacija osiguranja hrane i vode za piće

Organizacija stavljanja u funkciju objekata kritične infrastrukture

Informativni letak Ravnateljstva CZ RH

Kako se pripremiti za snažan potres?

ŠTO MOŽETE UČINITI UZ POMOĆ STRUČNJAKA?

- Napravite stručnu analizu građevine kako bi se procijenila njezina otpornost na djelovanje potresa i odredila možebitna građevinska poboljšanja konstrukcije.
- Po potrebi, pristupite provedbi građevinskih poboljšanja konstrukcije.

ŠTO MOŽETE UČINITI SAMI I TO ODMAH?

- Odmaknite teško pokućstvo od kreveta i sofa.
- Osigurajte police i ormare od prevrtanja.
- Na zid dobro pričvrstite predmete poput okvira sa slikama, ogledala i oglasnih ploča.
- Dobro pričvrstite i podržite stropnu rasvjetu i viseće elemente poput lustera.
- Pripremite komplet za preživljavanje.

Što učiniti za vrijeme i nakon potresa?

KADA PRESTANU PRVI POTRESI, NAPUSTITE PROSTORIJU NA NAJPRIKLADNIJI NAČIN (NIKAKO NE RABITE DIZALO!) I UZMITE NAJVAŽNIJE STVARI.

Uloga prostornih planova i procjena rizika

- Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (JLP(R)S) dužne su identificirati prijetnje i procijeniti rizik od katastrofa za područje općine, grada i županije, kao i upoznati lokalno stanovništvo o postojanju rizika.
- Zakonom o prostornom uređenju (NN 153/13., 65/17., 114/18., 39/19., 98/19.) jedinice lokalne uprave i samouprave dužne su izraditi prostorni plan na području svoje općine i grada u skladu s procjenom rizika.
- Zakonom o gradnji (NN 153/13., 56/14., 20/17., 39/19., 125/19.) donesena je dugoročna strategija s mjerama kojima se prilikom energetske obnove zgrade pridonosi povećanju zaštite od rizika povezanih s djelovanjem potresa.
- Procjene rizika i prostorni planovi općina, gradova i županija moraju biti javno dostupni.
- Nacionalni dodatak europskih norma za projektiranje potresne otpornosti konstrukcija (Eurokod 8, HRN EN 1998-1:2011/NA:2011) propisuje parametre koji se moraju uzeti u obzir pri gradnji različitih vrsta objekata te sadrži i vrijedeću kartu seizmičkog hazarda. Također, propisuje za koje je vrste objekata potrebno posebno izračunati seizmički hazard.

ZAJEDNO DANAS
za sigurnije sutra!

Hrvatska platforma za smanjenje rizika od katastrofa

Što je smanjenje rizika od katastrofa i zašto je važno? #smanjimorizik

POTRES

Potres je pojava iznenadnog i kratkotrajnog podrhtavanja tla

Što je potres?

Potres je iznenadno otpuštanje nakupljene potencijalne elastične energije u Zemljinoj kori u obliku elastičnih (seizmičkih) valova i topline. Seizmički valovi putuju Zemljom na sve strane u obliku dviju različitih vrsta valova koji uzrokuju podrhtavanje Zemljine površine. Tektonski su potresi najčešći i događaju se zbog gibanja duž rasjeda i međudjelovanja litosfernih ploča.

POTRESI SU IZUZETNO SLOŽENE POJAVE I NIJE MOGUĆE PREDVIDJETI TOČNO VRIJEME I LOKACIJU NJIHOVOG NASTANKA.

Što je rizik od potresa?

Seizmički rizik opisuje procjenu vjerojatnosti da će se dogoditi neke štetne posljedice nakon potresa. Određen je seizmičkim hazardom (na koji nemamo utjecaj), oštetljivošću/ranjivošću i izloženošću (na koje možemo utjecati).

Učinci potresa

Potresi su najopasniji u gusto naseljenim područjima a ako građevine nisu sagrađene prema propisima i pravilima protupotresne gradnje – tada čak i umjereno jak potres može uzrokovati veća (strukturna) oštećenja na građevinama. Građevine koje su sagrađene prema propisima i pravilima protupotresne gradnje smanjit će pojavu oštećenja na najmanju moguću mjeru, izbjeći će se ozljede ili gubitak ljudskih života, a i smanjit će se negativan utjecaj na gospodarstvo i društvo u cjelini.

POTRES NE UBIJA!
PROBLEM SU NEPRIKLADNO IZGRAĐENE GRAĐEVINE!

Snažan potres može uzrokovati i neke sekundarne pojave: odrone, klizanje tla, likvefakciju i tsunami. Nakon snažnog potresa slijede i slabiji naknadni potresi – oni mogu biti opasni za već oštećene građevine.

Potresi u Hrvatskoj

Seizmološka služba Geofizičkog odsjeka PMF-a održava mrežu seizmoloških postaja. Zadužena je i za lociranje potresa i sustavno praćenje seizmičnosti. Epicentri potresa na području Hrvatske najviše su koncentrirani u Dalmaciji i njenom zaleđu, u Hrvatskom primorju (od Ilirske Bistrice u Sloveniji do Senja) i sjeverozapadnoj Hrvatskoj (okolica Zagreba). Žarišta potresa u Hrvatskoj potpadaju u plitke (Zemljina kora), s prosječnom dubinom između 10 i 12 km.

Je li Vaš dom siguran od potresa?

- Teren i tlo na kojemu je izvedena vaša zgrada ima veliki utjecaj na ponašanje zgrade pa nije isto je li izvedena na čvrstoj stijeni ili na mekom tlu kao što je primjerice glina.
- Sama konstrukcija vaše zgrade ima najveći utjecaj na vašu sigurnost pa doznajte kad je izvedena (kroz godine su se mijenjala znanja o potresu i njegovim učincima pa tako i propisi za gradnju), kako je izvedena i od kojih je materijala.
- Ako su naknadno provedene preinake zgrade (adaptacije, rekonstrukcije, nadogradnje), važno je znati jesu li provedene u skladu s propisima iz područja protupotresne gradnje.
- Angažirajte stručnjaka koji će vam pomoći procijeniti sigurnost vaše zgrade i predložiti možebitna poboljšanja s ciljem zaštite vašeg života i imovine.
- Osnovna mjera prevencije koju kao vlasnici možemo poduzeti radi zaštite naših života i imovine jest kvalitetna gradnja, u skladu s propisima iz područja protupotresne gradnje. Ako se radi o postojećim građevinama koje su izgrađene prije suvremenih koncepata protupotresne gradnje, trebamo pristupiti njihovim konstrukcijskim pojačanjima (primjerice, pojačati nosive zidove i poboljšati veze među konstrukcijskim elementima).
- Naša spremnost uključuje i edukaciju te usvajanje pravila ponašanja za vrijeme i poslije potresa.

KVALITETNOM GRADNJOM DO SMANJENJA RIZIKA OD POTRESA!

2.2. MJERE I AKTIVNOSTI SUSTAVA CZ KOD EPIDEMIJA I PANDEMIJA

Epidemija zarazne bolesti je neuobičajen porast oboljenja od zaraznih bolesti u određenom vremenu, mjestu i zahvaćenom stanovništvu. Povećanje broja oboljenja rezultira zdravstvenim komplikacijama ili smrtnim ishodom, kao i pojavom dvaju ili više povezanih oboljenja koja se nikada ili više godina nisu pojavljivala na jednom području. Epidemije se događaju kontinuirano i suzbijaju se redovitim mjerama, a rijetko i povremeno se mogu javiti kao osobito opasne ili smrtonosne epidemije, pandemije ili namjerno izazvane epidemije. Za njihovo suzbijanje, nužno je aktiviranje sustava civilne zaštite. Na veliku većinu ovih događaja se djeluje preventivno kako bi se posljedice otklonile ili umanjile, a kada nastanu otklanjat će se u najvećoj mjeri kapacitetima zdravstvenih snaga kroz njihovu redovnu djelatnost.

Higijensko epidemiološku zaštitu provoditi će djelatnici Zavoda za javno zdravstvo Karlovačke županije zajedno sa djelatnicima licenciranih firmi i inspekcijskim službama, uz pomoć ekipa građana koji će u okviru osobne i uzajamne zaštite provoditi zadaće glede preventive ali i razvoja epidemija. ZZJZ ima operativni plan za postupanje u takvim-najtežim situacijama a kod katastrofe najvećeg obima zatražiti će pomoć u provođenju mjera protu-epidemioloških mjera, preventivnih i kurativnih, odnosno javno i ciljano davati upute građanima za osobnu i uzajamnu pomoć, osobito za evakuaciju i zbrinjavanje (ljudi i životinja). Područje Općine Ribnik pogođeno potresom ali i drugim ugrozama izrazito je podložno širenju zaraznih bolesti. Bolest može pogoditi i mjesta masovnog zbrinjavanja evakuiranih osoba. Jedan od razloga pojave bolesti su slabe higijenske prilike (posebice u privremenom smještaju), iscrpljenost i stres ljudi te dobri uvjeti za razvoj insekata i glodavaca, koji su česti prijenosnici zaraze.

Zavod za javno zdravstvo Županije, kao voditelj provedbe higijensko-epidemiološke zaštite u slučaju velike nesreće izazvane potresom, primjenjivat će :

- propisana osobna zaštita svih sudionika u CZ,
- osposobljavanje svih sudionika zaštite i spašavanja o opasnostima kojima su izloženi i mjerama zaštite koje moraju provoditi sami, odnosno, mjerama koje provodi Stožer CZ,
- dostava hrane i pitke vode svim sudionicima zaštite i spašavanja te svim organizirano zbrinutim evakuiranim osobama,
- vraćanje ostataka hrane i prljavog posuđa nazad dok se ne osiguraju uvjeti za odgovarajuće terensko zbrinjavanje ostataka, pranje i dezinfekcija uporabljenog posuđa,
- korištenje suhih nužnika za sva pogođena naselja uz organizirano i redovito pražnjenje istih, dok se ne izgrade odgovarajući poljski nužnici ili ne prilagode potrebama korištenja postojeći ispravni nužnici, mogućnost higijenskog pranja ruku kod nužnika,
- dezinfekcija i dezinsekcija svih mjesta gdje su pronađeni leševi ljudi ili lešine životinja,
- sanitarno zbrinjavanje svih većih prostora uporabljenih za zbrinjavanje evakuiranih osoba
- redoviti nadzor nad provedbom predviđenih mjera higijensko-epidemiološke zaštite,
- izoliranje svih osoba oboljelih zaraznom bolešću, a posebice bolestima uzročnicima epidemija,
- cijepljenje svih osoba koje su bile u kontaktu s oboljelim osobama određenih zaraznih bolesti te provoditi pojačan nadzor njihova zdravlja.

Mjere za sprječavanje i suzbijanje zaraznih bolesti mogu biti: **opće, posebne i ostale.**

Opće mjere
-osigurajte zdravstveno ispravne namirnice i predmete opće uporabe, te sanitarno tehničke i higijenske uvjete proizvodnje i prometa istih,
-koristite zdravstveno ispravnu vodu za piće,
-brinite o sanitarno-tehničkim i higijenskim uvjetima u kući,
-brinite o higijenskom neškodljivom uklanjanju fekalija i drugih otpadnih tvari,

-provedite, ovisno o mogućnosti, dezinfekciju, dezinsekciju i deratizaciju u prostoru gdje proizvodite ili prodajete namirnice opće uporabe i hranu, gdje se opskrbljuje te vodom za osobne potrebe i u prostoru za hranjenje i napajanje domaćih životinja,
-provedite dezinfekciju, dezinsekciju i deratizaciju u prijevoznim sredstvima namijenjenim za promet namirnica i predmeta opće uporabe te sirovina za njihovu proizvodnju.

*** Napomena:** U objektima/prostorima za uklanjanje otpadnih voda i drugih otpadnih tvari, za organizaciju zdravstva i zdravstvenih djelatnika koji obavljaju poslove zdravstvene zaštite samostalno osobnim radom, odgojno-obrazovnim objektima, objektima i sredstvima javnog prometa, stambenim objektima i dvorištima, ostalim objektima (prostorijama, na površinama, sredstvima rada i dr.) poduzeća i drugih pravnih osoba te fizičkih osoba opće mjere za sprječavanje i suzbijanje zaraznih bolesti provoditi će sukladno svojim planovima njihove nadležne službe.

Posebne mjere
-slušajte (radio, TV), čitajte i slijedite upute nadležne službe za sprječavanje i suzbijanje zaraznih bolesti kako bi mogli provesti neke posebne mjere,
-rano otkriti izvor zaraze i put prenošenja zaraze,
-prevesti, izolirati i brinuti za oboljele do mjesta stanovanja do zdravstvene ustanove,
-prijaviti zaraze odgovarajućoj službi.

***Napomena:** Epidemiološko terenski izvid i epidemiološko ispitivanje radi ranog otkrivanja izvora zaraze i putova prenošenja zaraze, laboratorijsko ispitivanje uzročnika zaraznih bolesti/epidemije zaraznih bolesti, obveznu dezinfekciju, dezinsekciju i deratizaciju, zdravstveni nadzor nad kliconošama, zaposlenim i drugim osobama, zdravstveni odgoj osoba, imunizaciju, seroprofilaksu i kemoprofilaksu te karantenu, provoditi će sukladno svojim planovima nadležne službe.

Ostale mjere
-redovito uzimajte propisane lijekove i savjetujte se sa zdravstvenim djelatnicima,
-temeljito i često perite ruke i odjeću i prostor u kojem boravite,
-ne koristite namirnice kojima ne znate porijeklo i koje nisu u zatvorenoj ambalaži,
-namirnice prije uporabe dobro operite i termički obradite,
-opće i posebne mjere za sprječavanje i suzbijanje zaraznih bolesti prestanite primjenjivati tek onda kada to dozvole nadležne službe koje su proglasile pojavu
epidemije.

<u>Upozoravanje</u>
Na epidemije međunarodnog tipa upozorava Hrvatski zavod za javno zdravstvo temeljem dojave građana, liječnika odnosno bilo koga tko dojavi.

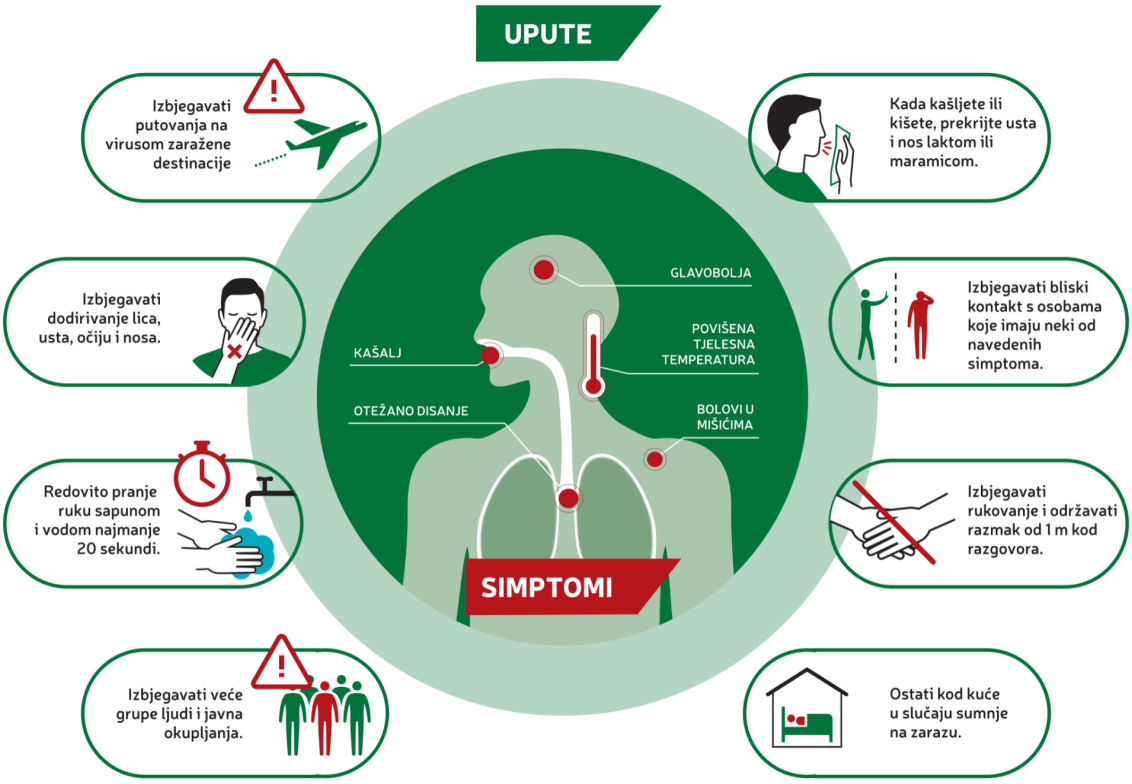
<u>Postupak</u>
Epidemiolozi izlaze na teren, provodi se epidemiološki izvid i anketa (anketom se utvrđuje broj oboljelih). Uključuje se sanitarna inspekcija Ministarstva zdravstva, ekološki tim-laboratorij (provjera pitke vode, mikrobiološka ispravnost hrane) i Zavod za javno zdravstvo, Služba za epidemiologiju.

Trajna pripravnost organizirana je za hitna stanja u epidemiologiji:

- prijava grupiranja oboljelih/umrlih na području županije,
- ugriz ili ozljeda bijesne životinje ili životinje za koju se sumnja da je bijesna,
- nadzor nad osobama koje su bile izložene zaraznoj bolesti (potreba za cijepljenjem, kemoprofilaksom ili seroprofilaksom),
- incidentne ili iznenadne neželjene situacije sa potencijalnim štetnim posljedicama po zdravlje ljudi i sl.

Pregled sposobnosti operativnih i drugih snaga CZ Općine Ribnik za zaštitu i spašavanje ljudi, materijalnih dobara i okoliša, kod **epidemija i pandemija**

Operativna snaga ili druga	**Osposobljenost i opremljenost**	**Spašavanje ljudi**	**Spašavanje mat. dobara i okoliša**	**Napomene**
VZ Općine sa 2 DVD-a i VZ Karlovačke županije	Osnovna	Vrlo dobra	Dobra	Glavna snaga; Vatrogastvo više od 25 operativnih /osposobljenih vatrogasaca; vozila, oprema; pomoćne intervencije u epidemijama i pandemijama
Povjerenici CZ i zamjenici	Osnovna	Samo pomoć	Samo pomoć	Informiranje stanovnika i Stožera CZ; evakuacija, pomoć u sklanjanju i zbrinjavanju
Odlukom određene prav. osobe i udruge	Dobra	NE	Dobra	Vlasnici vozila i građevinske mehanizacije; Objekti prehrane; Određene udruge
Koordinatori na lokaciji	Dobra	Vođenje	Usmjeravanje	Iz sastava predstavnika operativnih snaga; Iskusni
GD CK Ozalj	Dobra	Prva med. pomoć	Pomoć	Stožer CZ ima njihovu operativnu dokumentaciju; povremeni kontakti; angažiranje HGSS u Općini samo iznimno
HGSS Stanica Karlovac	Dobra	DA	Iznimno	
Kontaktni podaci operativnih snaga u sadržaju i prilozima Plana djelovanja. Koordinacija i komunikacija svih sa Stožerom CZ općine Ribnik i ŽC 112 Karlovac. Nositelj djelovanja je Zavod za javno zdravstvo županije i zdravstvene ustanove svih razina. Naglasak je na preventivi, značajna je pomoć GD CK Ozalj i zdravstvenih ustanova.				

Pregled zadaća, nositelja, operativnih postupaka i operativnog doprinosa Općine Ribnik prikazan je u nastavnoj tabeli:

R.B.	ZADAĆA (MJERA CZ)	OPERATIVNI POSTUPCI, KAPACITETI I OPERATIVNI DOPRINOS OPĆINE	IZVRŠITELJI
1.	Organizacija preventivnih mjera za slučajeve epidemija, epizootija, biljnih bolesti.	Operativni postupci dio su redovnih poslova nadležnih službi higijensko - epidemiološke, veterinarske i agrarne službe u provođenju kojih, pored njihovih resursa, sudjeluju građani, vlasnici stoke i poljoprivrednici. Služba za epidemiologiju Zavoda za javno zdravstvo ima organiziran sustav trajne pripravnosti epidemiologa, a u cilju ranog otkrivanja izvora zaraze i putova prenošenja zaraze. Preventivne mjere će se poduzimati ovisno o uzročniku odnosno o bolesti koja je izazvala epidemiju, a surađivati će sa: - dežurnim epidemiologom Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, - sanitarnom inspekcijom, - veterinarskom inspekcijom, - komunikacija putem Centra 112 sa Stožerom civilne zaštite Općine. Zakon o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti („Narodne novine“ broj 79/07, 130/17) propisao je posebne mjere za sprečavanje i suzbijanje zaraznih bolesti čiji su nositelji: - za rano otkrivanje izvora zaraze i putova širenja (ZZJZ), - laboratorijsko ispitivanje uzročnika (ZZJZ), - prijavljivanja (sve zdravstvene ustanove), - prijevoz, izolacija i liječenje oboljelih (Zavod za hitnu medicinu, Bolnice), - provođenje preventivne i obvezne preventivne DDD mjere (ovlaštene pravne osobe, ZZJZ), - protuepidemijske DDD mjere (ZZJZ) - zdravstveni nadzor nad kliconošama, zaposlenicima i drugim osobama (ZZJZ), - imunizacija, seroprofilaksa i kemoprofilaksa (ZZJZ), - informiranje zdravstvenih radnika i pučanstva (Stožer za krizna stanja Ministarstva zdravstva, ZZJZ).	- Zavod za javno zdravstvo Karlovačke županije, Služba za epidemiologiju - Zavod za javno zdravstvo Karlovačke županije, Služba za mikrobiologiju - Ordinacije opće medicine DZ Karlovac (Ozalj) i Općini Ribnik (1) - Veterinarska stanica Ozalj d.o.o. i kapaciteti regije

R.B.	ZADAĆA (MJERA CZ)	OPERATIVNI POSTUPCI, KAPACITETI I OPERATIVNI DOPRINOS OPĆINE	IZVRŠITELJI
2.	Organizacija provođenja kurativnih mjera u slučaju epidemija, epizootija i biljnih bolesti.	U slučaju pojave epizootija kao što su: ptičja gripa, svinjska kuga, kravlje ludilo te druge bolesti nositelji provođenja mjera biti će ekipe: - Zavoda za javno zdravstvo - Epidemiološka služba; - Ordinacije opće medicine - Veterinarska stanica/ambulante - Sanitarna inspekcija; - Veterinarska inspekcija. Nadležne službe u provođenju mjera mogu: - spriječiti širenje zaraznih bolesti (u stambenim objektima, javnim prostorima, sredstvima javnog prijevoza i prijevoza namjernica) provedbom DDD postupaka; - izolirati kliconoše; - prijaviti zaraznu bolest; - laboratorijski ispitati uzročnike zaraznih bolesti; - odrediti mjesto za karantenu (za slučaj epidemije/epizootije); - pod nadzor staviti zdravlje zdravstvenih radnika koji skrbe za oboljele; - provjeriti zdravlje osobama školskih, predškolskih i drugih ustanova gdje borave djeca; - staviti pod zdravstveni nadzor osobe koje posluju sa namjernicama i koje se bave poslovima osobnih usluga (frizeri, za njegu lica i tijela); - provoditi vakcinaciju; - odrediti mjesto higijenskog odlaganja otpada; - obaviti pogreb i iskopavanje umrlih (uz suglasnost službe za unutarnje poslove).	- Zavod za javno zdravstvo Karlovačke županije, Služba za epidemiologiju - Ordinacije opće medicine DZ Karlovac (Ozalj) i u Općini (1) - Veterinarska stanica Ozalj d.o.o. i kapaciteti regije - PU – PP Ozalj - GD CK Ozalj - Vlasnici stoke i životinja /poljoprivrednici
3.	Organizacija sudjelovanja-uključivanja dodatnih operativnih snaga i nositelja u provođenju mjera naloženih od strane nadležnih	Nadležne službe u provođenju mjera mogu nalagati: - ograničenje ili zabranu kretanja životinja i prometa životinja (naredbom); - zabrana održavanja stočnih sajmova i izložbi (naredbom); - zabrana ispaše, kupanja i napajanja životinja na rijekama i potocima (naredbom); - zabrana klanja (naredbom);	- Zavod za javno zdravstvo Karlovačke županije - Veterinarska stanica Ozalj d.o.o. i kapaciteti regije - Državna veterinarska inspekcija (poziva se putem Centra 112) - Hrvatska poljoprivredna savjetodavna

R.B.	ZADAĆA (MJERA CZ)	OPERATIVNI POSTUPCI, KAPACITETI I OPERATIVNI DOPRINOS OPĆINE	IZVRŠITELJI
	službi.	- dezinfekcija osoba koje su bile u dodiru sa zaraženim životinjama; - dezinfekcija i deratizacija prostora i objekata za smještaj stoke i preradu i čuvanje biljaka; - zabrana uzgoja pojedinih vrsta bilja za određeno vrijeme i na određenom području (naredbom); - zabrana stavljanja u promet kontaminiranog bilja i biljnih proizvoda te sterilizacija predmeta koji su bili u dodiru sa uzročnikom zarazne bolesti (naredbom); - sterilizirati predmete koji su bili u dodiru s uzročnikom bolesti; - uništavati zaraženo bilje (naredbom); - objaviti (naredbe) putem sredstava javnog priopćavanja.	služba – Podružnica Karlovac - Fizičke i pravne osobe, vlasnici usjeva i životinja, lovci /LD *Srnjak* Ribnik/ - PU - PP Ozalj, za red i mir, promet te fizičku zaštitu, - mediji za javno priopćavanje
4.	Organizacija provođenja asanacije s pregledom pravnih osoba koje mogu osigurati snage i sredstva za asanaciju.	Sve navedene pravne osobe bit će angažirane na tehničkom dijelu sanacije terena. Sahranjivanje poginulih vršiti će se na mjesnim grobljima Općine po mjestu prebivališta poginulih. Lokacije i kapaciteti stalnih ukapališta – groblja u Općini su dostatni. Prilikom humane asanacije koristiti će se poduzeća za pružanje pogrebnih usluga Detoksikacija, dezinfekcija, dezinsekcija i deratizacija. Zavod za javno zdravstvo – Odjel za epidemiologiju. Sukladno zakonu, planovima civilne zaštite, nositelja, operativnim mjerama nadležnih tijela i standardnim operativnim postupcima.	- Zavod za javno zdravstvo Karlovačke županije - Ordinacije opće medicine (1) Općine i DZ Karlovac (Ozalj) - PP Ozalj - Ovlašteni mrtvozornici - Lokacije groblja Općine - Općina

Brojna su iskustva iz pandemije COVID 19.

Informativni letak Ravnateljstva CZ RH

Odgovorno ponašanje svakoga od nas pridonosi smanjenju rizika od pojave i širenja zaraznih bolesti.

Često i temeljito perite ruke sapunom i toplom vodom.

Izbjegavajte kontakt s osobama koje imaju simptome bolesti.

Prilikom kašljanja i kihanja pokrijte nos i usta papirnatom maramicom ili savijenim laktom.

Češće provjetravajte prostorije radi izmjene svježeg zraka.

Izbjegavajte masovna okupljanja u sezoni akutnih respiratornih bolesti ili epidemije respiratorne bolesti.

Kupujte namirnice provjerenog podrijetla, čuvajte ih, pripremajte i konzumirajte na ispravan način.

Koristite provjereno zdravstveno ispravnu vodu.

Uklonite nakupljenu vodu u okućnicama kao i nepotrebne predmete gdje se može nakupljati voda.

Držite kontejnere s biootpadom zatvorene kako bi se spriječio pristup insektima, glodavcima, mačkama i pticama !!!

Održavajte dvorišta i okućnice urednima.

Zakonska regulativa

- Zakonom o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti (NN 79/07., 113/08., 43/09., 130/17., 114/18., 47/20. i 134/20.) utvrđuju se zarazne bolesti čije je sprječavanje i suzbijanje od interesa za Republiku Hrvatsku kao i mjere za zaštitu pučanstva od zaraznih bolesti.
- Republika Hrvatska, županije, grad Zagreb, općine i gradovi obvezni su osigurati provođenje mjera za zaštitu pučanstva od zaraznih bolesti te sredstva za njihovo provođenje kao i stručni nadzor nad provođenjem tih mjera.
- **Ministarstvo zdravstva Republike Hrvatske:** prati kretanje zaraznih bolesti na temelju izvješća Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo (HZJZ-a), donosi godišnji program imunizacije na prijedlog HZJZ-a, usklađuje rad nadležnih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u sprječavanju i suzbijanju zaraznih bolesti koje se pojavljuju u epidemijskom obliku i ugrožavaju dvije ili više općina te na prijedlog HZJZ-a određuje provedbu mjera zaštite od zaraznih bolesti.

ZAJEDNO DANAS
za sigurnije sutra!

MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA
Ravnateljstvo civilne zaštite

HRVATSKI ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO

Hrvatska platforma za smanjenje rizika od katastrofa
Croatian National Platform for Disaster Risk Reduction

Što je smanjenje rizika od katastrofa i zašto je važno? #smanjimorizik

EPIDEMIJE I PANDEMIJE

Epidemije su nepredvidljive i mogu imati snažan utjecaj na zdravlje pojedinca i cijeli zdravstveni sustav te posljedično negativne učinke na gospodarstvo

Što su epidemije i pandemije?

Epidemija je pojava određene bolesti na ograničenom području koju karakterizira veći broj oboljelih no što je uobičajeno.

Pandemija nastaje naglim širenjem epidemije na više država ili kontinenata u razmjerno kratkome vremenu.

Osim pandemije gripe koja se svake godine sezonski javlja u svijetu - od najznačajnijih bolesti 21. stoljeća koje su se javljale u obliku epidemija i pandemija treba spomenuti sars, ptičju i svinjsku gripu te trenutačno aktualnu pandemiju Covid-19, uzrokovanu virusom SARS-CoV-2.

Zarazne bolesti

Zarazna bolest nastaje ulaskom uzročnika (patogenog mikroorganizma) u organizam domaćina (čovjek ili životinja).

Prvi stadij prirodnog tijeka zarazne bolesti čini vrijeme **inkubacije**. To je vrijeme od ulaska uzročnika u domaćina do pojave prvih znakova bolesti.

Pojavom simptoma započinje *drugi stadij* koji u različitih bolesti različito dugo traje. Za vrijeme ovoga stadija **domaćin je najzarazniji** za svoju okolinu.

Nestankom simptoma bolesti započinje *treći stadij*, stadij **oporavka** ili rekonvalescencije.

Pojava i širenje zaraznih bolesti

Da bi se zarazna bolest mogla pojaviti i potom širiti na određenome području, moraju postojati uvjeti koji čine takozvani **epidemiološki ili Vogralikov lanac.**

Izvor zaraze

Bolestan čovjek (ili životinja), osim u kliničkoj fazi bolesti, može biti izvor zaraze i u vrijeme inkubacije, kao i tijekom oporavka.

Kliconoša je zdrava osoba koja u sebi nosi uzročnike bolesti i izlučuje ih u okolinu, a da pritom nema simptome bolesti.

Putovi širenja bolesti

1. Izravni dodir preko:
- ***kože i sluznice*** (rukovanje, poljubac u usta, ugriz, spolni odnos);
- ***krvi*** (transfuzija i posteljica);
- ***velikih kapi*** (kašalj i kihanje) - na udaljenosti do 1 m.

2. Posredni dodir preko:
- ***zaraženih predmeta*** (posteljina, dječje igračke, posuđe i pribor za jelo...);
- ***hrane i vode*** (najčešći prijenos putem kontaminiranog mesa, mlijeka i njihovih prerađevina te zdravstveno neispravne vode za piće);
- ***zemlje*** (sporadični slučajevi bolesti).

3. Zrakom:
- ***malim kapljicama*** (izvor zaraze ne mora biti prisutan jer male kapljice mogu određeno vrijeme lebdjeti u zraku);
- ***prašinom*** (zaraza je moguća ako je uzročnik bolesti dovoljno otporan).

4. Vektorima (člankonošcima):
- prije no što dospije u organizam domaćina, uzročnik bolesti provede određeno vrijeme u vektoru (muhe, komarci, uši, krpelji).

Ulazna vrata infekcije

Mjesto kroz koje mikroorganizam ulazi u tijelo domaćina **- dišni sustav, probavni sustav, koža i vidljive sluznice.**

Virulencija i količina uzročnika

Virulencija uzročnika jest sposobnost prodiranja i aktivnog razmnožavanja mikroorganizama u organizmu domaćina. Količina klica koja prodire u organizam domaćina i utječe na pojavu bolesti naziva se infektivna doza.

Osjetljivost domaćina

Na osjetljivost domaćina utječu čimbenici koji mogu biti vezani uz same osobine domaćina (dob, spol, kondicija, stanje imuniteta) ili uz njegovu okolinu (klimatski i meteorološki čimbenici, stanovanje, radna okolina, higijenske okolnosti u naselju, društveno-ekonomski čimbenici).

2.3. MJERE I AKTIVNOSTI SUSTAVA CZ U DJELOVANJU KOD EKSTREMNIH TEMPERATURA - Toplinski valovi, ali i ekstremne vremenske pojave: Suša; Tuča; Jak vjetar…

Ekstremna temperatura

Ekstremna temperatura smatra se izvanrednim događajem kada snagom, intenzitetom, posljedicama i silinom pojavnosti značajno nadilazi prosječne vrijednosti. Ova pojava je sve učestalija i jačeg intenziteta, nastaje uglavnom kao rezultat globalnih klimatskih promjena.

U kontekstu operativnih snaga sustava civilne zaštite, rano upozoravanje na ekstremne temperature, u skladu s odredbama pozitivnih propisa u toj djelatnosti (Zakon o meteorološkoj i hidrološkoj djelatnosti), u nadležnosti je DHMZ. Proces ranog upozoravanja na ekstremne temperature značajno ovisi i o kvaliteti motrenja koja se provode za praćenje neposrednog razvoja vremena (prizemne, daljinske, visinske i visinsko daljinske meteorološke postaje, uključivo i meteorološke radare i produkte meteoroloških satelita), kao i pouzdanosti izračuna numeričkih prognostičkih modela atmosfere (nacionalni model ALADIN/HR).

Ekstremne vremenske pojave

Snijeg i led

U zimskom razdoblju, uz utjecaj velikih količina snijega i leda, pojavljuju se štete na građevinama i drugoj infrastrukturi, prometne nesreće i prekidi u odvijanju prometa, kao i prekidi u opskrbi uslugama (struja i voda, elektroničke komunikacije). U određenim okolnostima, ova prijetnja uzrokuje ozljede i gubitke života, kao i ogromne štete u okolišu. Ove štete nastaju kao posljedica uobičajenih prirodnih pojava, međusobnog djelovanja nepovoljnih i ekstremnih čimbenika/rizika: velikih količina mokrog snijega, leda i jakog nevremena praćenog vjetrom olujne jačine. Opasne meteorološke pojave povezane s ledom su kiša/rosulja koje se lede, poledica i poledica na tlu. Poledica može nastati neposredno nakon dodira ne pothlađenih kapljica rosulje ili kiše s površinama čija je temperatura znatno ispod 0°C. Poledica može nastati na tlu, ali i na predmetima na visini, npr. biljkama, drveću, građevinama, stupovima i vodovima električne mreže. Snijeg i led utječu na kritičnu infrastrukturu iz sektora energetike, komunikacijske i informacijske tehnologije, prometa, zdravstva, vodnog gospodarstva, hrane, financija, proizvodnje, skladištenje i prijevoz opasnih tvari, javnih službi te nacionalnih spomenika i vrijednosti.

Suša

Suša je prirodna pojava, prirodna nepogoda koja je primarno vezana uz nedostatak oborina kroz dulje vremensko razdoblje u odnosu na prosječne oborinske prilike na određenom području. Svjetska meteorološka organizacija/WMO je definirala sušu kroz:

- produljeni izostanak ili naglašeni deficit oborine
- nedostatnost vode za potrebe opskrbe, ljudske djelatnosti te okoliša i
- razdoblje neočekivano suhog vremena u kojem nedostatak oborine uzrokuje ozbiljnu hidrološku neravnotežu.

Suša se najčešće definira pomoću četiri glavna tipa: meteorološka, agronomska suša, hidrološka suša i socio-ekonomska suša.

Izvanredni događaji iz ovog članka (naslov) kategorizirani su u žutu kategoriju spremnosti i samo će u iznimno rijetkim slučajevima zahtijevati proglašavanje velike nesreće i katastrofe što će implicirati korištenje operativnih snaga sustava civilne zaštite iz prve grupe. Na veliku većinu ovih događaja će se djelovati preventivno kako bi se posljedice otklonile ili umanjile te kada nastanu otklanjati će se u najvećoj mjeri kapacitetima redovnih operativnih snaga sustava civilne zaštite kroz njihovu redovnu djelatnost (sustav zdravstva, mreža za navodnjavanje, vodoprivreda i aktivnosti vlasnika poljoprivrednih površina kada se radi o sušama, komunalni kapaciteti za snijeg i led te uporabom drugih raspoloživih kapaciteta koji se svojim resursima mogu uključiti u reagiranje).

Organizacija obavještavanja o pojavi opasnosti (standardni operativni postupak u suradnji sa ŽC 112 Karlovac)

Sukladno i slijedno na sadržaje u Općem dijelu Plana: **Rano upozoravanje, Pripravnost, Odgovor.**

Organizacija provođenja mjera i aktivnosti sudionika i operativnih snaga sustava CZ za preventivnu zaštitu i otklanjanje posljedica izvanrednih događaja iz ove kategorije ugroza

Na WEB stranicama Ravnateljstva civilne zaštite Republike Hrvatske nalaze se prigodne UPUTE ZA GRAĐANE. U njima su naznačene aktivnosti koje je potrebno provoditi prije nesreće, za vrijeme trajanja nesreće te po završetku nesreće. U nastavku su, između ostalih uputa: poplave, RKBN ugroze, potresi…) dane upute za građane za:

- postupanje u slučaju ekstremnih vremenskih uvjeta
- postupanje u slučaju epidemija
- postupanje u slučaju toplinskog vala

U reviziji I Procjene rizika od velikih nesreća Karlovačke županije (3/2024.) **nisu analizirani učinci toplinskih valova**, ali jesu Snijega i leda te Tuče i mraza. na život i zdravlje ljudi-stanovništva Županije (i Općine), posljedice za gospodarstvo te društvenu stabilnost i politiku.

Ekstremne temperature (toplinski valovi) i suše
U proteklih 20 godina na području Općine Ribnik zbog posljedica sušnog razdoblja dešavale su se višekratne posljedice ali u pravilu nisu proglašavanja stanja prirodnih nepogoda zbog pričinjenih šteta na poljoprivrednim kulturama, a takve nepogode se mogu očekivati i u narednom razdoblju.
Pričinjene štete moguće je smanjiti provedbom agrotehničkih mjera zaštite i navodnjavanja, te osiguranjem usjeva.

Organizacija mjera zaštite i spašavanja
Za potrebe otklanjanja posljedica hidrološke suše angažiraju se operativne snage za zaštitu i spašavanje koje mogu snabdijevati stanovništvo kojima nije dostupna higijenski ispravna voda, ili im je dostupna na velikoj udaljenosti u odnosu na mjesto stanovanja. Kao izvršitelje ove zadaće koristiti ljudske i materijalne potencijale VZO/DVD-a Općine (2) i namjenski angažiranih snaga komunalnih poduzeća i drugih cjelina koje mogu pomoći.
Kod jačeg toplinskog vala moguća je dehidracija i pregrijavanje organizma, kako ljudi tako i životinja, što može dovesti do iscrpljenosti zbog vrućine ili toplinskog udara. U oba slučaja potrebna je liječnička pomoć, koju u Općini i Županiji osiguravaju snage zdravstva.

Preventivne mjere zaštite
Štete nastale uslijed suše moguće je smanjiti provedbom agrotehničkih mjera zaštite i navodnjavanja, te osiguranjem usjeva.
Preventivne mjere za zaštitu od toplinskog vala su rana upozorenja, te prilagođeno ponašanje stanovništva, posebice ugroženih skupina (starije osobe, bebe i mala djeca, osobe koje uzimaju određene lijekove, osobe oboljele od kroničnih bolesti, osobito dišnih i srčanih, osobe koje već imaju povišenu temperaturu zbog neke upale, osobe koje prekomjerno uživaju alkohol ili droge, osobe koje imaju problema s kretanjem, osobe koje su fizički aktivne, kao što su fizički radnici ili sportaši), zadržavanje u zatvorenim prostorijama i hladovini, neizlaganje suncu, uzimanje većih količina tekućine i dr.

Snježne oborine i led, jak vjetar
Zbog umjerene kontinentalne klime i brdskog krajolika, na području Općine Ribnik dolazi do posljedica uslijed velikih snježnih oborina, kao što su onemogućavanje odvijanja prometa, štete na krovnim konstrukcijama različitih građevina, ili onemogućavanje redovnog života zbog oštećenja objekata kritične infrastrukture. U odvijanju cestovnog prometa mogu se očekivati poteškoće, ali ne u

toj mjeri da izazovu poremećaje u snabdijevanju stanovništva. Za očekivati je veći broj prometnih nesreća, ali ne u toj mjeri da posljedice ne mogu sanirati redovne službe i pravne osobe koje se zaštitom i spašavanjem bave u okviru redovite djelatnosti.
Pojava zaleđenih kolnika može biti uzrokovana meteorološkim pojavama ledene kiše, poledice i površinskog leda (zaleđeno i klizavo tlo).

Organizacija mjera zaštite i spašavanja
Ceste državnog značenja održavaju vlasnici ili koncesionari, dok županijske i lokalne ceste održava Županijska uprava za ceste Karlovačke županije sa ugovornim koncesionarima.
Prema tri razine prednosti, cestovni pravci prve razine prednosti moraju biti prohodni u roku od 5 sati računajući od trenutka prestanka padavina, druge u roku od 24 sata, a ceste od male važnosti moraju biti prohodne u roku od 72 sata.
Prioritet je izvođenje radova na sprečavanju poledice, odnosno uklanjanja snijega s kolnika prema utvrđenim razinama prednosti, nakon čega se čisti prometna signalizacija, proširuje očišćeni kolnik, čiste ugibališta i parkirališta, ciste pješačke staze na mostovima, ciste raskrižja, otvaraju šlicevi za prolaz vode u slučaju kiša i topljenja snijega i vrše se proširenja u krivinama. Po završetku radova na cestama prve i druge razine prednosti, pristupit će se radovima na cestama treće razine. Cesta se smatra prohodnom kada je radovima na uklanjanju snijega omogućeno prometovanje vozila uz upotrebu zimske opreme.
Mjesta pripravnosti, stupnjevi pripravnosti zimske službe, potreban broj ljudstva, mehanizacije i materijala za posipavanje i njihov razmještaj, redoslijed izvođenja radova, dinamika provođenja pojedinih aktivnosti, nadzor i kontrola provođenja zimske službe, uvjeti ograničavanja ili zabrane prometa, sistem veza, procjena troškova, obavješćivanje o stanju na cestama i ostalo razrađeno je operativnim programom radova održavanja cesta u zimskom periodu koji za svaku godinu izrađuju Hrvatske ceste i Županijska uprava za ceste KŽ sa kooperantima i tijelima općina, gradova i Županije, svaki za svoje područje djelovanja. Raspoložive snage dovoljne su za osiguravanje prohodnosti prometnica u zimskom razdoblju.
U slučaju izvanredno velikih snježnih padalina i nanosa snijega, osim nadležnih tvrtki koje su obuhvaćene zimskom službom, u otklanjanje posljedica mogu se uključiti i drugi vlasnici materijalno-tehničkih sredstava, posebice građevinske mehanizacije.
Planirano vrijeme trajanja zimske službe predviđa se u vremenu od 15. studenog do 15. ožujka, dok se stvarno vrijeme trajanja utvrđuje prema vremenskim prilikama. Općina za svaku zimsku sezonu ima dogovorene kapacitete zimske službe za prometnice svoje mjerodavnosti, što sukladno situaciji i nadopunjuje.

Pregled sposobnosti operativnih i drugih snaga CZ Općine za zaštitu i spašavanje ljudi, materijalnih dobara i okoliša, kod **ekstremnih vremenskih uvjeta-toplinskih valova, snijega i leda, tuče te suša**

Operativna snaga ili druga	Osposobljenost i opremljenost	Spašavanje ljudi	Spašavanje mat. dobara i okoliša	Napomene
VZ Općine sa 2 DVD-a i VZ KŽ	Dobra	Vrlo dobra	Dobra	Glavna snaga; više od 25 operativnih vatrogasaca; vozila, oprema; intervencije kod ekst. vremenskih uvjeta
Povjerenici CZ i zamjenici	Osnovna	Samo pomoć	Samo pomoć	Informiranje stanovnika i Stožera CZ; evakuacija, pomoć u sklanjanju
Odlukom određene prav. osobe i udruge	Vrlo dobra	NE	Dobra	Vlasnici vozila i građevinske mehanizacije; Objekti prehrane; Određene udruge
Koordinatori na lokaciji	Dobra	Vođenje	Usmjeravanje	Iz sastava predstavnika operativnih snaga; Iskusni
GD CK Ozalj	Dobra	Prva med. pomoć	Pomoć	Reducirani resursi za Općinu kod angažiranja za druge istovremeno; Stožer CZ ima njihovu operativnu dokumentaciju; povremeni kontakti; angažiranje u Općini samo iznimno
HGSS Stanica Karlovac	Dobra	DA	Iznimno	

Kontaktni podaci operativnih snaga u sadržaju i prilozima Plana djelovanja. Koordinacija i komunikacija svih sa Stožerom CZ Općine Ribnik i ŽC 112 Karlovac. Nositelj djelovanja u zaštiti i spašavanju kod ekstremnih vremenskih uvjeta su Stožer CZ i VZ te DVD-i Općine, sa najširim osloncem na pučanstvo. Kod toplinskih valova te naglasak je na preventivi, značajna je pomoć GD CK i zdravstvenih ustanova.

Pregled raspoloživih operativnih kapaciteta za otklanjanje posljedica od svih vrsta ugroza unutar ove mjere CZ, s utvrđenim zadaćama

Rizik - ugroza	Operativni kapaciteti	Resursi	Zadaće
Ekstremne temperature – toplinski valovi	-Operativne snage, težišno: Stožer CZ; GD CK; vatrogastvo -Zdravstvena ambulanta Općine i Doma zdravlja; ZZJZ KŽ, Zavod za HMP -Informiranje o mjerama samozaštite putem medija -Informiranje o mjerama zaštite životinja i bilja	**Dovoljni u svim uvjetima**	-Informiranje o preventivnim i kurativnim mjerama, s težištem na ranjivim skupinama -Pomoć i rad interventnih timova, edukacija -Liječenje oboljelih -Briga o životinjskom i biljnom fondu
Snijeg i led	Težišno namjenske snage za zimsku sezonu (koncesionari i obrtnici) te operativne snage: Stožer CZ, vatrogastvo, HCK, pravne osobe sa mehanizacijom -Stanovnici Općine temeljem komunalnih obaveza	**Dovoljni u svim uvjetima Poseban plan i koordinacija za Zimsku službu, svake jeseni**	-Blagovremeno upozoravanje i informiranje OS i stanovnika -Pravovremeno aktiviranje -Upozoravanje građanima da izvrše kom.obaveze, -Razvoj dodatnih resursa kod ekstremnih potreba
Suše	DHMZ prognoze, najave i upozorenja Vatrogasne snage, operateri i pravne osobe Agronomske službe	**Ograničeni resursi i mogućnosti pomoći -blagovremeno organizirano navodnjavanje**	-Dovoz vode vatrogasci za stoku i životinje -Sadnja na sušu otpornijih kultura

Preporuke u slučaju pojave toplinskog vala:

Klonite se vrućina
-Izbjegavajte izloženost vrućini,
-Izbjegavajte izlazak u najtoplijem dijelu dana (između 11 i 16 sati),
-Izbjegavajte naporne vanjske aktivnosti, kao što su sport, vrtlarstvo ili radovi na otvorenom,
-Kretanje u hladu, nošenje šešira, kape, laganu, široku, prozračnu odjeću

Redovita konzumacija tekućine
-Redovite pijte čak i ako ne osjećate žeđ, najbolje vodu ili voćne sokove,
-Izbjegavajte alkohol, čaj i kavu, oni samo pogoršavaju dehidraciju,
-Jedite koliko i inače jedete te pokušajte više jesti hladnu hranu, salate i voće koji sadržavaju više vode.

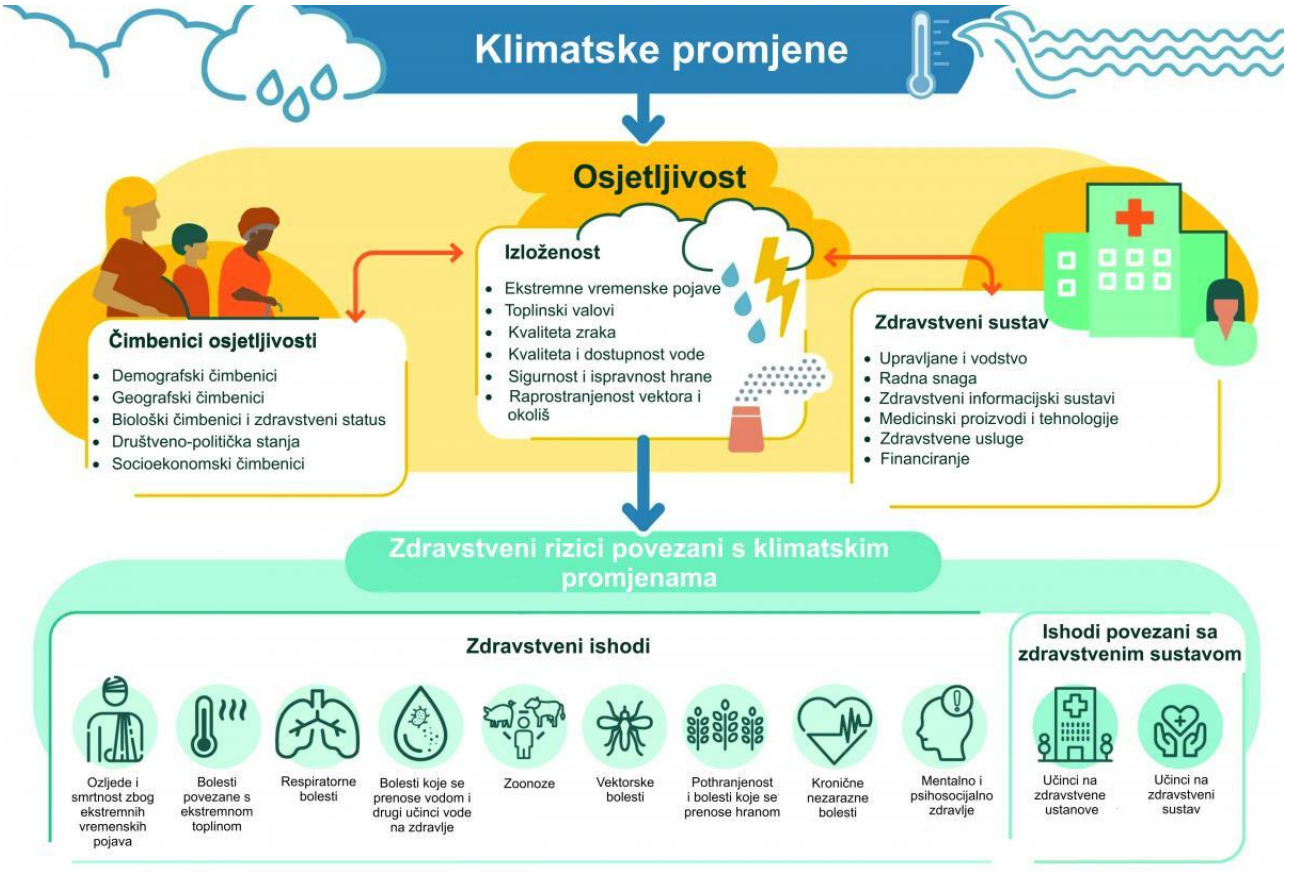
Potražite pomoć liječnika ako ste zabrinuti
-Nazovite Vašeg liječnika, ljekarnika ili zdravstvenu službu ako ste zabrinuti za svoje zdravlje tijekom toplinskog vala, osobito ako uzimate neke lijekove ili imate neuobičajene simptome,
-Obratite pozornost na grčeve u rukama, nogama ili trbuhu, osjećaj blage konfuzije, slabost ili probleme sa spavanjem,
-Ako imate gore navedene simptome, odmorite se nekoliko sati, osvježite se i pijte vodu ili voćne sokove, te potražite liječničku pomoć ako Vam se stanje ne popravi ili se pogorša.

Poveznice s relevantnim dokumentima i procedurama kojima se utvrđuju mogućnosti pružanja prve medicinske pomoći i medicinskog zbrinjavanja, te organizacija djelovanja drugih nositelja reagiranja

Organizacija pružanja prve medicinske pomoći i ukupnog medicinskog zbrinjavanja, kao kod potresa – u potrebnom (manjem) obimu!

Posebnu pomoć treba pružiti ranjivim skupinama u Općini Ribnik (obitelj, udruge, GD CK) te kod ugroza životinja i lovačka društva.

U skladu sa *Zakonom o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda* (NN 16/19) prirodna nepogoda može se proglasiti ako je vrijednost ukupne izravne štete najmanje 20 % vrijednosti izvornih prihoda jedinice lokalne samouprave za prethodnu godinu ili ako je prirod (rod) umanjen najmanje 30 % prethodnog trogodišnjeg prosjeka na području jedinice lokalne samouprave ili ako je nepogoda umanjila vrijednost imovine na području JLS najmanje 30 %.
Po istom Općina Ribnik svake godine radi Plan djelovanja u području prirodnih nepogoda.

Pregled zadaća, nositelja, operativnih postupaka i operativnog doprinosa Općine Ribnik prikazan je u nastavnoj tabeli:

R.B.	ZADAĆA (MJERA CZ)	OPERATIVNI POSTUPCI, KAPACITETI I OPERATIVNI DOPRINOS OPĆINE	IZVRŠITELJI
1.	Organizacija obavještavanja o pojavi opasnosti	Prema Standardnom operativnom postupku za korištenje vremenskih prognoza Državnog hidrometeorološkog zavoda obavijest o nadolazećoj opasnosti dolazi u Centar 112, Službu CZ Karlovac//ŽC112 koji zatim obavještava općinskog načelnika. PODSJETNIK ZA OBAVJEŠĆIVANJE JAVNOSTI Obavijest sredstvima javnog priopćavanja daje općinski načelnik ili osoba koju ovlasti; - službena objava podataka o žrtvama, - stanje na pogođenom području, - opasnosti za ljude materijalna dobra i okoliš, - mjere koje se poduzimaju, - putovi evakuacije i lokacijama za prihvat i pružanje prve medicinske pomoći, - provođenje osobne i uzajamne zaštite, - sudjelovanje i suradnja s operativnim snagama civilne zaštite, - pristup dodatnim informacijama, - ostale činjenice u svezi sa specifičnim okolnostima događaja i dr.	- Načelnik Općine Ribnik - Stožer CZ Općine
2.	Organizacija provođenja mjera i aktivnosti sudionika operativnih snaga civilne zaštite za preventivnu zaštitu i otklanjanje posljedica ekstremnih vremenskih uvjeta	Ekstremne temperature i tuča: osiguranje preventivnih mjera, snabdijevanje stanovništva vodom i hranom, nositelji aktivnosti su VZ Općine sa 2 DVD-a i komunalna društva	- VZ Općine i DVD-i i VZ Karlovačke županije - Vlasnici kritične infrastrukture - tvrtke i obrti koji mogu pomoći MTS
		Organizacija provođenja asanacije: - Provođenje asanacije terena provoditi će komunalne tvrtke, pravne osobe s građevinskom mehanizacijom, vatrogasne snage, povjerenici civilne zaštite, vlasnici kritične infrastrukture, vlasnici objekata, stanovništvo, a po potrebi i ostale snage civilne zaštite.	- VZ Općine i DVD-i s područja Općine - JVP sukladno mogućnostima - Vlasnici kritičnih infrastruktura - Hrvatski telekom d.d. - Povjerenici civilne zaštite i njihovi zamjenici

R.B.	ZADAĆA (MJERA CZ)	OPERATIVNI POSTUPCI, KAPACITETI I OPERATIVNI DOPRINOS OPĆINE	IZVRŠITELJI
		Organizacija pružanja prve medicinske pomoći i medicinskog zbrinjavanja: Stožer CZ prikuplja informacije o stanju objekata za pružanje zdravstvenih usluga i o stanju medicinske opreme i zaliha lijekova te sanitetskog materijala. Prvu pomoć pružiti će Zavod za hitnu medicinu i Gradsko društvo Crvenog križa. Medicinsko zbrinjavanje provodit će se u Ordinacijama opće medicine i bolnicama regije. Psihološku potporu pružiti će djelatnici Zavoda za socijalni rad. U slučaju potrebe, općinski načelnik traži pomoć od Karlovačke županije.	- Zavod za hitnu medicinu Karlovačke županije - Ordinacije opće medicine - Gradsko društvo Crvenog križa Ozalj - Hrvatski Zavod za socijalni rad – PU Karlovac (Ozalj) - Zavod za javno zdravstvo Karlovačke županije - Bolnice regije
		Organizacija pružanja veterinarske pomoći: Stožer prikuplja informacije o stoci i domaćim životinjama koje su bez nadzora. Za praćenje stanja i provođenje aktivnosti na sprečavanju nastanka ili širenja zaraznih bolesti zadužena je Veterinarska stanica s ambulantama u području.	- Veterinarska stanica Ozalj d.o.o. - Udruge građana
3.	Pregled raspoloživih operativnih kapaciteta za otklanjanje posljedica od ekstremnih vremenskih uvjeta s utvrđenim zadaćama	MTS operativnih snaga i pravnih osoba od interesa za sustav civilne zaštite.	- VZ Općine Ribnik sa 2 DVD-a - vlasnici objekata kritične infrastrukture - tvrtke i obrti koji mogu pomoći MTS
4.	Troškovi angažiranih pravnih osoba i redovnih službi	Troškovi aktiviranja snaga sustava civilne zaštite koje su u nadležnosti općine snosi općina Ribnik.	- Stožer civilne zaštite Općine Ribnik - Ažuriranje popisa te organizaciju prikupljanja podataka za MTS od građana provesti će Stožer u suradnji sa PU-PP Ozalj - Troškovi angažiranih pravnih osoba

Informativni letci Ravnateljstva CZ RH

Zaštitite se od vrućine!

- Izbjegavajte boravak na otvorenom u najtoplijem dijelu dana od 10 do 17 sati.
- Češće pijte dovoljno tekućine te izbjegavajte kavu, alkohol i gazirana pića.
- Jedite lako probavljivu hranu (juhe, povrće i voće). Izbjegavajte masnu i jako začinjenu hranu.
- Izbjegavajte teške tjelesne napore.
- Nosite prozračnu i svijetlu odjeću, laganu obuću, šešir i sunčane naočale.
- Rashladite svoje tijelo tuširanjem ili kupanjem u mlakoj vodi.
- Djecu i životinje ne ostavljajte same na suncu i u vozilima.
- Rashladni uređaj namjestite na temperaturu 7°C nižu od vanjske.

NAJVEĆI BROJ SMRTI DOGAĐA SE U PRVA DVA DANA NAKON POJAVE OPASNE TEMPERATURE TE KADA RAZDOBLJE OPASNIH TEMPERATURA POTRAJE DULJE VRIJEME.

Zaštitite se od hladnoće!

- Ne boravite dugo na otvorenome.
- Obvezna je kapa, te šal i rukavice.
- Pripazite na odjeću i obuću.
- Budite u kontaktu sa svojim starijima.
- U slučaju pojave početnih simptoma hipotermije ili ozeblina potrebno je u što kraćem roku potražiti zagrijani prostor, skinuti vlažnu odjeću, pothlađenu osobu postupno ugrijavati zamatanjem u deke, ali ni u kojem slučaju ne izlagati je izravnome izvoru topline. Preporučuje se konzumirati tople bezalkoholne napitke (čaj, juhe) te potražiti stručnu medicinsku pomoć kod nadležnog liječnika.

DETALJNIJE PREPORUKE KAKO SE ZAŠTITITI OD VRUĆINE I HLADNOĆE POTRAŽITE NA STRANICAMA HRVATSKOG ZAVODA ZA JAVNO ZDRAVSTVO

WWW.HZJZ.HR

ZAJEDNO DANAS
za sigurnije sutra!

MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA
Ravnateljstvo civilne zaštite

DHMZ
DRŽAVNI HIDROMETEOROLOŠKI ZAVOD

HRVATSKI ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO
HRVATSKI ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO

Hrvatska platforma za smanjenje rizika od katastrofa
Croatian National Platform for Disaster Risk Reduction

Što je smanjenje rizika od katastrofa i zašto je važno? #smanjimorizik

EKSTREMNE TEMPERATURE

Ekstremne temperature negativno utječu na ekosustav, život i zdravlje ljudi, gospodarstvo i infrastrukturu

Što su ekstremne temperature?

Ekstremne temperature (toplinski ili hladni val) su dugotrajnija razdoblja izrazito visoke ili niske temperature u odnosu na uobičajeno vrijeme određenog područja te u odnosu na uobičajene temperature nekog razdoblja ili sezone.

IAKO JE EKSTREMNIH VREMENSKIH DOGAĐAJA (OBILNIH OBORINA, NAGLOG ZATOPLJENJA I SL.) UVIJEK BILO, S KLIMATSKIM PROMJENAMA POVEĆAVA SE NJIHOVA UČESTALOST, TRAJANJE I INTENZITET.

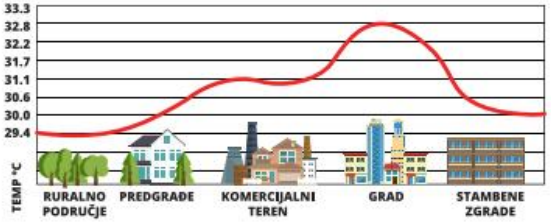
Posljedice ekstremnih temperatura na pobol i smrtnost stanovništva

TOPLINSKI VAL	HLADNI VAL
sunčanica	ozljede
crvenilo	ozebline
edem	promrzline
sinkopa	smrzotine
grčevi	opća pothlađenost tijela (hipotermija) smrt
iscrpljenost	
infarkt	
toplinski udar	

Urbani toplinski otoci

Urbani toplinski otok jest gradsko područje koje je znatno toplije od okolnih ruralnih područja. Uz toplinski val, glavni su uzroci veća gustoća kuća i zgrada, oslobađanje topline trošenjem fosilnih goriva, promet te smanjenje prirodne ventilacije. Urbani toplinski otoci podižu temperaturu u gradu i do 10 °C

Kako smanjiti toplinske otoke?

POVEĆANJEM ZELENIH POVRŠINA U GRADOVIMA

GRADNJOM ZELENIH PARKIRALIŠTA

PREMAZIVANJEM KOLNIKA SVIJETLIJIM BOJAMA

GRADNJOM ZELENIH KROVOVA

Kako ljeti na jednostavan način rashladiti svoj dom?

- Izolirajte vrata i prozore.
- Zamračite prostorije.
- Noću otvorite prozore.
- Isključite kućanske aparate koje ne koristite.
- Zasadite ukrasno drveće i grmlje radi hladovine.
- Isključite sva umjetna svjetla (koristite led žarulje jer se znatno manje zagrijavaju).
- Oslobodite prostor u domu kako biste spriječili zadržavanje topline.
- Izbjegavajte korištenje kuhinje po velikim vrućinama.
- „Rashladite" terase vodom.

Kako zimi na jednostavan način zadržati toplinu u svom domu?

- Sve pukotine na vašoj kući popunite izolacijskom pjenom.
- Stavite tepih koji uz osjećaj topline i zadržava toplinu.
- Provjerite vaš sustav grijanja.
- Tijekom zimskih mjeseci promijenite smjer kretanja stropnog ventilatora u smjeru kazaljke na satu jer na taj način ventilator vraća topao zrak s visine na dio gdje se najviše boravi u prostoriji.
- Dodatno izolirajte vrata i prozore kako biste spriječili ulazak hladnoće. Provjerite i pukotine ispod prozorskih klupčica.
- Kada radijatori rade (ili peć ili kamin) namještaj treba odmaknuti od zidova kako bi se omogućilo strujanje zraka.
- Ne pretjerujte s prozračivanjem.

Zaštitite svoj dom od snijega i leda

- Zaštite vodovodne instalacije.
- Podrežite grane na drveću i ukrasnom bilju jer bi se pod teretom snijega mogli srušiti na krov kuće ili na automobil.
- Redovito čistite prilazne puteve svojih kuća kako zaleđene površine ne bi dovele do ozbiljnijih ozljeda.
- Postavite snjegobrane na svoj krov.
- Pripremite baterije u slučaju nestanka električne energije.
- Očistite oluke od granja, lišća, iglica i drugih nečistoća.
- Počistite snijeg sa svojih krovova.
- Provjerite pukotine na unutarnjim zidovima, unutarnja vrata koja se otežano zatvaraju i otvaraju, iskrivljeni stropovi i neobična škripanja krova.
- Provjerite stanje svog krova.
- Pripremite svoj automobil za vožnju zimi.

Preporuke za prevenciju padova zimi

- Izbjegavajte nepotrebne izlaske.
- Gledajte ispred sebe dok hodate.
- Nosite primjerenu obuću s potplatima koji smanjuju sklizanje.
- Ruke držite izvan džepova te izbjegavajte nošenje teških predmeta u ruci jer se smanjuje ravnoteža tijela.
- Prilikom silaženja po stepenicama obavezno se držite za rukohvat.
- Članovima obitelji i drugim osobama dajte savjete o sprječavanju ozljeda, posebno starijim osobama.

ZAJEDNO DANAS
za sigurnije sutra!

MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA
Ravnateljstvo civilne zaštite

Financira Civilna zaštita i humanitarna

Hrvatska platforma za smanjenje rizika od katastrofa
Croatian National Platform for Disaster Risk Reduction

Što je smanjenje rizika od katastrofa i zašto je važno? #smanjimorizik

SNIJEG I LED

Gotovo se svake godine u zimskom razdoblju zbog velike količine snijega i poledice pojavljuju štete na građevinama i drugoj infrastrukturi, česte prometne nesreće i prekidi u odvijanju prometa, kao i prekidi u opskrbi uslugama (struja i voda, telekomunikacije)

Što je snijeg i led te zašto je važno?

SNIJEG je oborina koja nastaje pri niskim temperaturama. Vodena para u oblacima se smrzava direktno u sitne ledene kristaliće, koji se tada vežu u snježne pahuljice. Tijekom padanja iz oblaka prema tlu, kristalići se međusobno sudaraju, spajaju, razbijaju, djelomično tope ili spajaju s kišnim kapima pa to sve utječe na konačan oblik snježne pahuljice.

LED je voda u čvrstom agregatnom stanju. Led može nastati zbog hladnog smrznutog vjetra koji ima tendenciju pretvaranja tekuće vode u čvrstu ili kad na Zemljinu podlogu, ohlađenu ispod 0°C, padaju pothlađene kapljice kiše koje se odmah zaledе.

Snijeg i led uzrokuju:

- Štete na građevinama;
- Štetu na infrastrukturi;
- Učestale prometne nesreće i prekide u odvijanju prometa;
- Prekide u opskrbi uslugama (struja, voda, telekomunikacije);
- Ozljede i gubitke života;
- Velike štete u okolišu.

Opasne snježne prilike uključuju:

- velike visine snijega,
- snijeg velike težine, tj. opterećenja ili
- dugotrajno padanje snijega.

Jedna od najvećih opasnosti povezana sa snijegom jest **LAVINA.** Lavinu čini snijeg koji se kreće niz padinu (klizi), naravno, pod uvjetom da je njen nagib dovoljno velik da se lavina pokrene.

Lavine često izazivaju velike štete i gubitak ljudskih života.

Lavine se često pojavljuju u vododerinama i strminama dok guste šume mogu stabilizirati snježni pokrov i tako smanjiti mogućnost njihova nastanka.

Opasne meteorološke pojave povezane s ledom

Prehladna oborina su kapljice kiše ili rosulje čija je temperatura ispod 0°C, a ipak su se zadržale u tekućem stanju prilikom padanja kroz zrak. Zaleđuju se u dodiru s tlom ili s predmetima na Zemljinoj površini stvarajući gladak i proziran sloj leda na horizontalnim, a u slučaju vjetra i vertikalnim površinama.

Poledica može nastati i neposredno nakon dodira nepothlađenih kapljica rosulje ili kiše s površinama čija je temperatura znatno ispod 0°C. Poledica može nastati na tlu, ali i na predmetima na visini, npr. biljkama, drveću, građevinama, stupovima i vodovima električne mreže.

Poledice na tlu može se procijeniti iz istovremene pojave oborine i temperature zraka pri tlu ≤ 0°C (mjeri se na 5 cm visine). Temperatura zraka na tlu, na 5 cm visine mjeri se na malom broju postaja, ali utvrđeno je da temperatura zraka na 2 m visine ≤ 3°C (standardno mjerenje) i pojava oborine stvaraju uvjete povoljne za nastanak poledice na tlu.

Kako umanjiti rizik od suše?

KOJE SU MJERE ZAŠTITE I UBLAŽAVANJA OD SUŠE?

Navodnjavanje

- Brane - brane se mogu rabiti za skupljanje ili skladištenje vode koja se može ravnomjerno rasporediti na različite lokacije.
- Izgradnja kanala (vodotok) - izgradnja kanala ili preusmjeravanje rijeka kao masivni pokušaji navodnjavanja u područjima podložnima suši.

Desalinizacija - postupkom desalinizacije smanjuju se ili uklanjaju minerali iz vode (obično morske vode) za dobivanje pitke vode. Može omogućiti upotrebu morske vode za navodnjavanje ili potrošnju.

Praćenje suše - redovitim monitoringom klimatoloških i hidroloških parametara (količina oborine, protoci, snježni pokrivač, razine podzemne vode, vlaga u tlu...) i usporedbom s aktualnim zalihama i potrebama za vodom, može se ranim najavama i potrebnim planskim mjerama pripremiti za smanjenje negativnih posljedica suše.

Mudro upravljanje vodom

- Skupljanje kišnice - metoda koja se stoljećima rabi u svrhu očuvanja vode. Uzimanje kišnice pruža gradskim i ruralnim područjima učinkovitu mogućnost skladištenja kišnice i ponovnu upotrebu u sušnim vremenima.
- Recikljirana voda - proces pretvaranja otpadnih voda u vodu koja se može ponovno upotrijebiti u druge svrhe (u stambenim objektima, poduzećima, industriji, za navodnjavanje).
- Ograničavanje upotrebe vode na otvorenome - primjenjuje se radi očuvanja vode za nužne namjene (voda za piće ili gašenje požara).

Sadnja stabala i kultura otpornih na sušu - ne samo da će stabla zaštititi zemlju, već mogu dati i hranu u vrijeme suše. To je zato što njihovo korijenje dopire duboko u zemlju i dobiva vodu čak i kada nema puno kiše, pa mogu preživjeti i kad druge biljke umiru. Šume mogu zadržati višak kišnice koju ispuštaju u sušnom razdoblju te time doprinose u pružanju čiste vode.

Recikliranje organskog otpada - jedan od najboljih načina za poboljšanje sposobnosti zadržavanja vode u tlu jest dodavanje organske tvari (organski otpad) u tlo. Otkriveno je da organski materijal povećava sposobnost zadržavanja vode u tlu, tako da usjevi mogu uspjeti bez potrebe za učestalom vodom.

Zakonodavni okvir i suša

- Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (JLP(R)S) dužne su identificirati prijetnje i procijeniti rizik od katastrofa za područje općine, grada i županije, kao i upoznati lokalno stanovništvo o postojanju rizika.
- Zakonom o prostornom uređenju (NN 153/13., 65/17., 114/18., 39/19., 98/19.) jedinice lokalne uprave i samouprave dužne su izraditi prostorni plan na području svoje općine i grada u skladu s procjenom rizika.
- Klimatske će promjene u Hrvatskoj uzrokovati porast temperature s posljedicama povećanja rizika od suša - stoga treba pokrenuti mjere prilagodbe klimatskim promjenama radi smanjenja rizika (Strategija prilagodbe klimatskim promjenama, NN 46/20.).
- Ako je suša prouzrokovala štetu te se proglasi prirodna nepogoda, nadoknada nastale štete regulirana je Zakonom o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda (NN 16/19.).

ZAJEDNO DANAS
za sigurnije sutra!

MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA
Ravnateljstvo civilne zaštite
www.civilna-zastita.gov.hr

DHMZ
DRŽAVNI HIDROMETEOROLOŠKI ZAVOD
www.meteo.hr

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja

Financira Unija za civilnu zaštitu i humanitarnu pomoć

Hrvatska platforma za smanjenje rizika od katastrofa
Croatian National Platform for Disaster Risk Reduction

Što je smanjenje rizika od katastrofa i zašto je važno? #smanjimorizik

SUŠA

Suša je prirodna pojava, najčešće vezana uz manjak oborine kroz dulje vremensko razdoblje u odnosu na prosječne oborinske prilike na određenom području

Što je suša?

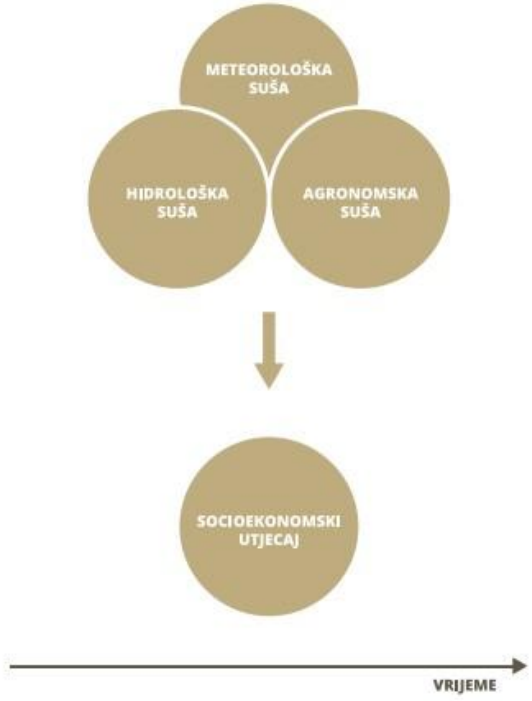
Suša je prirodna pojava, najčešće vezana uz manjak oborine kroz dulje vremensko razdoblje u odnosu na prosječne oborinske prilike na određenom području.

Prema Svjetskoj meteorološkoj organizaciji suša se očituje kroz:[1]

- produljeni izostanak ili naglašeni deficit oborine;
- nedostatak vode za potrebe opskrbe, ljudske djelatnosti te okoliša.

Suša je sastavni dio klime, a njezina prostorna raširenost i intenzitet variraju na sezonskoj i godišnjoj skali.

Vrste suša

Što utječe na nastanak suše?

Nedostatak oborine - nedostatak oborine u duljem vremenskom razdoblju utječe na površinske i podzemne zalihe vode te na protok vode u rijekama i potocima.

Krčenje šuma - ljudske aktivnosti poput krčenja šuma potiču eroziju i negativno utječu na sposobnost tla da skladišti i zadržava vodu.

Prekomjerno iskorištavanje - otprilike 80 % slatke vode u Europi (za piće i ostale uporabe) potječe iz rijeka i podzemnih voda, zbog čega su ti izvori posebno osjetljivi.

Značaj klimatskih promjena na nastanak suše

Klimatske promjene koje se očituju u značajnom porastu temperature zraka u Hrvatskoj mogu utjecati na intenzitet i pojavu suše. U toplom dijelu godine opaženo je produljenje sušnih razdoblja, osobito duž Jadrana. Klimatski scenarij prema kraju 21. stoljeća ukazuje na jasan signal smanjenja količine oborine na području Hrvatske u ljetnim mjesecima te porast temperature zraka što može negativno utjecati na pojavu suša u budućnosti.

Posljedice suše

Ekonomske - financijski gubici u gospodarstvu;
Ekološke - štete u okolišu mogu biti privremene ili trajne;
Društvene - društveni utjecaji uključuju javnu sigurnost i zdravlje.

Kako umanjiti štetu od suše?

NAVODNJAVANJE KAO MJERA U BORBI PROTIV SUŠE

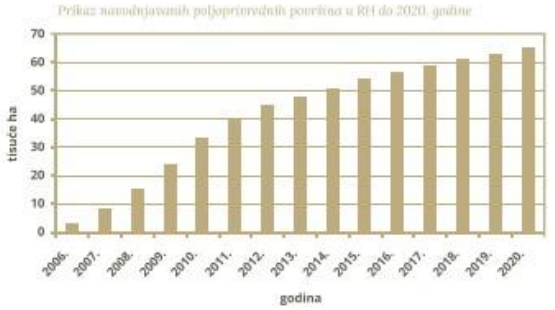
Navodnjavanje je jedna od mjera kojom se štetne posljedice od suše mogu znatno smanjiti, a u nekim područjima i potpuno izbjeći. Jedno od bitnih polazišta za planiranje navodnjavanja jest određivanje raspoloživosti i kvalitete vodnih resursa. U Republici Hrvatskoj danas se navodnjavaju relativno male poljoprivredne površine u odnosu na potrebe i mogućnosti.

Procijenjeno je da u RH ima oko 6000 ha površina vrlo visoke pogodnosti za navodnjavanje (najviše u Dubrovačko-neretvanskoj županiji), te oko 500.000 ha visoke pogodnosti za navodnjavanje (najviše u Osječko-baranjskoj i Vukovarsko-srijemskoj županiji).

Kao najvažniji kriteriji za navodnjavanje mogu biti:

- prirodni potencijali tla i vode;
- deficit vode;
- socio-ekonomski čimbenici.

SUŠA SE U HRVATSKOJ U PROSJEKU JAVLJA SVAKE TREĆE DO PETE GODINE, A SMANJENJE URODA UZROKOVANO SUŠOM, OVISNO O INTENZITETU I DUŽINI TRAJANJA, MOŽE BITI OD 20-90%.

2.4. MJERE I AKTIVNOSTI SUSTAVA CZ U DJELOVANJU KOD POPLAVA

Mjere obrane od poplava su:

- mjere planiranja, studijskih poslova i praćenja vodnog režima,
- mjere uređenja voda,
- preventivne pripremne radnje,
- neposredne mjere redovite i izvanredne obrane od poplava,
- radnje nakon prestanka redovite obrane od poplava.

Provedbu mjera obrane od poplava provode *Hrvatske vode*-javna ustanova za upravljanje vodama.
Obranu od poplava na zaštitnim vodnim građevinama sukladno Zakonu o vodama („Narodne novine“ broj 153/09. ,63/11., 130/11., 56/13. i 14/14.) provode Hrvatske vode koje su, sa svojim licenciranim tvrtkama, temeljni nositelji obrane.
Obrana od poplava za vode 1. reda („Narodne novine“ broj 79/10.) provodi se sukladno odredbama Državnog plana obrane od poplava („Narodne novine“ broj 84/10.), odnosno, temeljem njega donesenog Glavnog provedbenog plana obrane od poplava.

Prema Glavnom provedbenom planu obrane od poplave (07.06.2024.) područje Općine Ribnik pripada u:

- **Sektor D – SREDNJA I DONJA SAVA,**
- **Branjenom području – 11. – *Područje malog sliva Kupa***
- **Dionica – nije određena obzirom na izostanak vodotokova i ugroze od poplava!**

Sukladno tome Hrvatske vode izradile su detaljni Provedbeni plan obrane od poplava za Branjeno područje 11 po Dionicama, te Karte opasnosti od poplava i Karte rizika od poplava, što je osnova za izradu ovog Plana djelovanja CZ za područje Općine Ribnik (**karte na kraju ove točke Plana**).

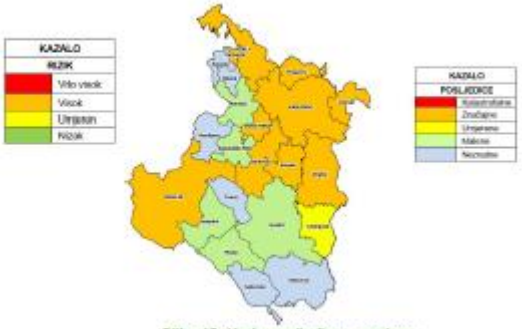
Izvodno iz Plana djelovanja CZ Karlovačke županije (rev I 3/2024.)

Slika 10. Vjerojatnost pojavljivanja poplava na području Karlovačke županije

Slika 11. Karta rizika – poplave

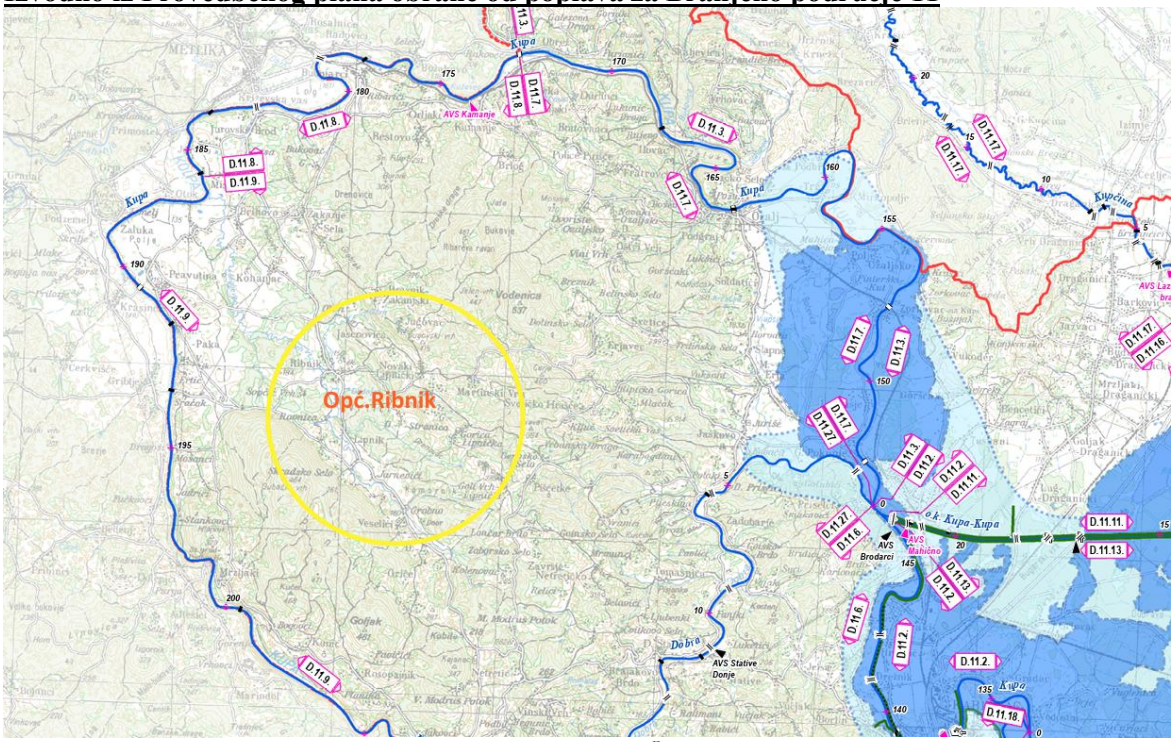

Slika 12. Karta posljedica – poplave

U Prostornom planu Općine Ribnik kao vodne površine navode se samo potoci Ribnik i Obrh koji nisu poplavnih osobina.

Vodna područja su teritorijalne jedinice za planiranje i izvješćivanje u upravljanju rizicima od poplava. Na razini vodnog područja procjenjuje se rizik od poplava, izrađuju se karte opasnosti od poplava i karte rizika od poplava i donose se planovi upravljanja rizicima od poplava.
Sektori su glavne operativne teritorijalne jedinice za provedbu obrane od poplava. Na razini sektora provodi se koordinacija i operativno upravljanje obranom od poplava na svim branjenim područjima u granicama sektora.
Branjena područja su temeljne jedinice za provedbu obrane od poplava. Na razini branjenog područja provodi se operativno postupanje obranom od poplava, provode se nalozi Glavnog centra obrane od poplava i sa razine Sektora, te se osigurava samoinicijativno postupanje u obrani, u slučaju izostanka naloga.
Dionice su najniže teritorijalne jedinice unutar branjenih područja, na kojima se kod nastupa opasnosti od poplava prate stanja i izravno provodi obrana od poplava na zaštitnim vodnim građevinama.

Izvodno iz Provedbenog plana obrane od poplava za Branjeno područje 11

BRANJENO PODRUČJE 11:

PODRUČJE MALOGA SLIVA KUPA

Rukovoditelj obrane od poplava	**Vladimir Žakula,** mag.ing.aedif, Hrvatske vode, VGO za srednju i donju Savu, VGI Kupa, Karlovac
Zamjenik rukovoditelja	**Zoran Pavlović,** dipl.ing.građ., Hrvatske vode, VGO za srednju i donju Savu, VGI Kupa, Karlovac
Centar obrane od poplava	VGO za srednju i donju Savu, Slavonski Brod, Šetalište braće Radića 22 Telefon: 035/386-304
Pravne osobe za provedbu mjera obrane od poplava i rukovoditelji na branjenom području	**Vodoprivreda Karlovac d.d.,** Karlovac Obala Račkoga 10, 47000 Karlovac telefon: 047/609-999 telefax: 047/648-253 Rukovoditeljica obrane od poplava: **Nada Štefanac,** dipl.ing.građ. Zamjenik rukovoditeljice obrane od poplava: **Mario Poturica,** dipl.ing.građ. **Aquaterm d.o.o.,** Karlovac Primorska 28, 47000 Karlovac telefon: 047/416-620 telefax: 047/431-440 Rukovoditelj obrane od poplava: **Robert Pulez,** dipl.ing.građ., MBA Zamjenica rukovoditelja obrane od poplava: **Maja Jegeš,** dipl.ing.građ.
Podcentar obrane od poplava	Hrvatske vode, VGO za srednju i donju Savu VGI Kupa, Karlovac Obala Račkoga 10 47000 Karlovac telefon: 047/694-780 telefax: 047/694-784
Vodočuvarnice	

Obranu od poplava provode **Hrvatske vode**, koje su sa svojim licenciranim tvrtkama, temeljni nositelji obrane. Organizirana obrana, sukladno Državnom planu obrane od poplava ("Narodne novine" broj 84/10.), počinje s pripremnim stanjem kada se provjerava stanje ukupne zaštitne infrastrukture od poplava i svih skladišta zaštite od poplava.
Redovna obrana od poplava nastupa kada vodostaj dosegne određenu razinu, a obuhvaća pojačan nadzor nad vodotokom i zaštitnom infrastrukturom od poplava i provode je također samo Hrvatske vode sa svojim licenciranim društvima.
Izvanredna obrana nastupa kada vodostaj, određen prema Državnom planu, ugrozi zaštitnu infrastrukturu (nasipi, propusti i slično) te ih treba braniti od proboja vode.
Izvanredno stanje na zaštitnim vodnim građevinama nastupa kada su iste neposredno ugrožene od proboja vode ili prijeti prelijevanje nasipa. Izvanrednu obranu od poplava i izvanredno stanje i mjere zaštite od poplava pri izvanrednom stanju na vodnim građevinama, u stručnom smislu, vode Hrvatske vode, a pri provedbi mjera zaštite od poplava uz licencirane tvrtke sudjeluju i snage zaštite i spašavanje lokalne, odnosno, regionalne zajednice.

Bitni članci *Zakona o vodama* (NN 66/19, 84/21 i **47/23**)

Članak 133. – Obaveze civilnog sudjelovanja u obrani od poplava
Pravne osobe i građani dužni su radom i materijalnim sredstvima (strojevi, vozila, alati i druga oprema, građevni i drugi materijal) sudjelovati u obrani od poplava ako nastupi opasnost u takvom opsegu da se obrana ne može osigurati materijalnim sredstvima i ljudstvom pravnih osoba iz članka 130. stavka 6. ovoga Zakona.
U obrani od poplava dužne su u prvom redu sudjelovati pravne osobe i građani s područja ugroženih poplavom. Ako njihovo sudjelovanje nije dovoljno za otklanjanje neposredne opasnosti i posljedica od poplava nadležni rukovoditelj obrane od poplava zatražit će od tijela iz stavka 3. ovoga članka da u obrani sudjeluju i pravne osobe i građani s drugih područja.
Naredbe o obvezi sudjelovanja pojedinih pravnih osoba i građana iz stavka 1. i 2. ovoga članka u obrani od poplava donose župani.
Pravnim osobama i građanima iz stavka 1. i 2. ovoga članka pripada naknada stvarnih troškova materijalnih sredstava i ljudstva za razdoblje sudjelovanja u obrani od poplava, koju isplaćuju Hrvatske vode u visini troškova koji se isplaćuju pravnim osobama iz članka 131. stavka 1. ovoga Zakona.

Izvanredno stanje na zaštitnim vodnim građevinama na pojedinim dionicama proglašava rješenjem rukovoditelj obrane od poplava sektora, a u hitnim slučajevima rukovoditelj obrane od poplava branjenog područja, kad vodostaji ili protoci dosegnu razinu određenu provedbenim planom, odnosno pri nižim vodostajima i protocima, ako neposredno prijeti proboj, rušenje ili prelijevanje zaštitnih vodnih građevina ili je do proboja, rušenja ili prelijevanja već došlo.
Pri izvanrednoj obrani od poplava i izvanrednom stanju na zaštitnim vodnim građevinama nadležni rukovoditelj obrane od poplava može zatražiti od ugroženih jedinica lokalne samouprave angažman operativnih snaga civilne zaštite, a pri izvanrednom stanju na zaštitnim vodnim građevinama i angažman ugroženog stanovništva na čuvanju i ojačavanju zaštitnih vodnih građevina. Sve troškove ovog angažmana snose Hrvatske vode. Ako obrana nije učinkovita prijeti poplava pa se proglašava izvanredno stanje ugroženosti od poplava za ugroženo područje.
Obranu od poplava provode **Hrvatske vode**, koje su sa svojim licenciranim tvrtkama, temeljni nositelji obrane. Organizirana obrana, sukladno Državnom planu obrane od poplava ("Narodne novine" broj 84/10.), počinje s pripremnim stanjem kada se provjerava stanje ukupne zaštitne infrastrukture od poplava i svih skladišta zaštite od poplava.
Općina Ribnik (Stožer civilne zaštite) provodi vlastite pripremne aktivnosti koje narastaju sukladno visini prijetnje poplavama, te iste koordiniraju sa Hrvatskim vodama (**ne provode samostalno aktivnosti obrane od poplava**). Općina i operativne snage u njegovoj ingerenciji aktivno se uključuju u obranu od poplava-koju provode Hrvatske vode sa svojim licenciranim poduzećima, tek po pozivu/odobrenju nadležne osobe Hrvatskih voda / i nadalje koordinirano s njima.

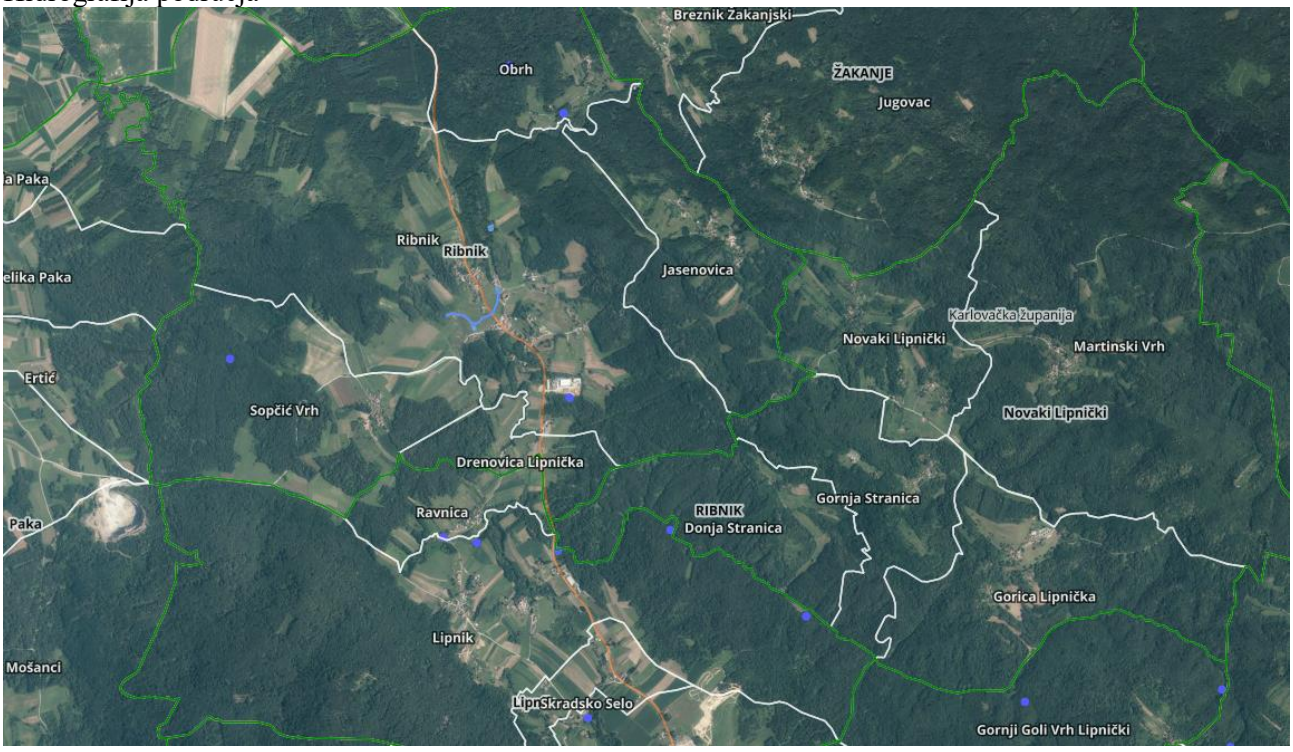
Pregled sposobnosti operativnih i drugih snaga civilne zaštite Općine Ribnik za spašavanje ljudi, materijalnih dobara i okoliša, kod **poplava**

Operativna snaga ili druga	Osposobljenost i opremljenost	Spašavanje ljudi	Spašavanje mat. dobara	Napomene
VZ Općine sa 2 DVD-a VZ Karlovačke županije	Dobra; visoka spremnost	Vrlo dobra	Dobra	Glavna snaga; više od 25 operativnih/osposobljenih vatrogasaca; vozila, oprema
Povjerenici CZ Općine	Osnovna	Samo pomoć	Samo pomoć	Informiranje stanovnika i Stožera CZ; evakuacija, pomoć sklanjanju
Odlukom Općine određene pravne osobe i udruge	Dobra	NE	Dobra	Vlasnici vozila i građevinske mehanizacije; Objekti prehrane; Određene udruge
Koordinatori na lokaciji	Dobra	Vođenje	Usmjeravanje	Iz sastava predstavnika operativnih snaga; Iskusni
GD CK Ozalj	Dobra	Prva med. pomoć	Pomoć	Stožer CZ ima njihovu operativnu dokumentaciju; povremeni kontakti
HGSS Stanica Karlovac	Vrlo dobra	DA	Iznimno	
Kontaktni podaci operativnih snaga u sadržaju i prilozima Plana djelovanja. Koordinacija i komunikacija svih sa Stožerom CZ Općine Ribnik i ŽC 112 Karlovac. **Nositelj obrane od poplava su Hrvatske vode!**				

Grafički prikazi uz ovaj dio Plana: **(na kraju točke)**

- **Slika A**: Karta opasnosti od poplava (Hrvatske vode) po vjerojatnosti pojavljivanja poplavnih voda – **sve vjerojatnosti**, u području , sa dubinama poplavnih voda
- **Slika B**: Karta rizika od poplava u području (Hrvatske vode) – **za srednju vjerojatnost pojavljivanja**

Hidrografija područja

Tablica : Zadaci i ovlaštenja sudionika u obrani od poplava

<table>
<tr><th colspan="5">ZADACI I OVLAŠTENJA SUDIONIKA U OBRANI OD POPLAVA</th></tr>
<tr><th rowspan="2">SUDIONICI</th><th colspan="4">STADIJ OBRANE OD POPLAVA</th></tr>
<tr><th>PRIPREMNO STANJE</th><th>REDOVITA OBRANA</th><th>IZVANREDNA OBRANA</th><th>IZVANREDNO STANJE</th></tr>
<tr><td rowspan="10">RUKOVODITELJ /ZAMJENIK BRANJENOG PODRUČJA</td><td colspan="4">rukovodi i usklađuje provođenje mjera obrane od poplava na branjenom području</td></tr>
<tr><td rowspan="9">proglašava uvođenje i prestanak pripremnih mjera</td><td>proglašava uvođenje i prestanak mjera redovite obrane od poplava</td><td rowspan="9"></td><td rowspan="9">u hitnim slučajevima proglašava uvođenje izvanrednog stanja na zaštitnim vodnim građevinama na branjenom području</td></tr>
<tr><td>dostavlja dnevna izvješća u centre obrane od poplava sektora (COP) do 9:00 sati</td></tr>
<tr><td>uspostavlja stalna dežurstva rukovoditelja obrane od poplava dionica, obrambenih centara i sustava veza</td></tr>
<tr><td>izdaje nalog za aktiviranje pravne osobe koja djeluje na tom području</td></tr>
<tr><td>naređuje i odobrava izvođenje interventnih radova na vodotocima i izgrađenim vodnim građevinama</td></tr>
<tr><td>procjenjuje potrebu za uključivanjem u obranu od poplava dodatnih snaga, ako se ona ne može osigurati ljudstvom i materijalnim sredstvima pravne osobe koja djeluje na branjenom području i, ako je potrebno, upućuje takav zahtjev rukovoditelju obrane od poplava sektora</td></tr>
<tr><td>donosi odluke o rukovanju objektima za raster ećenje vodnog vala na vodama II. reda unutar branjenog područja</td></tr>
<tr><td>nakon prestanka mjera redovite i izvanredne obrane od poplava u roku od 7 dana podnosi rukovoditelju obrane od poplava sektora cjelovito izvješće o provođenju redovite i izvanredne obrane od poplava i štetama na vodotocima i vodnim građevinama</td></tr>
<tr><td rowspan="4">RUKOVODITELJ /ZAMJENIK DIONICE</td><td colspan="4">neposredno rukovodi svim radnjama na zaštitnim vodnim građevinama unutar dionice</td></tr>
<tr><td rowspan="2">prije očekivanog nailaska velikih voda, a osobito tijekom pripremnog stanja, pregledava stanje vodotoka te se detaljno upoznaje sa stanjem zaštitnih vodnih građevina i drugih pripadnih objekata dionice, kao i sustavom veza, uz označavanje slabih mjesta u obrambenom sustavu</td><td>sa zamjenikom i vodočuvarom osigurava stalnu kontrolu obrambenog sustava</td><td rowspan="3">tijekom izvanredne obrane od poplava i izvanrednog stanja na zaštitnim vodnim građevinama, sa zamjenikom i vodočuvarom dužan je biti stalno na dionici i kontrolirati stanje zaštitnih vodnih građevina i pripadajućeg dijela štićenih i neštićenih površina</td><td rowspan="3"></td></tr>
<tr><td>dostavlja dnevna izvješća u podcentre obrane od poplava branjenog područja do 8:00 sati</td></tr>
<tr><td>vodočuvarima određuje obvezu stalnog nadzora i provođenje propisanih radnji, uključujući prikupljanje podataka o vodostajima s neautomatiziranih vodomjernih postaja i njihovu dostavu</td><td>putem sustava veza u stalnom je kontaktu s rukovoditeljem obrane od poplava branjenog područja i ažurno ga izvješćuje o stanju zaštitnih vodnih građevina i drugih objekata na dionici i pripadajućeg dijela štićenih i neštićenih površina, te provedenim radnjama
vodi dnevnik o stanju zaštitnih vodnih građevina i pripadajućeg dijela štićenih i neštićenih površina, te provedenim radnjama i po prestanku redovite obrane od poplava dostavlja ga rukovoditelju obrane od poplava branjenog područja</td></tr>
<tr><td>VODOČUVAR</td><td>ima obvezu stalnog nadzora i provođenje propisanih radnji, uključujući prikupljanje podataka o vodostajima s neautomatiziranih vodomjernih postaja i njihovu dostavu</td><td>osigurava stalnu kontrolu obrambenog sustava</td><td colspan="2">nadzor dionice</td></tr>
<tr><td colspan="2">prema nalogu rukovoditelja/zamjenika branjenog područja izdaje potrebna materijalna sredstva</td><td></td></tr>
<tr><td rowspan="2">DJELATNICI KONCESIONARA</td><td rowspan="2">na nalog rukovoditelja/zamjenika branjenog područja stoje u stanju pripravnosti</td><td>aktiviraju se na nalog rukovoditelja/zamjenika branjenog područja</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td colspan="3">vrše izvođenje interventnih radova na vodotocima i izgrađenim vodnim građevinama</td></tr>
</table>

Pregled zadaća, nositelja, operativnih postupaka i operativnog doprinosa Općine Ribnik prikazan je u sljedećoj tabeli:

/edukativno – područje Općine Ribnik NIJE ugroženo poplavama iz vodotoka, eventualno velikim oborinama – lokalno/

R.B.	ZADAĆA (MJERA CZ)	OPERATIVNI POSTUPCI, KAPACITETI I OPERATIVNI DOPRINOS OPĆINE	IZVRŠTELJI
1.	Organizacija provođenja obveza iz Državnog plana obrane od poplava (način suradnje s kapacitetima Hrvatskih voda) i Provedbenog plana obrane od poplava	Hrvatske vode aktiviraju vlastite snage sukladno operativnim planovima na način da aktiviraju certificirano poduzeće s strojevima i opremom. Stožer civilne zaštite uvodi dežurstvo i nalaže aktivnosti na provedbi mjera obrane od poplava, na područjima svoje nadležnosti na inicijativu rukovoditelja obrane od poplava. Stožer civilne zaštite održava stalnu vezu s rukovoditeljem obrane od poplava Hrvatskih voda mobilnom i fiksnom telefonijom direktno ili putem Centra 112.	- Hrvatske vode – Branjeno područje 11 Područje malog sliva Kupa - Općina Ribnik
2.	Organizacija i pregled obveza sudionika i operativnih snaga sustava civilne zaštite koji se trebaju uključiti u obranu od poplava	Stožer civilne zaštite uvodi dežurstvo i nalaže aktivnosti na provedbi mjera obrane od poplava. Općinski načelnik poziva djelatnike Općine za pružanje administrativne i druge pomoći za potrebe civilne zaštite.	- Stožer civilne zaštite Općine
		Uzbunjivanje stanovništva provodi se vatrogasnim sirenama. Za uzbunjivanje stanovništva zadužen je zapovjednik dobrovoljnog vatrogasnog društva.	- VZ Općine Orle sa 2 DVD-a i VZ Karlovačke županije
		Uklanjanje naplavina, spašavanje ljudi iz poplavnog područja obavljati će vatrogasne snage i stanovništvo (ispumpavanje vode, uklanjanje naplavina, spašavanje ljudi i imovine i sl.). U svrhu pravovremenog izvršenja radnji na obrani od poplava a prema veličini i intenzitetu porasta vodostaja, poduzimaju se i odgovarajuće mjere angažiranja potrebne radne snage, prijevoznih sredstava i sl. (nakon povlačenja voda-prestanak poplava – formiraju (Općina) stručno povjerenstvo za procjenu šteta na područjima svoje nadležnosti druge aktivnosti (asanacija i sl.)	- VZ Općine sa 2 DVD-a - PU Zagrebačka – PP Ozalj - vlasnici kritične infrastrukture (vodoopskrba, elektroopskrba) - HGSS - Stanica Karlovac
3.	Načela za zaštitu ugroženih objekata kritične infrastrukture i obveze vlasnika kritične infrastrukture	Vlasnici kritične infrastrukture	- vlasnici kritične infrastrukture - HEP ODS D.O.O. Elektra Ozalj - Općina i KP regije - Hrvatski telekom d.d. - ŽUC Karlovačke županije
		Uspostava opskrbe električnom energijom	
		Redovna opskrba vodom	
		Popravak telefonske infrastrukture (područne centrale, mjesne centrale, repetitori, stupovi nadzemne telefonske mreže)	

R.B.	ZADAĆA (MJERA CZ)	OPERATIVNI POSTUPCI, KAPACITETI I OPERATIVNI DOPRINOS OPĆINE	IZVRŠTELJI
		Popravak prometnica	
4.	Organizacija pružanja drugih mjera civilne zaštite tijekom reagiranja sustava civilne zaštite u poplavama (uključujući evakuaciju i zbrinjavanje)	Pružanje prve medicinske pomoći unesrećenima	- Zavod za hitnu medicinu Karlovačke županije - Ordinacije opće medicine u DZ Karlovac (Ozalj) i Općini (1)
		Stožer prikuplja informacije o stoci i domaćim životinjama koje su ugrožene. Načelnik stožera zatražiti će se podatke i od Povjerenika CZ Općine. Nadležnost za: - praćenje stanja i provođenje aktivnosti na sprječavanju nastanka ili širenja zaraznih bolesti; - prikupljanje i zbrinjavanje životinja; liječenje, klanje ili eutanazija životinja; i druge provedbene aktivnosti imaju veterinarske organizacije koje djeluju na širem prostoru Općine.	- Koordinatori na lokacijama - Veterinarska stanica Ozalj d.o.o. - Vlasnici životinja, Udruge građana
		Pružanje psihološke potpore	- Hrvatski Zavod za socijalni rad – PU Karlovac (Ozalj)
		Opskrba sanitetskim materijalom i opremom	- Ordinacije opće medicine
		Upotreba raspoloživih materijalno - tehničkih sredstava za zaštitu od poplava U zaštiti od poplava koristit će se materijalno tehnička sredstva: - sredstva i oprema DVD-ova i Općine - licenciranih poduzeća Hrvatskih voda , - strojevi i oprema građevinskih poduzeća strojevi i oprema građana (priručna sredstva i sl.).	- VZO sa 2 DVD-a i VZ Karlovačke županije - MTS pravnih osoba od interesa za sustav civilne zaštite - -Komunalna poduzeća regije
		Organizacija provođenja asanacije: Provođenje asanacije terena provoditi će komunalne tvrtke, pravne osobe s građevinskom mehanizacijom, vatrogasne snage, povjerenici civilne zaštite, vlasnici kritične infrastrukture, vlasnici objekata, stanovništvo a po potrebi i ostale snage civilne zaštite.	- Vatrogastvo; - Pravne osobe određene Odlukom Općine. - Povjerenici civilne zaštite -strojevi i oprema građevinskih poduzeća
		Organizacija provođenja evakuacije: Općinski načelnik uz konzultaciju sa Stožerom	- Stožer civilne zaštite Općine

R.B.	ZADAĆA (MJERA CZ)	OPERATIVNI POSTUPCI, KAPACITETI I OPERATIVNI DOPRINOS OPĆINE	IZVRŠTELJI
		civilne zaštite donosi Odluku o provođenju evakuacije stanovništva, materijalnih dobara i životinja s određenog područja ovisno o događaju. Odluka se prenosi sredstvima javnog ili sredstvima lokalnog priopćavanja, a može se prenijeti i sustavima za uzbunjivanje, davanjem znaka nadolazeća opasnost i govornim informacijama. Također, Odluka se može prenijeti i putem povjerenika civilne zaštite za određeno područje ili dijelove naselja odnosno za područje pojedinog mjesnog odbora. Paralelno s dostavom obavijesti o provođenju evakuacije, pokreće se aktiviranje sustava evakuacije od općinskog načelnika ili načelnika Stožera civilne zaštite i pravne osobe s prometnim sredstvima za prijevoz stanovništva kao i Policijske postaje poradi reguliranja prometa i osiguranja provođenja evakuacije te zaštite imovine osoba koje su napustile područje. Evakuacija/samoevakuacija stanovništva započinje nakon utvrđene opasnosti i zapovijedi za evakuaciju od općinskog načelnika. Evakuacija stanovništva provodit će se uglavnom osobnim vozilima građana. Za početak provođenja evakuacije angažirati će se povjerenici civilne zaštite i njihovi zamjenici. Nakon mobilizacije, provođenje evakuacije izvršiti će DVD-i Općine**.** Prihvat i smještaj ugroženog stanovništva provoditi će se u objektima navedenim u Općem dijelu Plana. Ekipe za prihvat ugroženog stanovništva čine ekipe na navedenim lokacijama. Pravce evakuacije zavisno od nastale situacije ugroženog područja odredit će Stožer u suradnji s Policijskom postajom i povjerenicima civilne zaštite.	- Povjerenici civilne zaštite - PU Karlovačka – PP Ozalj - VZ Općine sa 2 DVD-a i VZ Županije - Pravne osobe s prijevoznim sredstvima - Ekipe za prihvat ugroženog stanovništva - KP regije
		U zbrinjavanju ugroženog i stradalog stanovništva angažirati će se: – Redovne zdravstvene institucije i ustanove – Gradsko društvo Crvenog križa i Zavod za socijalni rad – Ekipe za prihvat ugroženog stanovništva Potrebnu hranu, prijevoz i ostalo osigurat će stručne službe Općine i Županije**.** Ekipe za prihvat ugroženog stanovništva i Gradsko društvo Crvenog križa uz pomoć udruga građana organiziraju razmještaj u objektima namijenjenim za smještaj evakuiranog stanovništva, organiziraju postavljanje ležajeva, uređenje prostora, određuju dežurne osobe, organiziraju dobavu (osiguravanje) hrane i vode za piće. Centar za socijali rad - uspostavlja usku suradnju u provedbi navedenih zadaća s organizacijom Crvenog križa u materijalnom i drugom osiguranju potreba osoba koje podliježu zbrinjavanju.	

R.B.	ZADAĆA (MJERA CZ)	OPERATIVNI POSTUPCI, KAPACITETI I OPERATIVNI DOPRINOS OPĆINE	IZVRŠTELJI
		Timovi opće medicine pružaju psiho-socijalnu i zdravstvenu njegu osobama na zbrinjavanju i upućuju prema potrebi u specijalizirane zdravstvene ustanove. Udruge - pomažu u zadovoljavanju potreba osoba na zbrinjavanju, pripremanju hrane, opsluživanju te organizaciji društvenog života u objektima. Dobrovoljna vatrogasna društva - sudjeluju u dobavi potrebnih količina pitke i tehničke vode, prijenosu bolesnih osoba u transportna sredstva, prijevozu i drugo. Pregled mogućih lokacija za podizanje šatorskih i drugih privremenih naselja (kao pod potresa!). Za pružanje prve medicinske i psihološke pomoći u Općini pobrinut će se Zavod za hitnu medicinu, Gradsko društvo Crvenog križa, Hrvatska gorska služba spašavanja i Zavod za socijalni rad. Nositelj veterinarskog zbrinjavanja na području Općine je Veterinarska stanica Ozalj te sa drugim veterinarskim ambulantama u području. Smještaj stoke provoditi će vlasnici stoke uz koordinaciju povjerenika za civilnu zaštitu i Stožera civilne zaštite Općine. Stočna hrana uskladištit će se u privatna domaćinstva prema raspoloživim kapacitetima.	- Stožer civilne zaštite Općine Ribnik - Gradsko društvo Crvenog križa Ozalj, - Zavod za hitnu medicinu Karlovačke županije - Hrvatski Zavod za socijalni rad – PU Karlovac (Ozalj) - Policijska postaja Ozalj - DZ KŽ i ambulanta u Općini
5.	Reguliranje prometa i osiguranja za vrijeme intervencija	Za ocjenu stanja i funkcionalnosti prometa i komunikacijskih sustava i objekata zadužena je Policijska postaja, Županijska uprava za ceste, a Stožer CZ Općine definira prioritete u sanaciji prometnica. Donošenje odluka o zabrani cestovnog prometa poradi zaštite sigurnosti na pogođenom području u nadležnosti je Policijske postaje. Uspostavu alternativnih prometnih pravaca provodi Policijska postaja.	- PU Karlovačka, PP Ozalj - ŽUC Karlovačke županije - Lovačko društvo Srnjak, Ribnik

R.B.	ZADAĆA (MJERA CZ)	OPERATIVNI POSTUPCI, KAPACITETI I OPERATIVNI DOPRINOS OPĆINE	IZVRŠTELJI
		Osiguravanje područja intervencija provodi Policijska postaja.	
		Nadzor i čuvanje ugroženog područja provodi policija uz pomoć i Vatrogasne zajednice te lovačkih društava	
		Osiguranje telekomunikacijskih veza korisnika s prednošću uporabe po prioritetima koje odredi Stožer CZ Općine	- Hrvatski telekom d.d.
		Komunalna poduzeća te vlasnici objekata, stanovništvo, a po potrebi i ostale snage sustava civilne zaštite, provode mjere iz svoje nadležnosti.	- KP regije. -Pravne osobe određene Odlukom Općine
6.	Troškovi angažiranih pravnih osoba i redovnih službi	Troškovi aktiviranja snaga sustava civilne zaštite koje su u nadležnosti općine snosi općina Ribnik.	– Općina Ribnik

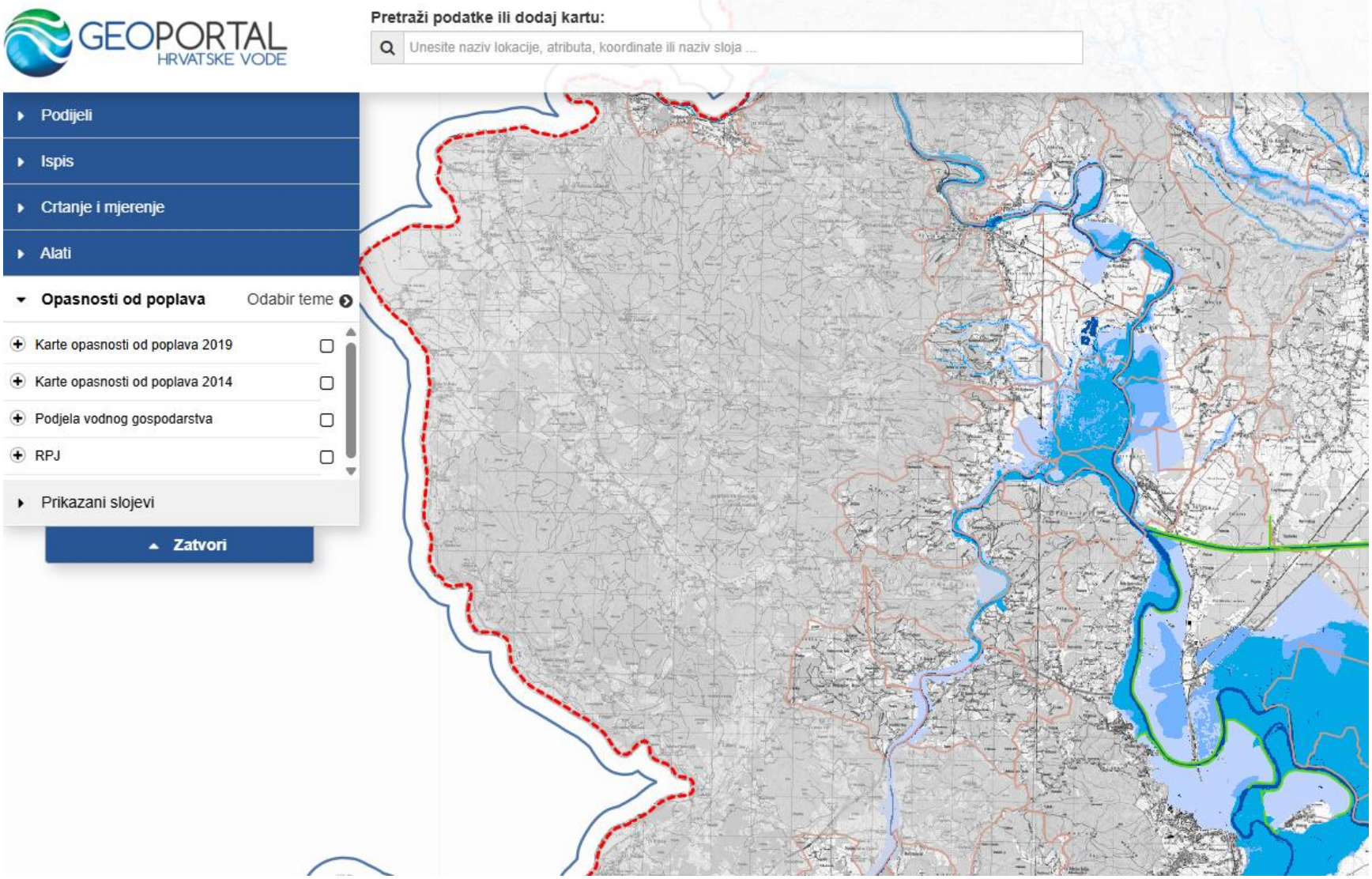
Zadaće Stožera CZ Općine Ribnik kada usklađuje djelovanje operativnih snaga sustava civilne zaštite <u>u poplavi:</u>

- prikupljanje informacija o razmjerima plavljenja i zahvaćenom području,
- analizira potreban angažman operativnih snaga i pravnih osoba od interesa za sustav civilne zaštite na organiziranom spašavanju od poplave,
- ovisno o situaciji na terenu predlaže općinskom načelniku mobilizaciju operativnih snaga i pravnih osoba u sustavu CZ,
- provjerava prisutnost potrebnih snaga na području Općine (ugroženo područje), odlučuje o dostatnosti snaga za spašavanje iz vode, evakuaciju i zbrinjavanje,
- analizira funkcioniranje objekata kritične infrastrukture (opskrba električnom energijom, plinom, vodom, objekti komunikacijske i informacijske tehnologije, prometni sustav) te određuje prioritete uključivanja funkcija kritične infrastrukture na isključenim dionicama,
- koordinira s Policijskom postajom Ozalj, Ravnateljstvom CZ- Službom CZ/ŽC112 Karlovac i čelnicima operativnih snaga Općine i regije
- analizira mogućnosti pružanja zdravstvene zaštite i koordinira provedbu mjera medicinskog zbrinjavanja,
- obavlja nadzor i koordinaciju evakuacije i zbrinjavanja, analizira mogućnosti pružanja psihološke pomoći,
- uspostavlja kontakt sa susjednim JLS zbog utvrđivanja mogućnosti zbrinjavanja (kada postojeći kapaciteti nisu dostatni),
- određuje potrebna prijevozna sredstva za provedbu evakuacije i listu posjednika sa podacima za pozivanje (vrsta, kapacitet prijevoza, adrese, telefoni i sl.),
- Načelnik Stožera CZ uz prethodno pribavljenu suglasnost općinskog načelnika, u slučaju kada su sve snage na području Općine a mobilizirane a istovremeno nedostatne, zahtjeva pomoć više hijerarhijske razine (Županija) po nalogu načelnika Općine izvršava i druge potrebne zadaće.

Tablica : Snage koje se uključuju u obranu od poplava, njihove zadaće i resursi / osim snaga Hrvatskih voda-nositelja obrane od poplava/

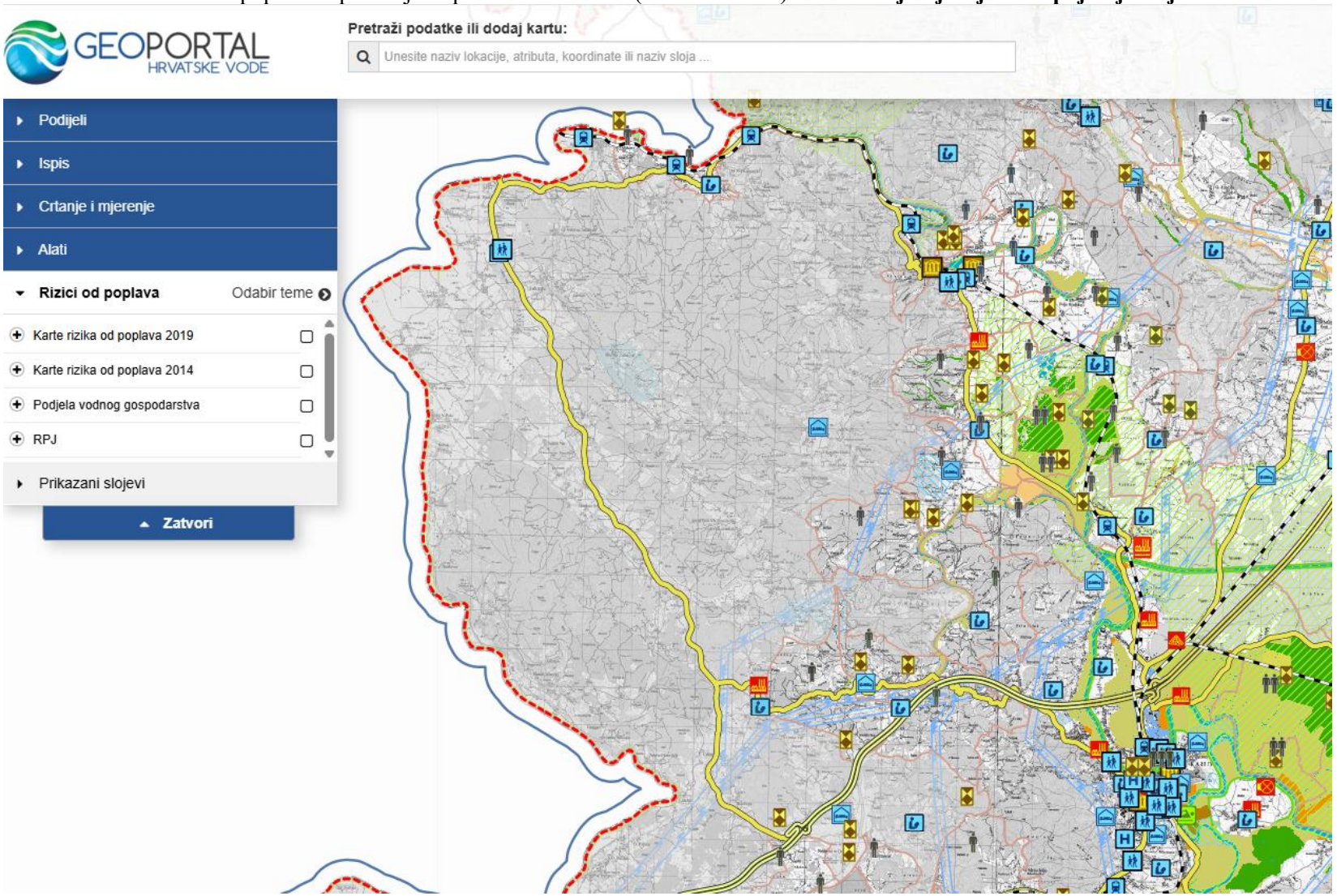
Redni broj	Snaga u zaštiti i spašavanju	Zadaće	Ljudski potencijal	Vozila	Materijalno-tehnički resursi
1.	Općinski načelnik i Stožer civilne zaštite Općine Ribnik	Planiranje, organiziranje, zapovijedanje, usklađivanje i nadziranje zadaća CZ te pomoć Hrvatskim vodama u provođenju obrane od poplava	1+7	1-2	Računala, mobiteli, telefoni, zemljovidi
2.	Vatrogasna zajednica Općine sa 2 DVD-a VZ Karlovačke županije	Provođenje mjera tehničkih intervencija, spašavanje iz vode, ispumpavanje vode, uklanjanje naplavina, isušivanje građevina, osiguranje pitke vode.	25+	2+	prijenosne motorne crpke, sredstva veze, osobna i timska oprema, motorne pile, ljestve kukače.
3.	Povjerenici CZ za naselja Općine	Potpora operativnim snagama, mjere civilne zaštite.	Svi	VZ Općine	Dijelom vlastita, Hrvatskih voda i drugih operativnih snaga CZ
4.	Komunalne snage regije, po pozivu Općine	Sakupljanje i odvoz komunalnog otpada, održavanje čistoće javnih površina, sanacija odlagališta otpada, groblja, sahrane.	2-10 15-20	6+	Namjenska komunalna vozila, pionirski alat, Potreban poseban dogovor s komunalnim poduzećima koja su van Općine
5.	GD CK Ozalj	Pružanje prve medicinske pomoći, pružanje psihološke pomoći, priprema prihvatnih centara, pružanje logističke potpore, služba traženja, osiguranje pitke i tehničke vode.	20+	1-3	Stacionarna kuhinja, šatori, pročistači vode, dekontaminacijski pribor, uklanjanje vlage i drugi standardizirani materijalno-tehnički potencijal Crvenog križa
6.	HGSS Stanica Karlovac	Spašavanje iz vode ljudi, životinja i materijalnih sredstava	10+	1-3	Standardni i specijalizirani kompleti i oprema, osposobljeno osoblje
7.	Pravne osobe i udruge Općine, određeni Odlukom Općine; građevinska i prijevoznička poduzeća	Osiguranje materijalno-tehničkih sredstava i ljudstva po aktiviranju uradi odvodnje voda, prijevoz, utovar i istovar pijeska za vreće, djelomična sanacija objekata od djelovanja voda i dr	25+	6+	Bageri, rovokopači, dizalice, pumpe, kompresori i drugi standardizirani materijalno-tehnički potencijal.
8.	Koordinatori na lokaciji	Određuje Stožer CZ iz redova predstavnika operativnih snaga; koordiniraju-usklađuju razne snage na lokaciji ID	3-5	Po potrebi	Vlastita oprema i sredstva i ona operativnih snaga koju predstavljaju
7.	Stanovnici Općine pozvani od načelnika i Stožera CZ	Pomoć operativnim snagama u spašavanju imovine od djelovanja voda, dovoz pijeska i punjenje-polaganje vreća, evakuacija ugroženih MTS, izrada prokopa za odvodnju.	50+	10	Traktori, kamioni, prikolice, ručni alat…

Slika A: Karta opasnosti od poplava (Hrvatske vode) po vjerojatnosti pojavljivanja poplavnih voda, **sve vjerojatnosti** u području Općine Ribnik i šire

Izvor podataka: Hrvatske vode, 2025

Slika B: Karta rizika od poplava u području Općine Ribnik i šire (Hrvatske vode) – **za srednju vjerojatnost pojavljivanja**

Izvor podataka : Hrvatske vode 2025.

Koristiti karte sa WEB Hrvatskih voda, radi ažurnosti istih i zumiranja područja interesa!

Informativni letak Ravnateljstva CZ RH

Što mi je činiti?

U vašem domu:

- **Odvojite električni krug** za gornji i donji kat.
- Bijelu tehniku, električne utičnice i bojler postavite na povišena mjesta.
- Izbjegavajte postavljanje drvenih podova u prizemlju kuće.
- Vrijedne predmete stavite na visoke police.
- Postavite vanjska vrata i prozore otporne na poplavu.

Izvan vašeg doma:

- Podignite trijem/prag vašeg doma.
- **Ugradite sigurnosne ventile** koji sprječavaju povrat vode kroz kanalizaciju.
- U dvorištu kuće **preferirajte zelene površine.**
- Koristite **propusnu površinu za asfaltiranje na prilazu.**
- **Gradite kišne vrtove.** Kišni vrt sakuplja, upija i filtrira otjecanje oborinske vode.
- Ne ostavljajte travu, lišće i druge ostatke na ulazima u sustave javne odvodnje.
- Ako živite u podnožju brda ili na litici, učvrstite odvodne i potporne zidove.

Uloga prostornih planova i procjena rizika

- Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (JLP(R)S) dužne su identificirati prijetnje i procijeniti rizik od katastrofa.
- Javnost ima pravo sudjelovati u izradi Plana upravljanja rizicima od poplava.
- Pravilnikom o mjerama zaštite od elementarnih nepogoda i ratnih opasnosti u prostornom planiranju i uređivanju prostora (NN 29/83., 36/85. i 42/86.) propisane su mjere zaštite u prostornim planovima i njihovom provođenju kako bi se broj, opseg i posljedice mogućih rizika svele na najmanju moguću mjeru.

NE POSTOJI UNIVERZALNO RJEŠENJE ZA SPRJEČAVANJE POPLAVA, VEĆ NIZ MJERA, SVAKA PRILAGOĐENA LOKALNIM UVJETIMA!

Hrvatske vode za svako vodno područje izrađuje prethodnu **procjenu rizika od poplava, karte opasnosti** od poplava i **karte rizika** od poplava.

Opasnost od poplava u mjestu vašeg prebivališta možete saznati na geoportalu Hrvatskih voda:

www.voda.hr/hr/geoportal

ZAJEDNO DANAS
za sigurnije sutra!

MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA
Ravnateljstvo civilne zaštite
www.civilnazastita.gov.hr

HRVATSKE VODE
Pravna osoba za upravljanje vodama

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
Građevinski fakultet

Financira Civilna zaštita i humanitarna pomoć Europske unije

Hrvatska platforma za smanjenje rizika od katastrofa
Croatian National Platform for Disaster Risk Reduction

Što je smanjenje rizika od katastrofa i zašto je važno? #smanjimorizik

POPLAVE

Poplava je pojava privremenog prekrivanja terena vodom koji uobičajeno nije njome prekriven

Što su poplave i zašto su važne?

Poplava je privremena pokrivenost zemljišta vodom, koje obično nije prekriveno vodom. Uzrokovana je izlijevanjem rijeka, bujica, privremenih vodotoka, jezera i nakupljanja leda, kao i morske vode u priobalnim područjima i suvišnim podzemnim vodama.

HRVATSKA JE RANJIVA OD POPLAVA, A PROCJENJUJE SE DA UGROŽAVAJU OKO 15 % DRŽAVNOG KOPNENOG TERITORIJA

Vrste poplava

Postoji više uzroka nastanka poplava, a mogu se podijeliti na prirodne poplave i poplave nastale ljudskim faktorima.

RIJEČNE POPLAVE

Nastaju izlijevanjem vode iz vodnih tokova (rijeka, potoka...)

BUJIČNE POPLAVE

Razvijaju se brzo, a njihova najveća opasnost je velika razorna energija.

OBALNE I PLIMNE POPLAVE

Uzrokovane su visokim plimama i snažnim vjetrovima koji pušu prema obali.

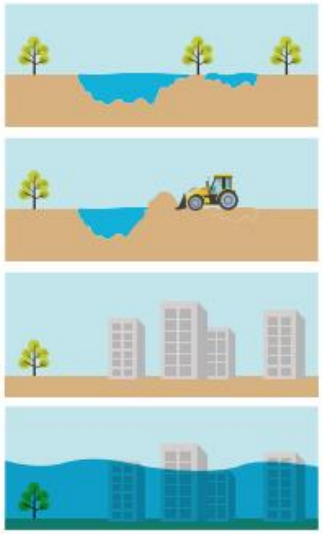
METEOROLOŠKI TSUNAMI

Nastaje poremećajem u atmosferskom tlaku čime dolazi do naglog povećanja razine mora.

Uzroci nastanka poplava

- obilne kratkotrajne i /ili dugotrajne oborine;
- topljenje leda i snijega;
- procjeđivanje kroz nasip uslijed duljeg razdoblja visokog vodostaja;
- probijanje nasipa, brana i drugih hidrotehničkih objekata;
- plimni val;
- uništavanje prirodnih močvarnih područja;
- krčenje šuma (stvara bujice na planinama i voda putuje brže i u većim količinama prema nizinama);
- urbanizacija (povećanje nepropusnih površina u gradovima).

Poplavama najizloženija područja

- nizinska područja oko rijeka, ušća ili jezera;
- obalna područja (jaki vjetrovi, plima);
- područja neadekvatne odvodnje koja poplave uslijed intenzivnih kiša;
- nizvodno od brana;
- područja uz male potoke, jarke, suha korita te krš.

ČAK I AKO SMATRATE DA VAŠA ZAJEDNICA IMA NIZAK RIZIK OD POPLAVA, ZAPAMTITE - GDJE PADA KIŠA - MOŽE DOĆI DO POPLAVE!

Kako spriječiti poplavu?

- Vraćanjem rijeka u prirodno stanje - izbjegavati kanaliziranje rijeka.
- Postojanjem i održavanjem poplavnih pašnjaka i močvarnih područja koji su prilagođeni za poplave.
- Nasipi trebaju biti što dalje od rijeka – povećava se poplavno područje i prirodna raznolikost.
- Održavanjem postojećih elemenata sustava obrane od poplava i sustava oborinske odvodnje.
- Povećanjem zelenih površina u gradovima – kišni vrtovi, zeleni krovovi, zeleni zidovi...
- Izbjegavati gradnju u najugroženijim poplavnim područjima.
- Pretvaranje rijeka u ravne kanale u nizinskim područjima pogoršava problem poplava.
- Izbjegavajte čišćenje korita rijeka i potoka u nenaseljenim područjima.
- Čišćenje korita je produktivno samo na kratkim odsječcima rijeka i potoka u naseljima te na odvodnim kanalima iz polja i naselja.

Rijeka koja prirodno meandrira (krivuda) smanjuje rizik od poplava, povećava se prirodna raznolikost te ima bolju kvalitetu vode. Širenjem vode u poplavna područja smanjujemo vjerojatnost nastanka poplava u naseljenim područjima - dobra praksa

Potpunom regulacijom korita ubrzava se tok rijeke - loša praksa

2.5. MJERE CZ KOD INDUSTRIJSKIH NESREĆA S OPASNIM TVARIMA (obveznici Uredbe) I U PROMETU

Uvod

Sprječavanje velikih nesreća koje uključuju velike količine opasne tvari definirano je propisima iz područja zaštite okoliša, civilne zaštite, prostornog planiranja te pravosuđa, koji su primijenili odredbe Direktive Vijeća 2012/18/EU od 4. srpnja 2012. o kontroli opasnosti od velikih nesreća koje uključuju opasne tvari, o izmjeni i kasnijem stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 96/82/EZ (Tekst značajan za Europski gospodarski prostor), tzv. Seveso III Direktivu.

Propisi iz područja zaštite okoliša, Zakon o zaštiti okoliša i Uredba o sprječavanju velikih nesreća koje uključuju opasne tvari, određuju granične količine opasnih tvari iznad kojih područja postrojenja potpadaju pod niži ili viši razred postrojenja. Operateri koji potpadaju pod viši razred postrojenja, odnosno njihova područja postrojenja, smatraju se tzv. Seveso obveznicima.

Nesreća u tehnološkom postrojenju može nastati uslijed istjecanja, požara i/ili eksplozije opasne tvari koja može biti posljedica korištenja neispravne opreme, nemarnog rada ili namjerne diverzije. Tehničko-tehnološke nesreće i akcidenti u najvećoj su mjeri moguće u postrojenjima u kojima se koristi, skladišti ili proizvodi opasna tvar. Na području Općine Ribnik **nema postrojenja s opasnim tvarima „ niti u malim količinama“ (2 ili više posto od graničnih količina određenih Uredbom**), tek nekoliko pravnih osoba koje u svom proizvodnom procesu koriste opasne tvari (zapaljive), manje spremnike UNP ili Lož ulja, čije nekontrolirano izlaženje u okoliš može izazvati lakše ili teže posljedice za ljude, okoliš i materijalna dobra.

Mjere zaštite od industrijskih nesreća

U blizini lokacija gdje se proizvode, skladište, prerađuju, prevoze, sakupljaju ili obavljaju druge radnje s opasnim tvarima ne preporuča se gradnja objekata u kojem boravi veći broj osoba (dječji vrtići, škole, sportske dvorane, stambene građevine i sl.). Nove objekte koji se planiraju graditi u kojima se pojavljuju opasne tvari potrebno je locirati na način da u slučaju nesreće ne ugrožava stanovništvo (rubni dijelovi poslovnih zona) te obvezivati na uspostavu sustava za uzbunjivanje i uvezivanje na 112.

Izvodno, Članak 35. Pravilnika

(1) Polazeći od prava i obveza općina, gradova, Grada Zagreba i županija normativno uređenih Zakonom o sustavu civilne zaštite, djelovanje operativnih snaga i sudionika sustava civilne zaštite u slučaju nesreća i izvanrednih događaja u koje su uključene opasne tvari razrađuje se planovima djelovanja civilne zaštite svake jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

(2) Sukladno procjeni rizika jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dijelove planova djelovanja civilne zaštite kojima se uređuje postupanje u slučaju tehničko – tehnološke nesreće s opasnim tvarima izrađuju u skladu s APELL procesom (skraćenica izvedena od početnih slova izvornog naziva na engleskom jeziku -»Awareness and Preparedness for Emergencies at Local Level«, A Process for Responding to Technological Accidents, United Nations Environment Programme /Industry and Environment Office, UNEP/IEO, Paris, 1988, sa značenjem »Budnost i pripravnost za izvanredne događaje na lokalnoj razini«).

(3) U slučaju velike nesreće na područjima postrojenja za koja se prema posebnom propisu iz područja zaštite okoliša ne izrađuju izvješća o sigurnosti općinski načelnik, gradonačelnik i župan, uz potporu stožera civilne zaštite i predstavnika pravne ili fizičke osobe u kojima se obavlja proizvodnja, skladištenje, prerada, rukovanje, prijevoz, skupljanje i druge radnje s opasnim tvarima postupat će po odredbama plana djelovanja civilne zaštite kada pravne ili fizičke osobe ne mogu, postupajući po vlastitim operativnim planovima civilne zaštite, vlastitim kapacitetima riješiti nastali izvanredni događaj unutar perimetra područja postrojenja u kojem se obavlja proizvodnja, skladištenje, prerada, rukovanje, prijevoz, skupljanje i druge radnje s opasnim tvarima.

Nesreća u tehnološkom postrojenju može nastati uslijed istjecanja, požara i/ili eksplozije opasne tvari koja može biti posljedica korištenja neispravne opreme, nemarnog rada ili namjerne diverzije.

Tehničko-tehnološke nesreće i akcidenti u najvećoj su mjeri moguće u postrojenjima u kojima se koristi, skladišti ili proizvodi opasna tvar..

Sukladno *Procjeni ugroženosti od požara Općine Ribnik i Planu ZOP* o stvarnim i potencijalnim rizicima i opasnostima, i Općina Ribnik izrađuje dio Plana djelovanja CZ za postupanja u slučaju tehničko-tehnološke nesreće s opasnim tvarima u skladu s APELL procesom.

APELL proces obuhvaća dva temeljna aspekta:

- Stvoriti i/ili ojačati svijest zajednice o mogućim opasnostima vezanima uz proizvodnju, postupanje s opasnim materijalima i njihovu uporabu, kao i korake koje poduzimaju vlasti i industrija kako bi od njih zaštitili zajednicu,
- U suradnji s lokalnim zajednicama, razviti planove intervencija koji bi uključivali čitavu zajednicu, pojavi li se neželjeni događaj koji bi ugrozio njezinu sigurnost.

Pregled sposobnosti operativnih i drugih snaga CZ Općine Ribnik za spašavanje ljudi, materijalnih dobara i okoliša, kod **izvanrednih događanja s opasnim tvarima**

Operativna snaga ili druga	**Osposobljenost i opremljenost**	**Spašavanje ljudi**	**Spašavanje mat. dobara i okoliša**	**Napomene**
VZ Općine sa 2 DVD-a iznimno JVP	Dobra, visoka spremnost	Vrlo dobra	Dobra	Glavna snaga; DVD više od 25 operativnih/osposobljenih vatrogasaca; vozila, oprema; Dijelom oprema za postupanja s opasnim tvarima (dišni aparati, detektor)
Povjerenici CZ i zamjenici	Osnovna	Samo pomoć	Samo pomoć	Informiranje stanovnika i Stožera CZ; evakuacija, pomoć sklanjanju
Odlukom određene pravne osobe i udruge	Dobra	NE	Dobra	Vlasnici vozila i građ. mehanizacije;
Koordinatori na lokaciji	Dobra	Vođenje	Usmjeravanje	Iz sastava predstavnika operativnih snaga; Iskusni
GD CK Ozalj	Dobra	Prva med.pomoć	Pomoć	Stožer CZ ima njihovu operativnu dokumentaciju; povremeni kontakti
HGSS Stanica Karlovac	Dobra	DA	Iznimno	
Kontaktni podaci operativnih snaga u sadržaju i prilozima Plana djelovanja. Koordinacija i komunikacija svih sa Stožerom CZ Općine Ribnik i ŽC 112 Karlovac. Nositelj djelovanja kod izvanrednih događanja s opasnim tvarima su operateri koji njima rukuju, a potom ŽC 112 i Stožer CZ, uz uključenje specijaliziranih tvrtki za postupanja / AEKS, C.I.A.K. , i drugi / te komunalnih poduzeća.				

Pregled zadaća, nositelja, operativnih postupaka i operativnog doprinosa Općine Ribnik kod nesreća s opasnim tvarima – tablični prikaz:

R.B.	ZADAĆA (MJERA CZ)	OPERATIVNI POSTUPCI, KAPACITETI I OPERATIVNI DOPRINOS OPĆINE	IZVRŠITELJI
1.	Pregled operatera područja postrojenja i rizika iz izvješća o sigurnosti i unutarnjih planova operatera za svako područje postrojenja u JLS	Operateri koji koriste *opasne tvari u malim količinama* postupaju po svojim operativnim planovima. Vatrogasne snage, težišno Zapovjednik JVP ili DVD-a po dolasku na mjesto događaja zapovijeda intervencijom. Policijska postaja (nakon primitka obavijesti o izvanrednom događaju, obavlja prvu provjeru obavijesti očevidom na mjestu izvanrednog događaja. Operativno dežurstvo Policijske postaje prima obavijest o izvanrednom događaju, te upućuju policijske službenike na provjeru točnosti obavijesti. Ukoliko se utvrdi točnost obavijesti, policijska postaja podatke prenosi operativnom dežurstvu policijske postaje, koji izvješćuje Centar 112. Osim potencijala ugroze od naftnih derivata i UNP-a u provozu prometnicama Općine, opasnosti su i drugih ugroza (požar) u postrojenjima Općine.	- Operateri koji koriste opasne tvari - Sukladno opisu Općeg dijela ovog Plana - VZ Općine i DVD-i (2) - JVP Karlovac
2.	Identifikacija lokalnih resursa za pokrivanje nepokrivenih zadaća	Evakuacija i zbrinjavanje. Humana i animalna asanacija: pružanje medicinske pomoći, intervencija kod onečišćenja tla. Komunalne firme regije i specijalizirana poduzeća za sanaciju (CIAK, AEKS, i dr.)	- JVP, VZ Općine Ribnik - Stožer CZ Općine - Zavod za hitnu medicinu KŽ - Specijalizirana poduzeća - Pravne osobe određene Odlukom
3.	Utvrđivanje ekspertnog tima za provođenje stručne prosude Mogućeg izvanrednog događaja, te predlaganje mjera CZ i tehničkih intervencija	Općina će imenovati ekspertni tim koji će procijeniti moguće posljedice izvanrednog događaja i predložiti mjere civilne zaštite te tehničke intervencije. Za članove ekspertnog tima predlažu se Vatrogasni zapovjednici, operateri s opasnim tvarima itd. Ekspertni tim stoji na dispoziciji općinskom načelniku i Stožeru civilne zaštite.	- Stožer CZ i predstavnik vatrogastva, policije, ŽC112 - operateri postrojenja s opasnom tvari, zdravstva
4.	Pregled obveza operatera u čijem području postrojenja je došlo do nesreće	*U slučaju akcidenta obveze pravne osobe dužne su:* - obavijestiti županijski centar 112 i Policijsku postaju na 192 o nesreći s opasnom tvari i provedbi postupka civilne zaštite na postrojenju. *Prilikom preuzimanja obavijesti dežurni operater treba od očevica izvanrednog događaja zatražiti sljedeće podatke:* - ime/naziv fizičke ili pravne osobe koja je dostavila obavijest, - datum i vrijeme kada je primijećen akcident ili događaj koji može izazvati akcident,	- Pravne osobe, operateri - Prijevoznici - Koordinator na lokaciji

		- područje akcidenta ili događaja koji može prouzročiti akcident, - jačinu i opseg akcidenta s opasnom tvari, - opis akcidenta, - podatke o izvoru akcidenta ili mogućem izvoru akcidenta. Policijska postaja radi provjeru navedene informacije i potvrđuje Operativnom dežurstvu koje izvješćuje Centar 112. Centar 112 izvještava interventne jedinice o nastalom događaju (vatrogasci, hitna pomoć, pravne osobe za postupanje sa opasnim tvarima, ekspertnu jedinicu i općinskog načelnika).	
5.	Pregled redovnih službi, operativnih snaga i drugih potrebnih kapaciteta za provođenje mjera i aktivnosti civilne zaštite s posebno utvrđenim zadaćama za svaku od operativnih snaga	*Općina planira, organizira, usklađuje i nadzire provođenje zadaća civilne zaštite:* - provode mjere tehničkih intervencija, gašenje požara, sanacije prosutih, prolivenih opasnih tvari, - zdravstveno zbrinjavanje teže ozlijeđenih osoba, - organizacija pružanja veterinarske pomoći, - reguliranje prometa za vrijeme intervencije.	- Vlastiti spasilački interventni Timovi operatera - Stožer CZ Općine Ribnik - PU/ PP Ozalj - VZ Općine sa 2 DVD-a, JVP
		Gašenje požara.	- VZ Općine i JVP
		Reguliranje prometa.	- PP Ozalj
		Lokacije za dekontaminaciju.	- po odluci Stožera CZ Općine
		Pružanje prve pomoći.	- Zavod za HMP KŽ - Ordinacije opće medicine DZ - GD CK Ozalj - Zavod za javno zdravstvo KŽ
		Veterinarska pomoć i animalna asanacija.	- Veterinarska stanica Ozalj
		Komunalna poduzeća.	- Općina i KP regije
		Sklanjanje i evakuacija.	- Stožer CZ Općine - Povjerenici civilne zaštite
		Zbrinjavanje.	- Stožer CZ Općine sa VZ Općine - GD CK + Zavod za socijalni rad Karlovac (Ozalj)
6.	Pregled prometnica po kojima je dozvoljen promet opasnih tvari	Sukladno sa Odlukom o određivanju parkirališnih mjesta i ograničenjima za prijevoz opasnih tvari javnim cestama („Narodne novine“ broj 114/2012) općine Ribnik nije dozvoljen, ali je do krajnjih korisnika	- PU/PP Ozalj

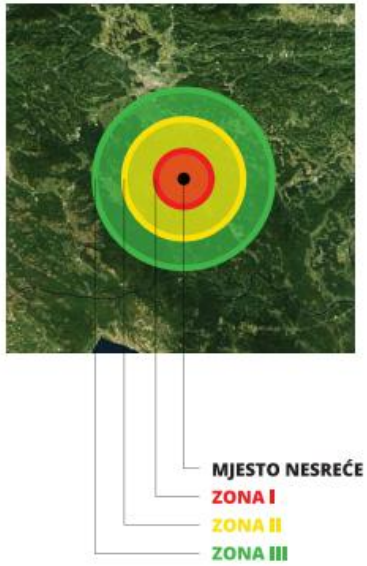
7.	Organizacija spašavanja materijalnih dobara i sastavnica okoliša (pravne osobe, redovne službe i djelatnosti, obveze drugih operativnih snaga civilne zaštite kao i provođenje mjera osobne i uzajamne zaštite)	Operateri na čijoj lokaciji je došlo do nesreće spašavat će materijalna dobra i okoliš svojim materijalno-tehničkim snagama i ljudstvom. Vatrogasne snage i pravne osobe od interesa za sustav civilne zaštite osigurati će prijevoz materijalnih dobara na lokacije za pohranu spašenih materijalnih dobara. Autoprijevoznici će pomoći u evakuaciji materijalnih dobara. - odrediti pravne osobe, operatere zadužene za spašavanje materijalnih dobara (pregled-popis, navesti odgovorne osobe, ime i prezime, broj telefona i mobitela, adresa), - odrediti lokaciju i rezervnu lokaciju za pohranu spašenih materijalnih dobara koja ne treba dekontaminirati (pregled-popis lokacija, odgovorna osoba za prijem dobara te njeno ime i prezime, broj telefona i mobitela, adresa), - odrediti lokaciju i rezervnu lokaciju za pohranu spašenih materijalnih dobara koja treba dekontaminirati (pregled-popis lokacija, odgovorna osoba za prijem dobara te njeno ime i prezime, broj telefona i mobitela, adresa), - napraviti upute za provedbu mjera CZ, sklanjanje, evakuacija, zbrinjavanje, asanacija, - predvidjeti naknadu troškova i izraditi zahtjeve (sukladno Zakonu o sustavu civilne zaštite, Pravilniku o mobilizaciji).	- Općina i KP regije -VZ Općine sa 2 DVD-a, JVP - PU/PP Ozalj - specijalizirane pravne osobe za sanaciju ID s opasnim tvarima
8.	Ustrojavanje operativnog dežurstva, prijema i prijenosa informacija, pozivanja osoba, obavješćivanja i uzbunjivanja	Operativno dežurstvo ustrojit će Stožer civilne zaštite u slučaju akcidenta s opasnim tvarima. Operativno dežurstvo činiti će predstavnik Vatrogasne zajednice Općine ili DVD-a Općine i Stožera civilne zaštite općine. JVP djeluje u području sukladno procjeni i zahtjevu zapovjednika VZ Županije.	- Stožer CZ Općine - VZ Općine sa 2 DVD-a, JVP
9.	Upoznavanje stanovništva sa žurnim mjerama i drugim postupcima u slučaju nesreće	Upoznavanje stanovništva s postupcima u slučaju primjene dijela plana vršiti će Stožer civilne zaštite, a odnosi se na: - Evakuaciju stanovništva, - Pružanje osobne i uzajamne zaštite u slučaju akcidenta.	- Stožer CZ Općine - VZ Općine sa 2 DVD-a, JVP - Povjerenici civilne zaštite Općine
10.	Informiranje javnosti o nesreći i poduzetim mjerama	Plan izvješćivanja javnosti o nastanku izvanrednog događaja i poduzetim mjerama razrađen je kod operatera opasnih tvari sukladno ranijoj i novoj zakonskoj regulativi, te kod lokalne samouprave i kao redovna djelatnost. Služba CZ/ŽC112 Karlovac također vrši adekvatna informiranja i usmjeravanja građana po ovim vrstama ugroza incidenata.	-Općinski načelnik i Stožer CZ Općine Ribnik, ŽC 112 Karlovac
11.	Financiranje provedbe aktivnosti.	Zahtjeve za naknadu troškova angažiranja pravnih osoba i redovnih službi vršiti će se od strane davatelja usluga odnosno angažiranih pravnih osoba i redovnih službi prema nadležnom stožeru civilne zaštite na razini Općine.	- Općina Ribnik - Operateri opasnih tvari

Informativni letak Ravnateljstva CZ RH

Obveze JLP(R)S

- Izraditi Vanjski plan civilne zaštite uz detaljnu procjenu ugroženosti lokalnog stanovništva, materijalnih dobara i okoliša.
- Pri izradi prostornih planova prilikom određivanja lokacija za postrojenja i planiranja novih građevina kao što su prometnice, javne površine i stambena područja mora se uzeti u obzir ciljeve sprječavanja onečišćavanja okoliša i posljedica onečišćenja.
- Prilikom izrade prostornih planova JLP(R)S mora uzimati u obzir i udaljenost između postrojenja, odnosno područja postrojenja i stambenih zona, javnih mjesta i ekološki značajnih područja.
- Jačati svijest ljudi o aktivnostima smanjenja rizika.
- Provoditi i osiguravati uvjete za provođenje aktivnosti smanjenja rizika od katastrofa.

SPRJEČAVANJE VELIKIH NESREĆA I UBLAŽAVANJE NJIHOVIH POSLJEDICA DUŽNOST JE I ZAKONSKA OBVEZA LOKALNIH TIJELA KOJA PRITOM IMAJU VAŽNU ULOGU.

Stanovništvo

- Upoznati se s brojem industrijskih i drugih gospodarskih objekata i područjima postrojenja, tehnološkim karakteristikama postrojenja s opasnim tvarima u planovima djelovanja civilne zaštite na svim razinama.
- Sudjelovati u izradi Vanjskih planova civilne zaštite putem tribina i javnih savjetovanja prije donošenja na razini županija.
- Sudjelovati s pitanjima, mišljenjima, prijedlozima i primjedbama tijekom javne rasprave i tijekom javnog uvida u postupku donošenja prostornih planova, tj. prije planirane gradnje.
- Upoznati se s načinom postupanja u opasnostima, nesrećama i katastrofama (što činiti prije, za vrijeme i po završetku nesreće) i Vanjskim planovima civilne zaštite, a što se nalazi na stranicama Ravnateljstva civilne zaštite MUP-a RH.

www.civilna-zastita.gov.hr

ZAJEDNO DANAS
za sigurnije sutra!

MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA
Ravnateljstvo civilne zaštite

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja
MINISTARSTVO GOSPODARSTVA I ODRŽIVOG RAZVOJA

Financira Civilna zaštita i humanitarna pomoć Europske unije

Hrvatska platforma za smanjenje rizika od katastrofa
Croatian National Platform for Disaster Risk Reduction

Što je smanjenje rizika od katastrofa i zašto je važno? #smanjimorizik

INDUSTRIJSKA NESREĆA

Industrijske nesreće često imaju ozbiljne posljedice, a njihov učinak može prijeći nacionalne granice

Što je industrijska, a što velika nesreća?

Industrijska je ***nesreća*** događaj koji je posljedica nekontroliranog slijeda događanja u tijeku neke radnje ili aktivnosti u postrojenju, tijekom proizvodnje i/ili uporabe proizvoda, skladištenja i/ili rukovanja proizvodom ili tijekom odlaganja otpada.

Velika nesreća jest događaj, odnosno nekontrolirana pojava izazvana velikom emisijom, požarom ili eksplozijom i sl., koji su uzrokovani nekontroliranim razvitkom događanja tijekom djelovanja u području postrojenja u kojem su prisutne opasne tvari te jedna ili više tih opasnih tvari i/ili njihovih spojeva nastalih zbog događaja, odnosno nekontrolirane pojave koji dovode u ozbiljnu trenutačnu ili odgođenu - naknadnu opasnost za ljudsko zdravlje i život, materijalna dobra i/ili okoliš unutar područja postrojenja i/ili izvan područja postrojenja.

MOGUĆI UZROCI

LJUDSKI FAKTOR

POREMEĆAJI TEH. PROCESA

PRIRODNE NEPOGODE JAČEG INTENZITETA

NAMJERNO RAZARANJE

Koje su posljedice?

- ***Posljedice na sigurnost i zdravlje ljudi.***
- ***Ekonomske posljedice (financijski gubici u gospodarstvu).***
- ***Uništenje stambenih građevina.***
- ***Uništenje industrijskih građevina, kvarovi strojeva i opreme.***
- ***Nekontrolirano oslobađanje opasnih (toksičnih) tvari u okolinu.***

DOMINO-EFEKT je niz povezanih učinaka koji zbog međusobnog razmještaja i blizine područja postrojenja, postrojenja, odnosno dijelova postrojenja ili grupe postrojenja i količina opasnih tvari prisutnih u tim područjima postrojenja povećavaju mogućnost izbijanja velike nesreće ili pogoršavaju posljedice nastale nesreće.

VELIKE NESREĆE PREDSTAVLJAJU ZNAČAJNU PRIJETNJU ZA ČOVJEČANSTVO I OKOLIŠ.

UZROKUJU VELIKE EKONOMSKE GUBITKE I UGROŽAVAJU ODRŽIVI RAST POGOĐENE ZEMLJE.

Kako umanjiti rizik?

OBVEZE OPERATERA

- Identificirati opasnosti i poduzeti sve mjere potrebne za sprječavanje velikih nesreća, ublažavanje njihovih posljedica i poduzimanje mjera otklanjanja šteta u okoliš.
- Izraditi potrebne dokumente kojima dokazuje da je uspostavio sustav upravljanja sigurnošću i da provodi politiku sprječavanja velikih nesreća.
- Prijaviti podatke o prisutnosti opasnih tvari nadležnim institucijama.
- Informirati javnost i zainteresirane institucije za slučaj opasnosti od velikih nesreća.
- Da bi smanjili rizik domino-efekta, operateri moraju surađivati pri razmjeni odgovarajućih informacija uključujući susjedne objekte, koji bi mogli biti pogođeni.

OSTALE INFORMACIJE O OBVEZAMA OPERATERA I POSTUPCIMA VEZANIM ZA SPRJEČAVANJA VELIKIH NESREĆA MOŽETE PRONAĆI NA STRANICAMA MINISTARSTVA GOSPODARSTVA I ODRŽIVOG RAZVOJA

www.mzoe.gov.hr

2.6. NUKLEARNA I RADIOLOŠKA NESREĆA

Napomena: Navodimo zasade iz Državnog Plana djelovanja CZ RH.

Uvod
Nuklearnu i radiološku opasnost za Republiku Hrvatsku predstavljaju svi objekti i događaji kod kojih je moguća neuobičajena situacija ili izvanredni događaj koji uključuje izvor ionizirajućeg zračenja, a koji traži brzo djelovanje radi ublažavanja ozbiljnih štetnih posljedica po ljudsko zdravlje i sigurnost, kvalitetu života, imovinu ili okoliš, ili opasnost koja bi mogla prouzročiti navedene štetne posljedice. Razrada postupanja temelji se na odredbama Zakona o radiološkoj i nuklearnoj sigurnosti i Uredbe o mjerama zaštite od ionizirajućeg zračenja te postupanjima u slučaju izvanrednog događaja te je usklađena s odredbama Zakona o sustavu civilne zaštite i relevantnim podzakonskim aktima.
Izvori radiološke ili nuklearne opasnosti utvrđeni su Procjenom nuklearne i radiološke opasnosti za Republiku Hrvatsku.

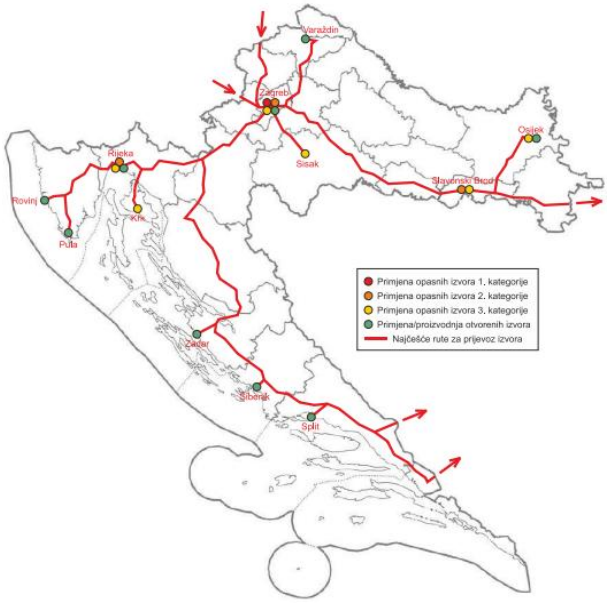
Obzirom da Općina Ribnik NIJE vršila Procjenu rizika od velikih nesreća (nije obveznik) a da Procjenu rizika glede nuklearnih i radioloških nesreća NIJE vršila niti Karlovačka županija, ovdje u Planu Djelovanja CZ Općine Ribnik uvodno dajemo analizu scenarija a tek onda razrađujemo Plan.

5. Opis scenarija: Tehničko-tehnološke nesreće s opasnim tvarima – Nuklearne i radiološke nesreće

5.1. Naziv scenarija, rizik

Radiološke nesreće

U Republici Hrvatskoj se radioaktivne izvore široko primjenjuje u zdravstvu, industriji i znanstveno-istraživačkim djelatnostima. Prema podacima iz očevidnika Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost (sada Ravnateljstvo CZ u okviru MUP RH), u rujnu 2017. godine u primjeni je bilo 143 izvora dovoljne aktivnosti da ugroze ljudski život i zdravlje ukoliko bi se našli izvan kontrole (misli se na izvore 1. do 4. kategorije). Nadalje, u Hrvatskoj se na pojedinim lokacijama upotrebljavaju ili proizvode otvoreni radioaktivni izvori, koji također predstavljaju potencijalnu opasnost. Rizici od incidenata, nezgoda i nesreća s radioaktivnim izvorima nisu vezani samo uz lokacije na kojima se oni koriste, nego i na rute kojima se dovoze i odvoze. U Hrvatskoj se, naime, svake godine obavi nekoliko stotina prijevoza otvorenih ili zatvorenih radioaktivnih izvora. Konačno, opasnost predstavljaju i izvori bez posjednika koji u Hrvatsku dospijevaju nenamjerno, kao i izvori koje se prebacuje preko državne granice u sklopu nelegalnih aktivnosti.
Slika 1 Lokacije s radioaktivnim izvorima i rute za prijevoz izvora

Slika 2 Kategorije i tipična područja primjene radioaktivnih izvora

Kategorija	Područje primijene	Odnos A/D
1	1. Radioizotopski termoelektrički generatori (RTG) 2. Uređaji za ozračivanje u industriji 3. Teleterapija 4. Fiksna višezračna teleterapija (gama nož)	A/D>1.000
2	1. Industrijska gama radiografija 2. Brahiterapija s visokim i srednjim dozama	1.000>A/D>10
3	1. Fiksni industrijski mjerači (jači izvori) 2. Mjerači u bušotinama	10>A/D>1
4	1. Brahiterapija s niskim dozama 2. Fiksni industrijski mjerači (slabiji izvori) 3. Prijenosni mjerači 4. Mjerači gustoće kostiju 5. Eliminatori statičkog naboja	1>A/D>0,01
5	1. Brahiterapijski tretman oka i permanentni implantati 2. Uređaji sa uhvatom elektrona (ECD) 3. Mossbauerova spektroskopija 4. PET (Positron Emission Tomography) pretrage	0,01>A/D>Izuzeće/D

Kako je iz Slike 1 vidljivo u području Općine Ribnik prijevoz radioaktivnog materijala **se ne vrši** no moguć je i rizik i od pada satelita s radioaktivnim izvorom, krađe i terorizma, i sl.). Rizik je vrlo mali. **Iz tog razloga u nastavku nećemo razrađivati radiološki rizik i scenarije izvanrednih događaja za područje Općine (mogu se vidjeti u Državnoj Procjeni rizika iz 2019.!) već samo rizike/scenarije nuklearnih rizika (nesreća).**

Obzirom na:

- obradu ove problematike u Procjeni rizika od katastrofa za RH (dodatni scenariji iz 2019.g), što je osnova za sadržaje i u ovoj Reviziji Procjene rizika za Općinu Ribnik,
- aktualne ratne događaje u Ukrajini te učestale prijetnje uporabe nuklearnog oružja, koje izazivaju pojačani interes pučanstva RH i Općine glede ovih (nuklearnih) rizika,
- **da je JLS – Općina Ribnik u EPD zoni -„žutoj zoni“ rizika (do 100 km) od NE Krško, i zoni rizika ICPD (do 300 km, „bijela zona“ od NE Pakš (Mađarska),**
- te objavu dokumenta Vlade RH od 18.veljače 2022.godine – *Plan pripravnosti i odgovora Republike Hrvatske na nuklearni ili radiološki izvanredni događaj*, iz kojeg izlaze i obaveze JLS (i Općine) na izradu svojih planskih dokumenata (**separat u Planu djelovanja CZ Općine**) ovdje obrađujemo ovaj scenarij nuklearnih i radioloških nesreća.

Planske zone pripravnosti za poduzimanje mjera zaštite i drugih mjera u slučaju nuklearne nesreće

Tablica 88. Planske zone pripravnosti za poduzimanje mjera zaštite i drugih mjera u slučaju nuklearne nesreće

Planske zone	Preporučeni vanjski radijusi
PAZ	3-5 km
UPZ	15-30 km
EPD	100 km
ICPD	300 km

Nuklearne nesreće

U Republici Hrvatskoj nema nuklearnih postrojenja, niti je njihova izgradnja u planu. No, u susjednim Sloveniji i Mađarskoj su u pogonu dvije nuklearne elektrane s 5 reaktora, dok je u ostalim europskim državama u radu još 179 energetskih reaktora. Nuklearne elektrane sadrže velike količine radioaktivnih tvari, pa predstavljaju potencijalnu opasnost. Svako značajnije ispuštanje radioaktivnosti u okoliš može prouzročiti raznovrsne i ozbiljne štetne učinke, i to ne samo u najbližem okruženju nego i na većim udaljenostima. Zbog toga su procjena i upravljanje rizikom od nuklearne nesreće važni i za države koje na svom teritoriju nemaju nuklearnih elektrana, posebice ako su, kao u slučaju Hrvatske, takva postrojenja smještena u neposrednoj blizini državne granice.

Sigurnosti nuklearnih elektrana se posvećuje velika pažnja u svih fazama njihovog životnog ciklusa. No, izgraditi potpuno sigurno tehnološko postrojenje nije moguće, što znači da se nepravilnosti, incidenti, nezgode pa i teške nesreće mogu dogoditi i u nuklearnim elektranama. Najteži oblici

nuklearnih nesreća su oni u kojima dolazi do oštećenja reaktorske jezgre i do velikih ispuštanja radioaktivnih tvari u okoliš.
Do sada je u komercijalnim nuklearnim elektranama zabilježeno 8 nesreća s oštećenjem jezgre, a u dva slučaja je došlo i do velikih ispuštanja. Riječ je o nesrećama u Černobilu 1986. godine i u Fukushimi 2013. godine.

Nuklearna nesreća
Nuklearnim nesrećama uobičajeno se smatraju neželjeni događaji u kojima se pojavljuju štetni utjecaji ionizirajućeg zračenja na čovjeka i okoliš, a koji se vezuju uz nuklearne (fisibilne) materijale. Nuklearne nesreće valja razlikovati od radioloških nesreća, vezanih uz nefisibilne radioaktivne materijale (npr. izvore zračenja u zdravstvu ili industriji).
Iako se nuklearne nesreće mogu dogoditi i tijekom obrade, skladištenja ili prijevoza nuklearnih materijala, najveću opasnost predstavljaju nesreće na energetskim reaktorima. Zbog prisutnosti velikih količina radioaktivnih tvari, posljedice takvih nesreća mogu biti znatne i manifestirati se na širokom području.
Nesreća u nuklearnom postrojenju može nastupiti kao rezultat kvarova ili uslijed ljudskih grešaka. Ona također može biti prouzročena vanjskim utjecajima kao što su potres, poplava, ekstremni meteorološki uvjeti ili pak teroristički napad. U slučaju nesreće može doći do ispuštanja radioaktivnog materijala iz postrojenja u okoliš. Radioaktivnost može biti ispuštena u atmosferu, površinske vode ili u tlo, odnosno u podzemni vodotok. Dosadašnja iskustva upućuju na to da najviše pozornosti treba posvetiti nesrećama s ispuštanjem velike količine radioaktivnosti i toplinske energije u atmosferu.
Ukoliko bi došlo do ispuštanja radionuklida iz postrojenja u atmosferu, formirao bi se tzv. radioaktivni oblak. On bi se potom širio pod utjecajem kompleksnih atmosferskih procesa. Populacija zahvaćena radioaktivnim oblakom prvo bi bila izložena učincima izravnog zračenja iz oblaka, te udisanja radioaktivnih čestica i plinova sadržanih u oblaku. U kasnijoj fazi, nakon taloženja čestica na tlu, najznačajniji bi bili učinci izravnog zračenja deponiranog radioaktivnog materijala, udisanja prašine i konzumiranja kontaminirane hrane i vode.

Uvod
Na području Republike Hrvatske nema izgrađenih nuklearnih elektrana (NE), ali u susjednim državama su dvije, nama najbliže: NE Krško u Republici Sloveniji (10,6 km od državne granice) i NE Paks u Republici mađarskoj (74,1 km od državne granice).
Na udaljenosti do 1.000 km od područja Republike Hrvatske, odnosno od njenih najvećih populacijskih centara (Zagreb, Osijek, Split i Rijeka) u pogonu se nalazi 40 NE. Na lokacijama tih NE smješteno je 89 energetskih reaktora (1 do 4 reaktorske jedinice po elektrani). Reaktori se razlikuju po snazi, životnoj dobi i tehnologiji.

Rizik od nuklearne nesreće
Sva tehnička postrojenja, pa tako i nuklearna, u svom pogonu generiraju određene rizike. Za nuklearna postrojenja najveći rizici se vezuju uz pojavu takvih događaja koji bi doveli do nekontroliranog ispuštanja većih količina radioaktivnih tvari u okoliš. Da bi se spriječila pojava kvarova koji dovode do nekontroliranog ispuštanja radioaktivnosti u okoliš, u nuklearnim elektranama se provodi princip obrane po dubini („defence in depth“) koji se sastoji od uvođenja niza aktivnih i pasivnih barijera između radioaktivnih tvari smještenih u jezgri reaktora i okoliša. Unatoč tome, ipak postoji mala vjerojatnost pojave takvog slijeda događaja koji bi doveo do ispuštanja većih količina radioaktivnih tvari u okoliš - nuklearne nesreće.

NUKLEARNE ELEKTARNE U OKRUŽENJU
Prema podacima Međunarodne agencije za atomsku energiju (IAEA), u svijetu su koncem 2017. godine u pogonu bila 453 energetska nuklearna reaktora, 56 reaktora je bilo u izgradnji te još oko 90 u planu za izgradnju. U narednoj Tablici 1 su prikazani svi energetski nuklearni reaktori koji su bili u pogonu na dan 30. lipnja 2018. i koji su udaljeni do 1.000 km od najvećih populacijskih centara u Republici Hrvatskoj (misli se na Zagreb, Osijek, Rijeku i Split). Riječ je o 79 ukupno energetskih reaktora, lociranih u 35 nuklearnih elektrana. Broj reaktora po elektrani se kreće od 1 do 4. U određenom broju elektrana se nalaze identični reaktori, dok se u ostalim elektranama nalaze različiti

tipovi reaktora istog proizvođača, a u nekim slučajevima i reaktori različitih proizvođača. Najstariji reaktori su u pogonu već pedesetak godina.
Prema izvedbi, reaktore se može podijeliti na tlakovodne "zapadne proizvodnje" (PWR- pressurized water reactor), tlakovodne "istočne proizvodnje" (VVER- voda-vodyanoi energetichesky reactor), kipuće (BWR-boiling water reactor) i teškovodne (HWR- heavy water reactor). Reaktori tipa PWR, BWR, HWR i VVER-1000 opremljeni su zaštitnom zgradom koja u izvanrednom događaju predstavlja zadnju barijeru u sprječavanju ispuštanja radioaktivnih tvari u okoliš. Reaktori tipa VVER-440 takve zaštite nemaju.
Tablica 1: Podaci o najbližim energetskim reaktorima

Elektrana / reaktor	Država	Tip	Toplinska snaga (MW)	Udaljenost (km)			
				Zagreb	Rijeka	Osijek	Split
Krško	Slovenija	PWR	1.994	40	105	250	275
Paks 1	Mađarska	VVER-440 V-213	1.485	235	365	120	390
Paks 2	Mađarska	VVER-440 V-213	1.485	235	365	120	390
Paks 3	Mađarska	VVER-440 V-213	1.485	235	365	120	390
Paks 4	Mađarska	VVER-440 V-213	1.485	235	365	120	390
Bohunice 1	Slovačka	VVER-440 V-213	1.471	335	440	340	570
Bohunice 2	Slovačka	VVER-440 V-213	1.471	335	440	340	570
Mochovce 1	Slovačka	VVER-440 V-213	1.471	340	460	295	550
Mochovce 2	Slovačka	VVER-440 V-213	1.471	340	460	295	550
Dukovany 1	Češka	VVER-440 V-213	1.444	365	450	450	635
Dukovany 2	Češka	VVER-440 V-213	1.444	365	450	450	635
Dukovany 3	Češka	VVER-440 V-213	1.444	365	450	450	635
Dukovany 4	Češka	VVER-440 V-213	1.444	365	450	450	635

Kada je riječ o reaktorima u pogonu, teritoriju Republike Hrvatske su najbliži onaj u NE Krško (Slovenija, udaljenost do hrvatske državne granice oko 10 km), četiri reaktora u NE Pakš (Mađarska, 70 km), po dva reaktora u NE Mochovce i NE Bohunice (Slovačka, 240 km) te četiri reaktora u NE Dukovany (Češka, 280 km). Dodatni podaci o tim reaktorima dani su u tablici, te je za svaki reaktor naznačena država, tip, toplinska snaga i udaljenosti od Zagreba, Rijeke, Osijeka i Splita.

SIGURNOST NUKLEARNIH ELEKTRANA
Nuklearna elektrana, bez obzira na tip postrojenja, sadrži velike količine radioaktivnih tvari, pa predstavlja potencijalnu opasnost za okoliš. Najveći dio radioaktivnosti vezan je za fisijske proizvode koji se nalaze u jezgri reaktora. Svako nekontrolirano ispuštanje radioaktivnih tvari iz nuklearne elektrane u okoliš ugrožava zdravlje i živote stanovništva. Stoga je sigurnost nuklearne elektrane određena stupnjem osiguranja okoliša od takvog prodora.
Sigurnost nuklearne elektrane postiže se nizom mjera u fazi projektiranja, gradnje i tijekom pogona. U provedbi mjera primjenjuju se dva osnovna principa: (1) princip “ALARA” i (2) princip obrane po dubini. Prema principu ALARA (As Low As Reasonably Achievable) izlaganje ionizirajućem zračenju je potrebno reducirati na “razumnu” mjeru. Princip uključuje proces optimiziranja u kojem se uz zdravstvene također uvažavaju ekonomski i socijalni aspekti.
Obrana po dubini se sastoji u poduzimanju većeg broja sistematskih mjera za očuvanje funkcija opreme i sustava nuklearne elektrane važnih za sigurnost, i to tako da one u pogledu zaštite okoliša djeluju serijski. To znači da izgubljenu funkciju jednog sustava važnog za sigurnost automatski preuzima drugi. Sigurnosne mjere obrane po dubini mogu se podijeliti na skup ugrađenih fizičkih barijera i na skup mjera koje se poduzimaju za zaštitu tih barijera, odnosno za povećanje njihove djelotvornosti. *Fizičke barijere sačinjavaju*:
(1) matrica nuklearnog goriva,
(2) obloga gorivnog elementa,
(3) primarni krug i
(4) zaštitna zgrada.
Matrica nuklearnog goriva smatra se prvom zaštitnom barijerom zbog toga što, zbog malenog dometa, glavnina fisijskih proizvoda biva zadržana u samom gorivu. Zadržavanje fisijskih proizvoda u nuklearnom gorivu bitno ovisi o temperaturi, u smislu da značajno opada s njenim porastom. Kao primjer mogu se navesti rezultati mjerenja koji pokazuju da UO2 pri temperaturama nižim od 1950 K ispušta svega oko 1% plinovitih fisijskih proizvoda. No, u blizini temperature taljenja (3.030 K) iz goriva izlaze praktički svi plinoviti fisijski elementi. Zadatak obloge gorivnog elementa jest sigurno

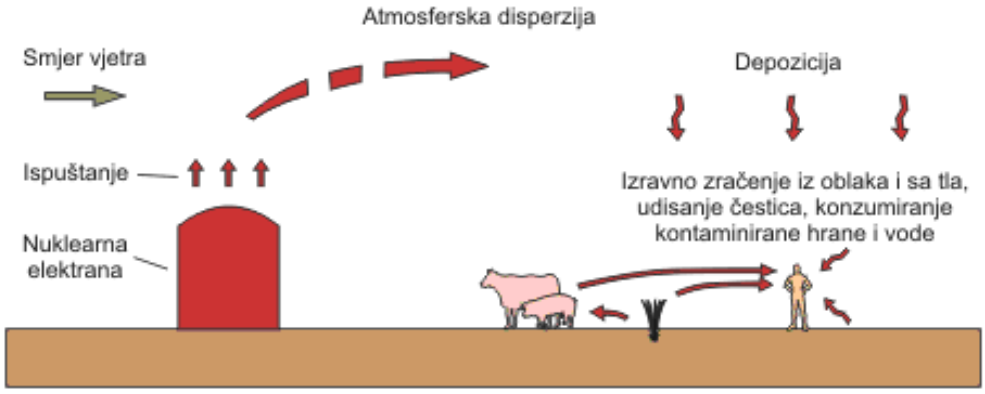
zadržavanje fisijskih proizvoda u gorivnoj šipci, ali i osiguranje dobrog prijelaza topline između goriva i rashladnog fluida. Statistički je dokazano da jedan broj obloga gorivnih šipki, bez obzira na strogu kontrolu pri njihovoj izradi, ima male pukotine kroz koje fisijske proizvode ispušta u rashladni fluid. No takvih je šipki malo (0,1% ili manje), pa propuštanja ne ugrožavaju nuklearnu sigurnost objekta niti okoliš nuklearne elektrane. Integritet obloga gorivnih elemenata osigurava se njihovom zaštitom od pregrijavanja.
Rashladni fluid u reaktorskom postrojenju cirkulira u zatvorenoj petlji. Zahvaljujući tome radioaktivne tvari ispuštene kroz obloge gorivnih elemenata ostaju u primarnom krugu. Tek s gubitkom integriteta primarnog kruga sadržana radioaktivnost može prodrijeti u zaštitnu zgradu reaktorskog postrojenja. Zaštitna zgrada štiti okolinu od ispuštanja ako primarni krug izgubi integritet. Ta je zaštita posebno važna u slučaju kada je zbog gubitka prve i druge barijere radioaktivnost rashladnog fluida visoka. Zaštitna zgrada se projektira za tlak koji u njoj može nastati nakon isparavanja i ekspanzije rashladnog fluida reaktora zbog kvarova u primarnom krugu. Integritet zaštitne zgrade ovisi o mehaničkim naprezanjima materijala zbog vanjskih ili unutarnjih utjecaja. Potrebno je naglasiti da stariji tipovi nuklearnih elektrana građeni u istočnoeuropskim državama nemaju zaštitne zgradu, ili je zaštitna zgrada bitno lošijih karakteristika od onih u nuklearnim elektranama izgrađenim prema "zapadnoj školi".
Integritet ukratko opisanih fizičkih barijera ne bi bilo moguće održati kada ih se ne bi štitilo nizom mjera u fazi projektiranja, gradnje i pogona nuklearne elektrane. Te se mjere može podijeliti na ugrađene tehničke sustave, te na ostale mjere. U ugrađene tehničke sustave ubrajaju se (1) sustav za zaštitno hlađenje jezgre reaktora i (2) sustav za očuvanje integriteta zaštitne zgrade. Ostale mjere za poboljšanje djelotvornosti fizičkih barijera sačinjavaju (1) konzervativni projekt elektrane, (2) osiguranje kvalitete, (3) školovanje kadrova, (4) detekcija nenormalnih događaja, te (5) periodička inspekcija opreme.

Iz svega dosad navedenog očigledno je da se sigurnosti nuklearnih elektrana posvećuje velika pažnja, te da se rizici pokušavaju svesti na što manju mjeru. No, dosadašnja iskustva su pokazala da su se nepravilnosti, incidenti, nezgode pa i nesreće u nuklearnim elektranama ipak događale. Od posebnog interesa su nesreće u kojima dolazi do značajnih ispuštanja radioaktivnih tvari u okoliš.

RAZVOJ DOGAĐAJA U NUKLEARNOJ NESREĆI
Nesreće u nuklearnim elektranama mogu nastupiti kao rezultat kvarova ili ljudskih pogrešaka, a mogu biti prouzročene i vanjskim utjecajima kao što su potres, poplava, ekstremne meteorološke prilike ili teroristički napad. Jednostruki kvar ili ljudska pogreška u pravilu neće prouzročiti ozbiljniju nesreću s ispuštanjem radioaktivnosti u okoliš. Da bi do takve nesreće došlo, uz navedene uzroke je nužan istovremeni otkaz više sigurnosnih sustava. Nuklearne nesreće tijekom kojih bi se ispustile najveće količine radioaktivnog materijala su nesreće u kojima bi došlo do oštećenja jezgre reaktora, gubitka integriteta primarnog kruga, a odmah potom do otkaza ili zaobilaženja (bypass) zaštitne zgrade.
Dođe li do ispuštanja radioaktivne materije u atmosferu formirat će se tzv. radioaktivni oblak, koji će se širiti pod utjecajem vrlo kompleksnih atmosferskih procesa. Ugrubo se može pretpostaviti da će koncentracije radionuklida u prizemnim slojevima atmosfere (a time i posljedice po ljudsko zdravlje) opadati proporcionalno s udaljenosti od nuklearne elektrane. Međutim, ovisno o meteorološkim prilikama može doći do značajnih odstupanja. Ako npr. zbog toplinske energije ispuštena materija dospije u više slojeve atmosfere, može se dogoditi da koncentracije radionuklida na većim udaljenostima budu veće od onih na manjim.
Brzina kojom će se ispušteni radioaktivni materijal deponirati na tlo ovisi o karakteristikama materijala, meteorološkim prilikama i karakteristikama tla. Tako se npr. brzina depozicije u slučaju oborina povećava 10 do 100 puta u odnosu na suhe vremenske uvjete. Zbog toga su oborine glavni uzročnik tzv. hot-spotova (mjesta na kojima je razina radioaktivne kontaminacije značajno viša od razine kontaminacije na okolnom području). Radioaktivni materijal deponiran na tlo može se pod utjecajem prirodnih procesa (ponajprije vjetra) ili ljudskih aktivnosti (poljoprivredni radovi, transport i sl.) ponovo emitirati u atmosferu, te se deponirati na novoj lokaciji. Intenzitet takve ponovne emisije osim o uzročniku ovisi i o meteorološkim prilikama te o karakteristikama površine.
Procesi kojima se radioaktivno kontaminira ljudski prehrambeni lanac su složeni. Radioaktivni materijal deponiran na vegetaciju može biti apsorbiran ili ponovo emitiran u atmosferu. Kontaminacija

biljaka moguća je i apsorpcijom radionuklida iz tla, bilo da se radi o deponiranim i infiltriranim radionuklidima ili o radionuklidima iz kontaminirane vode za navodnjavanje. Moguć je međutim i obrnut proces, odnosno transport radionuklida iz biljke natrag u tlo. Životinje pak unose radionuklide u organizam udisanjem radioaktivnog oblaka, kao i udisanjem radionuklida koji su bili deponirani pa zatim ponovo emitirani u atmosferu. Kontaminacija životinja moguća je i konzumiranjem kontaminirane hrane i vode.
Slika 2 daje pojednostavljen prikaz načina ozračenja u slučaju nuklearne nesreće. Dođe li do ispuštanja radioaktivnog materijala iz nuklearne elektrane u atmosferu, stanovništvo će prvotno biti izloženo izravnom zračenju radioaktivnog oblaka, a doći će i do udisanja radioaktivnih čestica i plinova sadržanih u oblaku. U kasnijoj fazi, nakon taloženja čestica na površini i prolaska radioaktivnog oblaka, dominantni načini ozračenja biti će putem izravnog zračenja deponiranog materijala i udisanja ponovo emitiranih čestica. Nadalje, kontaminirana atmosfera, voda i tlo, a time i biljna i životinjska hrana, dovest će do ozračenja putem prehrambenog lanca.

Slika 2: Pojednostavljen prikaz načina ozračenja u slučaju nuklearne nesreće

Ozračenje ljudskog tkiva ili organa može prouzročiti odumiranje stanica u tolikoj mjeri da će funkcija tkiva/organa biti ugrožena. Učinke takve vrste se naziva determinističkim. Oni će se pojaviti samo ukoliko je primljena doza iznad granične vrijednosti, a biti će to izraženiji (ozbiljniji) što je doza veća. Granične vrijednosti se razlikuju u ovisnosti o tkivu/organu i kreću se u rasponu od jednog do nekoliko greja (Gy). Radi se, dakle, o izuzetno visokim dozama zračenja, koje uz to moraju biti primljene u kratkom vremenskom intervalu.
Ozračenje osim odumiranja može uzrokovati i promjene na stanicama nakon kojih će one zadržati sposobnost dijeljenja. Izmijenjena stanica nakon latentnog perioda može postati karcinomska (ukoliko je tjelesna) ili prouzročiti nasljedne promjene (ukoliko je spolna). Takvi učinci ozračenja se nazivaju stohastičkim. Vjerojatnost pojave stohastičkih učinaka je proporcionalna primljenoj dozi ionizirajućeg zračenja, dok je njihova ozbiljnost neovisna o dozi. Postojanje granične vrijednosti (donjeg praga) za pojavu stohastičkih učinaka nije dokazano.
Najteži oblici nuklearnih nesreća mogu prouzročiti determinističke učinke (ozlijede i gubitke života) već u prvim satima nakon ispuštanja, i to na udaljenostima do oko 5 km od postrojenja. Na većim udaljenostima se pojavljuju isključivo stohastički učinci. Na udaljenostima do približno 30 km udisanje radioaktivnog materijala može znatno povećati rizik obolijevanja od karcinoma, a taj rizik može biti neprihvatljiv i na udaljenostima većim od 100 km.
Važno je naglasiti da uz učinke ionizirajućeg zračenja na ljudsko zdravlje nesreće u nuklearnim elektranama mogu prouzročiti ozbiljne ekonomske, psihološke i socijalne učinke, kao i štetne učinke u okolišu.

ODGOVOR NA NUKLEARNU NESREĆU
Odgovor na nuklearnu nesreću podrazumijeva poduzimanje mjera za ublažavanje posljedica za ljudski život i zdravlje, okoliš i imovinu te stvaranje preduvjeta za nastavak normalnih socijalnih i ekonomskih aktivnosti.
Primjeri mjera koje se poduzima u okviru odgovorna na nuklearnu nesreću su:

- **evakuacija** (kontrolirano i brzo izmještanje stanovništva iz potencijalno ugroženog područja na kraći period),

- **zaklanjanje** (zadržavanje stanovništva u zatvorenim prostorima, najčešće u trajanju do 24 sata),
- **profilaksa stabilnim jodom** (zasićenje štitnjače stabilnim jodom kako bi se smanjilo ili onemogućilo vezanje radioaktivnog joda),
- **preseljenje** (kontrolirano izmještanje stanovništva iz ugroženog područja na dulji period ili trajno),
- **mjere za smanjenje razine kontaminacije u poljoprivrednim proizvodima**,
- **ograničenja konzumacije** i distribucije potencijalno kontaminirane hrane, mlijeka i hrane za životinje,
- **dekontaminacija** stanovništva, sudionika odgovora, objekata, otvorenih površina i dr.,
- **kontrola pristupa** u ugrožena područja i
- **pojačani nadzor** prekograničnog prometa ljudi i roba.

Osnovna načela kojih se potrebno pridržavati u odgovoru na nuklearnu nesreću su:
(1) načelo opravdanosti i
(2) načelo optimizacije.

Ona su vezana uz činjenicu da svaka mjera uz pozitivne učinke (misli se ponajprije na sprječavanje ozračenja ili smanjenje primljenih doza) nužno donosi i negativne učinke (gospodarske, socijalne i druge). Prema načelu opravdanosti, u odgovoru se poduzimaju samo one mjere za koje se ocjenjuje da će pozitivni učinci biti veći od negativnih, odnosno koristi veće od šteta. Načelo optimizacije kaže da je način provedbe, opseg i trajanje pojedine mjere nužno optimizirati u cilju postizanja što je moguće veće neto koristi.
Primjena načela opravdanosti osigurava se uspostavljanjem jasnih kriterija za poduzimanje pojedine mjere. Tako je npr. evakuaciju ili zaklanjanje stanovništva opravdano poduzeti samo ukoliko se sedmodnevna efektivna doza procjenjuje na više od 100 mSv. Profilaksu stabilnim jodom će se primijeniti ukoliko se sedmodnevna ekvivalentna doza na štitnjaču procjenjuje na više od 50 mSv, a preseljenja stanovništva će se organizirati ako se godišnja efektivna doza procjenjuje na više od 100 mSv. Pridržavanje načela optimizacije osigurava se na način da se tijekom nesreće periodički procjenjuje učinak poduzetih mjera. Ovisno o dobivenim rezultatima, mjerama se može produljiti primjena, a mogu se i ojačati, proširiti, ublažiti ili ukinuti.
Zbog složenosti mjera i zbog potrebe njihove brze provedbe zadovoljavajući odgovor na nuklearnu nesreću nije moguć bez kvalitetne pripreme. U cilju sistematiziranja priprema za poduzimanje mjera uspostavljaju se tzv. planske zone i udaljenosti. Tako je na primjer u Hrvatskoj u svrhu pripreme za nesreće u NE Krško uspostavljena (među ostalim) zona za planiranje hitnih mjera zaštite (UPZ). Riječ je o hrvatskom teritoriju unutar polumjera 20 km od NE Krško, na kojemu se provode opsežne pripreme kako bi se omogućilo obavještavanje stanovništva i pokretanje hitnih zaštitnih i drugih mjera unutar jednog sata od proglašenja tzv. opće opasnosti u nuklearnoj elektrani.

DOSADAŠNJA ISKUSTVA S NUKLEARNIM NESREĆAMA
Iskustva prikupljena u tri nuklearne nesreće su od posebnog značaja. Riječ je o nesrećama u nuklearnim elektranama Otok tri milje, Černobil i Fukushima Daiichi. Nesreća u nuklearnoj elektrani Otok tri milje nije rezultirala s ozbiljnijim ispuštanjem radioaktivnih tvari, ali je prouzročila značajne posljedice unutar nuklearne industrije. Tijekom nesreće u nuklearnoj elektrani Černobil uočen je čitav niz slabih točaka u odgovoru na taj događaj, pa su predložena i provedena značajna unaprjeđenja. Nesreća u Fukushimi je među ostalim pokazala da pomaci nakon Černobilske nesreće nisu bili dovoljni. **Sve tri nesreće detaljno su opisane u Procjeni rizika od katastrofa RH (web).**
Uzrok
Uzrok ispuštanja radioaktivnih tvari u okoliš elektrane uzrokovao je gubitak svih vanjskih i vlastitih izvora napajanja, pregrijavanja i oštećenja reaktorske jezgre i u konačnici kontroliranog (kroz filtre), odnosno nekontroliranog (bez filtra) ispuštanja radioaktivnih tvari iz zaštitne zgrade u okoliš.
Nuklearne elektrane Krško i Paks predstavljaju petu kategoriju pripravnosti za izvanredni događaj za Republiku Hrvatsku. Ostale nuklearne elektrane u svijetu predstavljaju četvrtu kategoriju pripravnosti za izvanredni događaj. Za nuklearne elektrane udaljenije od 300 km međunarodne preporuke ne predlažu uspostavu zona pripravnosti. U slučaju izvanrednog događaja u nuklearnoj elektrani koja nije

Nuklearna elektrana Krško ili Nuklearna elektrana Paks, ne očekuje se da bi stanovništvo Republike Hrvatske moglo biti ozračeno iznad godišnjih granica niti da bi moglo dići do ograničenja upotrebe proizvoda, uključujući i poljoprivredne proizvode.

DOGAĐAJ u NE Krško

Zone rizika oko Nuklearne elektrane Krško, a Općina Ribnik je u „žutoj“ zoni, do 100 km.

U ovoj procjeni rizika scenarij nuklearne nesreće je smještan u NE Krško. Riječ je o nuklearnoj elektrani koja je najbliža teritoriju Republike Hrvatske i koja zbog toga ima potencijal uzrokovanja najvećih posljedica u slučaju nesreće. NE Krško je elektrana s Westinghouseovim tlakovodnim reaktorom električne snage od 696 MW. Nalazi se na području Republike Slovenije na lijevoj obali rijeke Save, 3 kilometra od grada Krškog i oko 10 km od slovensko-hrvatske državne granice. Elektrana je u spojena na mrežu 1981. godine, a u komercijalni pogon je ušla 1983. godine. U pogonu je trebala biti do 2023. godine, ali je zatraženo produljenje rada do 2043. godine. Republika Hrvatska i Republika Slovenija su suvlasnice tog postrojenja s udjelima od 50%, pa svaka dobiva 50% proizvedene električne energije. Elektrana u godini dana proizvede oko 5,5 milijardi kWh električne energije. Na godišnjoj razini energija dobivena iz NE Krško čini oko 16% od ukupne električne energije koja se potroši u Hrvatskoj.

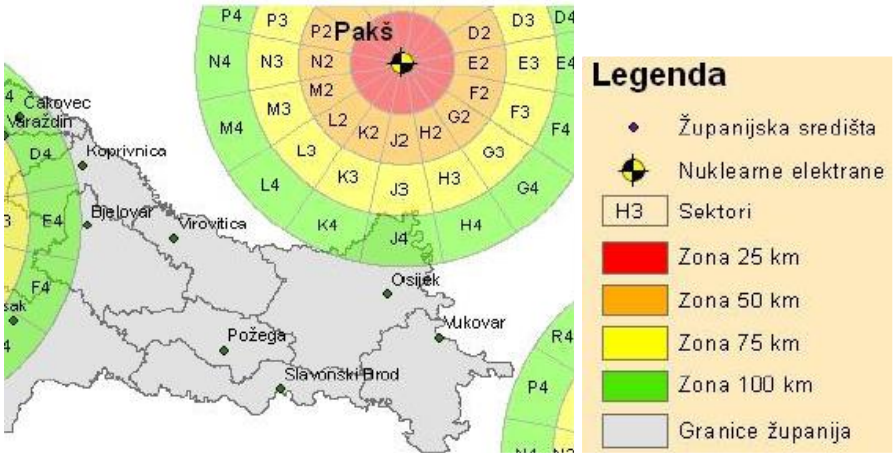
NE Krško radi u 18-mjesečnom nuklearnom gorivnom ciklusu, što znači da je vremenski period između dvije (djelomične) zamjene goriva 18 mjeseci. Reaktorska jezgra sadrži ukupno 121 nuklearni gorivni element prosječnog obogaćenja od 4,3 % uranija-235. Kao reaktorsko hladilo i moderator neutrona upotrebljava se obična demineralizirana voda. Sve komponente tzv. primarnog kruga elektrane nalaze se unutar zaštitne zgrade. Ona se sastoji od tri dijela: čeličnog plašta, međuprostora i zaštitne armirano-betonske zgrade. Čelični plašt je projektiran da izdrži tlak od 0,357 MPa, koji bi se u njemu pojavio u slučaju pucanja primarnog cjevovoda.

U svakoj nuklearnoj elektrani, pa i u NE Krško, moguć je čitav niz neželjenih događaja, a za potrebe ove procjene je trebalo definirati dva: "najvjerojatniji događaj" i "događaj s najgorim mogućim posljedicama". Kao "najvjerojatniji događaj" usvojen je onaj u kojem u postrojenju dolazi do gubitka svih vanjskih i vlastitih izvora napajanja, pregrijavanja i oštećenja reaktorske jezgre i u konačnici kontroliranog ispuštanja radioaktivnih tvari iz zaštitne zgrade u okoliš. Pod kontroliranim ispuštanjem misli se na ispuštanje kroz filtre, pri čemu se bitno smanjuje aktivnost ispusta. "Najvjerojatniji događaj" je predviđen i analiziran u okviru PSA postupka provedenog u NE Krško, a bio je i podloga za međunarodnu vježbu iz serije INEX 5 održanu 2016. godine. S obzirom na to da je PSA postupkom

pokazano da kontrolirana ispuštanja zaista jesu najvjerojatniji oblik ispuštanja iz NE Krško, može se reći da naziv događaja ima podlogu. Kao "događaj s najgorim mogućim posljedicama" usvojen je neželjeni događaj koji se najvećim dijelom odvija identično kao i "najvjerojatniji" , ali u kojemu se ispuštanje u okoliš ne odvija kroz filtre. To rezultira puno ozbiljnijim ispustom sličnim onome u Fukushimi. Potrebno je napomenuti da "događaj s najgorim mogućim posljedicama" strogo gledano to nije. Naime, moguće je zamisliti i događaje s većim ispusima, odnosno s većim posljedicama. No, vjerojatnosti pojave takvih događaja su toliko niske da bi njihovo uključivanje u procjenu rizika bilo vrlo teško opravdati.

NE Pakš (samo osnovno)

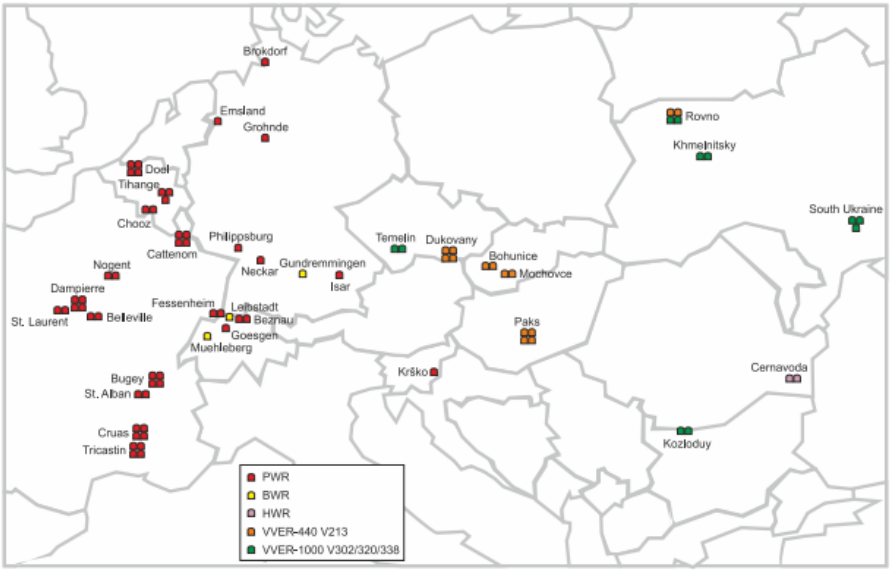
Slika 2: Zemljovid zona i sektora NE Paks od značaja za ovu Procjenu rizika

Slika 2a: ICPD zona (100-300 km) oko NE Pakš, koja obuhvaća i općinu Ribnik

Slika 2b: Energetski nuklearni reaktori na udaljenosti od 1000 km od gradova RH

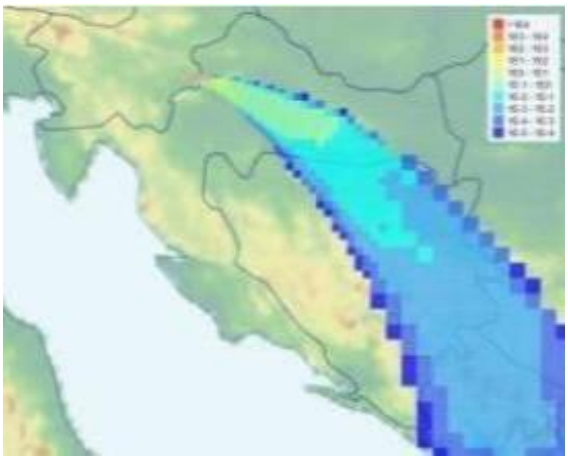

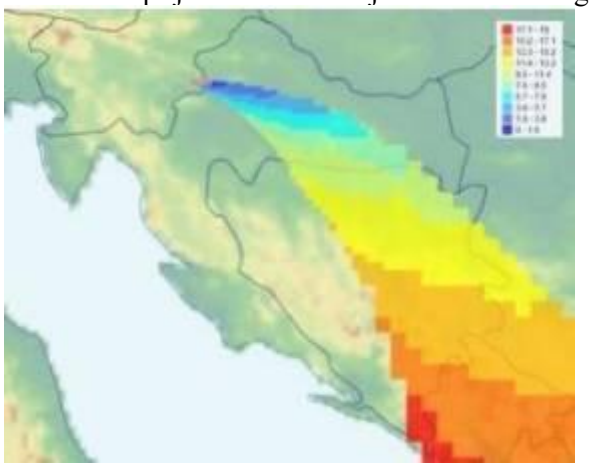
Generičke intervencijske razine za hitne zaštitne mjere

Zaštitna mjera	**Intervencijska razina**
Zaklanjanje	10 mSv
Evakuacija	50 mSv
Jodna profilaksa	100 mGy (štitna žlijezda)

Najvjerojatniji neželjeni događaj

"Najvjerojatniji događaj" započinje na način da se tijekom zime na području Slovenije, u zapadnim dijelovima Hrvatske i Mađarske, u južnim pokrajinama Austrije te u istočnim dijelovima Italije pojavljuju vrlo specifični vremenski uvjeti. Hladan polarni zrak širi se iz pravca sjevera u nižim slojevima atmosfere, dok u višim slojevima pristiže topao i vlažan zrak s Mediterana. Takva situacija rezultira snježnim oborinama, koje prolaskom kroz topao sloj prelaze u kišu. Kišne kapi se hlade u prizemnom sloju atmosfere i naposljetku formiraju ledenu koru na tlu. S porastom debljine ledene kore dolazi, među ostalim, do teških oštećenja na sustavu za prijenos i distribuciju električne energije.

Prvo stradavaju niskonaponske mreže, a potom i one na najvišim naponskim razinama. Vremenska nepogoda zahvaća i slovensku regiju Posavje, u kojoj se nalazi NE Krško. Zbog oštećenja dalekovoda to postrojenje ostaje izolirano, dakle bez tzv. off-site napajanja. Ledena kora također uzrokuje niz problema unutar samog postrojenja, pa postupno dolazi i do gubitka svih vlastitih (onsite) izvora napajanja, odnosno do stanja u struci poznatog kao station blackout. Unatoč nastojanjima da se stanje dovede pod kontrolu, dolazi do pregrijavanja i oštećenja reaktorske jezgre te do ispuštanja radioaktivnosti iz jezgre u primarni krug, a potom i iz primarnog kruga u zaštitnu zgradu elektrane. Tlak u zaštitnoj zgradi postupno raste, pa se 10 sati nakon oštećenja jezgre započinje s kontroliranim ispuštanjem njenog sadržaja u okoliš. Ispuštanje traje 5 sati, a odvija se kroz filtre koji zadržavaju 99% joda i 99,9% ostalih aerosola, dok na plemenite plinove nemaju utjecaja.

Ispuštanje iz elektrane u okoliš započinje u 20 sati po lokalnom vremenu. Atmosferska disperzija se tijekom noći (do 6:30 ujutro) odvija u stabilnim uvjetima (klasa stabilnosti F, brzina vjetra 2 m/s, bez oborina), a kasnije (tijekom dana) u neutralnim uvjetima (klasa stabilnosti D, brzina vjetra 5 m/s, bez oborina). Vjetar inicijalno puše iz smjera zapada. Tijekom ispuštanja i u periodu nakon ispuštanja smjer iz kojeg vjetar puše se mijenja na način da se jednoliko zakreće prema sjeveru. Brzina promjene smjera je takva da 12 sati nakon početka ispuštanja vjetar puše približno iz smjera sjeverozapada, a 24 sata od početka ispuštanja iz smjera sjevera. Smjer širenja radioaktivnog oblaka je sa stanovišta Republike Hrvatske nepovoljan (slike). Oblak zahvaća oko 10.000 km^2 hrvatskog teritorija uključujući i velika populacijska središta (Samobor, Zaprešić, Zagreb, Veliku Goricu, Sisak, Kutinu, Požegu, Slavonski Brod, ...)

POSLJEDICE

Općenito, posljedice nuklearnih nesreća su raznovrsne i može ih se kategorizirati na više načina (radiološke/ne radiološke, izravne/neizravne, kratkoročne/dugoročne, on-site/off-site, ...). Agencija za nuklearnu energiju (NEA) Organizacije za ekonomsku suradnju i razvoj (OECD) predlaže podjelu posljedica nuklearne nesreće u sljedeće glavne kategorije:

- utjecaji izlaganja ionizirajućem zračenju na zdravlje stanovništva (bolesti, smrtni slučajevi, bol, patnja, troškovi liječenja, gubici prihoda, ...),
- troškovi poduzimanja zaštitnih mjera (troškovi evakuacije, troškovi dekontaminacije, gubici prihoda, gubici vrijednosti nekretnina, gubici kontaminiranih poljoprivrednih i drugih proizvoda, troškovi osiguranja nadomjesne hrane i vode za piće, ...),
- ostali ekonomski gubici (gubici u izvozu zbog stvaranja loše slike, gubici u turizmu , ...),
- utjecaji na okoliš i
- psihološki, socijalni i politički utjecaji.

U nastavku su posljedice "najvjerojatnijeg događaja" iskazane putem pre-definiranih matrica koje se odnose na život i zdravlje ljudi, gospodarstvo i društvenu stabilnost i politiku.
Posljedice po život i zdravlje ljudi su ocijenjene kao "neznatne", jer u ovoj vrsti nesreće nema poginulih, ozlijeđenih, oboljelih, zbrinutih, evakuiranih niti sklonjenih osoba.
Posljedice po gospodarstvo su aproksimirane kao zbroj troškova poduzimanja mjera zaštite (nekoliko milijardi eura), gubitaka uzrokovanih smanjenjem potražnje za hrvatskim proizvodima (do milijarde eura) i gubitaka u turizmu (više milijardi eura). Razvidno je da je i bez uzimanja u obzir gubitaka vezanih uz suvlasništvo HEP-a u NE Krško zbroj znatno veći od milijarde eura, pa se posljedice u gospodarstvu ocjenjuju "katastrofalnim". Kada se radi o društvenoj sigurnosti i politici, u "najvjerojatnijem događaju" ne dolazi do oštećenja kritične infrastrukture, štete ili gubitaka na građevinama od javnog društvenog značaja niti do prestanka rada kritične infrastrukture na rok dulji od 10 dana. Iz tog razloga su posljedice u sva tri slučaja ocijenjene kao "neznatne".
Jasno je, međutim, da posljedice ovakvog događaja na društvenu sigurnost i politiku nisu neznatne. Upravo obrnuto, razmatrani scenarij bi zasigurno prouzročio znatne psihološke, socijalne i političke utjecaje, ali bi se oni manifestirali na područjima koja nisu obuhvaćena matricama. U nastavku se razmatraju posljedice "najvjerojatnijeg događaja" prema svakoj od navedenih kategorija.

Život i zdravlje ljudi

Rane efektivne doze koje će primiti stanovništvo, kao i ekvivalentne doze na štitnjaču, upućuju na to da u slučaju "najvjerojatnijeg događaja" ne treba očekivati pojavu ranih (determinističkih) učinaka ionizirajućeg zračenja. Isto vrijedi i za zakašnjele (stohastičke) učinke koje bi bilo moguće detektirati. Iz toga proizlazi da utjecaji izlaganja ionizirajućem zračenju na zdravlje stanovništva u ovakvom scenariju nisu od primarnog značaja. Neovisno o tome, za očekivati je određeno povećanje pritiska na zdravstveni sustav zbog zabrinutosti stanovništva za zdravlje, uzrokovanog nepovjerenjem, dezinformacijama i sl.

Tablica 2: Posljedice na život i zdravlje ljudi

Život i zdravlje ljudi			
Kategorija	Posljedice	Kriterij % osoba JLP(R)S	ODABRANO
1	Neznatne	*<0,001	**X**
2	Malene	0,001-0,004	
3	Umjerene	0.0047-0,011	
4	Značajne	0,012-0,035	
5	Katastrofalne	0,036>	

Gospodarstvo

Kada su u pitanju troškovi poduzimanja mjera zaštite, u ovakvoj vrsti nesreće dominiraju oni vezani uz poljoprivredu. Ispuštanje radioaktivnog materijala u okoliš dovodi do kontaminacije takve razine da je nužno uvesti i mjesecima provoditi niz mjera kako koncentracije radionuklida u prehrambenim proizvodima ne bi premašile najviše dopuštene vrijednosti. Kada je riječ o ratarstvu, voćarstvu i vinogradarstvu, na površini od nekoliko tisuća km^2 je nužno zabraniti konzumaciju i distribuciju svih proizvoda koje se uzgaja na otvorenom prostoru. Na tom području, dakle, nesreća uzrokuje gubitak ukupne godišnje ratarske, voćarske i vinogradarske proizvodnje. Nužne mjere u stočarstvu uključuju:

- držanje stoke u zatvorenim prostorima i do nekoliko mjeseci,
- osiguranje zamjenske stočne hrane iz uvoza,
- košnju i zbrinjavanje kontaminirane trave za terenima za ispašu,
- uvođenje radiološke kontrole prije klanja stoke i
- uvođenje radiološke kontrole prehrambenih proizvoda.

Ukupni troškovi poduzimanja mjera zaštite u poljoprivredi procjenjuju se na nekoliko milijardi eura. Najveće pojedinačne stavke su gubitak jednogodišnje ratarske, voćarske i vinogradarske proizvodnje te troškovi zbrinjavanje kontaminirane trave i poljoprivrednih proizvoda. Značajna stavka su i troškovi radioloških mjerenja. Potrebno je naglasiti da poduzimanje nužnih mjera zaštite, posebice onih u poljoprivredi, nije moguće bez značajnih povećanja kapaciteta za obavljanje radioloških mjerenja (in-situ i laboratorijskih).
Ostale ekonomske gubitke se može podijeliti u dvije podskupine:
(1) gubitke uzrokovane smanjenjem potražnje za hrvatskim proizvodima (poljoprivrednim i drugim) i
(2) gubitke u turizmu.
Jedni i drugi su vezani uz narušavanje reputacije, odnosno uz stvaranje loše slike o Hrvatskoj. Prva podskupina se odnosi na gubitke zbog smanjenja izvoza i plasmana na domaćem tržištu prehrambenih i drugih proizvoda koji su s radiološkog stanovišta potpuno sigurni, ali koji za kupce postaju nepoželjni zbog područja s kojeg dolaze. Na međunarodnim tržištima se predviđa i uvođenje privremenih zabrana distribucije hrvatskih proizvoda. Valja naglasiti da je jednom izgubljeno tržište vrlo teško vratiti, pa privremene zabrane mogu imati dugoročne utjecaje. Gubitci iz ove podskupine se procjenjuju na nekoliko milijardi eura. Za Hrvatsku, kao zemlju u kojoj turizam predstavlja stratešku granu gospodarstva i jednu od najkonkurentnijih djelatnosti, utjecaji na taj sektor su izuzetno važni. Spominjanje Hrvatske u kontekstu nuklearne nesreće nesumnjivo stvara lošu sliku, pa će dobar dio potencijalnih gostiju zbog brige za zdravlje odabrati neku drugu destinaciju. Dugoročni štetni utjecaji u turizmu procjenjuju se na desetke milijardi eura.
Posebna kategorija "ostalih ekonomskih gubitaka" su oni koji proizlaze iz suvlasništva HEP-a u NE Krško, odnosno u postrojenju koje je uzročnik nesreće.
U tu kategoriju ulaze:
(1) gubici zbog smanjenja vlastitih proizvodnih kapaciteta i
(2) gubici zbog odgovornosti za počinjenu štetu.
Gubici pod (1) proizlaze iz potrebe nadomještanja električne energije koja bi bila proizvedena u NE Krško energijom iz drugih (za HEP skupljih) izvora. Ti se gubici procjenjuju na nekoliko milijardi eura. Gubici pod (2) proizlaze iz činjenice da su u slučaju nuklearne nesreće osiguranjem pokrivene štete do određenog iznosa, dok sve daljnje štete snosi vlasnik nuklearne elektrane. Štete koje nisu pokrivene osiguranjem mogle bi biti tolike da bi u pitanje bio doveden i sam opstanak HEP-a.
Tablica 3: Posljedica na gospodarstvo

Gospodarstvo			
Kategorija	Posljedice	Kriterij-štete u % proračuna JLP(R)S	ODABRANO
1	Neznatne	0,5-1	**X**
2	Malene	1-5	
3	Umjerene	5-15	
4	Značajne	15-25	
5	Katastrofalne	>25	

Društvena stabilnost i politika
U ovoj vrsti nesreće razina radioaktivne kontaminacije okoliša nije tolika da bi trebalo očekivati vidljive promjene u biljnom ili životinjskom svijetu. Nije za očekivati niti nužnost dugoročnijeg ograničavanja upotrebe zahvaćenih područja ili pojavu potrebe za njihovom prenamjenom. Dakle, u "najvjerojatnijem događaju" su utjecaji na okoliš (uz izuzetak ekonomskih utjecaja na gospodarske sektore) od sekundarnog značaja. Unatoč tome što su utjecaji izlaganja ionizirajućem zračenju na zdravlje stanovništva zanemarivi i što odgovor na nesreću ne uključuje mjere koje uzrokuju najviše stresa (misli se ponajprije na evakuaciju i preseljenje), nesumnjivo je da bi "najvjerojatniji događaj" prouzročio značajne psihološke, socijalne i političke utjecaje. Tu se ubrajaju, strah, zabrinutost, stigmatizacija stanovništva sa zahvaćenih područja, pad povjerenja u državne institucije, porast broja građana kojima je potrebna socijalna pomoć i dr.
Tablica 4: Društvena stabilnost i politika

Društvena stabilnost i politika			
Oštećena kritična infrastruktura			
Kategorija	Posljedice	Kriterij-štete u % proračuna JLP(R)S	ODABRANO
1	Neznatne	0,5-1	**X**

2	Malene	1-5	
3	Umjerene	5-15	
4	Značajne	15-25	
5	Katastrofalne	>25	
Štete/gubici na građevinama od javnog društvenog značaja			
Kategorija	Posljedice	Kriterij-štete u % proračuna JLP(R)S	ODABRANO
1	Neznatne	0,5-1	**X**
2	Malene	1-5	
3	Umjerene	5-15	
4	Značajne	15-25	
5	Katastrofalne	>25	

Tablica 5: Posljedice na društvenu stabilnost i politiku - ZBIRNO

Društvena stabilnost i politika			
Kategorija	**Ukupno**	**Kritična infrastruktura**	**Štete/gubici na grad. od javnog društvenog značaja**
1	**X**	**X**	**X**
2			
3			
4			
5			

VJEROJATNOST DOGAĐAJA

Procjena vjerojatnosti, odnosno frekvencije "najvjerojatnijeg događaja" temelji se na rezultatima tzv. PSA (Probabilistic Safety Assessment) postupka. Općenito, PSA je moguće provesti na tri razine. U NE Krško su provedene i povremeno se ažuriraju prva i druga razina. U okviru prve razine postupka procijenjena je frekvencija oštećenje reaktorske jezgre, i to u iznosu od 4,3 x 10^{-5} po reaktor-godini. To je u suglasju s rezultatima dobivenim za druge nuklearne elektrane. Oni se kreću u rasponu od 10^{-4} do 10^{-7}, pri čemu se najčešće navode vrijednosti od oko 5 x 10^{-5} oštećenja jezgre po reaktor-godini. Rezultati druge razine PSA postupaka za NE Krško ukazuju na to da je u slučaju oštećenja jezgre najvjerojatniji slijed događaja upravo onakav kakav je pretpostavljen u "najvjerojatnijem događaju". To podrazumijeva ispuštanje radioaktivnih tvari iz jezgre u primarni krug, ispuštanje iz primarnog kruga u zaštitnu zgradu, zadržavanje radioaktivnih tvari u zaštitnoj zgradi određeno vrijeme i na kraju kontrolirano (filtrirano) ispuštanje u okoliš. Sumarna frekvencija za kontrolirane ispuste iz zaštitne zgrade NE Krško u okoliš procijenjena je na 3,0 x 10^{-5} po reaktor-godini. Ukoliko se pretpostavi da će NE Krško biti u pogonu još 25 godina (dakle do 2043. godine), proizlazi da vjerojatnost da tijekom preostalog pogonskog vijeka dođe do takvih ispusta iznosi 7,5 x 10^{-4}, odnosno manje od jedan promil.

Tablica 6: Vjerojatnost/frekvencija

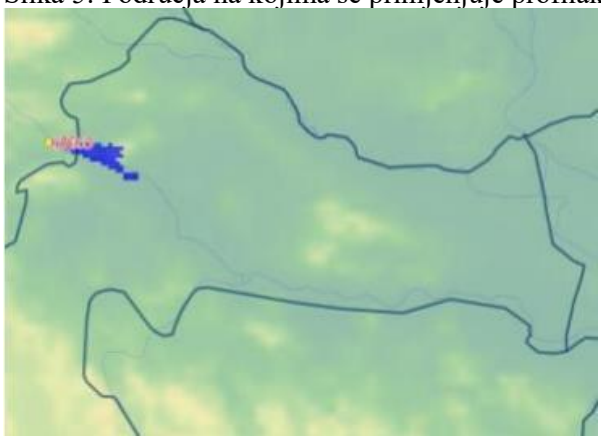
Kategorija	**Vjerojatnost/frekvencija**			
	Kvalitativno	**Vjerojatnost**	**Frekvencija**	**ODABRANO**
1	Iznimno mala	<1%	1 događaj u 100 godina i rjeđe	**X**
2	Mala	1-5%	1 događaj u 20 do 100 godina	
3	Umjerena	5-50%	1 događaj u 2-20 godina	
4	Velika	51-98%	1 događaj u 1-2 godine	
5	Iznimno velika	>98%	1 događaj godišnje i češće	

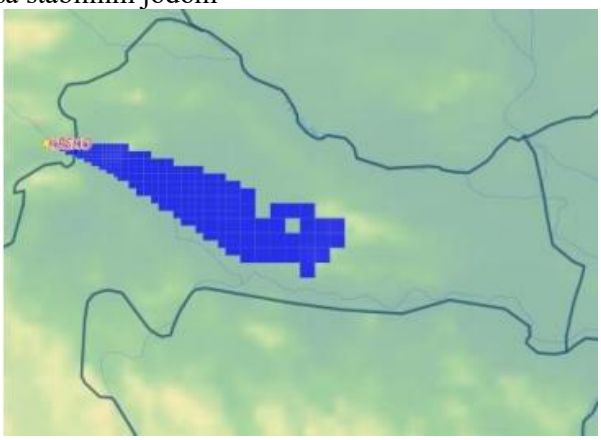
Događaj s najgorim mogućim posljedicama

"Događaj s najgorim mogućim posljedicama" odvija se identično kao "najvjerojatniji događaj", uz jednu bitnu razliku: u ovom slučaju ispuštanje iz zaštitne zgrade u okoliš nije kontrolirano, odnosno ne odvija se kroz filtre. Zbog toga u okoliš dospijevaju znatno veće količine radioaktivnih tvari. I u ovom slučaju nesreća započinje pojavom vremenskih uvjeta koji na području Slovenije i u susjednim državama uzrokuju formiranje debele ledene kore na tlu. Zbog oštećenja na sustavu za prijenos i distribuciju električne energije NE Krško ostaje bez vanjskih izvora napajanja, a zbog problema koje

ledena kora uzrokuje na samom postrojenju i bez vlastitih izvora napajanja. To dovodi do pregrijavanja i oštećenja reaktorske jezgre, ispuštanja radioaktivnosti iz jezgre u primarni krug, a potom i do ispuštanja iz primarnog kruga u zaštitnu zgradu elektrane.
Deset sati nakon oštećenja jezgre započinje ispuštanje radioaktivnih tvari iz zaštitne zgrade u okoliš. Ispuštanje se ne odvija kroz filtre, pa tijekom 5 sati u okoliš dospijeva svih 6,2 x 1018 Bq sadržanih u atmosferi zaštitne zgrade. Zbog toga što ne prolazi kroz filtre, ispust u "događaju s najgorim mogućim posljedicama" sadrži 100 puta više joda i 1000 puta više ostalih aerosola od ispusta u "najvjerojatnijem događaju". Količine ispuštenih plemenitih plinova su u oba slučaja jednake, jer filtri na njih nemaju utjecaja.

Slika 4: Područja na kojima se provodi evakuacija ili zaklanjanje /u ovom scenariju!/
Slika 5: Područja na kojima se primjenjuje profilaksa stabilnim jodom

POSLJEDICE

Život i zdravlje ljudi
Čak i bez primjene zaštitnih mjera doze koje bi primilo stanovništvo nisu takve da bi prouzročile pojavu ranih (determinističkih) učinaka ionizirajućeg zračenja. S obzirom na to da je scenarijem predviđeno poduzimanje širokog spektra hitnih, ranih i dugoročnih zaštitnih mjera, doze koje će primiti stanovništvo biti će znatno manje od projiciranih. Zbog toga ne treba očekivati niti zakašnjele (stohastičke) učinke koje bi bilo moguće detektirati i sa sigurnošću pripisati posljedicama izlaganja zračenju. To vrijedi i za karcinom štitnjače. S duge strane, predviđa se da će evakuacija i preseljenje stanovništva uzrokovati nekoliko desetaka smrtnih slučajeva koji nisu izravno povezani s ionizirajućim zračenjem. Većinu stradalih će sačinjavati starije i bolesne osobe, a uzrok stradavanja će biti stres prouzročen evakuacijom ili preseljenjem te nemogućnost dobivanja odgovarajuće medicinske skrbi. Manjinu će predstavljati osobe stradale u prometu tijekom samoevakuacije. U kasnijim fazama nesreće doći će do porasta pritiska na zdravstveni sustav zbog potrebe dugoročnog medicinskog praćenja znatnije ozračenih osoba te zbog zabrinutosti stanovništva za zdravlje uzrokovane nepovjerenjem, dezinformacijama i sl. Posljedice "događaja s najgorim mogućim posljedicama" može se iskazati putem predefiniranih matrica. Posljedice po život i zdravlje ljudi su ocijenjene "katastrofalnim", jer se uz gubitak nekoliko desetaka života predviđa evakuacija i preseljenje nekoliko desetaka tisuća te zaklanjanje nekoliko stotina tisuća ljudi.
Tablica 7: Posljedice na život i zdravlje ljudi

Život i zdravlje ljudi			
Kategorija	Posljedice	Kriterij % osoba JLP(R)S	ODABRANO
1	Neznatne	*<0,001	
2	Malene	0,001-0,004	
3	Umjerene	0.0047-0,011	
4	Značajne	0,012-0,035	
5	Katastrofalne	0,036>	**X**

Gospodarstvo

U ovom se scenariju primjenjuje mnogobrojne mjere zaštite, a svaka od njih stvara određene troškove. U ukupnim troškovima poduzimanja mjera zaštite dominantni će biti oni vezani uz preseljenje stanovništva, dekontaminaciju objekata i okoliša te uz poljoprivredu. Troškovi preseljenja i kompenzacije isplaćene preseljenom stanovništvu procjenjuju se na nekoliko desetaka milijardi eura. Troškovi dekontaminacije objekata i okoliša se procjenjuju na dodatnih desetak milijardi eura. Dekontaminacija je nužna kako bi se barem dijelu preseljenog stanovništva omogućilo povratak. U poljoprivredi se predviđa provedba čitavog niza mjera u cilju zadržavanja koncentracija radionuklida u prehrambenim proizvodima ispod najviših dopuštenih vrijednosti. Kada je u pitanju ratarstvo, voćarstvo i vinogradarstvo, na površini od desetak tisuća km2 biti će nužno zabraniti konzumaciju i distribuciju svih proizvoda koje se uzgaja na otvorenom prostoru. Na tom području će također biti potrebno provoditi razne mjere smanjenja kontaminacije tla, da bi se nakon nekoliko godina moglo ponovo započeti s proizvodnjom. Nesreća će, dakle, dovesti do gubitka ukupne višegodišnje ratarske, voćarske i vinogradarske proizvodnje na najvećem dijelu područja zahvaćenog radioaktivnim oblakom, kao i do potrebe zbrinjavanja kontaminiranih proizvoda.

Kada je riječ o stočarstvu, nužne mjere uključuju:

- eutanaziranje visoko kontaminirane stoke i zbrinjavanje ostataka,
- držanje stoke u zatvorenim prostorima i do nekoliko godina,
- osiguranje zamjenske stočne hrane iz uvoza,
- košnju i zbrinjavanje kontaminirane trave za terenima za ispašu,
- uvođenje radiološke kontrole prije klanja stoke i
- uvođenje radiološke kontrole prehrambenih proizvoda.

Ukupni troškovi poduzimanja mjera zaštite u poljoprivredi procjenjuju se na nekoliko desetaka milijardi eura. Najveće pojedinačne stavke su višegodišnji gubitak ratarske, voćarske i vinogradarske proizvodnje, troškovi mjera za smanjenje razine kontaminacije poljoprivrednih površina i troškovi zbrinjavanja kontaminiranog materijala. Značajna stavka su i troškovi radioloških mjerenja. Ostale ekonomske gubitke sačinjavaju (1) gubitci uzrokovani drastičnim padom potražnje za hrvatskim proizvodima (poljoprivrednim i drugim) i (2) gubitci u turizmu. Jedni i drugi su vezani uz narušavanje reputacije, odnosno uz stvaranje loše slike o Hrvatskoj. Prva podskupina predstavlja gubitke zbog potpunog sloma izvoza te zbog značajnog smanjenja plasmana hrvatskih proizvoda (poljoprivrednih i drugih) na domaćem tržištu. Na međunarodnim tržištima se predviđa uvođenje dugoročnih zabrana za hrvatske proizvode, a na domaćim okretanje potrošača proizvodima iz uvoza. Gubitci iz ove podskupine se procjenjuju na desetke milijardi eura. Druga podskupina predstavlja najveću pojedinačnu stavku među svim financijskim posljedicama nesreće. Zbog spominjanja Hrvatske u kontekstu nuklearne nesreće stvara se loša slika, pa najveći dio potencijalnih gostiju zbog brige za zdravlje odabire neku drugu destinaciju. Predviđa se da bi štetni utjecaji u turizmu potrajali godinama i da bi gubici premašili iznos od desetine milijardi eura. I u slučaju "događaja s najgorim mogućim posljedicama" valja upozoriti na posebnu kategoriju ekonomskih gubitaka, vezanu uz suvlasništvo HEP-a u NE Krško. Tu se ubrajaju (1) gubitci zbog smanjenja vlastitih proizvodnih kapaciteta i (2) gubici zbog odgovornosti za počinjenu štetu. Gubici pod (1) proizlaze iz potrebe nadomještanja električne energije koja bi bila proizvedena u NE Krško energijom iz drugih (za HEP skupljih) izvora. Ti gubici su identični kao u slučaju "najvjerojatnijeg događaja" i procjenjuju se na nekoliko milijardi eura. Nesumnjivo je da su posljedice po gospodarstvo "katastrofalne", te da to vrijedi i bez uračunavanja šteta vezanih uz suvlasništvo HEP-a u NE Krško.

Tablica 8: Posljedica na gospodarstvo

Gospodarstvo			
Kategorija	Posljedice	Kriterij-štete u % proračuna JLP(R)S	ODABRANO
1	Neznatne	0,5-1	
2	Malene	1-5	
3	Umjerene	5-15	
4	Značajne	15-25	
5	Katastrofalne	>25	**X**

Društvena stabilnost i politika

S obzirom na to da vidljive promjene u biljnom ili životinjskom svijetu nisu uočene čak niti u Černobilskoj nesreći, takve se promjene ne predviđaju niti u "događaju s najgorim mogućim posljedicama". No, za očekivati je da bi na područjima s visokim razinama kontaminacije bilo nužno uvesti ograničenja u korištenju ili im privremeno ili trajno promijeniti namjenu. Primjer je gubitak terena za sport i rekreaciju, što može bitno utjecati na kvalitetu života. Ovakve utjecaje je vrlo teško kvantificirati. Provedba mjera zaštite, smanjenje prihoda kao i sam život na kontaminiranom području nesumnjivo uzrokuju značajne psihološke, socijalne i političke utjecaje. Oni su u ovom slučaju bitno izraženiji od onih za "najvjerojatniji događaj". Primjer su strah, zabrinutost, stigmatizacija stanovništva sa zahvaćenih područja, pad povjerenja u državne institucije i porast stope siromaštva (zbog pada prihoda i porasta cijena, među ostalim hrane).

Pretpostavlja se da bi "događaj s najgorim mogućim posljedicama "dodatno ubrzao iseljavanje iz Hrvatske i uzrokovao povlačenje stranog kapitala, što bi predstavljalo težak udarac za dohodovnu stranu držanog proračuna. Kada je u pitanju društvena sigurnost i politika, u "događaju s najgorim mogućim posljedicama" neće doći do oštećenja kritične infrastrukture niti do izravnih šteta ili gubitaka na građevinama od javnog društvenog značaja. Do prestanka rada kritične infrastrukture će doći na visoko kontaminiranim područjima s kojih je stanovništvo preseljeno. Dakle, prestanci u radu kritične infrastrukture dulji od 10 dana će se sasvim sigurno dogoditi, ali na područjima na kojima neće biti potencijalnih korisnika te infrastrukture.

Tablica 9: Društvena stabilnost i politika

Društvena stabilnost i politika			
Oštećena kritična infrastruktura			
Kategorija	Posljedice	Kriterij-štete u % proračuna JLP(R)S	ODABRANO
1	Neznatne	0,5-1	
2	Malene	1-5	
3	Umjerene	5-15	
4	Značajne	15-25	
5	Katastrofalne	>25	**X**
Štete/gubici na građevinama od javnog društvenog značaja			
Kategorija	Posljedice	Kriterij-štete u % proračuna JLP(R)S	ODABRANO
1	Neznatne	0,5-1	
2	Malene	1-5	
3	Umjerene	5-15	
4	Značajne	15-25	
5	Katastrofalne	>25	**X**

Tablica 10: Posljedice na društvenu stabilnost i politiku - ZBIRNO

Društvena stabilnost i politika			
Kategorija	**Ukupno**	**Kritična infrastruktura**	**Štete/gubici na grad. od javnog društvenog značaja**
1			
2			
3			
4			
5	**X**	**X**	**X**

VJEROJATNOST DOGAĐAJA

I u ovom slučaju se procjena vjerojatnosti, odnosno frekvencije, temelji na rezultatima PSA postupka provedenog za NE Krško. Frekvencija "događaja s najgorim mogućim posljedicama" aproksimira se sumarnom frekvencijom velikih (nekontroliranih) ispusta iz NE Krško, do kakvih bi moglo doći nakon oštećenja reaktorske jezgre. Do takvih ispusta može doći zbog gubitka izolacijske funkcije zaštitne zgrade ili u slučaju njenog zaobilaska. Prema rezultatima druge razine PSA postupka, sumarna frekvencija za velike ispuste iz NE Krško iznosi 1,84 x 10-6 po reaktor-godini. Ako se taj iznos usvoji za frekvenciju "događaja s najgorim mogućim posljedicama", proizlazi da je ona dvadesetak puta manja od frekvencije "najvjerojatnijeg događaja", te da u matrici nesumnjivo ulazi u kategoriju

"iznimno male" . Vjerojatnost da se "događaj s najgorim mogućim posljedicama" pojavi u preostalom životnom vijeku NE Krško (dakle do 2043. godine) iznosi 4,6 x 10^{-5}, odnosno oko 1/20.000.

Tablica 11: Vjerojatnost/frekvencija

Kategorija	Posljedice	Vjerojatnost/frekvencija			
		Kvalitativno	Vjerojatnost	Frekvencija	ODABRANO
1	Neznatne	Iznimno mala	<1%	1 događaj u 100 godina i rjeđe	X
2	Malene	Mala	1-5%	1 događaj u 20 do 100 godina	
3	Umjerene	Umjerena	5-50%	1 događaj u 2-20 godina	
4	Značajne	Velika	51-98%	1 događaj u 1-2 godine	
5	Katastrofalne	Iznimno velika	>98%	1 događaj godišnje i češće	

Za detaljnije spoznaje o ovoj složenoj tematici potrebno je proučiti:

- sadržaje iz Procjene rizika RH (scenariji iz 2019.)
- Procjenu nuklearne i radiološke opasnosti za RH (2018.)
- Zakon o radiološkoj i nuklearnoj sigurnosti,
- Strategiju radiološke i nuklearne sigurnosti,
- i druga dokumenta na web Ravnateljstva CZ RH.

Tablica 12: Nepouzdanost rezultata procjene rizika

	Ne postoji dovoljna količina statističkih podataka, iskustva stručnjaka i ostalih podataka te pouzdana metodologija procjene posljedica – zbog čega se očekuju značajne greške	
Vrlo visoka nepouzdanost	**4**	
Visoka nepouzdanost	**3**	
Niska nepouzdanost	**2**	**X**
Vrlo niska nepouzdanost	**1**	
	Postoji dovoljna količina statističkih podataka, iskustva stručnjaka i pouzdana metodologija procjene - zbog čega je pojavljivanje grešaka vrlo malo vjerojatno	

Ključno za Općinu Ribnik

- **EPD** planska zona = 25 - 100 km od NE Krško (Slovenija), „žuta zona“
- **ICPD** planska zona = 100-300 km od NE Paks (Mađarska), „bijela zona“.

Zona EPD (Extended Planning Distance, - Proširena planska udaljenost) podrazumijeva primjenu sljedećih mjera zaštite nakon proglašenja opće opasnosti:
a) upute za smanjenje unosa radioaktivnosti prehranom,
b) nadzor brzine doze od depozicije sa svrhom utvrđivanja lokalnih kontaminacija (hot spots) koja mogu prouzročiti potrebu za evakuacijom unutar jednog dana odnosno potrebu za preseljenjem unutar tjedan do mjesec dana.

Zona ICPD (Ingestion and Commodities Planning Distance - Planska udaljenost za ograničenje konzumacije prehrambenih proizvoda) podrazumijeva primjenu sljedećih mjera zaštite nakon proglašenja opće opasnosti:
a) zaštita ispaše i druge stočne hrane,
b) zaštita zaliha pitke vode,
c) ograničenje konzumacije lokalnih prehrambenih proizvoda,
d) prestanak distribucije proizvoda i robe sve dok se ne provedu odgovarajuće radiološke procjene.

Plan djelovanja CZ

Obzirom da je Vlada Republike Hrvatske u veljači 2022.godine objavila dokument – Plan pripravnosti i odgovora RH na radiološki ili nuklearni izvanredni događaj, te naložila da se na razinama JLP(R)S razrade vlastiti planovi istoimenog naziva (te isti izrade kao sastavni dio Plana djelovanja CZ), dajemo:

1. **Tablični prikaz mjera ranog upozoravanja, pripravnosti i odgovora, na razini RH**
2. **Posebno uvezan Separat I ovog Plana djelovanja, tj. *Plan pripravnosti i odgovora RH i Općine Ribnik na radiološki ili nuklearni izvanredni događaj* (isključivo namijenjen Stožeru CZ Općine!)**

Rano upozoravanje

Pregled nositelja i korisnika aktivnosti ranog upozoravanja u slučaju radiološkog ili nuklearnog izvanrednog događaja

Nositelj	Izvor upozoravanja	Mjere i aktivnosti civilne zaštite	Korisnici upozoravanja	Napomena
MUP	- bilateralni sporazum (Slovenija i Mađarska) - očevici - Sustav za pravovremeno upozoravanje na nuklearnu nesreću/SPUNN - Sustav za ranu razmjenu informacija u slučaju izvanrednog događaja USIE (Unified System for Information Exchange in incidents and emergencies) - Sustav Zajednice za ranu razmjenu informacija u slučaju radiološke opasnosti ECURIE (European Community Urgent Radiological Information Exchange)	- po dojavi djelatnici MUP RCZ postupaju u skladu s komunikacijskim protokolom razvijenim upravo za slučaj radiološkog ili nuklearnog izvanrednog događaja - nakon što su obaviješteni o izvanrednom događaju, sudionici odgovora započinju s postupanjem po internim planovima pripravnosti i odgovora	- DIP CZ RH-Tim za KBRN zaštitu - DIRH - JLP(R)S - mediji (radio, televizija, tisak) i društvene mreže - MINTS (HTZ) - MUP RCZ - OS i drugi sudionici SCZ - stanovništvo - VRH - žurne službe	- upozoravanje je, u ovisnosti o specifičnostima izvanrednog događaja, moguće provesti na vrijeme

Pripravnost

Pregled nositelja, sudionika i postupaka pripravnosti u slučaju radiološkog ili nuklearnog izvanrednog događaja

Nositelj	Sudionici	Mjere i aktivnosti civilne zaštite	Aktiviranje pripravnosti	Napomena
MUP	- MUP RCZ	- koordiniranje razvoja sustava pripravnosti i odgovora uključujući izradu i revidiranje (prema potrebi) pozitivnih propisa - određivanje planskih zona - informiranje opće populacije o pripravnosti i odgovoru na izvanredni događaj - podizanje svijesti o izvorima bez posjednika - odobravanje planova drugih sudionika - organiziranje vježbi sustava u cjelini - međunarodna koordinacija na području pripravnosti i odgovora na izvanredni događaj - vođenje registra objekata prve, druge, treće i pete kategorije pripravnosti - osiguranje pravovremenog izvješćivanja o izvanrednim događajima - pružanje stručne potpore drugim sudionicima u ispunjenju obaveza u pripravnosti	- ODMAH i kontinuirano	
	- MIZ	- razrada načina primjene profilakse stabilnim	- ODMAH i	

		jodom - nabavka i predistribucija pripravaka stabilnog joda - osiguranje edukacije za liječnike koji bi mogli prvi doći u kontakt s ozračenim osobama	kontinuirano	
	- JLP(R)S	**- informiranje potencijalno ugroženog stanovništva** **- uspostavljanje specijalističkih postrojbi civilne zaštite unutar narančaste zone za NE Krško**	**- ODMAH i kontinuirano**	
	- VRH	- poduzimanje strateških mjera i aktivnosti za pravovremenu i učinkovitu pripremu za zaštitu stanovništva, materijalnih, kulturnih i prirodnih dobara od posljedica katastrofalnih razmjera	- ODMAH i kontinuirano	
	- svi sudionici u sustavu civilne zaštite	- uspostavljanje unutarnje organizacije za odgovor uključujući krizne centre i/ili stožere (prema potrebi) - osiguranje ljudstva, opreme i objekata - osiguranje komunikacijskih veza i usvajanje komunikacijskih protokola - izrada planova i radnih procedura - provedba obučavanja i uvježbavanja - uspostava programa upravljanja kvalitetom - osiguranje financijskih sredstava	- ODMAH i kontinuirano	

Odgovor

Pregled nositelja, sudionika i postupaka odgovora u slučaju radiološkog ili nuklearnog izvanrednog događaja

Nositelj	**Sudionici**	**Mjere i aktivnosti civilne zaštite**	**Operativni kapaciteti ili doprinos**	**Napomena**
Stožer CZ RH		- upravljanje sustavom odgovora po aktiviranju - odlučivanje o provođenju mjera zaštite	- informiranje javnosti - priprema provedbu mjera zaštite i aktivnosti CZ kojima rukovodi čelnik tijela nadležan za poslove civilne zaštite (ili zamjenik) na razini RH - angažiranje neophodnih resursa za zadovoljavanje operativnih potreba CZ - praćenje razvoja događaja, usklađivanje rada nižih razina i priprema podizanja sustava pripravnosti potrebnih OS na državnoj razini	- Stožer CZ RH aktivira se odlukom čelnika tijela nadležnog za poslove civilne zaštite (ili zamjenika)
Stožer CZ RH	- Nositelj odobrenja	- aktiviranje Plana i programa mjera u slučaju izvanrednog događaja	- identificiranje i klasificiranje izvanrednog događaja - provedba mjera za ublažavanje posljedica na lokaciji pod kontrolom nositelja odobrenja - obavješćivanje nadležnih tijela - upravljanje odgovorom na lokaciji - predlaganje mjera zaštite izvan lokacije - traženje i prihvaćanje vanjske pomoći - provedba radioloških mjerenja na lokaciji i u neposrednoj blizini - pružanje potpore nadležnim tijelima u informiranju javnosti	
	- MUP RCZ	- zaprimanje inicijalne obavijesti o izvanrednom događaju, uzbunjivanje sustava odgovora, prosljeđivanje informacija,	- aktiviranje Stručnog tima za radiološki i nuklearni izvanredni događaj - pružanje stručne potpore sudionicima u odgovoru u odlučivanju o mjerama zaštite i drugim mjerama i informiranju	

		koordiniranje komunikacije	javnosti - procjena potreba i određivanje opsega radioloških mjerenja - kontrola kontaminacije i dekontaminacija osoba i opreme u evakuacijskim centrima (DIP RCZ) - međunarodno obavješćivanje i razmjena podataka - priprema prijedloga za traženje i pružanje međunarodne pomoću	
	- DHMZ	- pružanje stručne potpore MUP RCZ-u	- priprema i isporuka prognostičkih podataka	
	- MUP RP	- osiguranje mjesta događaja i kontrola pristupa	- kontrola pristupa mjestu izvanrednog događaja i područjima na kojima su na snazi mjere zaštite - odlučivanje o prekidu prometa kroz potencijalno ugroženo područje - odlučivanje o pojačanom nadzoru prekograničnog prometa ljudi i provedba pojačanog nadzora - informiranje o sigurnosti boravka u RH	
	- MIP	- predlaganje mjera zaštite vezanih uz hranu, mlijeko i hranu za životinje	- uvođenje ograničenja na uvoz i izvoz hrane, mlijeka i hrane za životinje - odlučivanje o potrebi zbrinjavanja životinja	
	- MIZ	- medicinsko zbrinjavanje stanovništva	- predlaganje mjera zaštite vezanih uz vodu za piće - uvođenje ograničenja na uvoz i izvoz vode za piće - organiziranje dugoročnog liječničkog nadzora	
	DIRH	- nadzor provedbe mjera zaštite	- nadzor nad provedbom mjera zaštite vezanih uz vodu za ljudsku potrošnju, hranu i mlijeko (sanitarna inspekcija) - nadzor nad provedbom mjera zaštite vezanih uz hranu za životinje (veterinarska inspekcija)	
	- MMPI	- prekida prometa	- odlučivanje o prekidu prometa kroz potencijalno ugroženo područje	
	- MIZ - HCK - MROSP	- psihološka pomoć i pomoć	- organiziranje psihološke pomoći na terenu	
	- MINGOR	- predlaganje mjera zaštite vezanih uz dobra izuzev hrane, mlijeka, hrane za životinje i vode za piće	- uvođenje ograničenja na uvoz i izvoz dobara izuzev hrane, mlijeka, hrane za životinje i vode za piće	
	- MVEP	- davanja uputa, upozorenja i drugih informacija	- informiranje o sigurnosti boravka u RH	
	- MF	- prekogranični nadzor	- odlučivanje o pojačanom nadzoru prekograničnog prometa roba i provedba pojačanog nadzora	
	- MO	- provođenje mjera zaštite	- uključivanje Oružanih snaga RH u odgovor	
	- JLP(R)S	**- provođenje mjera zaštite**	**- uzbunjivanje te davanje uputa, upozorenja i drugih informacija ugroženom stanovništvu** **- informiranje javnosti** **- pomoć u evakuaciji stanovništva** **- uspostava evakuacijskih centara**	

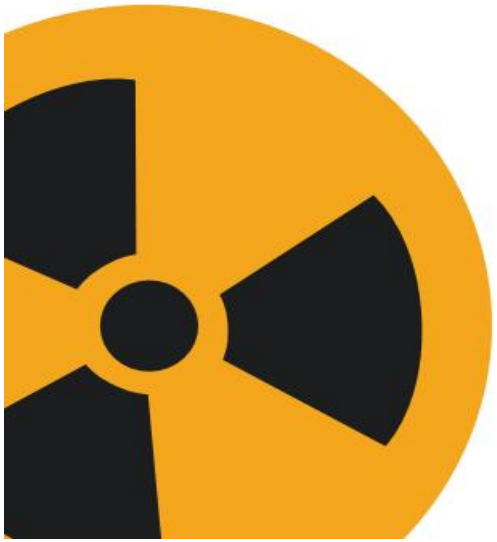
			- distribucija pripravaka stabilnog joda ako nisu pre-distribuirani **- provedba radioloških mjerenja unutar narančaste zone za NE Krško (specijalističke postrojbe CZ)** **- provedba mjera zaštite vezanih uz vodu za piće** **- pomoć u preseljenju stanovništva**	
	- VRH	- VRH na prijedlog čelnika tijela nadležnog za poslove civilne zaštite odlukama proglašava katastrofu kao i prestanak provođenja mjera i aktivnosti u SCZ u otklanjanju posljedica katastrofa	- odlučivanje o privremenom ili trajnom preseljenju - odlučivanje o traženu i pružanju međunarodne pomoći - provedba sanacije kod velikih onečišćenja	
	- Ovlašteni stručni tehnički servisi i laboratoriji	- pružanje stručne potpore MUP RCZ-u	- radiološka mjerenja - mjerenja koncentracije radionuklida u hrani, mlijeku i vodi za piće te razine kontaminacije drugih dobara	

Vidi Separat I ovog Plana! – Plan pripravnosti i odgovora RH i Općine Ribnik na radiološki ili nuklearni izvanredni događaj.

Informativni letak Ravnateljstva CZ RH – sve ostalo u Separatu I ovog Plana!

Što mi je činiti?

- Ako ste se u trenutku proglašenja opasnosti zatekli na otvorenome prostoru, odmah udite u zatvoreni prostor i sklonite se.
- Zatvorite sva vrata i prozore, isključite sve ventilacijske sustave.
- Spriječite ulazak zraka izvana postavljanjem vlažnih ručnika i ljepljivih traka oko vrata, prozora i na otvore.
- Ako ste bili na otvorenome u trenutku nesreće i smatrate da ste bili izloženi radioaktivnom materijalu, čim prije se sklonite u zatvoreni prostor, svucite svu odjeću i obuću te je odložite u plastičnu vreću koju je potrebno dobro zatvoriti. Ako postoji mogućnost, otuširajte se toplom vodom i operite sapunom. Kada izađete iz kontaminiranog (onečišćenog) područja, obavijestite nadležne službe da ste možda bili izloženi radioaktivnom materijalu. Predajte im i vrećicu s kontaminiranom odjećom i obućom.
- Uključite radio, TV prijemnik ili ostale elektroničke medije kako biste imali najnovije informacije i čuli upute nadležnih službi.
- Ne konzumirajte svježe mlijeko i vodu porijeklom iz ugroženih područja.
- Ostanite mirni te pozorno slušajte nove upute i informacije nadležnih službi.

Važno je znati!

Ljudski organizam tijekom svojeg života u svakom je trenutku izložen ionizirajućem zračenju. Najveći udio ozračivanja dolazi od prirodnih izvora zračenja, a manji od umjetnih koji su nastali ljudskim djelovanjem.

U Republici Hrvatskoj zabranjena je uporaba radioaktivnih gromobrana.
Ako se gromobrani nalaze na izvornim lokacijama, opasnosti nema. Stvarna opasnost od radioaktivnog gromobrana postoji tek onda ako dođe do pada ili neovlaštenog i nestručnog uklanjanja. Demontažu i uklanjanje gromobrana smiju obavljati samo za to ovlaštene fizičke ili pravne osobe.

Nesreće u nuklearnim elektranama pri kojima dolazi do oštećenja jezgre i do značajnih ispusta radioaktivnih tvari u okoliš izuzetno su rijetki događaji.

U slučaju radiološke ili nuklearne nesreće nadležne službe odredit će mjere zaštite za stanovništvo u zahvaćenome području.

ZAJEDNO DANAS
za sigurnije sutra!

MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA
Ravnateljstvo civilne zaštite

Financira Civilna zaštita i humanitarna pomoć Europske unije

Hrvatska platforma za smanjenje rizika od katastrofa
Croatian National Platform for Disaster Risk Reduction

Što je smanjenje rizika od katastrofa i zašto je važno? #smanjimorizik

NUKLEARNE I RADIOLOŠKE NESREĆE

Nuklearne i radiološke nesreće izvanredni su događaji koji uključuju izvore ionizirajućeg zračenja, a koji traže brzo djelovanje radi ublažavanja ozbiljnih štetnih posljedica za ljudsko zdravlje i sigurnost, kvalitetu života, imovinu ili okoliš; ili opasnost koja bi mogla prouzročiti navedene štetne posljedice

Ionizirajuće zračenje

Radioaktivnost je svojstvo nekih atoma da im se jezgre spontano raspadaju i pri tome emitiraju ili elektromagnetsko zračenje **(γ zračenje)** ili čestice **(α i β zračenje).**

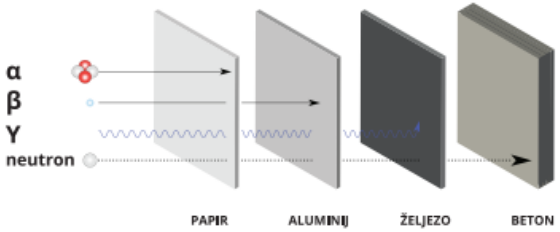
To elektromagnetsko i čestično zračenje naziva se ***ionizirajuće zračenje.***

Međunarodna oznaka radioaktivnosti

Prodornost zračenja

Prolaskom kroz materiju zračenje slabi. Prodornost ovisi o tipu ionizirajućeg zračenja i njegovoj energiji. Najveću prodornost ima gama zračenje, zatim beta i na koncu alfa čestice.

Radioaktivnost se ne može osjetiti, što je jedna od temeljnih razlika u odnosu na većinu drugih opasnosti (požar, poplava, potres).

Upravo ta činjenica, nemogućnost prepoznavanja opasnosti - čini radiološki ili nuklearni izvanredni događaj drugačijim od svih drugih nesreća.

Prirodna radioaktivnost

Prirodna radioaktivnost kojoj smo svakodnevno izloženi, ima izvor u svemirskim zrakama, tlu, građevinskom materijalu pa čak i u tvarima koje unosimo u organizam (hrana i piće).

NAJČEŠĆI RADIONUKLIDI U HRANI JESU KALIJ 40, RADIJ 226 I URANIJ 238

SVEMIRSKO ZRAČENJE ČINI 13 % UKUPNOG POZADINSKOG ZRAČENJA

VEĆINA ZEMLJINE RADIOAKTIVNOSTI POSLJEDICA JE ZRAČENJA URANIJA, TORIJA I RADONA.

Umjetni izvori ionizirajućeg zračenja

Radioaktivni izvori i električni uređaji koji proizvode ionizirajuće zračenje rabe se u različite svrhe u industriji, medicini, veterini, znanstvenom istraživanju, edukaciji, javnoj sferi te za vojne potrebe.

Nuklearne elektrane sadrže velike količine radioaktivnih tvari pa predstavljaju potencijalnu opasnost. Svako značajnije ispuštanje radioaktivnosti u okoliš može prouzročiti raznovrsne štetne učinke, ne samo u najbližem okruženju nego i na većim udaljenostima.

Radiološke nesreće

Radiološke nesreće nastaju kada se izgubi kontrola nad radioaktivnim izvorima.

Do gubitka kontrole nad radioaktivnim izvorom dolazi najčešće zbog pogreške ili nemara korisnika, kvara uređaja u koji je izvor ugrađen, u slučaju nesreće prilikom prijevoza izvora, uslijed pada satelita s radioaktivnim izvorom, krađe, gubitka izvora ili npr. otkrivanja izvora bez posjednika u otpadnom metalu ili drugdje.

Nuklearne nesreće

Nesreće u nuklearnim elektranama mogu nastupiti kao rezultat kvarova ili ljudskih pogrešaka, a mogu biti prouzročene vanjskim utjecajima kao što su potres, poplava, ekstremni meteorološki uvjeti ili pak teroristički napad.

U slučaju nesreće može doći do ispuštanja radioaktivnih tvari iz nuklearnog postrojenja u okoliš, odnosno u atmosferu, površinske vode, u tlo ili u podzemne vode.

Nesreća u elektrani Černobil prouzročena je nepovoljnim tehnološkim karakteristikama postrojenja, pomanjkanjem sigurnosne kulture i nizom grešaka operatera.

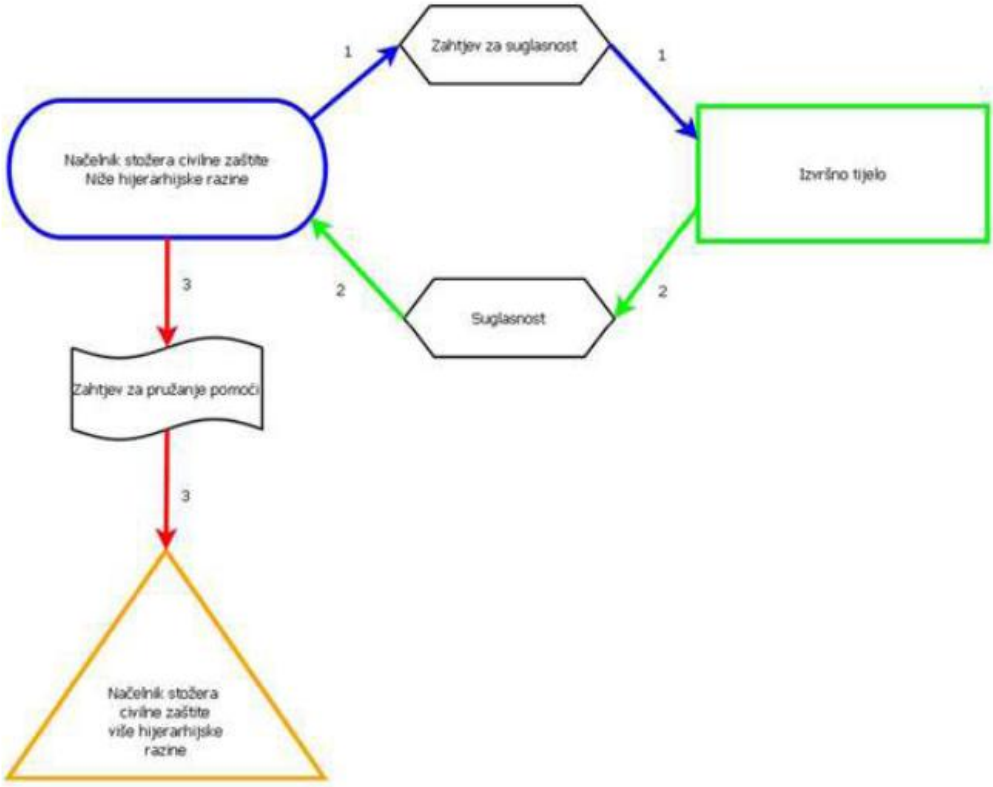
Nesreća u elektrani Fukushima Daiichi prouzročena je djelovanjem vanjskih utjecaja (potres i tsunami).

2.7. NAČIN ZAHTIJEVANJA I PRUŽANJA POMOĆI IZMEĐU RAZLIČITIH HIJERARHIJSKIH RAZINA SUSTAVA CZ U VELIKOJ NESREĆI I KATASTROFI

Općina Ribnik nakon što je aktivirala sve raspoložive snage sustava civilne zaštite iz svoje nadležnosti a koje su se pokazale nedostatne u sprječavanju odnosno otklanjanju posljedica u velikim nesrećama može zahtijevati pomoć s više razine. Pomoć će zatražiti od Karlovačke županije odnosno državne razine putem Centra 112 Karlovac.
U slučaju kada su prethodno upotrijebljene sve sposobnosti operativnih snaga sustava civilne zaštite Općine i iskorišteni svi raspoloživi kapaciteti ili ako su oni nedostatni za učinkovitost spašavanja na području Općine Ribnik, općinski načelnik upućuje zahtjev Županiji kojim traži pomoć operativnih snaga civilne zaštite Županije sukladno Pravilniku o standardnim operativnim postupcima za pružanje pomoći nižoj hijerarhijskoj razini od strane više razine sustava civilne zaštite u velikoj nesreći i katastrofi („Narodne novine“ broj 37/16).
Zahtjev se podnosi samo u izvanrednim situacijama kada se analizom svih poduzetih operativnih aktivnosti sustava civilne zaštite Općine Ribnik u velikoj nesreći utvrdi stvarni manjak u potrebnim operativnim kapacitetima za učinkovito spašavanje u slučaju velike nesreće i katastrofe, utvrde izraženi veliki nedostatci u osposobljenosti ili opremljenosti te kompetencijama/stručnosti operativnih snaga koji značajno umanjuju njihovu operativnu spremnost za uspješno djelovanje u velikoj nesreći i kao zamjena lokalno angažiranih operativnih snaga nakon 24 sata njihovog besprekidnog djelovanja u velikoj nesreći, s time da se nakon odmora od 12 sati ponovo uključe u sanaciju posljedica izvanrednog događaja.
Predlošci Zahtjeva kojim se traži pomoć od više hijerarhijske razine, davanja ili ne suglasnosti više razine i forma suglasnost izvršnog tijela.

Dijagram tijeka informacija pripreme i slanja zahtjeva kojim se traži pomoć

– faze 1 i 2 – postupak pribavljanja prethodne suglasnosti izvršnog tijela na nacrt zahtjeva kojim se traži pomoć više hijerarhijske razine sustava civilne zaštite

– faza 3 – procesuiranje zahtjeva o traženju pomoći.

Postupa se sukladno *Pravilniku o standardnim operativnim postupcima za pružanje pomoći nižoj hijerarhijskoj razini od strane više razine sustava CZ u velikoj nesreći i katastrofi*, NN 37/16.

Izvodno čl.4.
(1) Zahtjev kojim se traži pomoć podnosi se samo u izvanrednim situacijama kada se analizom svih poduzetih operativnih aktivnosti sustava civilne zaštite na nižoj hijerarhijskoj razini sustava civilne zaštite u velikoj nesreći utvrdi stvarno stanje spremnosti kapaciteta sustava prema sljedećim kriterijima:
– stvarni manjak u potrebnim operativnim kapacitetima za učinkovito spašavanje u slučaju velike nesreće i katastrofe,
– izraženim velikim nedostatcima u osposobljenosti ili opremljenosti te kompetencijama/stručnosti operativnih snaga koji značajno umanjuju njihovu operativnu spremnost za uspješno djelovanje u velikoj nesreći, koje se utvrđuju po svakoj komponenti sustava i zapisnički konstatiraju,
– kao zamjena lokalno angažiranih operativnih snaga nakon 24 sata njihovog besprekidnog djelovanja u velikoj nesreći, s time da se nakon odmora od 12 sati ponovo uključe u sanaciju posljedica izvanrednog događaja.
(2) Zahtjev kojim se traži pomoć koji nije u skladu s odredbama Zakona o sustavu civilne zaštite, odnosno kada nije izrađen sukladno stavku 1. ovog članka smatrat će se neosnovanim te kao pokušaj zlouporabe načela solidarnosti.
(3) Kada se utvrdi stanje iz stavka 2. ovog članka, viša hijerarhijska razina sustava civilne zaštite odbit će zahtjev kojim niža hijerarhijska razina sustava civilne zaštite traži pomoć, o čemu će odmah obavijestiti središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove civilne zaštite.
(4) Niža hijerarhijska razina koja je zatražila pomoć i istu dobila, obvezna je sa svojim operativnim snagama sustava civilne zaštite nastaviti s djelovanjem na sanaciji posljedica izvanrednog događaja.

U prilogu ovog Plana djelovanja nalaze se predlošci Zahtjeva kojim se traži pomoć od više hijerarhijske razine; Davanja ili ne suglasnosti više razine; Suglasnost izvršnog tijela.

2.8. OSIGURANJE SPECIFIČNIH POTREBA OSOBA SA INVALIDITETOM

/Iz Državnog plana djelovanja/
U mogućim velikim nesrećama, katastrofama i posebnim okolnostima potrebno je predvidjeti konkretne planske i operativne mjere za ne diskriminatorno postupanje sudionika i operativnih snaga sustava civilne zaštite prema osobama s invaliditetom, u cilju njihove zaštite i sigurnosti. Stoga je potrebno u planovima djelovanja civilne zaštite JLP(R)S jasno precizirati način provođenja mjera i potrebne snage. Da bi navedeni planovi, u dijelu koji se odnosi na zaštitu osoba s invaliditetom, bili provedivi i učinkoviti u slučaju prijetnje ili nastanka velike nesreće, katastrofe i posebnih okolnosti, moraju biti prilagođeni specifičnostima svake pojedine JLS, odnosno utemeljeni na ažuriranim popisima s potrebnim informacijama o broju, strukturi i ostalim bitnim obilježjima osoba s invaliditetom te prilagođeni njihovim individualnim potrebama. Mjere i aktivnosti civilne zaštite moraju se prilagoditi osobama s različitim vrstama invaliditeta kojima treba osigurati i različite vrste podrške i pomoći. Postupanje s osobama s invaliditetom na razini JLS temelji se na popisu ranjivih skupina, koji uključuje opis teškoća osobe s invaliditetom (isto se odnosi i na djecu s teškoćama u razvoju, osobe starije životne dobi za slučajeve demencije, nagluhosti, teške pokretljivosti) te točnu adresu (adresa građevine s podacima o postojanju više etaža/stepenica). U skladu s odredbama Zakona o Registru osoba s invaliditetom, tijelo državne uprave nadležno za provođenje njegovih odredbi dozvoljava pristup podacima drugim tijelima državne uprave. Opis teškoća/zdravstvenog stanja je na razini grupacije i težine teškoće te potrebne podrške/pristupa. Kako bi im adekvatno pružili pomoć, pripadnici operativnih snaga sustava civilne zaštite posebno su osposobljeni te smanjuju prepreke koje prilikom spašavanja imaju osobe s invaliditetom.

Temeljem Pravilnika o nositeljima, sadržaju i postupcima izrade planskih dokumenata u civilnoj zaštiti te načinu informiranja javnosti u postupku njihova donošenja („Narodne novine“ broj **66/21**) Plan djelovanja civilne zaštite lokalne samouprave mora sadržavati osiguravanje specifičnih potreba svake osobe s invaliditetom.
Općina Orle dužna je osigurati uzbunjivanje, evakuaciju i zbrinjavanje svojih stanovnika sa specifičnim potrebama svake osobe s invaliditetom, osobito gluhih, slijepih, gluhoslijepih, polupokretnih i nepokretnih osoba.

Uzbunjivanje i obavješćivanje stanovništva je skretanje pozornosti na opasnost korištenjem propisanih znakova za uzbunjivanje te pružanje pravodobnih i nužnih informacija radi poduzimanja aktivnosti za učinkovitu zaštitu.

Evakuacija je postupak u kojem odgovorno tijelo vlasti provodi planirani i organizirani premještaj stanovništva sa ugroženog na neugroženo, odnosno manje ugroženo područje, na vrijeme duže od 48 sati, uz organizirano

zbrinjavanje evakuiranog stanovništva. Za provedbu evakuacije stanovništva Općine Ribnik ili dijela nekog od naselja odgovoran je općinski načelnik.

Prije početka evakuacije, sve se osobe koje se evidentiraju obavezno evidentiraju (ime i prezime, ime i prezime roditelja, datum rođenja, adresa stanovanja, broj članova obitelji koji se evakuiraju – isti podaci i srodstvo); uz osobne podatke, u evidencijske liste upisuje se vozilo kojim se osoba evakuira te mjesto na koje se evakuira, sa mjesta prihvata.

Privremeni smještaj za osobe s invaliditetom nakon velike nesreće i katastrofe mora biti dostupan i dizajniran na način da zadovolji njihove osnovne potrebe do trenutka osiguravanja uvjeta za njihov povratak na mjesta iz kojih su evakuirani odnosno prije nastupanja stanja velike nesreće i katastrofe potrebno je utvrditi najprimjerenija mjesta i građevine za provođenje skrbi i osiguravanje hitnih potreba osoba s invaliditetom.

Zbrinjavanje stanovnika podrazumijeva osiguranje boravka, prehrane i najnužnije zdravstvene skrbi.

R.B.	ZADAĆA (MJERA CZ)	OPERATIVNI POSTUPCI, KAPACITETI I OPERATIVNI DOPRINOS OPĆINE	IZVRŠITELJI
1.	Uzbunjivanje	Obavještavanje osoba s invaliditetom i osoba od pripomoći osobama sa invaliditetom (telefon, sms, Internet), popis osoba s invaliditetom i osobama od pripomoći. Obavještavanje telefonom, SMS-om, e-mail porukom.	- Stožer civilne zaštite Općine Ribnik - Povjerenici civilne zaštite i njihovi zamjenici i definirane udruge - Gradsko društvo Crvenog križa Ozalj
2.	Evakuacija	Sanitetska vozila Doma zdravlja-prema prebivalištu osoba s invaliditetom, obilazak povjerenika CZ osoba s invaliditetom upućivanje na mjesta zbrinjavanja (uručivanje letka s uputom za evakuaciju, mjestu zbrinjavanja i rasporedu unutar objekta).	- Stožer civilne zaštite Općine - Dom zdravlja - Povjerenici civilne zaštite Općine Ribnik
3.	Zbrinjavanje (privremeni smještaj)	Priprema objekta za prihvat i smještaj invalidnih osoba. Priprema rampa za nepokretne osobe, sanitarnih čvorova i dr.).	- Stožer civilne zaštite Općine - Gradsko društvo Crvenog križa Ozalj - Udruge građana

Postupci iz Plana djelovanja civilne zaštite Općine Ribnik razrađeni su na način da se izbjegne diskriminacija osoba s invaliditetom u svim fazama djelovanja sustava civilne zaštite dok slučajeve diskriminacije nadležna tijela trebaju rješavati brzo i pravedno.

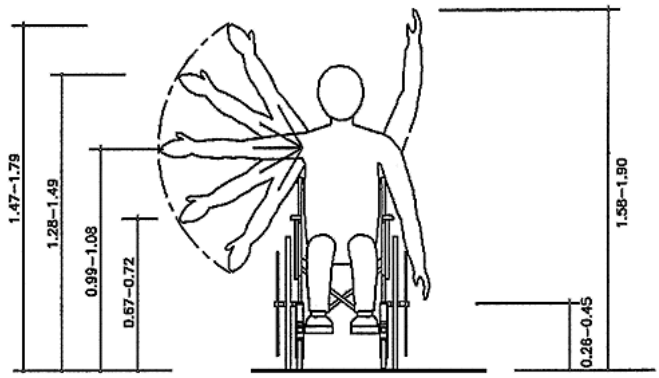
Privremeni smještaj za osobe s invaliditetom nakon velike nesreće ili katastrofe mora biti dostupan i dizajniran na način da zadovolji njihove osnovne potrebe do trenutka osiguravanja uvjeta za njihov povratak na mjesta iz kojih su evakuirani odnosno prije nastupanja stanja velike nesreće i katastrofe potrebno je utvrditi najprimjerenija mjesta i građevine za provođenje skrbi i osiguravanje hitnih potreba osoba s invaliditetom.

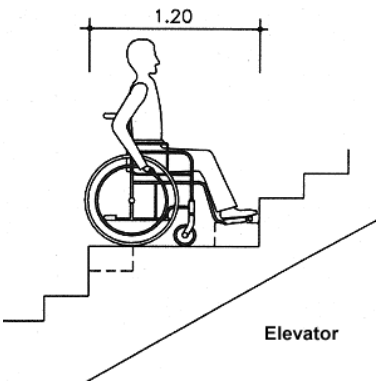
Evakuaciju, hitan prijevoz, utočište i rehabilitaciju osoba s invaliditetom u velikoj nesreći treba provoditi korištenjem svih kapaciteta koji trebaju biti prilagođeni specifičnim potrebama osoba s invaliditetom, tako da se utvrde zadaće operativnim snagama sustava civilne zaštite, identificiraju materijalne potrebe i izvori iz kojih će se zadovoljavati.
Evakuacija osoba s invaliditetom provodi se s posebnom pažnjom jer imaju poseban prioritet u evakuaciji uz korištenje svih kapaciteta koji trebaju biti prilagođeni specifičnim potrebama osoba s invaliditetom. Privremeni

smještaj za osobe s invaliditetom mora biti dostupan i dizajniran na način da zadovolji njihove osnovne potrebe do trenutka za njihov povratak na mjesta iz kojih su evakuirani. Radi toga, potrebno je utvrditi najprimjerenija mjesta i građevine za provođenje skrbi i osiguravanje hitnih potreba osoba s invaliditetom.
U evakuaciju osoba s invaliditetom može se uključiti rodbina i prijatelji bolesne osobe, osobe s invaliditetom i nemoćne osobe. Rodbina i prijatelji, ukoliko sami ne mogu evakuirati osobu s invaliditetom i/ili nemoćnu osobu zatražit će pomoć povjerenika civilne zaštite, postrojbi civilne zaštite, vatrogasaca, odnosno pripadnika Gradskog društva Crvenog križa Ozalj. Evakuacija stanovnika općenito, težak je i stresan događaj za sve uključene. Nemoguće je planirati svaku moguću kriznu situaciju ili veliku nesreću koja se može dogoditi, ali je jako bitno biti najbolje moguće pripremljen za njih.

Evakuacijski plan
Radi učinkovitije zaštite i spašavanja osoba s invaliditetom, veoma je bitno izraditi evakuacijski plan za svaku osobu s invaliditetom, posebno za svaku građevinu u kojoj osoba boravi (dom, škola, posao) i prilagođen vrsti invaliditeta te osobe. Obzirom na činjenicu da ne postoje zakonski regulirani načini postupanja s osobama s invaliditetom u situacijama evakuacije, veoma je bitno razmotriti što učiniti i na koji način postupati kada se evakuacija dogodi. Izrada evakuacijskih planova za osobe se invaliditetom nije zakonski propisana, ali se njihova izrada preporuča (posao, škola, javne ustanove i sl.).
Pravovremeno informiranje i ukazivanje na ozbiljnost pažljivog uzbunjivanja osoba s invaliditetom važan je segment u slučaju potrebe za evakuacijom. Razrada mjera evakuacije mora uključivati i suradnju s osobom s invaliditetom na koju se odnosi, pri čemu treba uzeti u obzir njezine potrebe i mišljenje.
U izradu evakuacijskog plana potrebno je uključiti i druge osobe (osobe od pripomoći, obitelj, kolege, susjede). U cilju pravovremene reakcije u slučaju potrebe, potrebno je upoznati i ostale zaposlenike, susjede i dr. s posebnostima evakuacije osobe s invaliditetom i preprekama s kojima bi se osoba s invaliditetom mogla susresti. Osim spomenutog plana evakuacije, nužno je i periodično održavanje vježbe evakuacije osobe s invaliditetom, edukacija osoba koje provode evakuaciju te stalno unaprjeđenje evakuacijskog plana.
Osobu s invaliditetom potrebno je upoznati sa mjestom za zbrinjavanje te najbližim putem do istog. Put kretanja mora biti pristupačan da se osoba s invaliditetom može slobodno kretati kroz njega bez pomoći druge osobe. Pripravnost za krizne situacije uključuje pripremljene zalihe za slučaj nesreće kao što su: voda, neophodni lijekovi, konzervirana hrana, upute za korištenje pomagala za osobe s invaliditetom. Zalihe i upute variraju ovisno o vrsti invaliditeta pa tako za osobe koje koriste invalidska kolica bi u zalihi trebalo držati zaštitne rukavice za kretanje po slomljenom staklu, dodatne baterije za kolica te alat za kolica.
Gluhe i nagluhe osobe trebale bi držati u pripravnosti papir i pribor za pisanje, svjetiljku i dodatne baterije za slušni aparat. Slijepe i slabovidne osobe trebale bi imati u zalihi dodatni sklopivi bijeli štap te zaštitne rukavice za ruke. Za osobe koje koriste psa vodiča potrebno je priložiti upute kako pristupiti psu, te hranu za psa. Za osobe s teškoćama u govoru preporučuje se da u zalihi uz ostalo imaju papir i pribor za pisanje, kao oblik komunikacije ili pripremljene napisane instrukcije. Kod osoba sa psihičkim teškoćama važno je između ostalim neophodnim stvarima imati pripremljene i lijekove.

Uzbunjivanje i pružanje pomoći osoba s invaliditetom Sredstva javnog informiranja moraju obavijesti koje prenose prilagoditi svim vrstama invaliditeta. Preporučuje se da osobe s invaliditetom posjeduju dodatne uređaje upozorenja kako bi skrenuli pozornost na sebe u hitnim slučajevima. Mobiteli, vibracijske naprave i glasne zviždaljke su učinkoviti alati za sretanje pozornosti ili za kontaktiranje hitnog osoblja. Kod pružanja pomoći osobi s invaliditetom treba biti svjestan svojih sposobnosti i mogućnosti za pružanje pomoći, kako se osobu s invaliditetom ne bi stavilo u još veći rizik (voditi računa o načinu nošenja, uspostavljanju komunikacije i sl.). Prilikom objašnjavanja situacije te davanja upozorenja i uputa osobama svih vrsta invaliditeta potrebno je biti strpljiv i ne dopustiti ometanja prilikom prenošenja informacija, kako bi osoba s invaliditetom bila jasno upućena u situaciju/događaj. Nedostatne ili pogrešno prenesene ili pogrešno shvaćene informacije mogu biti pogubne za osobu s invaliditetom. Psima vodičima, rehabilitacijskim psima potrebno je pružiti pomoć u suradnji s korisnikom psa. Iako su prošli obuku, psi mogu biti dezorijentirani prilikom opasnosti.
Dok je opasnost pod kontrolom, psa se NE SMIJE maziti, hraniti, igrati se njime, niti mu davati upute bez dopuštenja korisnika. Ako se radi o psu vodiču, a situacija nalaže da pas ne bi trebao voditi korisnika, psu je potrebno ukloniti pojas, što bi trebao učiniti vlasnik psa, ako situacija dozvoljava. U slučaju da je potrebno evakuirati psa, a istodobno se pomaže korisniku, držati psa za povodac, a ne za pojas.

Pregled vrsta i težina teškoća te vrste potrebne podrške osoba s invaliditetom

Vrsta teškoće	Težina teškoće	Podrška
Intelektualne teškoće	Laka Umjerena Teška	Komunikacija jednostavnim rečenicama i/ili grafičkim pomagalima
Motorika	Nepokretan (npr. krevet, pasivna kolica) Teško pokretan (npr. štake, aktivna kolica) Teže pokretan (npr. štaka, štap, hodalica) Rijetka bolest (npr. staklene kosti)	Nošenje uz podršku nekoliko osoba Pomoć više osoba Pomoć jedne osobe
Psihičke bolesti		Stručna osoba (npr. psiholog, psihijatar, socijalni radnik)
Sluh	Nagluhost Gluhoća Gluhonijemost	Pomoć komunikacijskog posrednika
Vid	Slabovidnost Visoka slabovidnost Sljepoća Gluhosljepoća	Pomoć jedne osobe Pomoć komunikacijskog posrednika
Višestruke teškoće i razni ostali sindromi (Alzheimerova bolest, demencija i dr.)		Pomoć druge osobe za vođenje i zaštitu

Posebno:

Dana 4.lipnja 2020. godine Pravobraniteljica za osobe s invaliditetom Republike Hrvatske uputila je Ravnateljstvu CZ RH dopis Broj:POSL-1.18.6.-536/20-03-04 pod nazivom **„Postupanja s osobama s invaliditetom u rizičnim situacijama – preporuke“,** kojim se pojašnjava postupanja s osobama s invaliditetom kao ranjivoj skupini društva koja zahtjeva dodatnu brigu i poseban pristup u kriznim situacijama, posebno kod evakuacije. Dopisom Ravnateljstvu civilne zaštite RH inicira se, zbog nemogućnosti definiranja, uvježbavanja i primjene jedinstvenog pristupa za sve osobe s invaliditetom, … „*izrada i razrada posebnih protokola o postupanju s osobama s invaliditetom različitih vrsta tjelesnih i drugih oštećenja u slučajevima rizičnih situacija i humanitarnih kriznih stanja. Također, preporuča se pripadnicima žurnih službi da u suradnji s organizacijama osoba s invaliditetom osmisle i provode potrebne oblike edukacije za svoje djelatnike o postupanjima s osobama s invaliditetom. Zbog važnosti raspolaganja s podacima o osobama s invaliditetom preporučeno je uređenje pravnog (s obzirom na obaveze čuvanja povjerljivosti osobnih podataka) i funkcionalnog okvira za izradu baze/registra podataka u svrhu planiranja spašavanja ranjivih skupina stanovništva“.*

Nadalje u dopisu pravobraniteljice razmatrana je problematika ove ranjive skupine u potresu u Zagrebu 22.ožujka, inicijative pojedinih udruga i drugo, te dopisu priložena brošura „*Vodič za podršku osobama s invaliditetom tijekom*

opasnosti, kriznih situacija i katastrofa“ kojeg je izdao SOIH – Zajednica saveza osoba s invaliditetom Hrvatske 2017.godine.
Dopis pravobraniteljice upućen Ravnateljstvu CZ RH proslijeđen je jedinicama lokalne i područne samouprave na moguće postupanje!

Tijekom sagledavanja problematike ja razini JLS došlo je do početnog problema a to je nemogućnost pristupa bazi podataka osoba s invaliditetom – Registru invalidnih osoba, jer je isti povjerljivog karaktera! Unatoč pokušajima JLS za dobivanjem izvoda iz Registra, isto nije odobreno, te je razvidno da je problem pristupa Registru trebalo riješiti prije slanja dopisa – na razini ministra zdravstva i pravobraniteljice. Ovako JLS prikupljaju podatke od raznih udruga osoba s invaliditetom i sličnih te su oni nepotpuni./Dobru ali ne i cjelovitu dokumentaciju imaju GD CK Ozalj i Zavod za socijalni rad – PU Karlovac /
No neovisno od navedenih poteškoća JLS nastoje sagledati problematiku postupanja s osobama s invaliditetom na razini svake osobe pojedinačno, što se već konkretiziralo u postupanjima kod epidemiološke krize s COVID 19.

U tom cilju zasade iz priloženog priručnika „Vodič za podršku osobama s invaliditetom tijekom opasnosti, kriznih situacija i katastrofa„ (SOIH 2017.godina) je svakako od koristi, osobito vatrogasnim snagama, povjerenicima CZ i drugim operativnim snagama koje učestvuju u provedbi mjera CZ, ta ga prilažemo uz Plan djelovanja u cijelosti, a radi primjene u edukaciji i postupanju operativnih snaga CZ.

Iz navedenih razloga dajemo:

- Izvadak iz dokumenta HZJZ iz 9/2024.godine, *Izvješće o osobama s invaliditetom u Republici Hrvatskoj,* za razinu Karlovačke županije,
- u prilogu Plana brošura u cjelini - **Vodič za podršku osobama s invaliditetom tijekom opasnosti, kriznih situacija i katastrofa„ (SOIH 2017.godina) koji treba koristiti od strane operativnih snaga CZ u Općini Ribnik.**

Dodatak 1. – Izvodno o osobama s invaliditetom u RH, za razinu Karlovačke županije (HZJZ **9/2024**.)

Izvodno:
Invaliditet je trajno ograničenje, smanjenje ili gubitak sposobnosti (koje proizlazi iz oštećenja zdravlja) neke fizičke aktivnosti ili psihičke funkcije primjerene životnoj dobi osobe i odnosi se na sposobnosti, u obliku složenih aktivnosti i ponašanja, koje su općenito prihvaćene kao bitni sastojci svakodnevnog života.

7. Karlovačka županija
7.1. Opći sociodemografski podaci
U Karlovačkoj županiji, po stanju na dan 16.9.2024., živi 18.865 osoba s invaliditetom od čega je 10.427 muškog spola (55,3%) i 8.438 ženskog spola (44,7%) (tablica) te na taj način osobe s invaliditetom čine 17,0% ukupnog stanovništva Karlovačke županije. Najveći broj osoba s invaliditetom, njih 8.641 (45,8%), je u dobnoj skupini 65+ godina. Iz tablice moguće je uočiti da je invaliditet prisutan u svim dobnim skupinama, a u udjelu od 13,6% prisutan je i u dječjoj dobi, 0 - 19 godina. Ako se razmotri koliki je udio osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu županije, prema navedenim dobnim skupinama, dolazimo do podatka da je Karlovačka županija iznad prosjeka RH za prevalenciju u dječjoj dobi, ispod prosjeka RH za dobnu skupinu 65+, a u prosjeku za radno-aktivnu dobnu skupinu te za ukupnu prevalenciju. Prikaz udjela osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu gradova/općina Karlovačke županije te razrada prema spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablicama.
Iz Karlovačke županije, u Registar osoba s invaliditetom, pristigla su rješenja o primjerenom obliku školovanja za 1.251 osobu s većim brojem muških osoba (68%). Oštećenja govorno-glasovne komunikacije i specifične teškoće učenja, višestruka oštećenja te intelektualna oštećenja najčešći su specificirani uzroci koji određuju potrebu primjerenog oblika školovanja. U Karlovačkoj županiji žive 2.492 branitelja s invaliditetom te 175 osoba koje imaju posljedice ratnih djelovanja iz II svjetskog rata ili su civilni invalidi rata i poraća.

Tablica 37. Prikaz udjela osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu gradova/općina Karlovačke županije – prevalencija invaliditeta na 1.000 stanovnika
Tablica 38. Prikaz broja osoba s invaliditetom prema spolu, dobnim skupinama i gradovima/općinama Karlovačke županije

Grad	Broj osoba	% od ukupnog broja osoba s invaliditetom	Prevalencija / 1.000 stanovnika
KARLOVAC	7.835	41,5	71
OGULIN	2.147	11,4	19
DUGA RESA	1.725	9,1	16
SLUNJ	862	4,6	8
OZALJ	774	4,1	7
JOSIPDOL	639	3,4	6
VOJNIĆ	583	3,1	5
BARILOVIĆ	523	2,8	5
PLAŠKI	476	2,5	4
NETRETIĆ	458	2,4	4
GENERALSKI STOL	453	2,4	4
RAKOVICA	389	2,1	4
DRAGANIĆ	379	2,0	3
KRNJAK	284	1,5	3
CETINGRAD	283	1,5	3
LASINJA	249	1,3	2
TOUNJ	211	1,1	2
ŽAKANJE	177	0,9	2
BOSILJEVO	167	0,9	2
SABORSKO	130	0,7	1
KAMANJE	81	0,4	1
RIBNIK	39	0,2	0,4
nepoznato	1	< 0,1	0
Ukupno	**18.865**		

Grad	Dobne skupine					
	0 - 19		20 - 64		65+	
	m	ž	m	ž	m	ž
BARILOVIĆ	35	31	133	83	113	128
BOSILJEVO	13	8	37	22	47	40
CETINGRAD	18	7	101	34	62	61
DRAGANIĆ	49	19	94	89	65	63
DUGA RESA	149	90	392	282	374	438
GENERALSKI STOL	25	21	129	63	91	124
JOSIPDOL	59	41	153	95	162	129
KAMANJE	5	4	18	12	24	18
KARLOVAC	748	481	1.887	1.310	1.539	1.870
KRNJAK	16	11	61	40	65	91
LASINJA	13	7	80	33	71	45
NETRETIĆ	30	24	100	56	106	142
OGULIN	158	98	519	348	525	499
OZALJ	84	56	172	132	164	166
PLAŠKI	40	26	87	42	145	136
RAKOVICA	21	11	175	52	78	52
RIBNIK	1	3	9	3	12	11
SABORSKO	3	3	57	15	34	18
SLUNJ	37	16	257	106	254	192
TOUNJ	18	6	61	22	58	46
VOJNIĆ	34	20	138	92	136	163
ŽAKANJE	13	10	32	39	41	42

(kraj Plana djelovanja civilne zaštite Općine Ribnik)

Temeljem prethodnog uvida u Procjenu rizika od velikih nesreća za područje Karlovačke županije (revizija I 3/2024.) i sagledavanja rizika za područje Općine Ribnik, te prijedloga imenovane Radne skupine Općine za ažuriranje dokumenata CZ,

ODOBRAVAM primjenu u Općini Ribnik

- ***Reviziju Plana djelovanja civilne zaštite Općine Ribnik***

Dokument nije sigurnosno klasificiran ali s njim treba postupati s ograničenom dostupnošću. Redovito, a najmanje jednom godišnje, vršiti ažuriranje i usklađivanje ovog Plana.
Sa sadržajima revizije Plana djelovanja CZ Općine Ribnik upoznati sve članove Stožera civilne zaštite Općine i odgovorne osobe iz Plana, a redovnim osposobljavanjem svih osigurati spremnost za izvršenje.

Klasa:
URBROJ:
Ribnik, _____2025.

ODOBRAVAM:
NAČELNIK OPĆINE
Dino Blažević

Prilozi Plana djelovanja:
-Prema navodima u Sadržaju

Pregled primijenjenih propisa CZ te u ovom Planu djelovanja: odabrani sa WEB stranice Ravnateljstva civilne zaštite – MUP RH

a/ Zakoni (odabrani, istaknuti značajniji)

- Zakon o sustavu domovinske sigurnosti (NN 108/17)
- **Zakon o sustavu civilne zaštite** (NN 82/15, 118/18 , 31/20, 20/21 i 114/22)
- Zakon o kritičnim infrastrukturama (NN 56/13, 114/22 , 89/25)
- Zakon o protuminskom djelovanju (NN 110/15, 118/18, 98/19, 114/22, 59/23)
- **Zakon o radiološkoj i nuklearnoj sigurnosti** (NN 141/13, 39/15, 130/17, 118/18, 21/22, 114/22), (PDF)
- Zakon o odgovornosti za nuklearnu štetu (NN 143/98, 114/22), (PDF)
- **Zakon o zaštiti od požara** (NN 92/10, 114/22)
- Zakon o privatnoj zaštiti (NN 16/20, 114/22)
- Zakon o zaštiti na radu (NN 71/14, 118/14, 154/14, 94/18, 96/18)
- Zakon o eksplozivnim tvarima te proizvodnji i prometu oružja (NN 70/17, 141/20, 114/22)
- Zakon o zapaljivim tekućinama i plinovima (NN 108/95, 56/10)
- Zakon o Hrvatskoj gorskoj službi spašavanja (NN 79/06 i 110/15)
- **Zakon o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda** (NN 16/19)

b/ Uredbe (odabrane)

- Uredba o uvjetima i načinu obavljanja potrage i spašavanja zrakoplova (NN 129/11)
- Uredba o mjerama zaštite od ionizirajućeg zračenja te postupanjima u slučaju izvanrednog događaja (NN 24/18, 70/20, 114/21)
- Uredba o sastavu i strukturi postrojbi civilne zaštite (NN 27/17)
- Uredba o načinu i uvjetima za ostvarivanje materijalnih prava mobiliziranih pripadnika postrojbi civilne zaštite za vrijeme sudjelovanja u aktivnostima u sustavu civilne zaštite (NN 33/17) (prilog: Zahtjev za naknadu plaće, Potvrda o mobilizaciji i Zahtjev za isplatu naknade po danu mobilizacije i troškova prijevoza (.doc)
- **Uredba o jedinstvenim znakovima za uzbunjivanje** (NN 61/16)
- Uredba o načinu prelaska granice prilikom primanja ili upućivanja žurne pomoći u zaštiti i spašavanju (NN 52/06)
- Uredba o visini naknade osobama angažiranim u zaštiti i spašavanju izvan granica Republike Hrvatske (NN 90/06)
- Uredba o načinu utvrđivanja naknade za privremeno oduzete pokretnine radi provedbe mjera zaštite i spašavanja (NN 85/06)
- Uredba o graničnim prijelazima Republike Hrvatske (NN 79/13)

c/ Pravilnici (odabrani)

- Pravilnik o metodologiji za izradu analize rizika poslovanja kritičnih infrastruktura, NN br. 47/16, 93/17
- Pravilnik o ustrojstvu, popuni i opremanju postrojbi civilne zaštite i postrojbi za uzbunjivanje, NN br. 111/07
- Pravilnik o načinu suradnje ovlaštenih osoba obalne straže i Državne uprave za zaštitu i spašavanje te način razmjene informacija potrebnih za njihovo učinkovito i usklađeno djelovanje, NN br. 40/09
- Pravilnik o sudjelovanju pripadnika operativnih snaga zaštite i spašavanja u aktivnostima snaga za žurnu pomoć u katastrofama u inozemstvu, NN br. 73/06
- Pravilnik o jedinstvenom europskom broju za hitne službe 112 i drugim pozivnim brojevima hitnih služba NN 95/23
- **Pravilnik o postupku ranog upozoravanja stanovništva, NN 91/23**
- **Pravilnik o nositeljima, sadržaju i postupcima izrade planskih dokumenata u civilnoj zaštiti te načinu informiranja javnosti o postupku njihovog donošenja NN 66/21**
- **Pravilnik o sastavu stožera, načinu rada te uvjetima za imenovanje načelnika, zamjenika načelnika i članova stožera civilne zaštite**, NN br. 126/19, 17/20
- Pravilnik o načinu rada u aktivnostima radijske komunikacije za potrebe djelovanja sustava civilne zaštite u velikim nesrećama i katastrofama, NN br. 53/17
- Pravilnik o postupku uzbunjivanja stanovništva, NN br. 69/16
- Pravilnik o odori pripadnika operativnih snaga civilne zaštite i državnih službenika i namještenika Državne uprave za zaštitu i spašavanje, NN br. 99/16
- Pravilnik o tehničkim zahtjevima sustava javnog uzbunjivanja stanovništva, NN br. 69/16
- Pravilnik o standardnim operativnim postupcima za pružanje pomoći nižoj hijerarhijskoj razini od strane više razine sustava civilne zaštite u velikoj nesreći i katastrofi, NN br. 37/16
- Pravilnik o vrstama i načinu provođenja vježbi operativnih snaga sustava civilne zaštite, NN br. 49/16
- Pravilnik o zemljopisno obavijesnom sustavu Državne uprave za zaštitu i spašavanje, NN br. 57/16

- Pravilnik o tehničkim i drugim uvjetima koje moraju ispunjavati ovlaštene osobe za ispitivanje ispravnosti tehničkih sredstava i opreme civilne zaštite, NN br. 57/16
- Pravilnik o uvjetima koje moraju ispunjavati ovlaštene osobe za obavljanje stručnih poslova u području planiranja civilne zaštite, NN br. 134/23
- Pravilnik o smjernicama za izradu procjena rizika od katastrofa i velikih nesreća za područje Republike Hrvatske i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, NN br. 65/16
- Pravilnik o mobilizaciji, uvjetima i načinu rada operativnih snaga sustava civilne zaštite, NN br. 69/16
- Pravilnik o sadržaju, obliku i načinu vođenja očevidnika inspekcijskog nadzora u sustavu civilne zaštite, NN br. 69/16
- Pravilnik o vođenju jedinstvene evidencije i informacijskih baza podataka o operativnim snagama, materijalnim sredstvima i opremi operativnih snaga sustava civilne zaštite, NN br. 99/16
- Pravilnik o kriterijima zdravstvenih sposobnosti koje moraju ispunjavati pripadnici postrojbi civilne zaštite, kriterijima za raspoređivanje i uvjetima za imenovanje povjerenika civilne zaštite i njegovog zamjenika, NN br. 98/16, 67/17
- Pravilnik o vođenju evidencija pripadnika operativnih snaga sustava civilne zaštite, NN br. 75/16 (uputa i prilozi u tablici)

d/ Standardni operativni postupci (odabrani)

- SOP kod organiziranja prijevoza za potrebe transplantacije organa
- SOP za postupak lociranje osobe u aktivnosti traganja i spašavanja
- SOP za postupanje Županijskog centra 112 i Operativnog centra civilne zaštite u slučaju prometne nesreće na autocesti
- SOP za postupanje Županijskog centra 112 i Operativnog centra civilne zaštite u slučaju prometne nesreće na državnim, županijskim, lokalnim i nerazvrstanim cestama
- SOP za postupanje Županijskog centra 112 i Operativnog centra civilne zaštite u slučaju prometne nesreće u tunelu
- SOP za postupanje Županijskog centra 112 i Operativnog centra civilne zaštite u slučaju akcije traganja i spašavanja na kopnu ili otoku
- Standardni operativni postupak uzbunjivanje stanovništva putem sirena
- **Standardni operativni za postupanje centara u sustavu 112 kod zaprimanja dojave za vatrogasnu intervenciju**
- SOP RH/BIH o pružanju prekogranične pomoći u gašenju požara otvorenog prostora
  SOP za postupanje Županijskog centra 112 i Operativnog centra civilne zaštite prilikom korištenja vremenskih prognoza Državnog hidrometeorološkog zavoda
- SOP za prelazak granice
- SOP za djelovanje operativnih snaga zaštite i spašavanja u poplavama
- SOP o pozivnim brojevima hitnih službi prema kojima operatori javnih komunikacijskih mreža Centrima 112 i Državnom centru 112 moraju omogućiti besplatne pozive
- SOP između Državne uprave za zaštitu i spašavanje Republike Hrvatske i Uprave Republike Slovenije za zaštitu i spašavanje o pružanju pomoći letjelicama u slučaju požara na otvorenom prostoru
- SOP između Državne uprave za zaštitu i spašavanje Republike Hrvatske i Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore o pružanju prekogranične pomoći u gašenju požara otvorenog prostora

e/ Strateški i planski dokumenti (odabrani)

- **DRŽAVNI PLAN DJELOVANJA CIVILNE ZAŠTITE**
- STRATEGIJA UPRAVLJANJA RIZICIMA OD KATASTROFA DO 2030. GODINE
- Nacionalni program protu minskog djelovanja Republike Hrvatske do 2026. godine (NN 21/23)
- Strategija radiološke i nuklearne sigurnosti za razdoblje 2017.-2025. godine (NN 65/17)
- Strategija zbrinjavanja radioaktivnog otpada, iskorištenih izvora i istrošenog nuklearnog goriva (NN 125/14)
- **Plan pripravnosti i odgovora RH na radiološki ili nuklearni izvanredni događaj (pdf)**

f/ Procjene

- Procjena rizika od katastrofa za Republiku Hrvatsku - 2024.
- Odluka o donošenju Procjene rizika od katastrofa za Republiku Hrvatsku
- Smjernice za izradu Procjene rizika od katastrofa za Republiku Hrvatsku
- Kriteriji za izradu smjernica koje donose čelnici područne (regionalne) samouprave za potrebe izrade procjena rizika od velikih nesreća na razinama jedinica lokalnih i područnih (regionalnih) samouprava
- Procjena nuklearne i radiološke opasnosti za Republiku Hrvatsku

ali drugi propisi i dokumenti iz oblasti radiološke i nuklearne sigurnosti, radioaktivnog otpada, okoliša, razminiranju, eksplozivnim atmosferama, privatnoj zaštiti, zaštiti od požara i dr.

Prilog 1: Adrese i kontakti pravnih osoba i udruga od značaja u sustavu CZ Općine Ribnik

Svi telefoni i mobiteli mogu se dobiti putem ŽC112 Karlovac. Poželjno je da se za informacije, posebno pozivanja žurnih službi i druge, pozivanje vrši putem ŽC112 koji će potom preusmjeriti vezu. Tada se vrši snimanje razgovora, što je kasnije od pravnog značaja!

Ravnateljstvo civilna zaštite RH
Područni ured civilne zaštite Riva 10 51000 Rijeka, tel 051/352-430 fax 051/321-779
Služba civilne zaštite/ŽC 112 Karlovac, Dr.Vladka Mačeka 8 47000 Karlovac, **tel 112**, tel 047/606-705 fax 047/612-601 karlovac112@civilna-zastita.hr voditelj Alenko Hudak tel 047/606-707

VGI za mali sliv Kupa, sa sjedištem u Karlovcu, Obala Račkoga 10 47000 Karlovac, tel 047/694-780 fax 047/694-784
Lovački savez Karlovačke županije, I.Mažuranića 11 47000 Karlovac, tel/fax 047/615-008 mob 099/2572-515; Lovni ured Ozalj, **LD Srnjak Ribnik**
Uprava šuma Karlovac, Put Davorina Trstenjaka 1 Karlovac, tel 047/843-200 fax 047/613-438 e-mail karlovac@hrsume.hr, voditelj Davorin Andrijašević; **Šumarija Ozalj,** Zrinskih i Frankopana 20 Ozalje, tel 047/731-151, fax 047/612-712 e.mail sumarija-ozalj@hrsume.hr
Trend radio 047 Karlovac, 102,1 MHz i 106,9 MHz, Trg J.Broza 2 Karlovac, tel 047/600-037 fax 047/600-939 e-mail info@trend.com.hr
Radio Mrežnica, 95,4 MHz, Jozefinska cesta 8 47250 Duga Resa, tel 047/842-666 fax 047/842-669 e-mail urednistvo@mreznica.hr
Agroproteinka d.d., za zbrinjavanje i toplinsku obradu nusproizvoda životinjskog porijekla, Strojarska cesta 11 10360 Sesvete, tel 01/204-6776, fax 01/204-6201, e.mail info@agroproteinka.hr **;** Dislocirani kontejnerski prijemni centar

Komunalna poduzeća koja djeluju i za Općinu

NAZIV	IME I PREZIME	DUŽNOST	KONTAKT
Komunalno Ozalj d.o.o. Ulica akademika M. Heraka 11, 47280 Ozalj info@komunalno-ozalj.com		Centrala	T 047/731-402 F 047/731-685
Azelija eko d.o.o. Ozalj Ulica akademika M. Heraka 47280 Ozalj info@ezelija-eko.hr	Miroslav Cigić	Centrala	T 047/731-402 F 047/731-685 T 047/731-854

Hrvatski Crveni križ

NAZIV	IME I PREZIME	DUŽNOST	KONTAKT
Hrvatski Crveni križ Ul.Crvenog križa 16 Zagreb	Josip Jelić, dr	Predsjednik	01/4655-814
GD CK Ozalj Kurilovec 8 47280 Ozalj	Hrvoje Zoretić	Ravnatelj	T/F 047/295-276 Ck.ozalj@gmail.com

Zavod za socijalni rad

NAZIV	IME I PREZIME	DUŽNOST	KONTAKT
Zavod za socijalni rad – PU Karlovac, Vjekoslava Klaića 3 **Dio u Ozlju**		Centrala Centrala Predstojnik	T 047/415-459 F 047/415-463 T 047/731-854 M 091/5224-170

HGSS

NAZIV	IME I PREZIME	DUŽNOST	KONTAKT
Hrvatska gorska služba spašavanja Sjedište službe Kozarčeva 22 Zagreb	Vinko Prizmić, Pročelnik	Sjedište službe	T/F 01/4821-049 091/2123-000
HGSS Stanica Karlovac Vlatka Mačeka 48 Karlovac	Matija Kranjčević	Pročelnik	M 091/721-0005 Ili putem ŽC112

Ustanove, pravne osobe određene Odlukom Općine, i druge

NAZIV	IME I PREZIME	DUŽNOST	KONTAKT
Zavod za hitnu medicinu Karlovačke županije, Dr.Vladka Mačeka 48 Karlovac		Dežurni	**194** T 047/804-032 info@zzhm-kz.hr
Dom zdravlja Karlovac Vladka Maček 48 Karlovac **Dom zdravlja Ozalj** Kolodvorska 2 Ozalj **Amb.opće medicine Ribnik**	Dr.Željko Maršić	Liječnik	T 047/411-277 www.domzdravlja-karlovac.hr 047/731-002 047/742-302
Zavod za javno zdravstvo Karlovačke županije, Dr.V.Mačeka 48 Karlovac			T 047/411-258 F 047/411-292
Opća bolnica Karlovac A.Štampara 3 Karlovac		Centrala	T 047/608-100
Županijska uprava za ceste Karlovac, Poslovni park 1a B.Poljice, Duga Resa		Centrala	T 047/645-159 F 047/645-068
PU Karlovačka, Trg Hrvatskih redarstvenika 6 Karlovac **PP Ozalj,** Kurilovac 2 Ozalj		OKC Centrala Načelnik	**192** 047/664-111 047/664-739
VGI za mali sliv Kupa Obala Račkoga 10 Karlovac		Voditelj VGI	T 047/694-780 F 047/694-784
HEP ODS Elektra Karlovac N.Mačeka 44 Karlovac **TJ Ozalj,** Kurilovac 14		Centrala Dežurni	T 047/661-111 M 098/404-569 T 047/661-268
Hrvatske šume, UŠP Karlovac, **Šumarija Ozalj,** Z. i Frankopana 20 Ozalj		Dežurni	T 047/731-157 F 047/612-712
Hrvatski Radio Karlovac 90,1 MHz, Ambroza Vraniczanya 2 Karlovac		Dežurni	T 047/611-400 F 047/611-404 www.hrk.hr
Veterinarska stanica Ozalj Odv.Karlovačke ceste 110 Ozalj		Dežurni	T 047/731-142 Veterinarska.stanica.ozalj@ka.t-com.hr
Kladušan transturist, d.o.o. Griče 52, Ribnik	Juro Kladušan	Vlasnik	T 047/731-195 M 098/364-415 Kladusan.transturist@gmail.com
Lovačko društvo Srnjak Ribnik, Veselići 26	Hrvoje Jurić	Predsjednik	M 098/ 714-692

Sirena za javno uzbunjivanje (vatrogasna) nalazi se na objektu Vatrogasnog doma DVD Ribnik (Ribnik br.2)

Prilog 2: Odluka o Stožeru CZ Općine Ribnik i podaci o članovima

REPUBLIKA HRVATSKA
KARLOVAČKA ŽUPANIJA

OPĆINA RIBNIK
OPĆINSKI NAČELNIK

KLASA: 240-02/25-01/1
URBROJ: 2133-21-02-25-2
Ribnik, 22. srpnja 2025. godine

Temeljem članka 24. stavak 1. i stavak 3. Zakona o sustavu civilne zaštite („Narodne novine" broj 82/15, 118/18, 31/20, 20/21), članka 5. i članka 6. Pravilnika o sastavu stožera, načinu rada te uvjetima za imenovanje načelnika, zamjenika načelnika i članova stožera civilne zaštite („Narodne novine" broj 126/19 i 17/20) i članka 47. Statuta Općine Ribnik („Glasnik Karlovačke županije" broj 18/13, 17/16, 04/18, 21/20, 19/21, 13/22), Općinski načelnik Općine Ribnik dana 22. srpnja 2025. godine, donio je

ODLUKU
O OSNIVANJU STOŽERA CIVILNE ZAŠTITE
OPĆINE RIBNIK

Članak 1.

Ovom Odlukom osniva se Stožer civilne zaštite Općine Ribnik sa imenovanim članovima Stožera, od kojih se dio imenuje po dužnosti i to rukovodeće osobe policijske postaje, predstavnik područnog ureda središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite, vatrogasni zapovjednik, predstavnik Crvenog križa i čelna osoba zdravstvene ustanove.

Članak 2.

Stožer civilne zaštite Općine Ribnik imenuje se u sljedećem sastavu:
1. Mario Pestak , načelnik Stožera,
2. Jelena Dolinar, zamjenica načelnika Stožera (predsjednica Općinskog vijeća Općine Ribnik),
3. Tatjana Čumpek, viši stručni savjetnik za koordinaciju i djelovanje civilne zaštite MUP, član,
4. Tomislav Sudac, načelnik Policijske postaje Ozalj, član,
5. Nada Diković, ravnateljica Doma zdravlja Ozalj, član,
6. Rene Tonkli, predstavnik područne Stanice HGSS-a Karlovac, član,
7. Hrvoje Zoretić,v.d. ravnatelj Gradskog društva Crvenog križa Ozalj, član.

Članak 3.

Radom Stožera civilne zaštite rukovodi načelnik Stožera, a kada se proglasi velika nesreća rukovođenje preuzima Općinski načelnik Općine Ribnik (izvršno tijelo jedinice lokalne samouprave).

Članak 4.

Članovi Stožera civilne zaštite dužni su završiti osposobljavanje koje provodi Državna uprava prema Programu osposobljavanja članova stožera civilne zaštite koji donosi čelnik državne uprave, u roku od godinu dana od imenovanja Stožera civilne zaštite.

Članak 5.

Stožer civilne zaštite je stručno, operativno i koordinativno tijelo za provođenje mjera i aktivnosti civilne zaštite u velikim nesrećama i katastrofama.

Članak 6.

Stožer civilne zaštite obavlja zadaće koje se odnose na prikupljanje i obradu informacija ranog upozoravanja o mogućnosti nastanka velike nesreće i katastrofe, razvija plan djelovanja sustava civilne zaštite na području Općine Ribnik, upravlja reagiranjem sustava civilne zaštite, obavlja poslove informiranja javnosti i predlaže donošenje odluke o prestanku provođenja mjera i aktivnosti u sustavu civilne zaštite.

Članak 7.

Jedinstveni upravni odjel Općine Ribnik obavlja administrativne i tehničke poslove za Stožer civilne zaštite, te im osigurava uvjete za rad.

Članak 8.

Danom stupanja na snagu ove Odluke, prestaje važiti Odluka o osnivanju Stožera civilne zaštite Općine Ribnik (Glasnik Karlovačke županije broj 29/21, Službeni glasnik Općine Ribnik br. 01/23, 05/24)

Članak 9.

Ova Odluka stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Službenom glasniku Općine Ribnik.

REPUBLIKA HRVATSKA - OPĆINA RIBNIK - OPĆINSKI NAČELNIK - RIBNIK - KARLOVAČKA ŽUPANIJA

OPĆINSKI NAČELNIK:
Dino Blažević

REPUBLIKA HRVATSKA
KARLOVAČKA ŽUPANIJA

OPĆINA RIBNIK
OPĆINSKI NAČELNIK

KLASA: 240-02/25-01/1
URBROJ: 2133-21-02-25-3
Ribnik, 22. srpnja 2025. godine

Tablica s osnovnim podacima članova
STOŽERA CIVILNE ZAŠTITE
OPĆINE RIBNIK

Redni broj	Ime i prezime	OIB	Funkcija	Mobitel/telefon	Adresa	Imenovan po dužnosti
1.	MARIO PESTAK	28929364101	Načelnik Stožera	095/817-9733 mariopestakdvdribnik@gmail.com	Veselići 10, Ribnik	Zapovjednik DVD-a Ribnik
2.	JELENA DOLINAR	78537174667	Zamjenica načelnika Stožera	098/169-5998 jelenadolinar@gmail.com	Ribnik, Ribnik	Predsjednica Općinskog vijeća Općine Ribnik
3.	TATJANA ČUMPEK	83464398323	Član	047/606-712 tcumpek@mup.hr	Senjska 67, Karlovac	Viši stručni savjetnik za koordinaciju i djelovanje civilne zaštite MUP
4.	TOMISLAV SUDAC	99661972055	Član	099/255-4618 047/664-739 tsudac@mup.hr	Grdun 6a, Ozalj	Načelnik Policijske postaje Ozalj
5.	NADA DIKOVIĆ	94774482086	Član	091/529-6711 047/731-022 ndikovic2@gmail.com	Kurilovac 8, Ozalj	Ravnateljica Doma zdravlja Ozalj
6.	RENE TONKLI	15363738880	Član	099/548-4202 rene.tonkli@hgss.hr	Gornje Stative 9R, Karlovac	Predstavnik Područne Stanice HGSS-a Karlovac
7.	HRVOJE ZORETIĆ	75699088364	Član	098/579-620 hzoretic@gmail.com	Zajačko selo 3b, Ozalj	v.d. ravnatelja Gradskog društva Crvenog križa Ozalj

OPĆINSKI NAČELNIK:
Dino Blažević

Prilog 3: Odluka o imenovanju Povjerenika i zamjenika povjerenika CZ za područje Općine Ribnik

REPUBLIKA HRVATSKA
KARLOVAČKA ŽUPANIJA
OPĆINA RIBNIK
OPĆINSKI NAČELNIK
KLASA: 810-03/20-01/01
URBROJ: 2133/21-01-20-26
U Ribniku, dana 23. ožujka 2020. godine

Temeljem članka 48. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (NN 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 36/09, 125/08, 36/09, 150/11, 144/12, 123/17, 98/19) i članka 47. Statuta Općine Ribnik („Glasnik Karlovačke županije" broj 18/13, 17/16 i 04/18), Općinski načelnik Općine Ribnik dana 23. ožujka 2020. godine, donio je

ODLUKU
o imenovanju
Povjerenika Civilne zaštite
Općine Ribnik

Članak 1.

Za povjerenike i zamjenike povjerenika Civilne zaštite Općine Ribnik imenujem:

MO Griče:
1. Ivan Jarmek, Griče 1 , povjerenik
2. Željko Jarmek, Griče 37 , zamjenik povjerenika

MO Lipnik
1. Tino Tomašić, Jarnevići 22 , povjerenik
2. Ivanka Dehlić, Lipnik 16 , zamjenica povjerenika

MO Ribnik
1. Josip Brinc, Sopčić Vrh 12, povjerenik
2. Zlata Tržok, Ribnik 43, zamjenica povjerenika

MO Novaki
1. Darko Dolinar, Lipnički Novaki
2. Zlatko Čavlović ak , Martinski Vrh

Članak 2.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja.

OPĆINSKI NAČELNIK:
Željko Car, prof.

Prilog 4: Odluka o određivanju pravnih osoba od značaja za sustav CZ Općine Ribnik

BROJ 03 /2025 SLUŽBENI GLASNIK OPĆINE RIBNIK

8.

KLASA: 240-03/25-01/1
URBROJ: 2133-21-01-25-2
Ribnik, 09. travnja 2025. god

Na temelju članka 17. stavak 3. Zakona o sustavu civilne zaštite („Narodne novine“ broj 82/15, 118/18, 31/20, 20/21, 114/22), članka 31. Statuta Općine Ribnik („Glasnik Karlovačke županije“ broj 18/13, 17/16, 04/18, 21/20, 19/21 i 13/22), na prijedlog Općinskog načelnika, a uz prethodnu suglasnost MUP RH, ravnateljstvo CZRH, Područni ured CZ Rijeka, Služba CZ Karlovac, KLASA: 240-05/24-04/18, URBROJ: 511-01-377-25-4. Općinsko vijeće Općine Ribnik na svojoj 21. redovnoj sjednici održanoj dana 09. travnja 2025. godine, donijelo je

ODLUKU
o određivanju operativnih snaga i pravnih osoba od interesa za sustav civilne zaštite Općine Ribnik

Članak 1.

Ovom Odlukom određuju se operativne snage sustava civilne zaštite i pravne osobe od interesa za zaštitu i spašavanje na području Općine Ribnik s ciljem priprema i sudjelovanja u otklanjanju posljedica katastrofa i velikih nesreća.

Članak 2.

Operativne snage sustava civilne zaštite na području Općine Ribnik su:

1. Stožer civilne zaštite Općine Ribnik.
2. Vatrogasna zajednica Općine Ribnik / Dobrovoljno vatrogasno društvo Ribnik / Dobrovoljno vatrogasno društvo Lipnik.
3. Gradsko društvo Crvenog križa Ozalj.
4. Hrvatska gorska služba spašavanja – područna Stanica Karlovac.

Članak 3.

Pravna osoba od interesa za sustav civilne zaštite na području Općine Ribnik su:

1. Vodovod i kanalizacija d.o.o. Karlovac, podružnica Komunalno Ozalj, iz Ozlja
2. Azelija EKO iz Ozlja

Udruge od značaja za sustav civilne zaštite na području Općine Ribnik su:

1. Sportsko društvo „Kostanjar“ Ribnik
2. Lovačko društvo „Srnjak“ Ribnik

Članak 4.

Pravne osobe od interesa za sustav civilne zaštite Općine Ribnik, su one pravne osobe koje su svojim proizvodnim, uslužnim, materijalnim, ljudskim i drugim resursima, najznačajniji nositelji tih djelatnosti na području Općine Ribnik.

Članak 5.

Pravna osoba iz članka 3. ove Odluke je dio operativnih snaga sustava civilne zaštite Općine Ribnik.

Članak 6.

Pravnoj osobi iz članka 3. ove Odluke izvršno tijelo Općine Ribnik dostaviti će izvod iz Plana zaštite i spašavanja Općine Ribnik s Planom civilne zaštite, koji će sadržavati točno određene mjere i aktivnosti koje trebaju provoditi u slučaju prijetnje, nastanka i posljedica katastrofa i velikih nesreća.

Članak 7.

Temeljem dostavljenih mjera i aktivnosti, pravna osoba od interesa za sustav civilne zaštite Općine Ribnik u svojim operativnim planovima, planirati će provedbu dobivenih mjera i aktivnosti.

Članak 8.

Stupanjem na snagu ove Odluke prestaje važiti Odluka o određivanju operativnih snaga, pravnih osoba i ostalih subjekata od interesa za sustav civilne zaštite Općine Ribnik („Glasnik Karlovačke županije" broj 43/16).

Članak 9.

Ova Odluka stupa na snagu osmoga dana od dana objave u „Službenom glasniku Općine Ribnik".

PREDSJEDNICA OPĆINSKOG VIJEĆA
GABI TOMAŠIĆ

Prilog 5: Predlošci Zahtjeva kojim se traži pomoć od više hijerarhijske razine; Davanja ili ne suglasnosti više razine; Suglasnost izvršnog tijela

REPUBLIKA HRVATSKA

_____

(JLP(R)S)

Stožer civilne zaštite
KLASA:
URBROJ:

_____

(mjesto i datum)

IZVRŠNO TIJELO

(općinski načelnik, gradonačelnik, župan)

PREDMET: _____ *(izvanredni događaj)*, **suglasnost na zahtjev za traženje pomoći od** _____ *(viša hijerarhijska razina sustava civilne zaštite), traži se.*

1. Opis velike nesreće s nastalim posljedicama....
2. Moguće daljnje posljedice....
3. Angažirane operativne snage sustava civilne zaštite (dokaz – poduzete operativne aktivnosti sustava civilne zaštite na nižoj hijerarhijskoj razini prema sadržaju iz članka 3. stavka 2. i stanja spremnosti prema kriterijima iz članka 4. Pravilnika)....
4. Angažirana materijalno tehnička sredstva (dokaz – poduzete operativne aktivnosti stožera civilne zaštite prema sadržaju iz članka 3. stavka 2. i stanja spremnosti prema kriterijima iz članka 4. Pravilnika)....
5. Procjena potrebnih dodatnih snaga za koje se predlaže izdavanje suglasnosti na zahtjev kojim se traži pomoć od_____
6. Procjena potrebnih dodatnih materijalno/tehničkih sredstava ili druge pomoći za koje se predlaže izdavanje suglasnosti na zahtjev kojim se traži pomoć od _____

Načelnik stožera civilne zaštite

DOSTAVITI:
– naslovu
– pismohrana, uz dnevnik rada

REPUBLIKA HRVATSKA

_____

(JLP(R)S)

Stožer civilne zaštite
KLASA:
URBROJ:

_____

(mjesto i datum)

_____

(JLP(R)S više hijerarhijske razine

načelnik stožera civilne zaštite

PREDMET: Zahtjev kojim se traži pomoć od više hijerarhijske razine

1. Kratak opis nesreće s nastalim posljedicama....
2. Opis angažiranih ljudskih i materijalnih potencijala angažiranih od strane niže hijerarhijske razine....
3. Procjenu daljnjeg učinka nesreće ili katastrofe na ljudska i materijalna dobra...
4. Detaljan opis (specifikacija) traženih operativnih snaga i/ili potrebne materijalne ili druge pomoći....
5. Vrijeme i mjesto prihvata:
6. Kontakt osoba za prihvat:
7. Smještaj organiziran: čvrsti objekt – šator
8. Predviđeno vrijeme trajanja pomoći:

Napomena:
– operativne snage koje se šalju kao pomoć moraju imati osiguranu samodostatnost za 48 sati djelovanja

Načelnik
stožera civilne zaštite

REPUBLIKA HRVATSKA

_____

(JLP(R)S)

KLASA:
URBROJ:

_____

(mjesto i datum)

NAČELNIK STOŽERA CIVILNE ZAŠTITE

PREDMET: _____*(izvanredni događaj)*,
– ***Zahtjev za traženje pomoći od*** _____ *(viša hijerarhijska razina),*
– ***daje se (ne daje se)***

Veza: Vaš zahtjev, KLASA: _____, URBROJ: _____, od _____

Sukladno vašem zahtjevu iz akta pod vezom dajem – ne dajem suglasnost.

Potpis i pečat izvršnog tijela

DOSTAVITI:
– naslovu
– pismohrani, ovdje

Prilog 6: Postupak uzbunjivanja stanovništva; SOP za uzbunjivanje stanovništva sa Odlukom

Uzbunjivanje

Upozoravanje stanovništva u slučaju nadolazeće i neposredne opasnosti obavlja se propisanim jedinstvenim znakovima za uzbunjivanje prema *Uredbi o jedinstvenim znakovima za uzbunjivanje (NN 13/06).*

Priopćenja od značaja za državu, županije i gradove emitiraju se odmah nakon signala na 1. programu Hrvatskog radija i Hrvatske televizije te za razinu Županije i Općine na lokalnim postajama.

Priopćenja se objavljuju i na internet stranicama Ravnateljstva CZ

SOP (standardni operativni postupak) za uzbunjivanje stanovništva
(DUZS rujan 2017., pa su „stari“ nazivi)

Na temelju članka 13. stavka 1. Zakona o sustavu civilne zaštite („Narodne novine“, broj 82/15), a u svezi članaka 7., 8. i 9. Pravilnika o postupku uzbunjivanja stanovništva („Narodne novine“, broj 69/16) ravnatelj Državne uprave za zaštitu i spašavanje donosi

STANDARDNI OPERATIVNI POSTUPAK ZA UZBUNJIVANJE STANOVNIŠTVA

1. UVOD

(1) Ovim Standardnim operativnim postupkom za uzbunjivanje stanovništva (dalje u tekstu: SOP) uređuju se postupak i ovlasti za donošenje odluke o uzbunjivanju stanovništva kao i postupak za emitiranje znaka za uzbunjivanje putem sirena i priopćenja za stanovništvo.

(2) Cilj ovoga SOP-a je osigurati učinkovito djelovanje svih sudionika uzbunjivanja stanovništva te postupanje centra 112 i Državnog centra zaštite i spašavanja (dalje u tekstu: Državni centar ZiS) u korištenju jedinstvenog sustava za uzbunjivanje Republike Hrvatske radi upozoravanja stanovništva na opasnost emitiranjem propisanih znakova za uzbunjivanje te pružanje pravodobnih i nužnih informacija o vrsti opasnosti i mjerama koje je potrebno poduzeti.

2. PODRUČJE PRIMJENE

Sustav za uzbunjivanje stanovništva putem sirena koristi se kod ugroze od poplava, požara, nuklearnih nesreća, nesreća koje uključuju opasne tvari, proloma akumulacijskih brana, ratnih opasnosti i terorističkog djelovanja.

3. OVLASTI ZA POSTUPANJE

(1) Odluku o uzbunjivanju stanovništva putem sirena, oglašavanjem znaka neposredne opasnosti ili upozorenja na nadolazeću opasnost, s priopćenjem za stanovništvo donosi župan, odnosno gradonačelnik ili načelnik općine, a u slučaju njihove odsutnosti ili spriječenosti načelnik stožera civilne zaštite županije, odnosno grada ili općine.

(2) Odluku o uzbunjivanju stanovništva, u slučaju žurnosti može donijeti ravnatelj Državne uprave za zaštitu i spašavanje (dalje u tekstu: DUZS), koji je načelnik Stožera civilne zaštite Republike Hrvatske i pročelnik područnog ureda za zaštitu i spašavanje ili osobe koje oni ovlaste u slučaju svoje odsutnosti ili spriječenosti.
(3) Odluka o uzbunjivanju stanovništva donosi se na temelju:
- informacija ranog upozoravanja institucija iz javnog sektora u sklopu propisanog djelokruga u području meteorologije, hidrologije i obrane od poplava, ionizirajućeg zračenja, inspekcijske službe i institucija koje provode znanstvena istraživanja
- informacija o neposrednoj opasnosti od nastanka nesreće koje prikupljaju operateri postrojenja s opasnim tvarima, hidroakumulacija i vatrogastvo
- informacija koje prikupljaju Ministarstvo obrane i Ministarstvo unutarnjih poslova.

(4) Kod ugroza od poplava izazvanih izlijevanjem kopnenih vodenih tijela informacije potrebne za donošenje odluke za uzbunjivanje stanovništva osiguravaju Hrvatske vode u
skladu s Državnim planom obrane od poplava.
(5) Kod ugroza od požara otvorenog tipa većih razmjera, donošenje odluke za uzbunjivanje stanovništva predlaže glavni vatrogasni zapovjednik Republike Hrvatske ili njegov pomoćnik ili županijski vatrogasni zapovjednik.
(6) Kod ugroza od nuklearnih nesreća donošenje odluke o potrebi uzbunjivanja stanovništva predlaže Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost (DZRNS) na osnovi informacija primljenih putem međunarodnih sustava za hitnu razmjenu radioloških informacija u koje su uvezani DZRNS i DUZS.
(7) Kod neposredne ugroze od vojnih borbenih djelovanja Zapovjedno operativno središte Glavnog stožera Oružanih snaga Republike Hrvatske (ZOS GS OSRH) pruža DUZS-u, putem Državnog centra ZiS, informacije potrebne za donošenje odluke za uzbunjivanje stanovništva.

Ovlasti u drugim slučajevima

(8) Ovlasti i postupci uzbunjivanja stanovništva kod nesreća koje uključuju opasne tvari, pucanja akumulacijskih brana i drugim slučajevima kada pravna osoba ima vlastite sirene ili sustav uzbunjivanja, propisani su člankom 5. Pravilnika o postupku uzbunjivanja stanovništva („Narodne novine“, broj 69/16) te pojedinačnim planovima za slučaj opasnosti (operativni, unutarnji i vanjski planovi zaštite i spašavanja).
Znak neposredne opasnosti za nesreće iz podstavka 1. oglašava pravna osoba čijom djelatnošću je uzrokovana nesreća te bez odlaganja obavještava centar 112 i dostavlja priopćenje za stanovništvo. Centar 112 dalje postupa u skladu s aktom kojim se reguliraju aktivnosti centra 112 i pravne osobe u takvim slučajevima.
Odluku o uzbunjivanju stanovništva znakom upozorenja na nadolazeću opasnost za nesreće iz podstavka 1. ovog stavka donosi se u skladu sa stavcima 1., 2. i 3. ove točke.
(9) Na temelju civilno-vojne suradnje u sklopu NATO saveza, a u vezi s obranom od napada balističkim projektilima, informaciju o potrebi uzbunjivanja stanovništva državama članicama dat će Euro-atlantski centar za koordinaciju odgovora na katastrofu (EADRCC - Euro-Atlantic Disaster Response Coordination Centre).
U slučaju ugroženosti područja Republike Hrvatske ispaljenim balističkim projektilima, Državni centar ZiS dobiva informaciju izravno od EADRCC-a. Državni centar ZiS po primitku informacije bez odgode o tome najprije obavještava ravnatelja DUZS-a ili njegovog zamjenika, ZOS GS OSRH te dalje postupa sukladno točkama 4., 5. i 6. Komunikacijskih postupaka ovoga SOP-a.
(10) U slučaju opasnosti od terorističkog djelovanja odluku o uzbunjivanju s priopćenjem za stanovništvo:
- Operativno-komunikacijski centar policije Ministarstva unutarnjih poslova (OKCP MUP) dostavlja Državnom centru ZiS, koji dalje postupa kako je navedeno u točki 4., 5. i 6. Komunikacijskih postupaka ovoga SOP-a
- operativno-komunikacijski centar nadležne policijske uprave (OKC PU) dostavlja centru 112, koji dalje postupa kako je navedeno u točki 2., 3., 4., 5. i 6. Komunikacijskih postupaka ovog SOP-a.

4. IZRADA I DOSTAVLJANJE ODLUKE

(1) Odluka o uzbunjivanju stanovništva s priopćenjem za stanovništvo (Prilog br. 1) koja se dostavlja nadležnom centru 112/Državnom centru ZiS sastavni je dio ovoga SOP-a i sadrži:
- ime i prezime i funkciju osobe ili naziv tijela koje donosi odluku
- datum i vrijeme donošenja odluke
- znak opasnosti koji se oglašava
- uzrok opasnosti
- područje za koje se oglašava opasnost (naselje, općina, grad, županija)
- tekst priopćenja za stanovništvo.

(2) Odluka i priopćenje iz stavka 1. upućuju se centrima 112 telefonskim pozivom na broj 112, a Državnom centru ZiS na broj telefona +385 1 61 92 929. Pozivi koji sadrže odluku i priopćenje snimaju se. Komunikacijski kanal za dostavu odluke i priopćenja u pisanom obliku centar 112/Državni centar ZiS utvrđuju sa svakim donositeljem odluke pojedinačno.
(3) Po prestanku opasnosti za stanovništvo donositelj odluke je dužan centru 112/Državnom centru ZiS dostaviti odluku o prestanku opasnosti s priopćenjem za stanovništvo.

5. KOMUNIKACIJSKI POSTUPCI

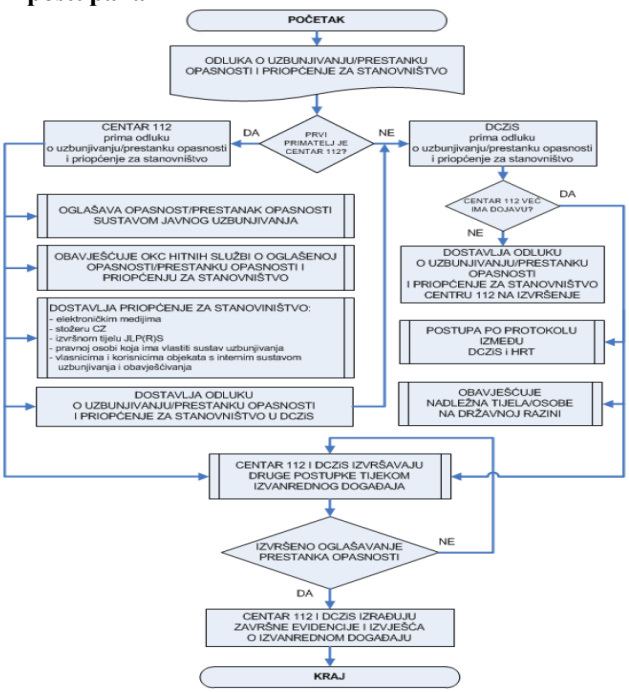
Postupak oglašavanja opasnosti u centru 112 i Državnom centru ZiS

1. Centar 112/Državni centar ZiS od donositelja odluke zaprima odluku o uzbunjivanju i priopćenje za stanovništvo.
2. Centar 112 u provedbi uzbunjivanja sirenama postupa na sljedeći način:
- sustavom javnog uzbunjivanja emitira odgovarajući znak za uzbunjivanje
- emitira priopćenje za stanovništvo putem elektroničkih sirena
- nalaže oglašavanje odgovarajućeg znaka za uzbunjivanje pravnim osobama koje imaju sirene ili sustave za uzbunjivanje, a nisu uvezane u sustav za daljinsko upravljanje sirenama iz centra 112.
3. Centar 112 u skladu s utvrđenim načinima komunikacije šalje priopćenje za stanovništvo:
- Državnom centru ZiS
- operativno-komunikacijskim centrima hitnih službi
- stožeru civilne zaštite na ugroženom području
- izvršnom tijelu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave na ugroženom području
- pravnoj osobi koja posjeduje vlastiti sustav uzbunjivanja
- vlasnicima ili korisnicima objekata koji su obvezni uspostaviti interni sustav za uzbunjivanje i obavješćivanje
- elektroničkim medijima prema popisu koji je sastavni dio planova civilne zaštite županija i Grada Zagreba.
4. Državni centar ZiS izvršava sljedeće zadaće:
- prosljeđuje odluku s priopćenjem za stanovništvo nadležnom centru 112 na izvršenje
- dostavlja priopćenje Hrvatskoj radioteleviziji ukoliko je potrebno priopćenje emitirati na nacionalnoj razini, u skladu s Protokolom o načinu komunikacije između Državnog centra ZiS i Hrvatske radiotelevizije
- obavještava sudionike u sustavu civilne zaštite na nacionalnoj razini o odluci o uzbunjivanju i priopćenju za stanovništvo, u skladu s utvrđenim načinima komunikacije.
5. Centar 112/Državni centar ZiS o provedenom uzbunjivanju izvješćuju donositelja odluke.
6. Donositelj odluke obvezan je odmah, bez odgode odluku o uzbunjivanju s priopćenjem za stanovništvo u pisanom obliku dostaviti u centar 112/Državni centar ZiS. Iznimno, priopćenje se može dostaviti nakon provedenog uzbunjivanja čim se steknu uvjeti za njegovu dostavu.

Prestanak opasnosti

7. Državni centar ZiS i centar 112 oglašavaju prestanak opasnosti po prijemu odluke i priopćenja za stanovništvo o prestanku opasnosti istim komunikacijskim postupkom kako je opasnost i oglašena.
8. Državni centar ZiS i centar 112 vode evidenciju i izrađuju izvješća utvrđena Uputom o postupanju u radu dežurne smjene u centru 112 u vezi s izvanrednim događajem.

Dijagram toka komunikacijskih postupaka

PROPISI I DOKUMENTI

Ovaj SOP izrađen je u skladu sa sljedećim propisima i dokumentima:
1. Zakon o sustavu civilne zaštite („Narodne novine“, broj 82/15)
2. Uredbu o jedinstvenim znakovima za uzbunjivanje („Narodne novine“, broj 61/16)

3. Pravilnik o postupku uzbunjivanja stanovništva („Narodne novine“, broj 69/16)
4. Pravilnik o tehničkim zahtjevima sustava javnog uzbunjivanja stanovništva („Narodne novine“, 69/16)
5. Pravilnik o postupku primanja i prenošenja obavijesti ranog upozoravanja, neposredne opasnosti te davanju uputa stanovništvu („Narodne novine“, broj 67/17)
6. Uputu o postupanju u radu dežurne smjene u centru 112 (DUZS, srpanj 2017.)
7. Protokol o načinu komunikacije između Državnog centra ZiS i Hrvatske radiotelevizije

ZAVRŠNE ODREDBE

(1) Područni ured za zaštitu i spašavanje dužan je u roku od 6 mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga SOP-a, u suradnji sa svim dionicima SOP-a na svom području te u skladu s posebnostima na svojemu području, izraditi provedbeni naputak za njegovu operativnu primjenu.
(2) Centar 112 vodi i ažurira evidenciju kontakata sudionika ovoga SOP-a na lokalnoj i područnoj razini.
Državni centar ZiS vodi i ažurira evidenciju kontakata sudionika ovoga SOP-a na državnoj i međunarodnoj razini.
Centar 112/Državni centar ZiS, u okviru svoje nadležnosti, obvezni su u roku od 30 dana od stupanja na snagu ovog SOP-a ažurirati evidenciju kontakata i dogovorene načine dostave priopćenja za stanovništvo:
- elektroničkih medija
- pravnih osoba koje imaju sirene ili sustave za uzbunjivanje, a nisu uvezane u sustav za daljinsko upravljanje sirenama iz centra 112.
(3) Ovaj SOP stupa na snagu osmog dana od dana donošenja.

KLASA: 811-01/17-03/01
URBROJ: 543-01-08-01-17-5
Zagreb, 12. rujna 2017.

Ravnatelj.
dr.sc.Dragan Lozančić

Prilozi iz Pravilnika o postupku ranog uzbunjivanja stanovništva RH (NN 91/23)

PRILOG 1.

O D L U K A
O RANOM UPOZORAVANJU

Donositelj odluke (ime i prezime, funkcija, tijelo)	
KLASA	
URBROJ	
Datum donošenja odluke	
Vrijeme donošenja odluke	

- OPERATIVNI CENTAR CIVILNE ZAŠTITE

1. UZROK OPASNOSTI:

_____

2. PODRUČJE ZA KOJE SE OGLAŠAVA OPASNOST:

_____
_____

3. TEKST CB - SMS PORUKE :

_____
_____
_____
_____

*(**Napomena**: SMS poruka ograničena je na ukupno 160 znakova uključujući praznine i bez dijakritičkih znakova. CB poruka nema ograničenja u broju znakova.)*

Službenik Operativnog centra
(ako je odluka primljena usmeno)

_____
(Ime i prezime i potpis)

Potpis donositelja odluke

_____

PRILOG 2.

Z A H T J E V
ZA PROVOĐENJE RANOG UPOZORAVANJA

Podnositelj zahtjeva (ime i prezime, funkcija, tijelo)	
KLASA	
URBROJ	
Datum podnošenja zahtjeva	
Vrijeme podnošenja zahtjeva	

- OPERATIVNI CENTAR CIVILNE ZAŠTITE
- ŽUPANIJSKI CENTAR 112

1. UZROK OPASNOSTI:

_____

2. PODRUČJE ZA KOJE SE OGLAŠAVA OPASNOST:

_____
_____

3. TEKST CB - SMS PORUKE :

_____
_____
_____
_____

*(**Napomena**: SMS poruka ograničena je na ukupno 160 znakova uključujući praznine i bez dijakritičkih znakova. CB poruka nema ograničenja u broju znakova.)*

Službenik Operativnog centra/ županijskog centra 112
(ako je zahtjev primljen usmeno)

_____
(Ime i prezime i potpis)

Potpis podnositelja zahtjeva

_____

Prilog 7: Uputa Ravnateljstva CZ – Predvidivi izvanredni događaj uzrokovan vremenskim nepogodama, i prilozi uz Uputu

4.listopada 2024.godine primljen je dopis poslan od Ravnateljstva civilne zaštite Republike Hrvatske, naslova **Predvidivi izvanredni događaji uzrokovani vremenskim nepogodama – UPUTA** (original KLASA:240-01/24-01/4; URBROJ: 511-01-331-24-139).
Obzirom da su klimatske promjene sve češće uzrok vremenskih nepogoda, čije posljedice imaju značajne materijalne pa i ljudske posljedice, za sanaciju je potrebno angažirati znatne ljudske i materijalne resurse.
Uputa je namijenjena JLP(R)S, operativnim snagama i sustavu CZ u cjelini, kao i građanima kada se spontano angažiraju u sustavu CZ kao volonteri.
U svezi s tim, sukladno članku 51. stavku 2. Zakona o sustavu civilne zaštite („Narodne novine“ broj 82/15., 118/18., 31/20., 20/21. i 114/22./ a radi aktiviranja operativnih snaga i sudionika sustava civilne zaštite, kada izvanredni događaj ima tendenciju razvoja u veliku nesreću, dana je predmetna UPUTA.

U P U T A
za predvidivi izvanredni događaj uzrokovani vremenskim nepogodama
(iz izvornog dopisa Ravnateljstva CZ RH)

1. Operativni centar civilne zaštite

Operativni centar civilne zaštite, kao Situacijsko središte Stožera civilne zaštite Republike Hrvatske, u suradnji s Državnim hidrometeorološkim zavodom, prati vremensku prognozu. U slučaju kada se predviđaju vrlo opasni vremenski uvjeti, poduzima se sljedeće:

1.1. Putem Županijskog centra 112 obavještava se Područni ured civilne zaštite o predstojećoj opasnosti, ako se za njegovo područje predviđaju vrlo opasni vremenski uvjeti.
1.2. Aktivira koordinacijsko komunikacijski tim (KOKOT).
1.3. Stavlja se u pripravnost Državna intervencijska postrojba civilne zaštite.
1.4. Koordinacijsko komunikacijski tim (KOKOT) prikuplja informacije i podatke na temelju kojih se otvara situacijsko izvješće.
1.5. U koordinaciji s donositeljima odluka priprema se aktiviranje Sustava za rano upozoravanje i upravljanje krizama.

2. Područni ured civilne zaštite

Po dobivenoj obavijesti aktivira službe civilne zaštite, na čijem području se predviđaju opasni vremenski uvjeti, u svrhu provedbe mjera pripravnosti:

2.1. Određuje Županijski centar 112 koji će u izvanrednom događaju biti Regionalno situacijsko središte za obradu podataka za potrebe područnog ureda.
2.2. U Regionalnom situacijskom središtu organizira izdvojeni koordinacijsko komunikacijski tim (KOKOT) za obradu podataka.
2.3. Preraspodjelom radnog vremena osigurava potreban broj službenika u vrijeme izvanrednog događaja.

3. Služba civilne zaštite

3.1. Predložit će izvršnom tijelu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave da načelnik stožera imenuje koordinatora na lokaciji te aktivira operativne snage i sudionike sustava civilne zaštite (Prilog 1.) ove Upute.
3.2. Predložit će načelniku stožera jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave da Županijski centar 112 bude Lokalno situacijsko središte svih operativnih snaga i sudionika u izvanrednom događaju.
3.3. Kada načelnik stožera jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave pisanom Odlukom imenuje koordinatora na lokaciji, Županijski centar 112 Odluku dostavlja svim operativnim snagama i sudionicima u izvanrednom događaju na postupanje.

4. Koordinacija i izvješćivanje

4.1. Rukovoditelji operativnih snaga i sudionika u izvanrednom događaju odmah se javljaju koordinatoru na lokaciji od kojega će dobiti smjernice za provedbu potrebnih mjera i aktivnosti.
4.2. Rukovoditelji operativnih snaga i sudionika u izvanrednom događaju sukcesivno izvješćuju koordinatora na lokaciji neposredno ili putem Županijskog centra 112 o aktivnostima koje se poduzimanju, angažiranim ljudskim i materijalnim resursima te posljedicama izvanrednog događaja.
4.3. Koordinator na lokaciji procjenjuje nastalu situaciju i njezine posljedice na terenu te u suradnji s nadležnim načelnikom stožera civilne zaštite usklađuje djelovanje operativnih snaga sustava civilne zaštite.
4.4. Lokalno situacijsko središte sve relevantne informacije dostavlja Regionalnom situacijskom središtu – koordinacijsko komunikacijskom timu (KOKOT), a koje objedinjene dostavlja Operativnom centru civilne zaštite.
4.5. Operativni centar civilne zaštite, u suradnji s Službom za krizno komuniciranje i potporu stožeru civilne zaštite, informira javnost o izvanrednom događaju. Također, sukcesivno izvješćuje načelnika i zamjenika načelnika Stožera civilne zaštite Republike Hrvatske o svim relevantnim informacijama.
4.6. Lokalno situacijsko središte završno izvješće dostavlja svim operativnim snagama i sudionicima izvanrednog događaja.

4.7. Operativni centar civilne zaštite i Županijski centri 112 redovito obavještavaju i izvještavaju, sukladno važećim uputama.

5. Štete i posljedice izvanrednog događaja

5.1. Nakon što se jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave prijave štete od prirodne nepogode, stožer civilne zaštite dostavit će zbirne podatke o prijavljenoj oštećenoj ili uništenoj imovini Lokalnom situacijskom središtu.
5.2. Nakon postupanja po izvanrednom događaju sve operativne snage i sudionici dostavljaju završno izvješće Lokalnom situacijskom središtu.
5.3. Nakon što se prikupe podatci o posljedicama izvanrednog događaja, istima se nadopunjava izvješće iz točke 4.6. ove Upute.

6. **Inspekcijski nadzor**

U svezi navedenoga, inspekcija civilne zaštite provodit će inspekcijski nadzor nad pravnim osobama te osigurati provedbu odredbi Zakona o sustavu civilne zaštite, koje su:

6.1. Temeljem članka 36. stavka 7. Zakona, Županijskom centru 112 dužne prijaviti prijetnju za nastanak izvanrednog događaja. Nepodnošenje podataka o prijetnji kažnjivo je prema članku 88. stavku 1. alineji 2. Zakona.
6.2. Temeljem članka 36. stavka 8. Zakona, dužne postupati prema zahtjevu načelnika stožera. Ne postupanje prema zahtjevu načelnika kažnjivo je prema članku 89. stavku 1. alineji 4. Zakona.

S poštovanjem

RAVNATELJ
dr. sc. Damir Trut

PRILOG: 1. Odluka o imenovanju koordinatora na lokaciji
2. Izvješće operativnih snaga i sudionika sustava civilne zaštite

DOSTAVITI:

- naslovu (e-poštom)
- pismohrani, ovdje

Prilozi uz UPUTU

Izvješće operativnih snaga i sudionika sustava civilne zaštite

1. Opće informacije

Datum: _____ Vrijeme: _____

Služba (zaokružiti): Vatrogasci / Hitna pomoć / Policija / HGSS / Crveni križ / RCZ /

Ostali: _____

Lokacija: (naziv mjesta, općine, grada ili županije) _____

2. Vrsta incidenta

Zaokružiti: Poplava / Požar / Potres / Prometna nesreća / Ostalo:

_____

3. Trenutno stanje (zaokružiti)

Ozbiljnost situacije: Niska / Srednja / Visoka / Kritična

Trend: Poboljšava se / Stabilno / Pogoršava se

4. Poduzete akcije (označiti sve što je primjenjivo)

☐ Evakuacija	☐ Uspostava privremenog skloništa
☐ Spašavanje	☐ Procjena štete
☐ Medicinska pomoć	☐ Psihološka pomoć unesrećenima
☐ Gašenje požara	☐ Regulacija prometa
☐ Sanacija terena	☐ Zračno izviđanje
☐ Uspostava sigurnosnog perimetra	☐ Podvodno pretraživanje
☐ Distribucija pomoći	☐ Zbrinjavanje životinja
☐ Osiguranje mjesta događaja	☐ Uklanjanje opasnog otpada
☐ Potraga i spašavanje	☐ Ostalo: _____
☐ Dekontaminacija	

5. Resursi

Broj angažiranog osoblja:

_____

_____

Oprema u upotrebi:

_____

_____

_____

6. Kratki opisni sadržaj / posljedice (3 do 5 rečenica)

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

7. Potrebe (označiti sve što je potrebno)

☐ Dodatno osoblje _____	☐ Deke i vreće za spavanje
☐ Medicinska oprema	☐ Sanitarna oprema (WC, tuševi)
☐ Vozila	☐ Generatori električne energije
☐ Hrana i voda	☐ Pumpe za vodu
☐ Šatori i privremeni smještaj	☐ Sredstva za dezinfekciju
☐ Oprema za spašavanje (užad, ljestve, čamci)	☐ Zaštitna oprema (maske, rukavice, odijela) _____
☐ Komunikacijska oprema (radio stanice, satelitski telefoni)	☐ Hrana za životinje
☐ Alati za raščišćavanje (motorne pile, lopate)	☐ Lijekovi i medicinski materijal
☐ Cisterne s pitkom vodom	☐ Prevoditelji
	☐ Ostalo: _____

8. Rukovoditelj na terenu

Ime i prezime: _____
Funkcija: _____
Telefon: _____
Email: _____
Vrijeme sastavljanja izvješća: _____

Izvješće sastavio

_____

(potpis)

Prilog 1.

Na temelju članka 35., 36. stavka 8. i 51. stavak 2. alineja 1. Zakona o sustavu civilne zaštite („Narodne novine" broj: 82/15., 118/18., 31/20. i 114/22.) Stožer civilne zaštite _____ donosi

ODLUKU

o imenovanju koordinatora na lokaciji i aktiviranju operativnih snaga sustava civilne zaštite

I.

Povodom izvanrednog događaja uzrokovanog najavljenim vremenskim nepogodama za dane _____ imenujem _____
(ime i prezime, funkciju, telefon, pozivnu

_____ za koordinatora na
oznaku)

lokaciji.

II.

1. Za postupanje po izvanrednom događaju aktiviraju se sljedeće operativne snage i sudionici sustava civilne zaštite:

- Služba civilne zaštite _____
- Vodnogospodarski odjel VGO _____
- Policijska uprava _____
- Županijski zavod za javno zdravstvo _____
- Javna vatrogasna postrojba _____
- Stanica HGSS _____
- Društvo crvenog križa _____
- Komunalno poduzeće _____
- i sl. _____

2. Operativne snage i sudionici iz stavka 1. ove točke po aktiviranju imenovat će svog rukovoditelja.

III.

Rukovoditelji sudionika i operativnih snaga sustava civilne zaštite iz točke II. ove Odluke odmah će se javiti koordinatoru na lokaciji s kojim će koordinirati postupanje.

IV.

Za Situacijsko središte određujem Županijski centar 112 _____

_____
(naziv centra, kontakt telefon i e-mail)

V.

Operativne snage i sudionici iz točke II. ove Odluke dužni su sukcesivno sve relevantne informacije vezane za izvanredni događaj dostavljati Situacijskom središtu iz točke IV. ove Odluke na obrascu koji je u prilogu ove Odluke, a završno izvješće nakon postupanja po izvanrednom događaju.

VI.

Ova Odluka neće se objavljivati u „Narodnim novinama", a stupa na snagu odmah po dostavi aktiviranim pravnim osobama iz točke II. ove Odluke od strane Županijskog centra 112 _____

KLASA:

URBROJ:

Mjesto i datum: _____

NAČELNIK STOŽERA

Prilog: Izvješće operativnih snaga i sudionika sustava civilne zaštite.

Dostaviti:

1. Županijskom centru 112 _____ na daljnju dostavu
2. Pismohrani

O b r a z l o ž e n j e

1. U skladu s člankom 51. stavkom 2. Zakona o sustavu civilne zaštite, voditelj Službe civilne zaštite kao odgovorna osoba Ministarstva unutarnjih poslova _____ _____predložio je
(ime i prezime voditelja Službe CZ-a)
načelniku/gradonačelniku/županu _____aktiviranje
(ime i prezime načelnika/gradonačelnika/župana)
operativnih snaga sustava civilne zaštite, a budući da najavljene vremenske nepogode (izvanredni događaj) imaju tendenciju razvoja u veliku nesreću za dane_____.

2. S obzirom na to da je po izvanrednom događaju aktivirano više operativnih snaga sustava civilne zaštite, a u skladu s članaka 35. Zakona, određen je koordinator na lokaciji koji procjenjuje nastalu situaciju i njezine posljedice na terenu te u suradnji s nadležnim stožerom civilne zaštite usklađuje djelovanje operativnih snaga sustava civilne zaštite.

3. Sukladno članku 36. stavak 8. Zakona, operativne snage dužne su se odazvati na zahtjeve načelnika stožera civilne zaštite jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te sudjelovati s ljudskim snagama i materijalnim resursima u provedbi mjera i aktivnosti u sustavu civilne zaštite.

3. Radi pomoći stožeru u koordinaciji mjera i aktivnosti te objektivnog izvještavanja javnosti, kao i prikupljanja relevantnih podataka, Županijski centar 112_____ određen je kao Lokalno situacijsko središte.

Prilog 8: Upute za stanovništvo, opće

EPIDEMIJE I PANDEMIJE
• **Postupci nakon proglašenja pojave epidemije zarazne bolesti** • obvezno slušajte službene upute o poduzimanju i provođenju mjera zaštite koje priopćava Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, odnosno nadležne osobe iz higijensko-epidemiološke službe. Upute se daju sredstvima javnog informiranja (radio, TV) i službenim napisima u dnevnom tisku, • dozvolite obavljanje propisanih zdravstvenih pregleda osoba, objekata, proizvoda, uzimanje potrebnog materijala za preglede te poduzimanje drugih propisanih mjera za zaštitu stanovništva od zaraznih bolesti, • izbjegavajte mjesta, posebno ona zatvorena, gdje se okuplja veći broj ljudi, • boravite u zatvorenom prostoru svoje kuće, ako ste bolesni, da bolest ne širite, ako ste zdravi da je ne dobijete, • spriječite dodir djece svih uzrasta, majki uz malu djecu, trudnica, onih koji se oporavljaju od drugih bolesti, bolesnih od drugih bolesti s bolesnima ili sumnjivima na bolest u epidemiji, • izbjegavajte bliži kontakt sa životinjama čije se zarazne bolesti mogu prenijeti na ljude, • osobito vodite računa o higijeni prostora, osobnoj higijeni i higijeni životinja s kojima ste u dodiru, • novooboljelog ili sumnjivog na bolest izolirajte iz zdrave sredine, pružite mu njegu i zatražite mišljenje stručne službe. • **Mjere zaštite i spašavanja stanovništva od zaraznih bolesti** • Mjere za sprječavanje i suzbijanje zaraznih bolesti mogu biti: opće, posebne i ostale. • **Opće mjere** • osigurajte zdravstveno ispravne namirnice i predmete opće uporabe te sanitarnotehničke i higijenske uvjete proizvodnje i prometa istih, • koristite zdravstveno ispravnu vodu za piće, • brinite o sanitarno-tehničkim i higijenskim uvjetima u kući, • brinite o higijenskom neškodljivom uklanjanju fekalija i drugih otpadnih tvari, • provedite, ovisno o mogućnosti, dezinfekciju, dezinsekciju i deratizaciju u prostoru gdje proizvodite ili prodajete namirnice opće uporabe i hranu, gdje se opskrbljujete vodom za osobne potrebe i u prostoru za hranjenje i napajanje domaćih životinja, • provedite dezinfekciju, dezinsekciju i deratizaciju u prijevoznim sredstvima namijenjenim za promet namirnica i predmeta opće uporabe te sirovina za njihovu proizvodnju. • **Posebne mjere** • slušajte (radio, TV) i čitajte i slijedite upute nadležne službe za sprječavanje i suzbijanje zaraznih bolesti kako bi mogli provesti neke posebne mjere: • rano otkriti izvor zaraze i put prenošenja zaraze, • prevesti, izolirati i brinuti za oboljele do mjesta stanovanja do zdravstvene ustanove, • prijaviti zaraze odgovarajućoj službi. • **Ostale mjere** • redovito uzimajte propisane lijekove i savjetujte se sa zdravstvenim djelatnicima, • temeljito i često perite ruke i odjeću i prostor u kojem boravite, • ne koristite namirnice kojima ne znate porijeklo i koje nisu u zatvorenoj ambalaži, • namirnice prije uporabe dobro operite i termički obradite, opće i posebne mjere za sprječavanje i suzbijanje zaraznih bolesti prestanite primjenjivati tek onda kada to dozvole nadležne službe koje su proglasile pojavu epidemije.
EKSTREMNE VREMENSKE POJAVE – EKSTREMNE TEMPERATURE
• **Rizici** • Kod jačeg toplinskog vala moguća je dehidracija i pregrijavanje organizma, što može dovesti do iscrpljenosti zbog vrućine ili toplinskog udara. U oba slučaja potrebna je liječnička pomoć. • Toplinski udar može nastati ako se iscrpljenost od vrućine ne liječi, ali se isto tako može pojaviti iznenada i bez prethodnog upozorenja. • **Simptomi** • Simptomi iscrpljenosti uzrokovane vrućinom uključuju glavobolju, vrtoglavicu, mučninu i povraćanje, slabost u mišićima ili grčeve, bljedilo kože i visoku temperaturu. Zaklonite se na hladnije

mjesto i pijte mnogo vode ili voćnih sokova. Ako možete, otuširajte se mlakom vodom ili se osvježite spužvom namočenoj u hladnoj vodi.

- Simptomi su glavobolja, mučnina, jaka žeđ, pospanost, vruća, crvena i suha koža, nagli porast temperature, konfuzija, agresija, grčevi i nesvijest. Toplinski udar može izazvati nepovratne promjene na organizmu, uključujući i mozak, ili čak smrt.
- **Rizične skupine**
- Vrućina može utjecati na svakoga, ali neke su osobe na nju osjetljivije. To su:
- Starije osobe, bebe i mala djeca, osobe koje uzimaju određene lijekove, osobe oboljele od kroničnih bolesti, osobito dišnih i srčanih, osobe koje već imaju povišenu temperaturu zbog upale, osobe koje prekomjerno uživaju alkohol i droge, osobe koje imaju problema s kretanjem, osobe koje su fizički aktivne, kao što su fizički radnici, sportaši i žene.
- **Što trebate napraviti?**
- Pratite vijesti te redovito slušajte vremensku prognozu kako biste bili informirani dolazi li toplinski val. Planirajte unaprijed da biste smanjili rizik od toplinskog vala ili iscrpljenosti izazvane vrućinom.
- **Klonite se vrućine**
- Ako su prognozirali toplinski val, pokušajte planirati dan tako da izbjegavate izloženost vrućini
- Izbjegavajte izlazak u najtoplijem dijelu dana (između 11 i 16 sati)
- Izbjegavajte naporne vanjske aktivnosti, kao što je sport, vrtlarstvo ili radovi na otvorenom – odgodite to za svježiji dio dana, na primjer rano ujutro
- Ako morate izlaziti, krećite se u hladu, nosite šešir ili kapu i laganu, široku odjeću, po mogućnosti pamučnu te ponesite sa sobom vodu za piće
- **Osvježite se**
- Boravite u najsvježijem dijelu stana, koliko je god to moguće
- Spustite zastore okrenute prema suncu
- Ne otvarajte prozor jer je zrak u prostoriji hladniji od onog vani. Otvorite ih kada unutarnja temperatura naraste i noću, a ako vas brine sigurnost, otvorite prozore bar na višim katovima.
- Tuširajte se hladom vodom, a nekoliko puta tijekom dana osvježite se hladnom vodom, osobito lice i zatiljak.
- **Redovito pijte**
- Redovito pijte čak i ako ne osjećate žeđ, najbolje vodu ili voćne sokove
- Izbjegavajte alkohol, čaj i kavu, oni pogoršavaju dehidraciju
- Jedite koliko i inače jedete te pokušajte više jesti hladnu hranu, salate i voće, koji sadržavaju više vode
- **Potražite pomoć ako ste zabrinuti**
- Nazovite vašeg liječnika, ljekarnika ili zdravstvenu službu ako ste zabrinuti za svoje zdravlje tijekom toplinskog vala, osobito ako uzimate neke lijekove ili imate neuobičajene simptome
- Obratite pozornost na grčeve u rukama, nogama ili trbuhu, osjećaj blage konfuzije, slabost ili probleme sa spavanjem
- Ako imate ove simptome, odmorite se nekoliko sati, osvježite se i pije vodu ili voćne sokove te potražite liječničku pomoć ako vam se stanje ne popravi ili se pogorša.
- **Pružite pomoć drugima**
- Ako poznajete nekoga iz gore navedenih rizičnih skupina, pružite im potreban savjet i potporu tijekom toplinskog vala. Starije osobe koje žive same treba svakodnevno posjećivati.
- **Dok čekate vozilo prve pomoći**
- Ako je moguće, premjestite osobu na hladnije mjesto
- Otvorite prozore da stvorite strujanje zraka
- Rashladite osobu otkopčavanjem odjeće, prskanjem hladnom vodom ili ju omotajte u vlažnu plahtu
- Ako je pri svijesti, dajte joj vode ili voćnog soka
- Nemojte joj davati nikakve lijekove

EKSTREMNE VREMENSKE POJAVE – TUČA (Padaline)

- **Postupci u slučaju jakog vjetra**
- Zatvorite sve prozore i vrata, spustite rolete ili zatvorite prozorske kapke.
- Odmaknite se od prozorskih stakala u unutrašnjost građevine.
- Ako građevina nije solidno građena, sklonite se u podrum ili u solidno građenu građevinu, a prethodno zatvorite vodu, plin struju.

- Slušajte obavijesti na radiju i postupajte u skladu s njima.
- Nakon prestanka opasnosti popravite oštećenja.
- Kao pješak krećite se u pognutom stavu uza zavjetrinu, pridržavajući se za čvrste predmete i vodeći računa o mogućnosti pada crijepa s krova, grana s drveća i slično.
- Ne sklanjajte se ispod drveća zbog opasnosti od udara groma, loma grana ili rušenja stabla.
- Vozilo sklonite u čvrsti objekt ili ga parkirajte na otvorenom prostoru (ne uz kuće ili drveće), na mjestu gdje se ne mogu pojaviti bujične vode.
- Ako vozite, poštujte upozorenja i zabrane nadležnih službi.
- Ako kampirate, pratite vremensku prognozu, poštujte upozorenja o mogućnosti jakog vjetra, šator i li kamp – prikolicu premjestite na prostor bez drveća i dodatno usidrite, a vi se sklonite u čvrste objekte.

EKSTREMNE VREMENSKE POJAVE – MRAZ (Padaline)

- **Postupci u slučaju mraza i leda**
- Zaštita poljoprivrednih kultura agrotekstilom i drugim mjerama
- Zaštitite vodomjerno okno priručnim sredstvima
- Ispustite vodu iz slavina u dvorištu i internih vodovodnih cijevi koje nisu na propisanoj dubini.
- U vikendicama i ostalim objektima koji se ne koriste redovito ili u kojima nitko ne stanuje, te kod odlaska na duži put, zatvorite ventil iza vodomjera i ispustite vodu.
- Potrebno je pripaziti na vodomjere u zgradama u podrumskim prostorijama koje nisu grijane, posebno u prostorima koji imaju nezaštićene otvore (razbijene podrumske prozore, otvore u zidovima i sl.)

EKSTREMNE VREMENSKE POJAVE – KIŠA (Padaline)

- Zatvorite sve prozore i vrata, spustite rolete ili zatvorite prozorske kapke.
- Odmaknite se od prozorskih stakala u unutrašnjost građevine.
- Ako građevina nije solidno građena, sklonite se u podrum ili u solidno građenu građevinu, a prethodno zatvorite vodu, plin struju.
- Slušajte obavijesti na radiju i postupajte u skladu s njima.
- Nakon prestanka opasnosti popravite oštećenja.
- Kao pješak krećite se u pognutom stavu uza zavjetrinu, pridržavajući se za čvrste predmete i vodeći računa o mogućnosti pada crijepa s krova, grana s drveća i slično.
- Ne sklanjajte se ispod drveća zbog opasnosti od udara groma, loma grana ili rušenja stabla.
- Vozilo sklonite u čvrsti objekt ili ga parkirajte na otvorenom prostoru (ne uz kuće ili drveće), na mjestu gdje se ne mogu pojaviti bujične vode.
- Ako vozite, poštujte upozorenja i zabrane nadležnih službi.
- Ako kampirate, pratite vremensku prognozu, poštujte upozorenja o mogućnosti jakog vjetra, šator i li kamp – prikolicu premjestite na prostor bez drveća i dodatno usidrite, a vi se sklonite u čvrste objekte.

EKSTREMNE VREMENSKE POJAVE – VJETAR (kretanje zračnih masa općenito)

- **Postupci u slučaju jakog vjetra**
- Zatvorite sve prozore i vrata, spustite rolete ili zatvorite prozorske kapke.
- Odmaknite se od prozorskih stakala u unutrašnjost građevine.
- Ako građevina nije solidno građena, sklonite se u podrum ili u solidno građenu građevinu, a prethodno zatvorite vodu, plin struju.
- Slušajte obavijesti na radiju i postupajte u skladu s njima.
- Nakon prestanka opasnosti popravite oštećenja.
- Kao pješak krećite se u pognutom stavu uza zavjetrinu, pridržavajući se za čvrste predmete i vodeći računa o mogućnosti pada crijepa s krova, grana s drveća i slično.
- Ne sklanjajte se ispod drveća zbog opasnosti od udara groma, loma grana ili rušenja stabla.
- Vozilo sklonite u čvrsti objekt ili ga parkirajte na otvorenom prostoru (ne uz kuće ili drveće), na mjestu gdje se ne mogu pojaviti bujične vode.
- Ako vozite, poštujte upozorenja i zabrane nadležnih službi.
- Ako kampirate, pratite vremensku prognozu, poštujte upozorenja o mogućnosti jakog vjetra, šator i li kamp – prikolicu premjestite na prostor bez drveća i dodatno usidrite, a vi se sklonite u čvrste objekte.

SUŠA
• **Postupci u slučaju suše** • Štedljivo koristite pitku vodu iz vodovoda, ne perite njome automobile, pločnike, ne zalijevajte vrtove i travnjake • Zbog mogućih redukcija vode, osigurajte pričuvu vode za piće. • Ne ložite vatru na otvorenom, ne bacajte opuške i zapaljene šibice u prirodi zbog opasnosti od nastanka i širenja požara. • Vrtove i travnjake zalijevate samo vodom iz većih vodotoka.
POPLAVA
• **Postupci u slučaju poplave** • Slušajte radio ili gledajte TV kako biste bili dobro informirani o zbivanjima u vezi s poplavom • Čuvajte se bujičnih poplava – odmah se premjestite na višu poziciju • Osigurajte dom. Ako imate vremena, premjestite namještaj na viši kat. • Isključite uređaje na glavnim osiguračima i ne dotičite električne uređaje ako je vlažno ili ako stojite u vodi. • Ako morate napustiti dom, ponesite osobne dokumente, lijekove, nužnu odjeću i vodu za piće. • Ne krećite se kroz tekuću vodu. • Ne vozite automobil na poplavljenom području. • Ako ste morali napustiti dom, vratite se tek kada to nadležni organi dopuste. Nakon poplave što prije očistite septičke jame. • Očistite i dezinficirajte sve što možete. • Prokuhavajte vodu za piće.
POTRES
• **Prije potresa** • Saznaj što više o potresu i što ti je činiti ako do njega dođe • Vježbaj za slučaj potresa – prvu pomoć i samopomoć, evakuaciju, gašenje požara... • Pripremi komplet za preživljavanje • **Tijekom potresa** • Zakloni se ispod masivnog stola, u kutu sobe ili ispod nosive grede • Odmakni se od građevina, stupova, dalekovoda.. • Ako si zatrpan skreni pozornost na sebe lupanjem po cijevi ili zidu, izbjegavaj vikanje (štediš energiju, kisik, ne udišeš prašinu) • Ne koristiti stepenice • Ne koristiti dizalo • Ne skači kroz prozor • **Poslije potresa** • Ostani miran, ne širi paniku. • Kontaktiraj obitelj, pokušaj pomoći ozlijeđenima. • Isključi vodu, plin i struju. • Izađi na otvoreno. • Slušaj vijesti i upute žurnih službi. • Izbjegavaj korištenje telefona i GSM aparata te izbjegavaj vožnju automobilom.

Temeljem *Pravilnika o nositeljima, sadržaju i postupcima izrade planskih dokumenata u civilnoj zaštiti te načinu informiranja javnosti u postupku njihovog donošenja* (NN 66/21)

(1) Nositelji izrade planskih dokumenata u civilnoj zaštiti, koje su na temelju ovog Pravilnika obvezni izraditi, dužni su kontinuirano ili najmanje jedanput godišnje, sukladno promjenama u normativnom području, procjenama rizika ili metodološkim promjenama, provoditi njihovo usklađivanje.

(2) Postupak usklađivanja planskih dokumenata iz stavka 1.ovog članka provodi se na dva načina:

1. redovno tekuće ažuriranje priloga i podataka iz sadržaja dokumenata koje, što se tiče procedure, ne implicira identični postupak kao prilikom njihovog usvajanja, ali se o provedenom postupku vodi službena zabilješka.
2. suštinske promjene u njihovom sadržaju, na temelju promjena u normativnom području, stanja u prostoru i povećanja urbane ranjivosti, koje zahtijevaju intervencije u drugim planskim dokumentima iste ili niže hijerarhijske razine i koje obuhvaćaju potrebu postupanja u postupku identičnom kao u postupku prilikom njihovog usvajanja.

Službena zabilješka: